Raftul Denisei
Diane Setterfield
A treisprezecea poveste
roman
„Un festin literar."
Kate Mosse
HUMANITAS fiction

DIANE SETTERFIELD

A TREISPREZECEA POVESTE

Titlul original: The Thirteenth Tale

Traducere din limba engleză de
ANDREEA POPESCU

EDITURA HUMANITAS
— 2008 —

In memoriam

Ivy Dora şi Fred Harold Morris

Corina Ethel şi Ambrose Charles Setterfield

Cu mulțumiri către Jo Anson, Gaia Banks, Martyn Bedford, Emily Bestler, Paula Catley, Ross şi Colin Catley, Jim Crace, Penny Dolan, Marianne Downie, Mandy Franklin, Anna şi Nathan Franklin, Vivien Green, Douglas Gurr, Jenny Jacobs, Caroline le Marechal, Pauline şi Jeffrey Setterfield, Christine Shingler, Janet şi Bill Whittall, John Wilkes şi Jane Wood.

Cu mulțumiri speciale lui Owen Staley, un prieten al acestei cărți încă de la începuturi, şi lui Peter Whittall, căruia a treisprezecea poveste îi datorează titlul şi mult mai mult decât atât.

Toți copiii îşi proiectează mitic naşterea. Este o trăsătură universală. Vrei să cunoşti pe cineva? Inimă, minte şi suflet? Roagă-l să-ți spună când s-a născut. Ce vei obține nu este adevărul, ci o poveste. Şi nimic nu poate fi mai grăitor decât o poveste.

Povestiri despre schimbare şi agonie,

VIDA WINTER

ÎNCEPUTURI

▫ *Scrisoarea* ▫

Era o zi de noiembrie. Deşi nu se făcuse încă după-amiază târziu, cerul era întunecat când am trecut prin Laundress

Passage. Tata îşi terminase treburile pe ziua aceea, stinsese luminile în magazin şi trăsese obloanele; dar, ca să nu vin acasă pe-ntuneric, lăsase aprins becul de pe scara ce ducea la apartament. Acesta răspândea o lumină palidă care se oglindea pe trotuarul ud. Stând chiar în acel dreptunghi de lumină, pe punctul să descui uşa, am văzut pentru prima oară scrisoarea. Un plic alb aşezat pe a cincea treaptă, special ca să-l văd.

Am închis uşa şi-am pus cheia de la magazin la locul ei obişnuit, în spatele cărții lui Bailey, *Principii avansate de geometrie.* Bietul Bailey! Nimeni nu ceruse cartea lui unsuroasă şi cenuşie de treizeci de ani. Uneori mă întrebam cum se descurcă în rolul său de paznic al cheilor anticariatului. Nu cred că asta era soarta pe care şi-o dorise pentru capodopera la care lucrase două decenii.

O scrisoare. Pentru mine. Ăsta da eveniment! Plicul cu colțuri îndoite, umplut până la refuz cu hârtii, avea adresa întocmită într-un fel care precis îi dăduse poştaşului multă bătaie de cap. Chiar dacă scrisul era de modă veche, cu majuscule foarte împodobite şi înflorite, prima mea impresie a fost că era opera unui copil. Scrisul părea al unui începător. Literele inegale erau fie aproape şterse, fie marcate apăsat pe hârtie. Nici vorbă să fie legate, închipuind curgerea lină a numelui meu. Fiecare fusese trasată separat – MARGARET LEA –, ca şi cum ar fi însemnat o aventură nouă şi periculoasă. Dar nu cunoşteam nici un copil. Atunci m-am gândit că era scrisul unui invalid.

Toată situația mi-a trezit un sentiment ciudat. Cu câteva zile în urmă, pe când mă ocupam de treburile mele, în linişte şi singurătate, o persoană necunoscută – un străin – se străduise să-mi scrie numele pe acest plic. Cine mă urmărise cu gândul în timp ce eu nu bănuiam nimic?

Cu haina pe mine şi pălăria pe cap, m-am aşezat pe scară ca să citesc scrisoarea. (Niciodată nu citesc fără să mă asigur că mă aflu într-o poziție stabilă. Mă comport aşa de la vârsta de şapte ani când, cocoțată pe un zid înalt şi citind *Copiii apelor,* am fost atât de captivată de descrierea vieții subacvatice, încât, fără să vreau, mi-am relaxat muşchii. În loc să plutesc pe apa care-mi clipocea atât de clar în minte, m-am prăvălit la pământ şi m-am lovit. Încă mai simt cicatricea sub tivul rochiei. Cititul poate fi primejdios.)

Am deschis scrisoarea şi am scos un teanc de şase pagini, toate în aceeaşi caligrafie greoaie. Prin natura muncii mele, sunt obişnuită să descifrez manuscrise ilizibile. Nu e nici un secret. Răbdarea şi experiența sunt tot ce ai nevoie. Acestea şi priceperea de a-ți forma un ochi interior. Când citeşti un manuscris care a fost distrus de apă, foc, lumină sau pur şi simplu de trecerea anilor, ochiul tău trebuie să studieze nu numai forma literelor, ci şi unele elemente adiacente: viteza cu care a alergat stiloul pe pagină, fermitatea mâinii, poticnirile şi întreruperile frazelor. Trebuie să te relaxezi, să-ți goleşti mintea. Până când te pomeneşti într-un vis în care eşti în acelaşi timp stiloul alunecând pe pergament şi pergamentul însuşi, cu mici pete de cerneală uscându-se pe suprafața ta. Atunci poți să-l citeşti. Intenția scriitorului, gândurile, ezitările, dorințele sale, precum şi viziunea lui. Poți să citeşti la fel de uşor de parcă ai fi lumânarea ce pâlpâie pe pagină în timp ce stiloul aleargă pe suprafața ei.

Această scrisoare nu era la fel de provocatoare ca altele, începea cu un scurt „Domnişoară Lea", apoi hieroglifele luau forma clară a literelor, cuvintelor, propozițiilor.

Iată ce am citit:

Odată am dat un interviu pentru Banbury Herald. *Trebuie să-l caut într-una din zile pentru biografie. Mi-au trimis un tip foarte ciudat. Un băiețel. Înalt ca un bărbat, dar cu o față de*

copil. Stângaci în costumul lui cel nou. Costumul era maro, urât şi potrivit unui bărbat mult mai în vârstă. Gulerul, croiala, materialul, toate erau nepotrivite. Era genul de îmbrăcăminte pe care o mamă ar cumpăra-o băiatului ei care părăseşte şcoala ca să intre la primul lui serviciu, imaginându-şi că astfel copilul se va maturiza. Dar băieţii nu-şi sfârşesc copilăria când încetează să poarte uniforma de şcoală.

Avea ceva straniu în comportament. O anume intensitate. Din clipa în care l-am văzut, mi-am spus: „Oare ce urmăreşte?"

Nu am nimic împotriva oamenilor care iubesc adevărul. În afară de faptul că sunt parteneri plicticoşi. Atâta timp cât nu insistă asupra sincerităţii povestitorului, cum fac unii dintre ei. Evident că asta mă enervează. Dar, dacă mă lasă-n pace, nu le fac rău.

Problema mea nu vizează iubitorii de adevăr, ci adevărul însuşi. Ce ajutor, ce consolare poţi avea în adevăr, în comparaţie cu o poveste? Ea ce e bun adevărul la miezul nopţii, în întuneric, când vântul şuieră sălbatic pe horn? Când fulgerul aruncă umbre pe peretele dormitorului şi ploaia bate în ferestre cu degetele ei lungi? Nu. Când înţepeneşti de frică şi de frig în patul tău, nu te aştepta ca adevărul pur şi dur să alerge în ajutorul tău. Ai nevoie de farmecele durdulii ale unei poveşti. De siguranţa mângâietoare, mămoasă a unei minciuni.

Unor scriitori nu le plac, desigur, interviurile. Se supără din cauza asta. „Aceleaşi vechi întrebări?" se plâng ei. Ei bine, dar la ce se-aşteaptă? Reporterii sunt nişte impostori. Noi, scriitorii, suntem adevăraţii creatori. Doar fiindcă pun mereu aceleaşi întrebări nu înseamnă că trebuie să le dăm mereu aceleaşi răspunsuri, nu-i aşa? Adică să inventăm lucruri, asta ne e meseria. Aşa că dau zeci de interviuri pe an. Sute, de-a lungul vieţii. Pentru că n-am crezut niciodată că geniul

trebuie ascuns vederii ca să înflorească. Geniul meu nu este atât de fragil încât să se tupileze de frica degetelor murdare ale ziarişti lor.

În primii ani au încercat să mă prindă nepregătită. Făceau cercetări, dădeau la iveală câte-o rămăşiță de adevăr bine ascunsă în buzunar, o scoteau la momentul potrivit şi sperau să mă oblige să dezvălui mai mult. Trebuia să fiu atentă. Să-i îndrept în direcția în care eu voiam s-o ia, să folosesc momeala pentru a-i atrage uşor şi imperceptibil spre o poveste mai frumoasă decât cea pe care ei o aleseseră. Bună strategie. Ochii începeau să le strălucească, iar frântura de adevăr le juca printre degete până când le scăpa din mână şi cădea neobservată pe podea. Strategia a funcționat mereu. O poveste bună este mereu mai captivantă decât adevărul.

Mai târziu, după ce am devenit celebră, interviul luat Videi Winter s-a transformat într-un fel de ritual pentru ziarişti. Ştiau în mare la ce să se aştepte şi ar fi fost dezamăgiți să plece fără o poveste. Se treceau în revistă întrebările obişnuite („Cum vă vine inspirația?" „Vă bazați personajele pe realitate?" „Cât din propria identitate ați pus în personajul principal?") şi, cu cât răspunsurile mele erau mai succinte, cu atât le plăceau mai mult. („Din capul meu." „Nu." „Nimic.") Apoi detaliul pe care îl aşteptau, povestea pentru care veniseră de fapt. O expresie visătoare, plină de speranță le apărea pe față. Parcă erau nişte copii la ora de culcare. Povestiți-ne despre dumneavoastră, domnişoară Winter.

Şi le povesteam. Simple povestioare, bineînțeles, nu cine ştie ce. Câteva detalii, aranjate într-o narațiune frumoasă, un motiv memorabil aici, câteva artificii mai încolo. Firimituri de pe fundul sacului. Mai rămâneau încă multe nespuse. Episoade din romane şi povestiri, intrigi pe care nu le-am dus niciodată până la capăt, personaje necreate, descrieri pitoreşti pe care nu le-am folosit niciodată. Detalii la care

cândva renunțasem înainte să public cartea. Totul stă în rotunjirea marginilor, lipirea fragmentelor şi povestea e gata. Altă biografie nouă-nouță.

Plecau fericiți, strângând agendele în mâini ca nişte copii care au primit bomboane la sfârşitul unei aniversări. Era un eveniment de povestit la nepoți: „Într-o zi m-am întâlnit cu Vida W*inter, iar ea mi-a spus o poveste".*

Apropo, băiatul de la Banbury Herald *mi-a zis: „Domnişoară Winter, vă rog, spuneți-mi adevărul". Ce fel de rugăminte mai era şi asta? Oamenii foloseau tot felul de tactici ca să mă păcălească să le povestesc şi le miroseam jocurile de la kilometri distanță, dar puştiul ăsta... Ridicol! Adică la ce se aştepta?*

Bună întrebare. La ce se aştepta? Ochii îi luceau febril. Mă privea extrem de atent. Cercetând. Analizând. Căuta ceva neobişnuit, sunt sigură. Fruntea îi era acoperită de sudoare. Poate că ceva îl durea. „Spuneți-mi adevărul", mi-a zis.

Am avut o senzație ciudată, ca şi cum trecutul revenea la viață. Amintirile unei vieți trecute gâlgâind în stomacul meu, o maree care mi se ridica în vene şi care-şi trimitea valurile reci ce mi se zbăteau în tâmple. Tremurul ciudat al acestei stări. „Spuneți-mi adevărul."

M-am gândit la cererea lui. Am meditat asupra ei, am cântărit posibilele consecințe. Mă intriga băiatul ăsta cu față palidă şi ochi strălucitori. „Foarte bine", am spus.

După o oră a plecat. Şi-a luat rămas-bun cu voce slabă şi distratră, fără să privească înapoi.

Nu i-am spus adevărul. Cum aş fi putut? I-am spus o poveste. O schiță sărăcăcioasă şi neinteresantă. Fără strălucire, fără zorzoane, doar câteva detalii plicticoase şi învechite, aruncate grămadă unele peste altele, fără margini cizelate. O poveste care seamănă cu viața. Sau ceea ce îşi imaginează oamenii

că ar putea fi viața, un lucru diferit. Nu-i ușor pentru cineva cu talentul meu să creeze o asemenea poveste.

L-am privit de la fereastră. Mergea anevoie pe stradă, adus de umeri, cu capul plecat. Toată energia, toată pasiunea, toată verva dispăruseră. Îl omorâsem. Nu mă învinuiesc doar pe mine. N-ar fi trebuit să mă creadă.

Nu l-am mai văzut niciodată.

Sentimentul pe care l-am avut, golul din stomac, furnicăturile din tâmple și din vârfurile degetelor m-au urmărit un timp. Ele creșteau și descreșteau odată cu amintirea cuvintelor băiatului. „Spuneți-mi adevărul." „Nu", am spus. Iar și iar. Nu. Dar nu-mi găseam liniștea. Era felul meu de a mă amuza. Mai mult, era un pericol. În cele din urmă m-am hotărât. „Nu încă." Sentimentul a oftat, s-a foit, dar în cele din urmă s-a potolit. Atât de tare s-a potolit, că am uitat complet de el.

Cât de demult s-au întâmplat toate astea? Treizeci de ani? Patruzeci? Poate mai mult. Timpul trece mai repede decât crezi.

M-am gândit de curând la acel băiat. „Spuneți-mi adevărul."
Și tot de curând am simțit din nou tremurul acela ciudat. Ceva crește înăuntrul meu, divizându-se, multiplicându-se. Îl simt în stomac tare și rotund, cam de mărimea unui grepfrut. Îmi suge aerul din plămâni și-mi roade măduva din oase. Lunga stare de toropeală l-a schimbat. De la un lucru neînsemnat ce putea fi controlat a devenit un tiran. Refuză orice negociere, nu stă la discuții, își declară drepturile. Nu vrea să cedeze. „Adevărul", îmi reamintește mereu, chemându-l pe băiat, privindu-l cum se îndepărtează. Apoi se întoarce împotriva mea, îmi strânge tot corpul în gheare, mă domină. Am avut o înțelegere, îți amintești?

A venit timpul.

Veniți luni. Voi trimite o mașină să vă ia când ajungeți cu trenul, la patru și jumătate, la Gara Harrogate.

Vida Winter

Cât timp am stat pe trepte după ce am citit scrisoarea? Nu ştiu. Eram în transă. Cuvintele au puteri speciale. În mâini pricepute, folosite cu îndemânare, te fascinează. Se răsucesc în jurul membrelor tale ca o pânză de păianjen şi, când eşti atât de absorbit, încât nu te mai poți mişca, îți străpung pielea, îți intră în sânge, îți amorțesc gândurile. Te vrăjesc pe dinăuntru. Când mi-am revenit, în cele din urmă, am putut doar să ghicesc ce se întâmplase în întunericul din subconştientul meu. Ce-mi făcuse acea scrisoare?

Ştiam foarte puține despre Vida Winter. Cunoşteam, desigur, diversele calificative care erau de obicei legate de numele ei: cea mai iubită scriitoare din Anglia, Dickens al secolului nostru, cea mai celebră scriitoare în viață şi aşa mai departe. Ştiam, desigur, că era o autoare de succes, chiar dacă cifrele, atunci când am făcut cercetări, m-au luat prin surprindere. Cincizeci şi şase de cărți publicate în cincizeci şi şase de ani, traduse în patruzeci şi nouă de limbi. Domnişoara Winter a fost numită de douăzeci şi şapte de ori cel mai împrumutat autor englez din bibliotecile englezeşti. Nouăsprezece filme artistice s-au inspirat din romanele ei. Din punct de vedere statistic, întrebarea pusă cel mai des era: şi-a vândut sau nu Vida Winter cărțile în mai multe exemplare decât Biblia? Greutatea nu stătea atât în a socoti numărul de cărți vândute (o cifră mereu schimbătoare, de ordinul milioanelor), cât în a obține cifre sigure despre Biblie: orice s-ar crede despre cuvântul lui Dumnezeu, cifra lui de vânzări nu poate fi niciodată estimată. Cifra care m-ar fi interesat cel mai mult pe când stăteam pe treapta de jos era douăzeci şi doi. Acesta era numărul biografilor care, din cauza absenței informațiilor sau din lipsă de încurajare, sau după insinuări şi amenințări din partea domnişoarei Winter însăşi, au fost convinşi să renunțe la descoperirea adevărului despre ea.

Dar nu ştiam nimic despre asta pe atunci. Mă frapa o singură statistică: câte cărţi scrise de Vida Winter citisem eu, Margaret Lea? Niciuna.

M-au trecut fiorii în timp ce şedeam pe trepte, am căscat şi m-am întins. Redevenind conştientă, am descoperit că gândurile mi se rearanjaseră singure. În special două aspecte s-au ridicat la suprafaţă din masa informă care este memoria şi s-au impus atenţiei mele.

Primul era o mică scenă cu tatăl meu petrecută în magazin. O cutie plină de cărţi provenind de la o bibliotecă particulară conţinea un număr de volume de Vida Winter. Noi nu ne ocupăm în magazinul nostru de literatură contemporană. „O să le duc la magazinul de binefacere în pauza de prânz", am spus şi le-am lăsat pe marginea mesei. Dar, în cursul dimineţii, trei din cele patru cărţi nu mai erau. Fuseseră vândute. Una unui preot, una unui cartograf şi una unui istoric militar. Figurile clienţilor noştri – caracterizate de paloarea obişnuită şi febra interioară a oricărui iubitor de cărţi – păreau să se lumineze când zăreau culorile strălucitoare ale copertelor. După-amiază, când am terminat de despachetat, de catalogat, de aranjat cărţile pe rafturi şi nu mai aveam clienţi, ne-am aşezat să citim ca de obicei. E sfârşit de toamnă, plouă şi ferestrele sunt aburite. În fundal sâsâie caloriferul cu gaz; auzim sunetul fără să vrem, unul lângă altul, împreună şi totuşi la mare distanţă, pentru că suntem cufundaţi în cărţi.

— Să fac ceai? am spus, revenind la realitate.

Nici un răspuns. Am făcut totuşi ceai şi i-am pus o ceaşcă lângă el, pe masă. O oră mai târziu ceaiul era neatins şi rece. Am pregătit un alt ceai şi i-am pus altă ceaşcă aburindă în faţă. Nici nu vedea ce fac. Am înclinat uşor volumul din mâna lui ca să văd coperta. Era a patra carte scrisă de Vida Winter. Am îndreptat cartea şi am privit atent

fața tatălui meu. Nu mă aude. Nu mă vede. E în altă lume, iar eu sunt o fantomă.

Asta e prima amintire.

A doua amintire e o imagine. Luat din profil, pe fața lui răsfrângându-se puternic umbre şi lumini, un chip se înalță deasupra navetiştilor care aşteaptă chirciți dedesubt. E doar o reclamă lipită pe un panou într-o gară, dar în mintea mea are măreția impasibilă a vechilor regine şi zeități sculptate în piatră de civilizații antice. Să-i contempli arcul perfect al sprâncenelor, finețea obrajilor, forma şi proporțiile impecabile ale nasului înseamnă să te minunezi că infinitele variații ale naturii umane pot produce asemenea perfecțiune. Aceste oase, descoperite de arheologi în viitor, vor fi considerate opere de artă, nu un produs al naturii brute, ci suprema realizare a creației artistice. Pielea femeii are luminozitatea mată a alabastrului; ea pare şi mai palidă în contrast cu cârlionții şi inelele părului arămiu, aranjate cu atâta grijă în jurul tâmplelor delicate şi de-a lungul gâtului puternic şi elegant.

Ca şi cum această frumusețe extraordinară n-ar fi de ajuns, mai sunt şi ochii. Cu intensitatea privirii accentuată de îndemânarea fotografului până la un verde incredibil, verdele vitraliului unei biserici, al smaraldelor sau al bomboanelor de mentă, ei privesc pe deasupra capetelor navetiştilor total impasibili. Nu pot spune dacă ceilalți călători au trăit aceeaşi emoție ca şi mine la vederea fotografiei; citiseră cărțile, aşa că poate aveau o viziune diferită. Dar în ceea ce mă priveşte, uitându-mă în ochii aceia mari, verzi, nu pot să nu-mi amintesc de clişeul că ochii sunt poarta sufletului. Ştiu că m-am gândit, în timp ce mă pierdeam în ochii ei verzi şi absenți, că această femeie nu are suflet.

Asta era tot ce ştiam, în seara când am primit scrisoarea, despre Vida Winter. Nu prea mult. Totuşi, gândindu-mă mai bine, era probabil tot ce se putea şti. Fiindcă, deşi toţi o cunoşteau pe Vida Winter – îi ştiau numele, înfăţişarea, cărţile –, nimeni nu o cunoştea de fapt. Celebră atât pentru tainele, cât şi pentru povestirile sale, ea întruchipa un mister perfect.

Dacă scrisoarea era credibilă, Vida Winter voia să spună adevărul despre viaţa ei. Acest lucru era destul de straniu în sine, dar şi mai ciudat a fost următorul meu gând: de ce dorea să mi-l spună tocmai *mie*?

▫ *Povestea lui Margaret* ▫

Ridicându-mă de pe trepte am păşit în magazinul întunecos. N-aveam nevoie să aprind lumina ca să înaintez. Cunosc magazinul aşa cum oricine cunoaşte locurile unde a copilărit. Mirosul de piele şi de hârtie veche m-a liniştit imediat. Am mângâiat copertele aşa cum degetele unui pianist alunecă pe claviatură. Fiecare carte are trăsăturile ei: coperta poroasă, de pânză a volumului *Istoria întocmirii hărţilor* de Daniels; pielea crăpată a volumelor de procese-verbale făcute de Lakumin la întâlnirile Academiei Cartografice din Sankt-Petersburg, ca şi un dosar foarte uzat care conţine hărţile sale, desenate şi colorate de mână. Puteai să mă legi la ochi şi să mă aşezi oriunde pe cele trei etaje ale magazinului, iar eu eram în stare să spun doar pipăind cărţile unde anume mă aflam.

Nu vin mulţi cumpărători la anticariatul familiei Lea, cam o jumătate de duzină pe zi. Există un moment de vârf al activităţii în septembrie, când studenţii vin să cumpere exemplare cu textele obligatorii pentru noul an şcolar, şi altul în luna mai, când le aduc înapoi după examene. Tatăl meu le numeşte pe acestea cărţi migratoare. În restul anului

sunt zile întregi când nu avem nici un client. În fiecare vară apare câte-un turist ciudat care, deviind de la traseul obişnuit, este împins de curiozitate să lase-n urmă lumina soarelui şi să intre în magazin unde se opreşte puţin, clipind pentru a se obişnui cu întunericul. Totul depinde de cât de plictisit e de mâncat îngheţată şi de privit bărcile pe râu. Poate să rămână să se bucure de puţină umbră şi linişte sau nu. Vizitatorii obişnuiţi ai magazinului sunt oameni care, auzind de noi de la prietenul unui prieten şi aflându-se aproape de Cambridge, fac un ocol special. Feţele le strălucesc de speranţă când intră în magazin şi de multe ori îşi cer scuze că ne deranjează. Sunt oameni drăguţi, la fel de liniştiţi şi de prietenoşi precum cărţile. Dar de cele mai multe ori suntem numai noi, tata, cu mine şi cu cărţile.

Cum se descurcă ei? te poţi gândi, dacă vezi cât de puţini cumpărători vin şi pleacă. Dar, ca să fiu sinceră, magazinul este, în termeni financiari, doar o sursă secundară de venit. Afacerile adevărate sunt în altă parte. Ne ducem traiul de pe urma a aproximativ şase tranzacţii pe an. Iată cum funcţionează: tata îi cunoaşte pe toţi marii colecţionari din lume şi ştie toate colecţiile importante. Dacă îl urmăreşti la licitaţii sau la târgurile de carte la care participă cu sfinţenie, observi cât de des se întreţine cu persoane elegante şi politicoase, care îl iau deoparte pentru o mică discuţie. Ochii lor sunt însă plini de nelinişte. „Ştiţi cumva despre...", îl întreabă, sau „Aţi auzit vreodată dacă..." Se pronunţă titlul unei cărţi. Tata răspunde în termeni vagi. Nu merită să-ţi faci speranţe. Asemenea lucruri nu duc nicăieri. Pe de altă parte, dacă ar auzi ceva... Iar dacă n-o are deja, notează adresa persoanei respective într-o agendă mică, de culoare verde. Apoi, un timp, nu se mai întâmplă nimic. Dar mai târziu – după două-trei luni sau mai multe, nu se ştie niciodată –, la o altă licitaţie sau târg de carte, văzând o anumită persoană, el se va interesa foarte discret dacă... şi

din nou se pronunță titlul cărții. De cele mai multe ori, totul se opreşte aici. Dar uneori, în urma discuțiilor, ar putea începe un schimb de scrisori. Tata petrece foarte mult timp scriind scrisori. În franceză, germană, italiană, uneori chiar în latină. În cele mai multe cazuri, răspunsul conține un refuz politicos de două rânduri. Dar alteori – de vreo şase ori pe an –, răspunsul este preludiul unei călătorii. O călătorie în care tata transportă o carte dintr-un loc în altul. Rareori lipseşte mai mult de două zile. De şase ori pe an. *Aşa* e viața noastră.

Magazinul nu ne aduce aproape nici un venit. Este doar un loc în care să scrii şi să primeşti scrisori. Un loc unde îți petreci timpul aşteptând următorul târg internațional de carte. În opinia finanțistului nostru este un răsfăț, unul la care succesul tatălui meu îi dă dreptul. Totuşi, în realitate – realitatea tatălui meu şi a mea; nu pretind că realitatea este aceeaşi pentru toată lumea –, magazinul este sufletul afacerii. Este un azil al cărților, un loc de refugiu pentru toate volumele ce au fost scrise demult cu atâta dragoste, însă pe care nimeni nu le mai doreşte în prezent.

Şi e un loc pentru citit.

A înseamnă Austen, B înseamnă Bronte, C înseamnă Charles şi D înseamnă Dickens. Am învățat literele alfabetului în acest magazin. Tatăl meu, plimbându-se printre rafturi, cu mine în brațe, explicându-mi alfabetul şi în acelaşi timp pronunția. Tot aici am învățat să scriu: copiind nume şi titluri pe fişe care mai sunt încă în cutiile lor, după treizeci de ani. Magazinul mi-a fost şi casă, şi loc de muncă. Pentru mine a fost o şcoală mai bună decât şcoala însăşi, iar apoi a fost universitatea mea personală. A fost viața mea.

Tata nu mi-a impus niciodată să citesc vreo carte şi nici nu mi-a interzis vreuna. M-a lăsat să hoinăresc şi să mă înfrupt

în voie, făcându-mi propriile alegeri, mai mult sau mai puțin potrivite. Am citit poveşti sângeroase şi eroice, pe care părinții din secolul al XIX-lea le considerau potrivite pentru copii, ca şi poveşti gotice cu fantome, care nu erau deloc potrivite; am citit relatări despre călătorii îndrăznețe prin ținuturi primejdioase, întreprinse de fete bătrâne în crinoline, şi am citit coduri de bune maniere; am citit cărți cu poze şi cărți fără poze, cărți în engleză, cărți în franceză, cărți în limbi pe care nu le înțelegeam, dar puteam să inventez poveşti pe baza câtorva cuvinte ghicite. Cărți. Cărți. Şi iar cărți.

În timpul şcolii citeam pe ascuns. Fragmente de franceză veche, pe care o ştiam din gramatici ferfeniţite, apăreau în eseurile mele, dar profesorii le considerau greşeli de ortografie, deşi n-au fost niciodată capabili să mă dezvețe de acest obicei. Uneori o lecție de istorie se referea la unul dintre numele importante pe care le învățasem citind la întâmplare în magazin. *Charlemagne*? mă gândeam eu. Cum, Charlemagne *al meu*? Din magazin? Rămâneam mută, descumpănită de ciocnirea a două lumi atât de diferite.

Atunci când nu citeam îl ajutam pe tatăl meu la lucru. La nouă ani mi se permitea să împachetez cărți în hârtie maro şi să scriu adresele clienților care locuiau mai departe. La zece ani aveam voie să duc aceste colete la poştă. La unsprezece, am preluat singura muncă pe care o făcea mama în magazin: curățenia. Blindată cu o basma şi un capot împotriva murdăriei, germenilor şi microorganismelor prezente în toate „cărțile vechi", mergea printre rafturi cu pămătuful ei agil, cu buzele strânse, încercând să nu inspire. Din când în când penele ridicau un nor de praf imaginar, iar ea se dădea înapoi tuşind. Evident că îşi agăța ciorapii de lada care, cu tipica răutate a cărților, se afla chiar în spatele ei. M-am oferit să şterg eu praful. A fost o

ocupație de care s-a bucurat că scapă, fiindcă n-a mai trebuit să intre deloc în magazin după aceea.

Când am împlinit doisprezece ani, tata m-a trimis să caut cărți pierdute. Consideram diferite volume pierdute atunci când erau în stoc conform cataloagelor, dar lipseau de la locul lor pe raft. Exista şi posibilitatea să fi fost furate, dar mai mult ca sigur fuseseră lăsate în locuri nepotrivite de către un cititor distrat. Erau şapte camere în magazin, pline cu cărți de la duşumea până-n tavan, cu mii de volume.

— Şi dacă tot te ocupi de asta, aranjează-le şi în ordine alfabetică, a spus tata.

Era o muncă nesfârşită; mă întrebam dacă într-adevăr vorbise serios când mă îndemnase s-o fac. La drept vorbind, nu prea conta, pentru că *eu* am făcut-o cu seriozitate.

Aşa mi-am petrecut toate dimineţile dintr-o vară, dar la începutul lui septembrie, când a început şcoala, toate cărțile pierdute fuseseră găsite, fiecare volum rătăcit pus la locul lui. Nu am făcut doar asta, dar – lucrul cel mai important – degetele mele intraseră în contact, chiar dacă pentru câteva clipe, cu fiecare carte din magazin.

În perioada adolescenței îl ajutam atât de mult pe tatăl meu, încât, în după-amiezile târzii, nu prea mai aveam ce face. Odată ce terminam munca de dimineață, cărțile nou-venite erau puse pe raft, scrisorile scrise; după ce ne mâncam sendvişurile stând lângă râu şi hrăneam rațele, ne întorceam la magazin să citim.

Încetul cu încetul, am ajuns să nu mai citesc la întâmplare. Hoinăream din ce în ce mai mult pe la etajul al doilea. Literatură de secol al XIX-lea, biografii, autobiografii, memorii, jurnale şi scrisori.

Tata şi-a dat seama de preferințele mele. Venea acasă de la târguri sau licitații cu cărți care-ar fi putut să mă intereseze. Cărți mici, uzate, majoritatea în manuscris, cu paginile

îngălbenite prinse cu panglici sau cu sfoară, uneori legate de mână. Vieți obişnuite ale unor oameni obişnuiți. Nu le-am citit doar. Le-am devorat. Deşi îmi pierdusem pofta de mâncare, pasiunea pentru cărți era constantă. A fost începutul vocației mele.

Nu sunt un biograf adevărat. De fapt, nu sunt deloc un biograf. Am scris pur şi simplu pentru plăcerea mea câteva mici studii biografice asupra unor persoane neînsemnate din istoria literară. Întotdeauna m-a preocupat să scriu biografiile ghinioniştilor, ale celor care au trăit în umbra indivizilor faimoşi din epoca lor şi care, după moarte, s-au cufundat într-o uitare totală. Îmi place să aduc la lumină vieți îngropate pe rafturi de arhivă, în jurnale nedeschise, timp de sute de ani. Să readuc la viață amintiri care au zăcut în manuscris decenii întregi e cea mai mare bucurie pe care-o pot avea.

Din când în când unul dintre personajele mele e destul de însemnat ca să trezească interesul unui editor academic local, astfel că am o mică listă de lucrări publicate. Nu cărți. Nimic atât de măreț. Simple eseuri, câteva pagini subțirele capsate într-o copertă de carton. Unul dintre eseurile mele – „Muza fraternă”, un articol despre frații Landier, Jules şi Edmond, şi despre jurnalele pe care le-au scris – l-a interesat pe un editor de istorie şi a fost inclus într-o colecție de eseuri, cu copertă cartonată, despre scrierile de familie în secolul al XIX-lea. Probabil că acest eseu i-a trezit atenția Videi Winter, dar prezența lui în colecție este înşelătoare. Este vecin cu lucrările unor academicieni şi scriitori profesionişti, ca şi cum eu aş fi un adevărat biograf, când de fapt sunt doar o diletantă, o amatoare cu ceva talent.

Viețile – cele de mult apuse – sunt doar o pasiune de-a mea. Munca adevărată este la librărie. Ocupația mea nu este să

vând cărți – tatăl meu face asta –, ci să le *caut.* Uneori mai iau câte-un volum şi citesc câteva pagini. La urma urmelor, cititul e tot un fel de căutare. Chiar dacă nu sunt destul de vechi ca să fie valoroase sau destul de importante ca să fie dorite de colecționari, eu îmi iubesc cărțile deşi, deseori, sunt la fel de banale în interior ca şi în exterior. În ciuda conținutului plicticos, există mereu ceva care mă emoționează. Pentru că cineva care acum e mort a considerat aceste cuvinte destul de însemnate ca să le pună pe hârtie.

Oamenii dispar atunci când mor. Vocea, râsul, căldura lor. Corpul lor. În cele din urmă, chiar şi oasele. Orice amintire vie despre ei dispare. Acest lucru este şi îngrozitor, şi firesc. Şi totuşi unii fac excepție de la această anihilare. Ei continuă să trăiască în cărțile pe care le scriu. Putem să-i redescoperim. Umorul lor, tonul vocii, capriciile lor. Prin cuvintele pe care le-au scris te pot înfuria sau face fericit. Te pot alina. Te pot surprinde. Te pot schimba. Toate astea chiar dacă sunt morți. Precum muştele din chihlimbar, precum trupurile conservate în gheață, ceea ce conform legilor naturii ar trebui să dispară este păstrat prin miracolul cernelii aşternute pe hârtie. Ca un fel de vrajă.

Aşa cum cineva îngrijeşte de morminte, la fel mă ocup eu de cărți. Le curăț, le fac mici reparații, le păstrez. Şi în fiecare zi deschid câteva volume, citesc câteva rânduri sau pagini, las vocile celor de mult duşi să răsune în mintea mea. Sunt oare aceşti scriitori cu adevărat morți când cărțile lor sunt citite? Apare vreo rază de lumină în întunericul lor? Este sufletul lor tulburat de atingerea uşoară a unei alte minți care le citeşte textul? Sper din tot sufletul că aşa este. Pentru că mi se pare foarte trist să fii mort.

Deşi am descris aici preocupările mele intime, îmi dau seama că am omis esențialul. Nu mă pricep la confesiuni:

mi se pare că mai curând, străduindu-mă să-mi depăşesc reţinerile obişnuite, am scris vrute şi nevrute doar pentru a evita să scriu despre singurul lucru care contează.

Şi totuşi *voi* scrie despre el. „Tăcerea nu este un mediu propice poveştilor", mi-a spus odată domnişoara Winter. „Ele au nevoie de cuvinte. Fără cuvinte, poveştile se ofilesc, se îmbolnăvesc şi mor. Şi apoi te bântuie."

Foarte adevărat. Iată, deci, povestea mea.

Aveam zece ani când am descoperit secretul păstrat de mama. Problema e că nu era secretul ei şi nu ea trebuia să-l păstreze. Era secretul meu.

Părinţii mei ieşiseră în oraş în seara aceea. Nu ieşeau des, iar când o făceau, mă trimiteau la doamna Robb, vecina de alături, să stau în bucătăria ei. Casa învecinată era la fel ca a noastră, însă dispusă invers, ceea ce aproape-mi dădea rău de mare, astfel încât, atunci când părinţii mei se întorceau seara, le explicam că sunt destul de mare şi de înţeleaptă ca să fiu lăsată singură acasă fără bonă. Nu speram să reuşesc, totuşi de data asta tata a fost de acord. Mama s-a lăsat convinsă numai când i s-a promis că doamna Robb o să vină să vadă ce fac la opt şi jumătate.

Au plecat de-acasă la ora şapte, iar eu am sărbătorit evenimentul turnându-mi un pahar de lapte şi bându-l pe canapea, plină de importanţă. Margaret Lea este destul de mare să stea acasă fără bonă. După ce am băut laptele, spre surprinderea mea, m-am plictisit. Ce să fac cu noua libertate? Am început să mă plimb, inspectându-mi teritoriul: sufrageria, holul, toaleta de la parter. Totul era cantotdeauna. Brusc şi fără nici un motiv anume, mi-am adus aminte de temerile mele de copil, în legătură cu lupul şi cei trei purceluşi. *Am să mă umflu, am să suflu şi am să vă dărâm casa!* N-ar fi avut nici o problemă să dărâme casa părinţilor mei. Camerele spaţioase, cu pereţi subţiri erau

prea fragile să reziste, iar mobila delicată s-ar fi prăbuşit ca un castel din cărți de joc doar dacă un lup s-ar fi uitat la ea. Da, lupul ar fi dărâmat casa doar cu un fluierat şi ne-ar fi mâncat la micul dejun pe toți trei, într-o clipită! Am început să regret că nu eram la magazin, unde nu-mi era niciodată teamă. Putea lupul să se umfle şi să sufle cât poftea: cu toate cărțile formând un al doilea zid, tata şi cu mine am fi fost în siguranță ca într-o cetate.

La etaj, m-am privit în oglinda de la baie. Voiam să mă liniştesc, să-mi dovedesc că arăt ca un copil mare. Mi-am lăsat capul pe umărul stâng, apoi pe cel drept şi mi-am studiat imaginea din toate unghiurile, forțându-mă să văd ceva diferit. Dar nu mă zăream decât pe mine.

Camera mea nu-mi rezerva nici o surpriză. Îi ştiam fiecare centimetru şi ea mă ştia pe mine; deja ne plictiseam împreună. În schimb, am deschis uşa camerei de oaspeți. Şifonierul simplu şi masa de toaletă perfect curată te invitau să-ți perii părul şi să te îmbraci, dar într-un fel simțeai că, în spatele uşilor şi sertarelor, ele erau goale. Patul, cu cearşafurile şi păturile înghesuite într-un colț şi pliate, era neprimitor. Pernele subțiri arătau ca şi cum ar fi fost ucise. Dormitorul ăsta se numise mereu cameră de oaspeți, dar n-avusesem niciodată musafiri. Aici dormea mama.

Nedumerită, am ieşit din cameră şi am rămas pe coridor.

Asta era. Ritualul de inițiere. Să stai singură acasă. Eram un copil mare. A doua zi, o să pot spune în parc: „Aseară nu m-am dus la bonă. Am stat singură acasă". Celelalte fetițe o să caşte ochii mari. Îmi dorisem atât de mult asta, iar acum c-o obținusem nu ştiam cum să profit de ocazie. Crezusem că voi şti imediat ce-am de făcut, că voi vedea pentru prima oară ce fel de om sunt menită să fiu. Mă aşteptasem ca lumea să-şi piardă aparența copilărească şi familiară, pentru a-mi dezvălui fața ei destinată celor mari. În schimb,

înfofolită în noua mea libertate, mă simțeam mai copil ca oricând. Era oare ceva în neregulă cu mine? Voi reuşi vreodată să mă maturizez?

Mi-a trecut prin minte să mă duc la doamna Robb. Dar nu. Exista un loc mai bun. M-am ghemuit în patul tatei.

Spațiul dintre podea şi marginea patului se micşorase de când fusesem acolo ultima oară. Într-un colț era valiza de vacanță, la fel de cenuşie în lumina zilei ca şi pe întuneric. Conținea tot calabalâcul de vară: ochelari de soare, film de rezervă pentru aparatul foto, costumul de baie pe care mama nu l-a purtat niciodată, dar nici nu l-a aruncat. În celălalt colț era o cutie de carton. Degetele mele au bâjbâit după marginile zimțate, am deschis-o şi am scotocit înăuntru. Ghemul încâlcit al beculețelor pentru pomul de Crăciun. Pene ce acopereau efigia îngerului din brad. Ultima oară când mă băgasem sub patul lor, tot mai credeam în Moş Crăciun. Acum însă, nu. Un semn de maturizare?

Răsucindu-mă ca să ies de sub pat, am dărâmat o veche cutie de biscuiți metalică. Era acolo, ieşind pe jumătate de sub franjurii cuverturii de pe pat. Îmi aminteam cutia de tinichea: fusese acolo dintotdeauna. Avea o poză cu stânci şi brazi din Scoția pe capacul înțepenit. Distrată, am încercat s-o deschid. Capacul a cedat aşa de uşor sub degetele mele brusc mature şi puternice, că m-am speriat. Înăuntru era paşaportul tatei şi mai multe bucăți de hârtie, de mărimi diverse. Formulare, unele tipărite, altele scrise de mână. Din când în când mai apărea câte-o semnătură.

Eu una, dacă văd ceva, trebuie să citesc. Aşa a fost mereu. Am răsfoit documentele. Certificatele lor de naştere. Şi al meu. Cerneală roşie pe hârtie de culoare crem. Semnătura tatălui meu. L-am împăturit din nou cu grijă, l-am pus împreună cu alte formulare pe care le citisem deja şi am

trecut la următorul. Era identic. M-am trezit brusc nedumerită. De ce aveam două certificate de naştere?

Apoi am înțeles. Acelaşi tată, aceeaşi mamă, aceeaşi dată de naştere, acelaşi loc, *alt nume.*

Ce s-a întâmplat cu mine atunci? Totul s-a sfărâmat în mintea mea şi s-a reconstruit în chip diferit, într-una din acele recompuneri caleidoscopice pe care creierul e capabil să le facă.

Am avut o soră geamănă.

Fără a lua în seamă tulburarea minții, degetele mele curioase au desfăcut altă hârtie.

Un certificat de deces.

Geamăna mea murise.

Atunci am ştiut că absența ei mă apăsase tot timpul.

Deşi rămăsesem încremenită, nu era vorba de surpriză. Pentru că avusesem întotdeauna sentimentul ăsta. Conştiința – prea intimă pentru a avea nevoie de cuvinte – că exista *ceva.* Vibrația pe care o simțeam în aer, în dreapta mea. O coagulare a luminii. Ceva ciudat care făcea ca spațiul gol să se precipite. Umbra mea palidă.

Apăsându-mi mâinile pe partea dreaptă a corpului, mi-am înclinat capul, nasul, aproape atingându-mi umărul. Era un tic mai vechi, care îmi revenea când aveam dureri, eram şocată sau ceva mă făcea să sufăr. Mult prea intimă pentru a fi meditat la ea până acum, descoperirea mea îşi dezvăluia întregul sens. Îmi căutam geamăna. Acolo unde ar fi trebuit să fie. Lângă mine.

Când am văzut cele două foi de hârtie şi când lumea încetinise îndeajuns pentru a continua să se învârtă în jurul propriei axe, m-am gândit: *asta era.* Pierdere. Tristețe. Singurătate. Sentimentul care mă îndepărtase de ceilalți oameni – şi îmi ținuse tovărăşie – toată viața. Acum, că

găsisem certificatele, ştiam cine se ascundea în spatele lui. Sora mea.

După mult timp, am auzit uşa bucătăriei deschizându-se jos. Amorțită şi cu junghiuri în picioare, am mers până la capătul coridorului, iar doamna Robb a apărut în capul scărilor.

— E totul bine, Margaret?

— Da.

— Ai tot ce-ți trebuie?

— Da.

— Dacă ai nevoie de ceva, vino la mine.

— Desigur.

— Tata şi mama nu mai întârzie mult.

Apoi a plecat.

Am pus din nou documentele în cutia de tinichea, iar cutia sub pat. Am ieşit din dormitor, închizând uşa după mine. În fața oglinzii de la baie am simțit un şoc, ca şi cum privirea mea era înlănțuită de cea a altcuiva. Fața mea a tremurat sub privirea ei. M-a pătruns atât de adânc, încât mi-am simțit scheletul sub piele.

Mai târziu am auzit paşii părinților mei pe scară.

Am deschis uşa şi tata m-a îmbrățişat pe coridor.

— Foarte frumos, a spus. Numai semne bune pretutindeni.

Mama era palidă şi obosită. Ieşitul în oraş îi provocase una dintre migrenele ei.

— Aşa e, a zis ea. Ce fată cuminte!

— Şi cum a fost, scumpa mea, să fii singură acasă?

— A fost bine.

— M-am gândit eu...

Şi apoi, incapabil să se stăpânească, m-a îmbrăţişat din nou fericit şi m-a sărutat pe creştet.

— E timpul să te culci. Şi nu citi prea mult!

— Aşa o să fac.

Mai târziu i-am auzit pe părinţii mei pregătindu-se de culcare: tata deschizând dulăpiorul de medicamente ca să găsească pastilele mamei şi umplând un pahar cu apă. Vocea lui care spunea, ca întotdeauna: „Te vei simţi mai bine după un somn bun peste noapte". Apoi uşa de la camera de oaspeţi s-a închis. Peste câteva clipe patul a trosnit în cealaltă cameră şi l-am auzit pe tata stingând lumina.

Ştiam câte ceva despre gemeni. O celulă, care în mod normal se transformă într-o singură persoană, se multiplică în mod inexplicabil şi devine doi oameni identici. Eram geamăna cuiva.

Geamăna mea era moartă.

Cum mă schimba pe mine lucrul ăsta?

Mi-am mângâiat pe sub cuverturi amprenta rozaliu-argintie de pe tors. Umbra surorii mele. Ca un arheolog al cărnii, mi-am explorat corpul pentru a găsi dovezi ale existenţei ei străvechi. Eram rece ca un cadavru.

Cu scrisoarea în mână, am ieşit din magazin şi am urcat până la apartamentul meu. Scara se îngusta cu fiecare etaj. În timp ce urcam, stingând luminile în spatele meu, am început să compun în minte o scrisoare politicoasă de refuz. Eram, asta puteam să-i spun domnişoarei Winter, un prost biograf. Nu mă interesa literatura contemporană. Nu citisem niciuna dintre cărţile ei. Mă simţeam confortabil în biblioteci şi arhive şi nu luasem niciodată interviu unui scriitor în viaţă. Mă simţeam mult mai în largul meu printre oameni

morți și, dacă e să spun adevărul, cei vii îmi dau o stare de neliniște.

Probabil că nu era necesar să adaug această ultimă frază în scrisoare.

Nu eram în stare să gătesc nimic. O ceașcă de cacao cu lapte mi-era de-ajuns.

Așteptând să se încălzească laptele, am privit pe fereastră. În geamul întunecat se reflecta o față atât de palidă, încât vedeai negrul cerului prin ea. Mi-am lipit obrazul de al ei, care era rece și sticlos. Dacă m-ați fi văzut, ați fi știut că, de n-ar fi fost geamul, nimic nu ne-ar fi putut despărți.

▫ *Treisprezece povestiri* ▫

Spuneți-mi adevărul. Cuvintele din scrisoare îmi răsunau în minte, prizoniere, se pare, sub tavanul înclinat al mansardei mele, ca o pasăre care a căzut pe horn. Era normal ca cererea băiatului să mă impresioneze; pe mine, căreia nu i se spusese niciodată adevărul și fusesem lăsată să-l descopăr singură. *Spuneți-mi adevărul.* Chiar așa.

Dar m-am hotărât să-mi scot cuvintele și scrisoarea din minte.

Era aproape timpul. M-am mișcat repede. În baie, m-am săpunit pe față și m-am spălat pe dinți. La opt fără trei minute eram în cămașă de noapte și papuci, așteptând să fiarbă apa din ibric. Repede, repede... Opt fără un minut. Sticla cu apă fierbinte era gata și am umplut un pahar cu apă de la robinet. Sincronizarea era esențială. La ora opt, lumea se sfârșea. Era ora la care începeam să citesc.

Intervalul dintre opt seara și unu sau două noaptea fusese întotdeauna timpul meu vrăjit. În fumul albăstriu al lumânărilor, paginile albe ale cărții deschise, înconjurate de un cerc de lumină, erau ca o poartă către altă lume. Dar în

acea noapte vraja nu a funcționat. Firele povestirii care fuseseră lăsate în suspans peste noapte se topiseră în timpul zilei şi am descoperit că nu mă mai interesa dacă în cele din urmă se țeseau la loc. Am făcut efortul să mă concentrez câteva clipe asupra povestirii, dar, de îndată ce am reuşit, am auzit o voce – *Spuneți-mi adevărul* – care a rupt vraja şi a destrămat țesătura.

Degetele mele au mângâiat în schimb vechile cărți favorite: *Femeia în alb, La răscruce de vânturi, Jane Eyre...*

Dar n-a avut nici un efect. *Spuneți-mi adevărul...*

Cititul nu mă dezamăgise niciodată. Fusese întotdeauna singura certitudine. Am stins lumina, mi-am lăsat capul pe pernă şi am încercat să dorm.

Ecourile unei voci. Fragmente de poveste. În întuneric se auzeau şi mai tare. *Spuneți-mi adevărul...*

La două noaptea m-am sculat din pat, mi-am pus nişte şosete, am descuiat uşa apartamentului, m-am înfăşurat în capot, m-am strecurat pe scara îngustă şi am intrat în magazin.

În spate e o cameră micuță, nu mai mare decât un dulap de bucătărie, pe care o folosim când trebuie să împachetăm o carte ca s-o punem la poştă. Are o masă şi, pe un raft, coli de hârtie maro, foarfeci şi un ghem de sfoară. Pe lângă aceste obiecte mai există un scrin, care conține cam o duzină de cărți.

Conținutul scrinului e neschimbat. Dacă ai privi astăzi în el, ai vedea ce am văzut eu în seara aceea: o carte fără coperte şi, lângă ea, un volum prost legat în piele. Două cărți în latină puse în picioare. O Biblie veche. Trei volume de botanică, două de istorie şi o singură carte de astronomie. O carte în japoneză, alta în poloneză şi câteva poeme în engleza veche. De ce ținem aceste cărți separat? De ce nu stau împreună cu tovarăşele lor fireşti pe rafturile etichetate

cu grijă? Scrinul este locul unde ţinem operele ezoterice, valoroase, rare. Aceste volume preţuiesc cât întregul magazin, poate mai mult.

Cartea pe care o căutam – un volum mic, cartonat, de doisprezece centimetri pe optsprezece, vechi de vreo cincizeci de ani – nu se potrivea lângă aceste antichităţi. Apăruse cu câteva luni în urmă, pusă acolo din greşeală de tatăl meu, iar într-una din zile voisem să-l întreb ce-i cu ea şi s-o pun pe raft, în altă parte. Pentru orice eventualitate, mi-am pus mănuşile de plastic. Le păstram în scrin ca să le folosim când mânuiam cărţile deoarece, printr-un paradox ciudat, de îndată ce aceste cărţi se întorc la viaţă în momentul în care le citim, degetele noastre unsuroase le distrug pe măsură ce întoarcem paginile. Oricum, cu coperta de hârtie intactă şi colţurile neîndoite, cartea era în condiţii bune. Aparţinea unei serii populare, publicate la un standard destul de ridicat de o editură care nu mai există. Era un volum încântător şi o primă ediţie, dar nu genul de carte ce trebuia păstrată în Camera Comorilor. La vânzările cu preţ redus, în scopuri de binefacere, sau la târgurile săteşti, alte volume din aceeaşi serie se vând cu câţiva bănuţi.

Coperta de hârtie era crem cu verde: un motiv ordonat, cu desene ca nişte solzi de peşte, alcătuia fundalul; două dreptunghiuri se deosebeau clar, unul care încadra silueta unei sirene, celălalt titlul şi numele autorului. *Treisprezece povestiri despre schimbare şi agonie*, de Vida Winter.

Am încuiat scrinul, am dus cheia şi lanterna la locul lor şi am urcat treptele înapoi spre pat, cu cartea în mâna înmănuşată.

Nu aveam intenţia să citesc întreaga carte. Aveam nevoie doar de câteva fraze. Ceva îndeajuns de îndrăzneţ, de puternic pentru a adormi cuvintele din scrisoare, care

continuau să mi se învârtă în minte. Cui pe cui se scoate, după cum sună zicala. Câteva propoziții, poate o pagină, şi apoi voi putea să adorm.

Am dat la o parte coperta prăfuită şi am pus-o la loc sigur, în sertarul special rezervat pentru asemenea ocazii. Chiar şi purtând mănuşi trebuia să fii atent. Deschizând cartea, am inspirat adânc. Mirosul cărților vechi este atât de puternic, atât de uscat, că poți aproape să le simți gustul.

Prologul. Doar câteva cuvinte.

Dar, citind primul rând, am fost ca hipnotizată.

Toți copiii îşi proiectează mitic naşterea. Este o trăsătură universală. Vrei să cunoşti pe cineva? Inimă, minte şi suflet? Roagă-l să-ți spună când s-a născut. Ce vei obține nu este adevărul, ci o poveste. Şi nimic nu poate fi mai grăitor decât o poveste.

Mă simțeam ca şi cum m-aş fi scufundat în apă.

Țărani şi prinți, vechili şi ucenici de brutar, negustori şi sirene, am recunoscut imediat toate personajele. Citisem aceste povestiri de o sută, de o mie de ori înainte. Erau povestiri pe care toată lumea le ştia. Dar, încetul cu încetul, pe măsură ce citeam, aerul lor familiar dispărea. Deveneau stranii. Deveneau noi. Aceste personaje nu erau marionetele colorate pe care mi le aminteam din cărțile cu poze ale copilăriei, jucând piesa încă o dată. Erau *oameni,* sângele care curgea din degetul prințesei când a atins fuiorul era umed şi i-a lăsat un gust ca de metal pe limbă, când şi-a lins degetul înainte de a adormi. Când i-a fost adusă fiica bolnavă, lacrimile regelui au lăsat dâre sărate şi fierbinți pe fața lui. Poveştile erau noi datorită unei atmosfere ciudate. Toți îşi îndeplineau cele mai arzătoare dorințe: fiica regelui revenea la viață mulțumită sărutului unui străin, fiara îşi pierdea blana şi rămânea în piele de om, sirena mergea, dar numai când era prea târziu îşi dădeau seama de prețul pe

care aveau să-l plătească pentru a scăpa de destin. Fiecare sfârşit de felul „Şi au trăit fericiți până la adânci bătrâneți” fusese schimbat. Soarta, la început atât de docilă, de înțelegătoare, de deschisă la negocieri, se răzbuna în final cu cruzime pe fericire.

Povestirile erau dure, violente şi îți rupeau inima. Mi-au plăcut enorm.

În timp ce citeam *Mica sirenă* – a douăsprezecea povestire –, am început să simt fiorii unei nelinişti care nu era provocată de povestirea propriu-zisă. Eram nedumerită: degetul mare şi cel arătător de la mâna dreaptă îmi trimiteau semnale. *Nu mai sunt multe pagini.* Iminența acestui fapt mă sufoca, astfel că am răsfoit cartea ca să mă asigur. Era adevărat. A treisprezecea poveste trebuia să fie foarte scurtă.

Am continuat să citesc, am terminat povestirea a douăsprezecea şi am dat pagina.

Nimic.

Am dat paginile înapoi, apoi iar înainte. Nimic.

A treisprezecea poveste nu exista.

Capul a început să mi se învârtă brusc, în timp ce aveam senzația de sufocare a scafandrului în ape adânci care revine prea iute la suprafață.

Imaginea camerei mele a început să se contureze treptat. Cuvertura de pe pat, cartea din mâna mea, lampa strălucind palid în lumina zorilor care se strecurau prin perdelele subțiri.

Era dimineață.

Citisem toată noaptea.

Nu exista a treisprezecea poveste.

*

În magazin, tata stătea la masă cu capul în mâini. M-a auzit când am coborât treptele şi m-a privit, alb ca varul.

— Ce s-a întâmplat? am strigat.

Era prea şocat să răspundă; mâinile i s-au ridicat într-un gest mut de disperare, înainte de a-i acoperi din nou ochii îngroziți. A gemut.

L-am mângâiat pe umăr, dar nu mă pricep să ating oamenii, aşa că mâna mi-a alunecat pe jacheta de lână pusă pe spătarul scaunului.

— Pot să te ajut cu ceva? am întrebat.

Când a vorbit, vocea îi era obosită şi tremurătoare.

— Va trebui să sunăm la poliție. Într-o clipă. Într-o clipă...

— La poliție? Tată, ce s-a întâmplat?

— Un jaf.

Vorbea de parcă fusese sfârşitul lumii.

M-am uitat uluită prin magazin. Totul părea în ordine. Sertarele de la masă nu fuseseră forțate, rafturile se aflau la locul lor, fereastra nu era spartă.

— Scrinul... a spus, iar eu am început să înțeleg.

— *Treisprezece povestiri,* am rostit calm. Este sus, în apartamentul meu. Eu am luat-o.

Tata a ridicat ochii. Fața lui exprima atât uşurare, cât şi o adâncă uimire.

— Tu ai luat-o?

— Da.

— *Tu* ai luat-o?

— Da.

Eram nedumerită. Ştia prea bine că eu luam întotdeauna cărți din magazin.

— Dar *Vida Winter...*?

Mi-am dat seama că trebuia să dau o explicație. Citeam romane *vechi.* Motivul e simplu: îmi plac finalurile tradiționale. Căsătorii şi decese, sacrificii nobile şi salvări miraculoase, despărțiri tragice şi regăsiri nesperate, pierderi îngrozitoare şi visuri împlinite; după părerea mea, toate astea reprezintă sfârşitul pe care merită să-l aştepți. Toate astea vin după aventuri, pericole, riscuri şi dileme şi se aranjează în chip plăcut şi firesc. Asemenea finaluri apar mai degrabă în romanele vechi decât în cele noi, astfel că citesc romane vechi.

Literatura contemporană este o lume pe care o cunosc foarte puțin. Tatăl meu îmi dădea această temă de multe ori în timpul discuțiilor noastre zilnice despre cărți. El citea la fel de mult ca mine, dar mai variat, aşa că îi respectam foarte mult părerile. Mi-a descris în cuvinte echilibrate şi limpezi plăcuta tristețe pe care o simte la finalul romanelor, când mesajul este că nu există sfârşit pentru suferința umană decât în puterea de a îndura. A vorbit despre finaluri fără cuvinte, dar care persistă în amintire mai mult decât deznodămintele zgomotoase şi surprinzătoare. Mi-a explicat de ce această ambiguitate îl emoționează mai tare decât decesele şi căsătoriile din final, pe care le prefer eu.

În timpul acestor conversații ascult cu cea mai mare atenție şi aprob din cap, dar întotdeauna revin la vechile obiceiuri. El nu mă învinuieşte pentru asta. Suntem de acord asupra unui lucru: pe lumea asta sunt prea multe cărți pentru a fi citite într-o singură viață şi trebuie să te opreşti undeva.

Odată, tata mi-a vorbit chiar despre Vida Winter: „Iată o scriitoare în viață care ți s-ar potrivi".

Dar nu citisem nici un roman de Vida Winter. De ce s-o fac când erau atâția scriitori morți pe care încă nu-i descoperisem?

Numai că acum coborâsem în toiul nopții ca să iau *Treisprezece povestiri* din scrin. Pe bună dreptate, tatăl meu se întreba de ce.

— Ieri am primit o scrisoare, am început.

A dat din cap.

— De la Vida Winter.

Tata a ridicat din sprâncene, dar a aşteptat să continui.

— Pare a fi o invitație să-i fac o vizită. Cu propunerea să-i scriu biografia.

Sprâncenele i s-au mai arcuit puțin.

— N-am putut să dorm, aşa că am coborât să iau cartea.

Am aşteptat ca tata să vorbească, dar el n-a făcut-o. Se gândea, uşor încruntat. După un timp am vorbit din nou.

— De ce o păstrezi în scrin? Ce o face atât de valoroasă?

Tata s-a desprins cu greu de gândurile lui pentru a răspunde.

— În parte, pentru că este prima ediție a debutului celei mai celebre scriitoare de limbă engleză în viață. Dar mai ales pentru că e diferită. Toate edițiile următoare s-au numit *Povestiri despre schimbare şi agonie.* Nici o aluzie la treisprezece. Ai observat că sunt numai douăsprezece povestiri.

Am aprobat din cap.

— Probabil că la început era în plan să fie treisprezece, apoi au fost publicate doar douăsprezece. Dar a apărut o problemă cu ilustrația copertei, iar cartea a fost tipărită cu titlul original şi doar douăsprezece povestiri. Cărțile au fost retrase de pe piață.

— Dar exemplarul tău...

— A scăpat ca prin minune. E din tirajul trimis din greşeală unui magazin din Dorset, de unde un client a cumpărat

cartea înainte ca magazinul să fie înştiinţat că trebuie să le împacheteze şi să le trimită înapoi. Acum treizeci de ani, cumpărătorul i-a realizat valoarea şi a vândut cartea unui colecţionar. Proprietatea colecţionarului a fost licitată în septembrie, iar eu am cumpărat-o. Cu banii de pe urma afacerii din Avignon.

— Afacerea din Avignon?

Îi luase doi ani să negocieze afacerea din Avignon. Fusese unul dintre cele mai mari succese ale tatei.

— Ai purtat mănuşi, nu-i aşa? a întrebat el timid.

— Drept cine mă iei?

A zâmbit înainte de a continua.

— Şi tot efortul în van...

— Ce vrei să spui?

— Primul tiraj a fost retras pentru că titlul era greşit. Lumea îi spune tot *Treisprezece povestiri,* chiar dacă s-a publicat cu titlul *Povestiri despre schimbare şi agonie* timp de jumătate de secol.

— Dar de ce?

— Deh, celebritatea şi secretele... Ştiindu-se atât de puţin despre ea, micile informaţii, precum povestea primei ediţii retrase de pe piaţă, dobândesc o importanţă covârşitoare. A devenit parte din legenda ei. Misterul celei de-a treisprezecea povestiri... Le dă oamenilor o temă de gândire.

A urmat o scurtă tăcere. Apoi, cu privirea pierdută undeva printre umbrele camerei şi vorbind încet, murmură:

— Şi acum, o biografie... Ce straniu!

Mi-am amintit de scrisoare, de temerile mele că nu puteai avea încredere în autorul ei. Mi-am amintit de insistenţa băiatului: „Spuneţi-mi adevărul”. Mi-am amintit de cele *Treisprezece povestiri* care mă luaseră în stăpânire de la

primele cuvinte şi mă ţinuseră prizonieră toată noaptea. Doream să fiu luată ostatică din nou.

— Nu ştiu ce să fac, i-am spus tatei.

— E altceva decât ai făcut înainte. Vida Winter este o autoare în viaţă. Interviuri în loc de arhive...

Am aprobat din cap.

— Dar vrei să cunoşti autorul celor *Treisprezece povestiri.*

Am aprobat din nou.

Tatăl meu şi-a pus mâinile pe genunchi şi a oftat. Ştia ce înseamnă cititul. Cum te ia în stăpânire.

— Când doreşti s-o vizitezi?

— Luni, i-am spus.

— Te duc eu la gară, bine?

— Mulţumesc. Şi...

— Da?

— Pot să-mi iau puţin timp liber? Trebuie să mai citesc înainte de plecare.

— Da, a spus el cu un zâmbet care nu-i ascundea îngrijorarea. Da, desigur.

A urmat apoi una dintre cele mai fertile perioade din viaţa mea de adult. Pentru prima dată, aveam pe noptieră un teanc de cărţi cu coperte cartonate, lucioase, noi-nouţe, cumpărate de la o librărie obişnuită. *Între două lumi,* de Vida Winter; *De două ori e pentru totdeauna,* de Vida Winter; *Rătăciri,* de Vida Winter; *În afara cercului,* de Vida Winter; *Regulile tristeţii,* de Vida Winter; *Sărbătorita,* de Vida Winter; *Spectacolul de marionete,* de Vida Winter. Copertele, făcute toate de aceeaşi mână, emanau căldură şi lumină: chihlimbariu şi stacojiu, auriu şi purpuriu închis. Am cumpărat chiar şi o ediţie din *Povestiri despre schimbare şi agonie*; titlul părea neinteresant fără cuvântul *Treisprezece,*

care făcea ca exemplarul tatălui meu să fie atât de valoros. A trebuit să pun înapoi în scrin volumul său.

Bineînțeles că oricine se aşteaptă la senzații tari atunci când citeşte cărțile unui autor până atunci necunoscut, iar volumele domnişoarei Winter mi-au trezit acelaşi fior ca atunci când am descoperit jurnalele Landier, de exemplu. Dar era ceva mai mult. Am fost mereu o cititoare înfocată; am citit în toate momentele vieții mele şi asta a fost cea mai mare bucurie a mea. Şi totuşi, nu pot să pretind că lecturile din perioada maturității au avut acelaşi efect asupra sufletului meu ca cele din copilărie. Mai cred încă în poveşti. Încă mai uit de mine atunci când sunt cufundată într-o carte bună. Totuşi, nu-i deloc acelaşi lucru. Desigur, cărțile sunt pentru mine cele mai importante, dar nu pot să uit că a fost o vreme când erau şi mai banale, şi mai însemnate deopotrivă. Când eram copil, cărțile erau *totul.* Aşa că trăieşte în mine nostalgia plăcerii *de atunci* de a citi. Nu este o dorință pe care să cauți s-o îndeplineşti. În acest timp, când dormeam sub un raft înțesat de cărți, iar somnul meu era profund, fără vise şi mă cotropea instantaneu, şi mă trezeam ca să citesc din nou, bucuriile pierdute ale cititului au revenit. Domnişoara Winter mi-a redat calitățile pure ale cititorului începător şi povestirile ei m-au vrăjit.

Din când în când, tata ciocănea la uşa din capul scărilor. Mă privea stăruitor. Aveam probabil acea înfățişare pe care ți-o dă lectura intensă. „Nu uiți să mănânci, nu-i aşa*?”* spunea el, în timp ce-mi întindea un pachet de la băcănie sau un litru de lapte.

Mi-aş fi dorit să rămân în apartamentul meu, citind, pentru totdeauna. Dar, dacă trebuia să mă duc în Yorkshire să mă întâlnesc cu domnişoara Winter, aveam altceva de făcut. Am întrerupt cititul pentru o zi şi m-am dus la bibliotecă. În sala periodicelor, m-am uitat la paginile de carte din toate

ziarele naționale apărute în zilele de după publicarea ultimelor romane ale Videi Winter. Atunci când îi apărea o nouă carte, ea invita un număr de ziarişti la un hotel în Harrogate, unde îi chema pe rând şi le oferea, separat, ceea ce ea numea povestea vieții ei. Probabil că existau zeci de asemenea variante, sute. Am găsit şase dintr-un foc.

După publicarea volumului *între două lumi,* se dăduse fiica secretă a unui preot şi a unei învățătoare; un an mai târziu, obținuse publicitate la acelaşi ziar pentru cartea *Rătăciri,* spunând că era copilul fugit de acasă al unei prostituate pariziene. Pentru *Spectacolul de marionete,* apăruse în diferite ziare ca orfana crescută într-o mănăstire elvețiană, copilul străzii din periferia East End şi fata persecutată dintr-o familie cu zece băieți zgomotoşi. Mi-a plăcut mai ales povestea în care, fiind accidental despărțită în India de părinții ei, scoțieni misionari, îşi câştigase din greu existența pe străzile din Bombay, spunând poveşti. Povestea despre pini care miroseau precum coriandrul proaspăt, despre munți frumoşi ca Taj Mahalul, despre *haggis* mai delicios decât *pakora* de la colțul străzii şi despre cimpoaie. Oh, sunetul cimpoaielor! Atât de frumos, că nu se putea descrie. Când, mulți ani mai târziu, voise să se întoarcă în Scoția – o țară pe care o părăsise când era bebeluş a fost foarte dezamăgită. Pinii nu miroseau precum coriandrul. Zăpada era *rece. Haggis*-ul nu avea nici un gust. Cât despre cimpoaie...

Ironice şi sentimentale, tragice şi caricaturizante, comice şi dure, toate aceste povestiri erau capodopere în miniatură. Pentru oricare alt scriitor puteau fi apogeul carierei; pentru Vida Winter erau mici amuzamente. Nimeni, cred, nu le-ar fi putut lua drept adevăruri.

Ziua dinaintea plecării mele era duminică şi mi-am petrecut după-amiaza în casa părinţilor mei. Era neschimbată: un singur pufăit al lupului ar fi dărâmat-o imediat.

Mama zâmbea forţat şi vorbea cu dezinvoltură în timp ce luam ceaiul. Grădina vecinilor, şoselele din oraş şi un nou parfum o incitaseră. Vorbele uşoare, neînsemnate împiedicau să se aştearnă tăcerea, o tăcere în care trăiau demonii ei. Şi-a jucat bine rolul: nimic nu arăta că nu suporta să iasă din casă, că cel mai mic eveniment neaşteptat îi cauza migrene, că nu putea citi o carte de teama sentimentelor pe care i le-ar fi putut stârni.

Tata şi cu mine am aşteptat ca mama să plece înainte de a face ceai şi a discuta despre domnişoara Winter.

— Nu e numele ei adevărat, i-am spus. Altfel ar fi fost uşor de găsit. Toţi cei care au încercat au renunţat din lipsă de date. Nimeni nu ştie nimic sigur despre ea.

— Ce straniu!

— E ca şi cum ar fi venit de nicăieri. Ca şi cum, înainte de-a fi scriitoare, nici n-ar fi existat. Ca şi cum s-ar fi inventat pe sine odată cu prima ei carte.

— Ştiam că şi-a ales un pseudonim, care ne dezvăluie ceva, cu siguranţă, a sugerat tatăl meu.

— Vida. Din latină, *vita,* care înseamnă viaţă. Deşi nu pot să nu mă gândesc şi la franceză.

Vide în franceză înseamnă gol. Neantul. Nimicul. Dar asemenea cuvinte nu se folosesc în casa părinţilor mei, aşa că l-am lăsat să ghicească.

— Ai dreptate. Aprobă din cap. Şi Winter?

M-am uitat pe fereastră, căutând inspiraţia. În spatele fantomei surorii mele, ramuri întunecate se întindeau desfrunzite peste un cer cenuşiu, iar răsadurile de flori erau doar pământ gol şi arid. Geamul nu te proteja de frig; în

ciuda radiatorului, camera părea plină de o tristețe profundă. Ce însemna iarna pentru mine? Un singur lucru: moarte.

A urmat o clipă de tăcere. Când a trebuit să spun ceva, ca să nu dau prea multă greutate schimbului anterior de cuvinte, am zis:

— Este un nume percutant. V şi W. Vida Winter. Foarte percutant.

Mama s-a întors. Aşezând ceşti pe farfurioare, turnând ceai, ea continua să vorbească, glasul ei acoperind uşor acel mic segment de viață, ca şi cum ar fi acoperit kilometri întregi.

N-am mai fost atentă. Pe poliță, deasupra şemineului, era singurul obiect din cameră care putea fi considerat decorativ. O fotografie. Mama spusese de multe ori că o s-o pună într-un sertar unde n-o să se umple de praf. Dar tatălui meu îi place s-o vadă şi, pentru că el o contrazice atât de rar, când e vorba de asta, ea cedează. Fotografia înfățişează doi tineri căsătoriți. Tata e neschimbat: frumos, cu ochi negri şi gânditori; anii nu l-au marcat. Femeia e greu de recunoscut. Un zâmbet spontan, ochi care râd, căldură în priviri pe când se uită la tatăl meu. Pare fericită.

Tragedia schimbă tot.

Eu m-am născut, iar femeia din fotografia de nuntă a dispărut.

Am privit spre grădina dezgolită. În lumina tot mai slabă, umbra mea luneca pe geam, privind în camera moartă. În ce ne transformase? mă întrebam. Ce credea ea despre încercările noastre de a ne convinge că asta era viața şi că o trăiam cu adevărat?

▫ *Sosirea* ▫

Am plecat de-acasă într-o zi obişnuită de iarnă şi, kilometri întregi, trenul a mers sub un cer mohorât şi cenuşiu. Apoi am schimbat trenul. Norii au început să se adune. S-au făcut mai groşi şi mai negri, din ce în ce mai apăsători pe când ne îndreptam spre nord. Mă aşteptam în orice clipă să aud primele picături de ploaie căzând pe geam. Totuşi nu a plouat.

La Harrogate, şoferul domnişoarei Winter, un tip bărbos, cu părul negru, nu mi-a adresat nici un cuvânt. M-am bucurat, căci lipsa conversației îmi dădea prilejul să studiez peisajele necunoscute care mi se dezvăluiau privirii pe măsură ce lăsam oraşul în urmă. Niciodată nu mai fusesem în nord. Cercetările mele mă purtaseră la Londra şi de câteva ori dincolo de Marea Mânecii, în bibliotecile şi arhivele de la Paris. Yorkshire era un comitat pe care-l ştiam doar din romane, iar romanele aparţineau unui alt secol. Odată ce-am lăsat oraşul în urmă, au dispărut aproape toate semnele lumii contemporane şi aveam sentimentul că mă îndrept spre trecut, pe măsură ce parcurgeam această provincie. Satele erau pitoreşti, cu bisericile, cârciumile şi căsuțele lor de piatră; apoi, cu cât ce mergeam mai departe, satele deveneau din ce în ce mai mici, iar distanța dintre ele din ce în ce mai mare, până când fermele izolate au ajuns singurele pete de pe câmpurile pustiite de iarnă. În cele din urmă am depăşit fermele şi s-a făcut întuneric. Farurile maşinii dezvăluiau frânturi dintr-un peisaj nedefinit şi incolor: nu mai erau garduri, ziduri, tufişuri, clădiri. Doar un drum fără sfârşit şi, de fiecare parte a lui, unduiri vagi de întuneric.

— Aici sunt mlaştinile? am întrebat.

— Da, a spus şoferul şi m-am apropiat mai mult de fereastră, dar tot ce-am putut zări a fost cerul acoperit de nori de ploaie, apăsând amenințător asupra ținutului,

drumului, maşinii. La mică distanţă, nici lumina farurilor nu se mai vedea.

La o răscruce nemarcată, am părăsit şoseaua şi am hurducăit pe un drum pietruit câţiva kilometri. Ne-am oprit de două ori, pentru ca şoferul să deschidă o poartă şi s-o închidă în urma noastră, apoi am mers mai departe, sărind în scaune şi zgâlţâindu-ne încă vreun kilometru.

Casa domnişoarei Winter se afla între două văluri de întuneric, două dealuri care păreau să se contopească şi care au scos la iveală o vale şi o casă doar la ultimul cot al drumului. Cerul avea acum nuanţe strălucitoare de purpuriu, indigo şi cenuşiu, iar casa din fund se întindea lungă, joasă şi foarte întunecată. Şoferul mi-a deschis portiera, iar când am ieşit, am observat că îmi descărcase deja valiza şi era gata să ducă maşina în garaj, lăsându-mă singură în faţa unei verande neluminate. Obloane cu gratii astupau ferestrele şi nu era nici un semn de viaţă omenească. Închisă în ea însăşi, casa părea să alunge vizitatorii.

Am sunat la uşă. Clopoţelul a scos un sunet straniu de înfundat în aerul umed. În timp ce aşteptam, am privit cerul. Frigul îmi pătrundea prin tălpile pantofilor şi am sunat din nou. Nimeni nu a venit să deschidă.

Eram pe punctul de a suna a treia oară când, spre surprinderea mea, uşa s-a deschis fără nici un zgomot.

Femeia din prag mi-a zâmbit mecanic şi şi-a cerut iertare că mă lăsase să aştept. La prima vedere, părea destul de comună. Părul scurt şi lins avea aceleaşi nuanţe palide ca pielea ei, iar ochii nu erau nici albaştri, nici cenuşii, nici verzi. Totuşi, nu absenţa culorii o făcea comună, ci lipsa oricărei expresii faciale. Cu puţină căldură, ochii ei ar fi putut să strălucească de viaţă; şi mi se părea, în timp ce ne

studiam una pe alta, că îşi menţine această imobilitate printr-un efort deliberat.

— Bună seara, am spus. Sunt Margaret Lea.

— Biograful... Vă aşteptam.

Ce-i face pe oameni să vadă dincolo de masca celuilalt? Am înţeles imediat că era neliniştită. Poate că emoţiile au miros sau gust; poate că le transmitem fără să ştim, prin vibraţii. Oricare ar fi fost genul de emoţie, am ştiut că nu eu o speriam în vreun fel, ci doar faptul că venisem şi că eram o străină.

M-a invitat înăuntru şi a închis uşa după mine. Cheia s-a întors în broască fără nici un zgomot şi nu s-a auzit nici un scârţâit când canaturile bine unse s-au răsucit.

Stând îmbrăcată în pardesiul meu, în hol, mi-am dat seama pentru prima oară de ciudăţenia absolută a locului. Casa domnişoarei Winter era complet tăcută.

Femeia mi-a spus că se numea Judith şi că era menajera. M-a întrebat cum călătorisem şi m-a informat despre orele de masă şi intervalurile cu apă caldă. Gura ei se deschidea şi se închidea; de îndată ce cuvintele îi cădeau de pe buze, erau înghiţite de mantia de tăcere care le înăbuşea. Aceeaşi linişte ne acoperea şi paşii, şi închisul sau deschisul uşilor, în timp ce îmi arăta, una după alta, sufrageria, salonul, sala de muzică. Tăcerea nu crea nici un fel de atmosferă aparte: mobilele o făceau. Canapelele erau acoperite de perne de catifea; mai erau taburete tapiţate, şezlonguri şi fotolii; tapiserii agăţate pe pereţi şi folosite ca draperii peste mobila tapiţată. Fiecare podea avea un covor, fiecare covor era acoperit de preşuri. Damascul care acoperea ferestrele ascundea şi zidurile. Aşa cum sugativa absoarbe cerneala, lâna şi catifeaua absorbeau sunetele, cu o diferenţă: dacă sugativa strânge numai cerneala în exces, materialele din casă păreau să soarbă chiar esenţa cuvintelor noastre.

Am urmat-o pe menajeră. Am cotit la stânga şi la dreapta, la dreapta şi la stânga, am urcat şi am coborât trepte până am ameţit de tot. Am pierdut imediat sensul în care interiorul întortocheat al casei corespundea exteriorului atât de simplu. Am bănuit că această casă fusese modificată în timp, făcându-se anumite adăugiri. Probabil că eram pe o latură sau aripă invizibilă din faţă. „O să vă obişnuiţi cu ea", a mormăit menajera, văzându-mi expresia, şi am înţeles ce spusese de parcă i-aş fi citit pe buze. În cele din urmă, am cotit pe un mic coridor şi ne-am oprit. A descuiat o uşă care ducea într-o cameră de zi. Mai erau încă trei uşi. Baia, mi-a arătat, deschizând una dintre uşi, dormitorul, deschizând alta, şi biroul. Camerele erau la fel de pline de perne, perdele şi draperii ca restul casei.

— Veţi mânca în sufragerie sau aici? a întrebat, arătând spre măsuţa şi singurul scaun de lângă fereastră.

Nu ştiam dacă luatul mesei în sufragerie însemna să mănânc cu gazda mea şi, nefiind sigură de statutul meu în casă (eram musafir sau angajat?), am ezitat, întrebându-mă dacă era mai politicos să accept sau să refuz. Ghicind cauza tăcerii mele, menajera a adăugat, ca şi cum încălca un obicei bine stabilit:

— Domnişoara Winter mănâncă întotdeauna singură.

— Atunci, dacă se poate, voi mânca aici.

— Pot să aduc supa şi sendvişurile acum? Trebuie să vă fie foame după călătorie. Vă puteţi pregăti ceaiul şi cafeaua aici. A deschis un dulap din colţul dormitorului, dând la iveală un ceainic, restul de ustensile de bucătărie şi chiar un mic frigider. Nu va trebui să alergaţi în sus şi-n jos pe scări, a adăugat şi mi-a aruncat un zâmbet timid, ca o scuză că nu mă dorea în perimetrul ei.

M-a lăsat să despachetez.

Mi-a luat foarte puțin timp să-mi aranjez cele câteva haine, cărți şi obiecte de toaletă. Am dat la o parte proviziile de ceai şi cafea şi le-am înlocuit cu pachetul de cacao pe care îl adusesem de-acasă. De-abia am avut răgaz să verific patul înalt, foarte vechi – era atât de generos acoperit cu perne, încât ar fi încăput foarte multe boabe de mazăre sub saltea şi nu le-aş fi simțit –, că menajera s-a şi întors cu o tavă.

— Domnişoara Winter vă invită în bibliotecă la ora opt.

S-a străduit foarte tare să sune ca o invitație, dar am înțeles, după cum de fapt şi trebuia, că era un ordin.

▫ *Întâlnirea cu domnişoara Winter* ▫

Nu ştiu dacă din noroc sau întâmplare am descoperit drumul spre bibliotecă mai devreme cu douăzeci de minute decât mi se spusese să vin. Nu era o problemă. Ce loc mai bun să pierzi timpul decât o bibliotecă? Iar pentru mine, ce mod mai bun de a cunoaşte pe cineva decât prin felul cum alegea şi îngrijea cărțile?

Prima mea impresie a fost despre cameră în sine şi m-a izbit prin diferența evidentă față de restul casei. Celelalte camere duhneau de resturile cuvintelor înăbuşite: aici, în bibliotecă, puteai respira. În loc de tapiserii, era o cameră făcută din lemn. Avea duşumea de lemn, obloane la ferestrele înalte, iar de-a lungul zidurilor se întindeau rafturi de stejar masiv.

Era o cameră înaltă, mai mult lungă decât lată. Pe o margine, cinci ferestre arcuite se întindeau de la tavan până-n podea; în partea de jos a ferestrelor erau scaune. În fața lor se aflau cinci oglinzi de aceeaşi formă, aşezate ca să reflecte priveliştea de-afară, dar în seara asta se vedeau numai obloanele sculptate. Rafturile de cărți îmbrăcau toți pereții camerei, având forme circulare; în fiecare spațiu liber era aşezată o lampă cu abajur chihlimbariu, pe o măsuță. În

afară de focul din capătul îndepărtat al camerei, mai era o singură luminiță, care crea mici iazuri calde la marginea cărora şirurile de cărți se topeau în întuneric.

Am înaintat încet până în centrul camerei, privind la formele din dreapta şi din stânga. După primele priviri, m-am trezit aprobând din cap. Era o bibliotecă adevărată, bine întreținută. Pusă pe categorii, în ordine alfabetică, şi curată, era aranjată aşa cum aş fi făcut eu. Toate cărțile mele favorite erau acolo, multe volume rare şi valoroase, dar şi exemplare obişnuite, uzate. Nu numai *Jane Eyre, La răscruce de vânturi, Femeia în alb,* dar şi *Castelul din Otranto, Secretul doamnei Audley, Mireasa fantomatică.* Am fost entuziasmată să dau peste *Dr. Jekyll şi dl Hyde,* o carte atât de rară, încât tatăl meu renunțase să creadă că există.

Minunându-mă de marea varietate a volumelor de pe rafturile domnişoarei Winter, m-am îndreptat spre şemineul din capătul camerei. În ultimul separeu din dreapta, un grup de rafturi anume ieşea în evidență: în locul dungilor în nuanțe maronii delicate care brăzdau tocurile cărților vechi, acest set cuprindea copertele albastre-argintii, verde-nchis şi roz-crem ale literaturii mai noi. Erau singurele cărți moderne din cameră. Volumele de autor ale domnişoarei Winter. Primele opere se aflau în vârful teancului, iar romanele mai recente în partea de jos. Fiecare volum apărea în multiple ediții şi chiar în limbi diferite. Nu am găsit *Treisprezece povestiri,* cartea cu titlu greşit pe care o citisem la magazin, dar volumul numit *Povestiri despre schimbare şi agonie* avea câteva zeci de ediții.

Am ales un exemplar din cea mai recentă carte a domnişoarei Winter. La pagina întâi, o călugăriță mai în vârstă ajunge într-o casă mică, de la periferia unui oraş necunoscut, care pare a fi în Italia; este condusă într-o cameră unde un tânăr înfumurat, englez sau american, o

întâmpină cu oarecare surprindere. (Am dat pagina. Primele paragrafe mă captivaseră la fel ca toate cărțile ei când, fără o intenție anume, începusem să le citesc serios.) Tânărul nu înțelege la început ceea ce cititorul deja ştie: că vizitatoarea are o misiune importantă, una care îi va schimba viața într-un mod la care nu se aşteaptă deloc. Ea începe să-i explice răbdătoare. (Am dat pagina; uitasem de bibliotecă, de domnişoara Winter, de mine însămi.) Când el o tratează cu uşurătatea tinerilor răsfățați...

Şi atunci ceva a pătruns dincolo de cuvintele scrise şi m-a smuls din poveste. O înțepătură în ceafă.

Cineva mă privea.

Ştiu că senzația unei înțepături în ceafă nu e un fenomen neobişnuit; era însă prima oară când mi se întâmpla *mie.* Ca multor oameni singuri, simțurile mi se ascut în prezența altora şi sunt mai obişnuită să fiu eu spionul invizibil din cameră decât cea spionată. Acum, cineva mă urmărea, şi încă de ceva vreme. De când începusem să am această senzație? Am recapitulat ultimele minute, încercând să-mi adun amintirile în funcție de detaliile povestirii din carte. A început oare când călugărița a prins să-i vorbească tânărului? Sau când a fost poftită în casă? Sau mai devreme? Complet nemişcată, cu capul aplecat deasupra paginii ca şi cum nu băgasem nimic de seamă, am încercat să-mi amintesc.

Apoi am înțeles.

Avusesem senzația aceea dinainte să aleg cartea.

Având nevoie de o clipă să mă adun, am dat pagina, continuând să pretind că citesc.

— Nu mă păcăleşti.

O voce poruncitoare, puternică, imperială.

Nu puteam face altceva decât să mă întorc şi s-o înfrunt.

Înfățișarea Videi Winter era menită a fi remarcată imediat. Era o regină antică, o vrăjitoare sau o zeiță. Silueta ei dreaptă se înălța maiestuos din muntele de perne purpurii şi roşii. Căzând pe umerii ei, faldurile hainei turcoaz şi verde care îi acoperea trupul nu înmuiau fermitatea formelor. Părul arămiu-deschis fusese coafat într-un stil complicat, cu cârlionți, bucle şi inele. Fața ei, foarte ridată, era pudrată cu alb, iar buzele erau date cu un ruj stacojiu, aprins. Mâinile pe care le ținea în poală erau pline de rubine şi smaralde ce-i acopereau încheieturile albe şi osoase; doar unghiile incolore, tăiate scurt şi pătrățos, ca ale mele, făceau notă discordantă.

Ce mă speria cel mai mult din înfățişarea ei erau ochelarii de soare. Nu-i vedeam ochii însă, la cum îmi aminteam verdele ireal de pe afişul publicitar, lentilele întunecate păreau să aibă puterea unui reflector: aveam impresia că, din spatele lor, privirea ei pătrunde dincolo de corp şi îmi intră direct în suflet.

M-am ascuns după un văl, mi-am pus masca, m-am retras în spatele înfățişării mele.

O clipă am crezut că e uimită că nu mă lăsam dominată, că nu mă citise, dar şi-a revenit repede, mai repede decât mine.

— Foarte bine, a spus ea aspru, dar zâmbetul era adresat mai mult sieşi. Să trecem la treabă. Scrisoarea dumitale îmi dă de înțeles că ai unele rețineri față de ocupația pe care ți-o ofer.

— Da, ei bine, adică...

Vocea urmă de parcă n-aş fi întrerupt-o:

— Pot sugera o creştere a salariului lunar şi o plată finală.

Mi-am umezit buzele, am căutat cuvintele potrivite. Înainte de-a vorbi, ochii întunecați ai domnişoarei Winter deja mă inspectaseră, aflaseră totul despre apartamentul meu,

ciucurii maro, fusta dreaptă şi jacheta albastră. A zâmbit cu oarecare compasiune şi nu m-a lăsat să vorbesc.

— Aspectul financiar nu-ți stă în fire. Ce ciudat! Vocea îi era uscată. Am scris despre oameni cărora nu le pasă de bani, dar nu m-am aşteptat niciodată să întâlnesc unul. Se lăsă pe spate pe perne. Prin urmare, înțeleg că problema este legată de integritate. Oamenii ale căror vieți nu sunt conduse de dragostea pentru bani suferă de o puternică obsesie asupra integrității personale.

A fluturat din mână, oprindu-mi cuvintele pe buze.

— Ți-e teamă să te apuci de o biografie dacă îți amenință libertatea. Crezi că doresc să-mi exercit controlul asupra conținutului cărții când va fi terminată. Ştii că n-am acceptat biografi în trecut şi te întrebi de ce m-am răzgândit acum. Mai mult – ochelarii de soare i-au strălucit din nou –, ți-e teamă că vreau să te mint.

Am deschis gura să protestez, dar n-am putut spune nimic. Avea dreptate.

— Vezi, nu ştii ce să spui, nu-i aşa? Ți-e jenă să afirmi că vreau să te mint. Oamenilor nu le place să-i acuze pe ceilalți de asta. Şi, pentru Dumnezeu, stai jos!

M-am aşezat.

— Nu vă acuz de nimic, am început timid, dar m-a întrerupt imediat.

— Nu fi atât de politicoasă. Dacă există ceva ce nu pot suferi, asta e politețea.

Fruntea i s-a încrețit şi o sprânceană i s-a ridicat deasupra ochelarilor de soare. Un arc perfect, negru, care n-avea nimic în comun cu o sprânceană naturală.

— Politețea! Iată virtutea bietului om, dacă există aşa ceva. Ce este atât de admirabil la comportamentul civilizat? aş vrea să ştiu. La urma urmei, e uşor de înfăptuit. Nu ai

nevoie de calități speciale ca să fii politicos. Dimpotrivă, să te porți frumos e tot ce-ți rămâne după ce ai eşuat în orice altceva. Oamenilor ambițioşi nu le pasă câtuşi de puțin despre ceea ce cred alți oameni despre ei. Nu cred că Wagner avea insomnii de grijă că a jignit pe cineva! Dar el era un geniu.

Vocea ei umplea încăperea, amintind în fiecare clipă ce este geniul şi tovarăşul său intim, egoismul. Faldurile şalului nici nu s-au clintit în timp ce vorbea. E dură ca oțelul, m-am gândit.

În cele din urmă, şi-a terminat prelegerea spunând: „Politețea este o virtute pe care n-o am şi nici n-o apreciez la alții. Nici nu trebuie să ne gândim la aşa ceva". Şi, cu aerul că pusese punct definitiv problemei, se opri.

— Ați ridicat problema minciunii, am spus. La asta trebuie să ne gândim.

— În ce fel?

Prin lentilele întunecate, am putut doar să zăresc mişcarea genelor domnişoarei Winter. S-au strâns şi au tremurat împrejurul ochilor, ca picioarele lungi ale unui păianjen.

— Ați oferit nouăsprezece variante ale vieții dumneavoastră ziarişt ilor doar în ultimii doi ani. Vorbesc de cele pe care le-am găsit eu, căutând în grabă. De fapt, sunt mult mai multe. Sute, probabil.

Ea dădu din umeri.

— Asta e meseria mea. Sunt povestitoare.

— Eu sunt biograf. Lucrez cu fapte.

Scuturară din cap şi cârlionții țepeni se mişcară toți odată.

— Cumplit de banal! N-aş fi putut fi niciodată biograf. Nu crezi c-ai putea spune adevărul mult mai lesne inventând o poveste?

— Nu în povestirile pe care le-ați împărtășit lumii până acum.

Domnişoara Winter a binevoit să mă aprobe din cap.

— Domnişoară Lea, a zis. Vocea îi era mai domoală. Am avut motivele mele să-mi ascund trecutul. Te asigur că acele motive nu mai sunt valabile.

— Ce motive?

— Viața este un gunoi.

Am clipit.

— Crezi c-o spun gratuit, dar e-adevărat. Toată viața şi toată experiența mea, întâmplările pe care le-am trăit, oamenii pe care i-am cunoscut, toate amintirile, visele, fanteziile, tot ceea ce-am citit, totul a fost aruncat la grămada de gunoi, care în timp a putrezit, devenind un bălegar dens şi organic. Procesul degenerării celulelor îl face de nerecunoscut. Alți oameni numesc asta imaginație. Eu o consider o grămadă de gunoi. De câte ori îmi vine o idee, o plantez în acest furaj şi aştept. Se hrăneşte din materia neagră care odată a fost viața, îşi trage energia din ea. Rodeşte. Capătă rădăcini. Îi cresc tulpini. Şi aşa mai departe, până când, într-o bună zi, am o poveste sau un roman.

Am aprobat, fiindcă îmi plăcuse analogia.

— Cititorii, a continuat domnişoara Winter, sunt proşti. Ei cred că orice literatură este autobiografică. Într-un fel, este, dar nu aşa cum cred ei. Viața scriitorului are timp să putrezească înainte de a fi folosită pentru a hrăni o operă de ficțiune. Trebuie să i se dea voie să decadă. Iată de ce nu am lăsat jurnaliştii şi biografii să-mi scotocească trecutul, alegând diferite detalii din el, reînviindu-l în cuvintele lor. Ca să pot să-mi scriu cărțile, am nevoie ca trecutul meu să fie lăsat în pace, să las timpul să lucreze.

Am meditat asupra răspunsului ei, apoi am întrebat:

— Şi ce s-a întâmplat ca să schimbe lucrurile acum?

— Sunt bătrână. Sunt bolnavă. Pune aceste două lucruri cap la cap, biografule, şi ce obții? Sfârşitul poveştii, cred.

Mi-am muşcat buzele.

— De ce nu scrieți dumneavoastră cartea?

— E prea târziu. Şi apoi, cine m-ar crede? Prea m-am ascuns de multe ori.

— Vreți să-mi spuneți adevărul? am întrebat.

— Da, a spus ea, dar i-am simțit ezitarea, chiar dacă a durat o fracțiune de secundă.

— Şi de ce vreți să mi-l spuneți *mie*?

A tăcut.

— Ştii, mi-am pus şi eu aceeaşi întrebare, în ultimul sfert de oră. Ce *fel* de om eşti dumneata, domnişoară Lea?

Mi-am pus din nou masca înainte de a răspunde.

— Vând cărți. Lucrez într-un anticariat. Sunt biograf amator. Poate ați citit cartea mea despre frații Landier...

— Nu-mi spui totul, nu-i aşa? Dacă va fi să lucrăm împreună, va trebui să ştiu mai multe despre tine. Nu pot dezvălui secretele unei vieți întregi unui om despre care nu ştiu nimic. Aşa că, povesteşte-mi despre dumneata. Care sunt cărțile dumitale favorite? Ce vise ai? Pe cine iubeşti?

Pe moment, am fost prea ofensată ca să răspund.

— Ei bine, răspunde-mi! Isuse Christoase! Trebuie să stau sub acelaşi acoperiş cu un străin? Care să lucreze pentru mine? Nu e normal! Spune-mi, crezi în fantome?

Condusă de un instinct mai puternic decât rațiunea, m-am ridicat de pe scaun.

— Ce faci? Unde te duci? Aşteaptă!

Am făcut pas după pas, încercând să alerg, conştientă de ritmul picioarelor mele lovind duşumeaua de lemn, în timp ce ea mă striga cu o voce plină de îngrijorare.

— Vino înapoi! striga. Îți voi spune o poveste – o poveste minunată!

Nu m-am oprit.

— A fost odată ca niciodată o casă bântuită...

Am ajuns la uşă. Degetele mi s-au încleştat pe clanță.

— A fost odată ca niciodată o bibliotecă...

Am deschis uşa şi eram pe punctul să ies când, cu o voce răguşită de frică, a rostit câteva cuvinte care m-au țintuit locului.

— Au fost odată ca niciodată nişte *gemene...*

Am aşteptat până când cuvintele au încetat să răsune în aer, şi atunci, împotriva voinței mele, am privit înapoi. Am văzut o ceafă şi nişte mâini care se ridicau tremurând către o față întoarsă.

Încet, m-am întors în cameră. La auzul paşilor mei, cârlionții de aramă s-au scuturat.

Am rămas uluită. Ochelarii dispăruseră. Ochii verzi, strălucitori ca de sticlă şi foarte reali, mă priveau rugători. O clipă doar m-am uitat la ea. Apoi am auzit: „Domnişoară Lea, nu doreşti să iei loc?”, totul spus cu o voce tremurătoare, o voce care era şi nu era a Videi Winter.

Atrasă de o putere dincolo de voința mea, m-am îndreptat spre scaun şi m-am aşezat.

— Nu promit nimic, am spus înspăimântată.

— Nu sunt în postura să-ți cer ceva, mi-a răspuns cu voce slabă.

Armistițiu.

— De ce m-ați ales pe mine? am întrebat din nou şi, de data asta, mi-a răspuns.

— Datorită cărții dumitale despre frații Landier. Pentru că îi înțelegi pe gemeni.

— Şi îmi veți spune adevărul?

— Îți voi spune adevărul.

Cuvintele erau destul de sincere, dar am auzit tremurul care le sublinia înțelesul. Intenționa să-mi spună adevărul; nu aveam nici o îndoială. Se hotărâse să spună. Poate chiar dorea să spună. Numai că nu credea că o va face. Promisiunea de a fi sinceră fusese făcută în mare parte ca să se convingă pe sine şi să mă oblige pe mine. În sufletul ei, nu era prea sigură cu cine avea de-a face.

Astfel că i-am făcut o propunere.

— Vă voi pune trei întrebări. Despre lucruri ce pot fi verificate în arhivă. Când am să plec de-aici, voi controla ceea ce mi-ați spus. Dacă văd că mi-ați spus adevărul, accept slujba.

— Ah, regula de trei... Numărul magic. Trei încercări înainte ca prințul să câştige mâna frumoasei prințese. Trei dorințe îndeplinite pescarului de către peştele fermecat. Trei urşi pentru Fata cu Părul de Aur şi Cei Trei Țapi Morocănoşi. Domnişoară Lea, dacă mi-ai fi pus două întrebări sau patru, aş fi putut să mint, dar trei...

Mi-am scos creionul din agendă şi am deschis-o.

— Care e numele dumneavoastră real?

A înghițit cu greutate.

— Eşti sigură că aşa trebuie să procedezi? Aş putea să-ți spun o poveste cu fantome – una destul de reuşită, după părerea mea. Ar fi poate o cale mai bună să ajungem la adevăr...

Am clătinat din cap.

— Spuneți-mi numele dumneavoastră.

Încheieturile cu rubine i s-au agitat în poală; pietrele luceau în lumina focului.

— Numele meu *este* Vida Winter. Am urmat procedurile necesare pentru a mă putea numi astfel legal şi cinstit. Ceea ce vrei să ştii este numele pe care îl aveam înainte de schimbare. Acel nume era...

A tăcut, având nevoie să depăşească o piedică din interiorul ei, iar când a pronunțat numele, a făcut-o cu voce albă, fără nici o intonație, ca şi cum ar fi fost un cuvânt într-o limbă străină pe care nu o învățase niciodată.

— Acel nume era Adeline March.

De parcă ar fi vrut să oprească şi cea mai mică vibrație a acelui nume în aer, ea continuă destul de acru:

— Sper că n-o să mă întrebi data naşterii. Am ajuns la o vârstă la care e mai bine s-o uiți.

— Pot să mă descurc şi fără, dacă îmi spuneți locul.

Scoase un oftat nervos.

— Ți-aş putea răspunde într-o formă mai plăcută, dacă m-ai lăsa s-o fac în felul meu.

— Asta-i înțelegerea noastră. Trei date ce se pot verifica.

Şi-a țuguiat buzele.

— Este consemnat în arhive că Adeline March s-a născut la spitalul Sfântul Bartolomeu din Londra. Nu pot să confirm autenticitatea acestui detaliu. Chiar dacă mă consider o persoană remarcabilă, nu sunt atât de dotată, încât să-mi amintesc propria naştere.

Am notat informația în agendă.

Şi acum, a treia întrebare. Trebuie să recunosc că nu aveam pregătită o a treia întrebare. Nu voia să-mi spună vârsta şi nu aveam nevoie de data ei de naştere. Ştiindu-i lunga

carieră scriitoricească şi data publicării primei cărţi, probabil că avea acum cel puţin şaptezeci şi trei – şaptezeci şi patru de ani, iar judecând după înfăţişare, deşi schimbată de boală şi de machiaj, nu avea mai mult de optzeci. Dar această incertitudine nu conta: având numele şi locul naşterii, puteam să aflu singură dată. Din primele două întrebări deja obţinusem informaţia necesară pentru a mă asigura că o persoană cu numele Adeline March existase cu adevărat. Ce s-o mai întreb atunci? Poate că a fost dorinţa mea s-o aud pe domnişoara Winter spunând o poveste, dar atunci când mi-a venit ideea să folosesc a treia întrebare ca pe un atu, exact asta am făcut.

— Spuneţi-mi, am început încet şi cu grijă. În poveştile cu vrăjitori, când îţi pui o a treia dorinţă, tot ce ai câştigat cu atâta chin este pierdut pentru totdeauna. Spuneţi-mi ceva ce vi s-a întâmplat în zilele dinainte de schimbarea numelui.

Mă gândeam la premii şcolare. Competiţii sportive. Acele mici triumfuri care sunt consemnate pentru mândria părinţilor şi pentru viitor.

În tăcerea care a urmat, domnişoara Winter a părut că se retrage cu totul în sine; chiar sub ochii mei, a reuşit să se lase în urmă cu totul şi atunci am început să înţeleg cum de n-o văzusem mai devreme. I-am privit cochilia, uimită de faptul că nu puteam ghici ce se întâmpla în interiorul ei.

Şi apoi a revenit.

— Ştii de ce cărţile mele au atâta succes?

— Din mai multe motive, cred.

— Poate. În primul rând pentru că au un început, un mijloc şi un sfârşit. În ordinea corectă. Bineînţeles că toate povestirile au începuturi, părţi de mijloc şi finaluri; să le pui în ordinea corectă e secretul. De aceea oamenilor le plac cărţile mele.

Oftă şi îşi făcu de lucru cu mâinile.

— Îți voi răspunde la întrebare. Îți voi spune ceva despre mine care s-a întâmplat înainte de a deveni scriitoare şi a-mi schimba numele. E un eveniment care a fost consemnat. E cel mai important lucru care mi s-a întâmplat. Dar nu mă aşteptam să ți-l spun atât de repede. Va trebui să-mi încalc, deci, una dintre reguli. Va trebui să spun sfârşitul poveştii mele înainte de a spune începutul.

— *Sfârşitul* poveştii dumneavoastră? Cum se poate, dacă totul s-a întâmplat înainte să începeți să scrieți?

— Simplu, pentru că povestea mea – povestea mea personală – s-a sfârşit înainte să înceapă viața de scriitor. Povestitul a fost felul meu de a-mi umple timpul de când totul s-a terminat.

Am aşteptat, iar ea a respirat adânc, precum un jucător de şah a cărui piesă principală a fost atacată.

— N-aş fi vrut să-ți spun. Dar am promis, nu-i aşa? Regula celor trei. Obligatorie. Vrăjitorul poate să-l implore pe băiat să nu-şi pună şi a treia dorință, pentru că ştie că totul va fi pierdut, dar băiatul îşi *va pune* cea de-a treia dorință, iar vrăjitorul trebuie să i-o îndeplinească, pentru că asta e regula povestirii. Mi-ai cerut să spun adevărul în legătură cu trei lucruri, iar eu trebuie s-o fac. Dar mai întâi trebuie să-ți cer eu ceva.

— Ce anume?

— După acest răspuns, nu mai schimbăm logica povestirii. Începând de mâine îți voi spune povestea mea, începând cu începutul, continuând cu mijlocul şi sfârşind cu sfârşitul. Totul la locul potrivit. Fără trucuri. Fără anticipări. Fără întrebări. Fără priviri furişe aruncate la ultima pagină.

Avea ea oare dreptul să pună condiții, după ce deja acceptase înțelegerea noastră? Nu chiar. Totuşi am aprobat din cap.

— Sunt de acord.

Nu m-a putut privi atunci când a început să vorbească.

— Locuiam la Angelfield.

Vocea i-a tremurat când a rostit numele locului şi s-a scărpinat în palmă cu un gest inconştient şi nervos.

— Aveam şaisprezece ani.

Vocea i-a devenit nesigură; îi era greu să pronunțe cuvintele.

— A izbucnit un incendiu.

Cuvintele îi ieşeau din gâtlej dure şi uscate, ca nişte pietre.

— Am pierdut totul.

Apoi, de pe buze i-a scăpat un țipăt:

— Oh, Emmeline!

Există culturi în care se crede că un nume conține în el toată puterea spirituală a unei persoane, că un nume trebuie cunoscut numai de Dumnezeu, de persoana care îl poartă şi de alți câțiva inițiați. Pronunțarea unui asemenea nume, fie al tău, fie al altuia, aduce ghinion. Asta se întâmpla, se pare, şi acum.

Domnişoara W inter şi-a strâns buzele prea târziu. Tot corpul îi tremura.

Acum ştiam că sunt legată de poveste. Găsisem esența povestirii pe care trebuia s-o relatez. Era dragostea. Şi pierderea. Căci ce putea exprima tristețea acelei exclamații decât pierderea iubirii? Brusc, am văzut adevărul, dincolo de masca de pudră şi de draperiile exotice. Câteva clipe am avut sentimentul că văd drept în sufletul domnişoarei Winter, că pătrund în mintea ei. I-am înțeles adevărata fire: cum să n-o fac, când era şi firea mea? Eram două gemene

singure. După această descoperire, laţul povestirii mi s-a strâns şi mai tare de gât, iar bucuria mea s-a transformat brusc în teamă.

— Unde pot găsi consemnat acest incendiu? am întrebat, sperând să nu mi se simtă tulburarea în voce.

— În ziarul local. *Banbury Herald.*

Am dat din cap, am notat informaţia în agendă şi am închis-o.

— Deşi, a adăugat ea, am o altă dovadă pe care pot să ţi-o arăt.

Am ridicat o sprânceană.

— Vino mai aproape.

M-am ridicat de pe scaun şi am făcut un pas, oprindu-mă la jumătatea distanţei dintre noi.

Şi-a ridicat încet braţul drept şi mi-a întins un pumn strâns, care părea făcut numai din pietre preţioase încrustate într-o gheară. Cu un gest care-i trăda efortul, şi-a întors mâna şi a deschis-o, ca şi cum ar fi avut un cadou surpriză, pe care tocmai voia să mi-l ofere.

Dar nu era nici un cadou. Surpriza era mâna însăşi.

Carnea din palma ei nu semăna cu nimic din ce văzusem în viaţa mea. Marginile albe dantelate şi liniile purpurii n-aveau nimic de-a face cu pernuţele roz de la baza degetelor mele. Era o copie stranie a palmei mele. Topită, carnea i se închircise într-o formă de nerecunoscut, ca un relief pe veci modificat de un fluviu de lavă. Degetele ei nu se desfăceau, ci erau strânse într-o gheară de reţeaua densă de cicatrice. În mijlocul palmei, cicatrice peste cicatrice, arsură peste arsură, era un semn grotesc. Era afundat atât de adânc în piele, încât, cu o senzaţie bruscă de greaţă, m-am întrebat ce se întâmplase cu osul care fusese acolo. Astfel se explica poziţia ciudată a mâinii la încheietură, felul în care părea să

atârne de braţ ca şi cum era moartă. Semnul era un cerc întipărit în palma ei, întinzându-se către locul în care, la o mână obişnuită, se afla deschizătura de la baza degetului mare; era o linie adâncă.

Amintindu-mi acum, îmi dau seama că semnul era cam de forma unui Q, dar atunci, şocată de această dezvăluire neaşteptată şi dureroasă, nu mi-a apărut atât de clar şi m-a tulburat în felul în care aş fi fost tulburată de apariția pe o pagină în limba engleză a unui simbol necunoscut, dintr-o limbă veche şi ininteligibilă.

M-a cuprins brusc ameţeala şi m-am sprijinit de scaun.

— Îmi pare rău, am auzit-o şoptind. Te obişnuieşti atât de mult cu propriile coşmaruri, încât uiți ce înseamnă ele pentru alți oameni.

M-am aşezat şi, încetul cu încetul, întunericul mi s-a ridicat de pe ochi.

Domnişoara Winter şi-a apucat cu degetele mâna schiloadă, şi-a răsucit încheietura şi şi-a aruncat mâna încărcată de pietre prețioase la loc în poală. Într-un gest ocrotitor, a acoperit-o cu degetele celeilalte mâini.

— Îmi pare rău că nu ai vrut să asculți povestea mea cu fantome, domnişoară Lea.

— O voi asculta altădată.

Întâlnirea noastră se terminase.

În timp ce mă întorceam în camera mea, m-am gândit la scrisoarea pe care mi-o trimisese. Scrisul acela chinuit şi strâmb, cum nu mai văzusem nicicând înainte. Îl pusesem pe seama unei boli. Artrită, poate. Acum înțelegeam. De la prima carte şi de-a lungul întregii sale cariere, domnişoara Winter îşi scrisese capodoperele cu mâna stângă.

În biroul meu, draperiile de catifea erau verzi şi o pânză de satin galben-deschis, cu motive în filigran, acoperea pereții.

În ciuda tăcerii ocrotite de perne, îmi plăcea camera mea, pentru că atmosfera era înviorată de masa mare de lemn şi scaunul simplu, cu spătar, de sub fereastră. Am aprins lampa de birou şi am aşezat acolo teancul de hârtii pe care îl adusesem cu mine şi cele douăsprezece creioane. Erau noi-nouțe: creioane roşii neascuțite, exact din cele cu care îmi place să încep un nou proiect. Ultimul lucru pe care l-am scos din bagaj a fost ascuțitoarea. Am fixat-o pe marginea mesei şi am pus coşul de gunoi direct sub ea.

Sub un impuls, m-am urcat pe masă şi m-am întins după baldachinul bogat decorat ca să apuc stâlpul draperiei. Degetele mele au prins marginile draperiei şi au căutat cârligele şi agrafele care le țineau legate. Era greu pentru o singură persoană – draperiile erau înalte cât camera, sucite şi răsucite, iar greutatea lor, pe când le aruncam peste umăr, era zdrobitoare, dar în scurt timp prima dintre draperii era strânsă şi băgată într-un dulap. Am rămas în mijlocul camerei şi am privit rodul muncii mele.

Fereastra uriaşă era întunecată, iar din mijlocul ei dublul meu fantomatic mă privea. Lumea ei nu era diferită de a mea: vedeam conturul palid al mesei de cealaltă parte a geamului şi, mai în spate, fotoliul tapițat aflat în mijlocul cercului de lumină aruncat de lampă. Dar scaunul meu era roşu şi al ei cenuşiu; scaunul meu se afla pe o carpetă indiană, înconjurat de pereți aurii, scaunul ei plutea fantomatic şi incert pe o mare nesfârşită de întuneric, în care forme vagi, ca nişte valuri, păreau să se mişte şi să respire.

Împreună am început ritualul de pregătire a mesei de lucru. Am împărțit un teanc de hârtie în secțiuni mai mici şi le-am răsfirat, aerisindu-le. Ne-am ascuțit creioanele unul câte unul, învârtind ascuțitoarea şi privind panglicile lungi cum se ondulau până la coşul de dedesubt. Când a fost ascuțit şi

ultimul creion, nu l-am pus împreună cu celelalte, ci l-am ținut deoparte.

— Iată, i-am spus. Totul e pregătit pentru lucru.

A deschis gura, părând că-mi vorbește. Dar n-am auzit nici un cuvânt.

Nu știu să stenografiez. În timpul interviului, notasem doar cuvinte-cheie și speram că, dacă transcriam imediat interviurile, acestea vor fi de ajuns pentru a-mi stimula memoria. Și, chiar de la prima întâlnire, a mers bine. Aruncându-mi din când în când privirea în agendă, am umplut foile mele cu cuvintele domnișoarei Winter, chemându-i imaginea în minte, auzindu-i vocea, văzându-i gesturile. În curând uitasem de agendă, scriind după dictarea unei domnișoare Winter imaginare.

Am lăsat margini largi. Pe cea din stânga am notat toate gesturile, expresiile și ticurile care păreau să sublinieze înțelesul cuvintelor ei. Cea din dreapta a rămas goală. Mai târziu, recitind, îmi voi scrie aici propriile gânduri, comentarii, întrebări.

Parcă lucram de ore întregi. M-am ridicat să-mi fac o ceașcă de cacao, dar timpul parcă fusese suspendat, nimic nu-mi întrerupea șirul gândurilor. M-am întors la birou și mi-am reluat scrisul ca și cum nici nu m-aș fi ridicat.

„Te obișnuiești atât de mult cu propriile coșmaruri, încât uiți ce înseamnă ele pentru alți oameni”, am scris în cele din urmă în coloana din mijloc, iar în stânga am adăugat o notă ce descria felul în care își încleștase degetele de la mâna sănătoasă peste pumnul strâns al celei rănite.

Am tras două linii sub ultimul rând scris și m-am îndreptat de spate. Dincolo de fereastră, dublul meu a făcut la fel. A luat creioanele ale căror vârfuri erau tocite și le-a ascuțit unul câte unul.

Tocmai căsca, puțin mai târziu, când fața ei a început să dispară. Mai întâi i-a apărut o pată cețoasă pe frunte, ca o bășică. Apoi altele pe obraz, sub ochi, pe nas, pe buze. Fiecare nouă pată era însoțită de un zgomot înfundat, un răpăit care devenea din ce în ce mai furios. În câteva clipe toată fața ei dispăruse.

Nu era efectul morții. Era doar ploaia. Mult aşteptata ploaie.

Am deschis fereastra, mi-am făcut pumnul căuş, apoi m-am spălat pe ochi. Tremuram. Era timpul să mă culc.

Am lăsat fereastra întredeschisă ca să aud ploaia ce continua să cadă liniştitor, egal. Am auzit-o tot timpul cât m-am dezbrăcat, am citit şi am dormit. Mi-a însoțit visele ca un radio care a pierdut frecvența, lăsat să meargă peste noapte, transmițând un sunet monoton şi vag, dincolo de care se ghicesc cuvinte şoptite în limbi străine sau acorduri de melodii necunoscute.

▫ *Şi aşa am început...* ▫

A doua zi dimineață, la ora nouă, domnişoara Winter a trimis după mine şi am coborât în bibliotecă.

Camera arăta altfel la lumina zilei. Cu obloanele ridicate, ferestrele mari lăsau să intre o lumină lăptoasă. Grădina, încă udă după aversa nocturnă, strălucea sub soarele de dimineață. Plantele exotice de lângă fereastră păreau să-şi împletească frunzele cu suratele lor mai puternice şi mai umede de dincolo de geam, iar canaturile delicate străluceau ca firele pânzei de păianjen întinse deasupra aleii din grădină, de la o ramură la alta. Biblioteca însăşi, mai mică, aparent mai îngustă decât cu o seară înainte, parcă era un miraj în grădina umedă, de iarnă.

În contrast cu cerul albăstrui şi soarele palid, domnişoara Winter părea o flacără arzândă, ca o floare exotică de seră

plantată într-o grădină nordică. Nu mai purta ochelari de soare, iar pleoapele îi erau colorate purpuriu, delimitate cu o linie de tuş groasă, în stilul Cleopatrei, decorate cu aceleaşi gene dese şi negre ca ieri. În lumina puternică a zilei am văzut ceva ce nu observasem cu o seară înainte: cărarea ce despărțea pe mijloc cârlionții arămii ai domnişoarei Winter avea o margine îngustă albă.

— Îți aminteşti înțelegerea noastră, începu ea, în timp ce mă aşezam pe scaun lângă foc. Începuturi, mijlocuri, finaluri, toate în ordinea corectă. Fără păcăleli. Fără anticipări. Fără întrebări.

Eram obosită. Dormisem într-un pat străin, într-o casă străină, şi mă trezisem cu un răpăit înfundat răsunându-mi în cap.

— Începeți de unde doriți, am spus.

— Voi începe cu începutul. Deşi, desigur, începutul nu este niciodată acolo unde crezi. Viețile noastre sunt atât de importante, încât tindem să credem că povestea începe cu naşterea noastră. La început nu era nimic şi apoi m-am născut *eu...* Şi totuşi nu-i aşa. Viețile oamenilor nu sunt mărgele pe un şirag, care pot fi despărțite de celelalte şi puse deoparte. Familiile sunt pânze de păianjen. E imposibil să atingi o parte fără să faci să vibreze şi restul. E imposibil să înțelegi un fragment fără să ai o privire de ansamblu.

Povestea mea nu e numai a mea; e a numelui Angelfield. A satului Angelfield. A moşiei Angelfield. Şi a familiei Angelfield înseşi. George şi Mathilde; copiii lor, Charlie şi Isabelle; copiii Isabellei, Emmeline şi Adeline. Casa lor, destinele lor, temerile lor. Şi fantoma lor. Trebuie să fim mereu atenți la fantome, nu-i aşa, domnişoară Lea?

Mi-a aruncat o privire pătrunzătoare; m-am făcut că nu observ.

— Naşterea nu e cu adevărat începutul. Viețile noastre, la început, nu sunt propriu-zis ale noastre, ele sunt doar continuarea poveştii altcuiva. la exemplul meu. Dacă te uiți la mine acum, ai putea crede că naşterea mea a fost ceva special, nu-i aşa? însoțită de semne ciudate şi asistată de vrăjitoare şi zâne ca naşe. Dar nu. N-a fost deloc aşa. De fapt, m-am născut într-un plan secund.

Dar cred că te întrebi de unde ştiu această poveste care precedă naşterea mea. Care sunt sursele? De unde vine informația? Ei bine, de unde vine orice informație într-o casă ca Angelfield. De la servitori, desigur. Şi de la Missus, mai ales. Nu am aflat-o direct de la ea. Uneori, e-adevărat, curăța argintăria şi părea să uite de prezența mea în timp ce vorbea. Se încrunta când îşi amintea zvonurile din sat şi bârfele din jur. Întâmplări, discuții, scene ce curgeau de pe buzele ei şi prindeau din nou viață peste masa din bucătărie. Dar, mai devreme sau mai târziu, povestea o conducea în zone nepotrivite pentru un copil – nepotrivite mai ales pentru *mine* –, apoi brusc îşi amintea că eram acolo, îşi întrerupea povestirea la jumătatea propoziției şi începea să frece argintăria cu o nouă vigoare, ca şi cum ar fi vrut să şteargă complet trecutul. Dar într-o casă unde sunt copii nu pot exista secrete. Am aflat povestea în altfel. Când stăpâna casei stătea de vorbă cu grădinarul la ceaiul de dimineață, am învățat să interpretez tăcerile bruşte care întrerupeau conversații aparent nevinovate. Fără ca ei să mă observe, am prins privirile lungi care legau unele cuvinte. Şi când ei credeau că sunt singuri şi pot vorbi în voie... nu erau de fapt singuri. În acest fel am înțeles povestea originii mele. Iar mai târziu, când stăpâna casei nu mai era femeia de odinioară, când odată cu vârsta nu se mai putea controla şi spunea vrute şi nevrute, atunci rătăcirile ei îmi confirmau povestea pe care o ghicisem în ani de trudă.

Aceasta este povestea – adunată din aluzii, priviri şi tăceri – pe care ți-o voi dezvălui acum.

Domnişoara Winter şi-a dres glasul, pregătindu-se să înceapă.

— Isabelle Angelfield era ciudată.

Păru că-şi pierde vocea şi se opri surprinsă. Când vorbi din nou, tonul vocii era mai prudent.

— Isabelle Angelfield s-a născut pe timp de furtună.

Din nou îşi pierdu brusc vocea.

Atât de mult timp ascunsese adevărul, încât acesta se atrofiase. Mai încercă o dată, apoi încă o dată. Dar, ca un muzician talentat care nu a mai cântat ani de zile şi se întoarce la instrumentul său, şi ea a reuşit să-şi afle calea.

Mi-a spus povestea Isabellei şi a lui Charlie.

*

Isabelle Angelfield era ciudată.

Isabelle Angelfield s-a născut pe timp de furtună.

Nu poți să ştii dacă aceste fapte au legătură între ele. Dar, atunci când două decenii şi jumătate mai târziu, Isabelle a plecat de acasă a doua oară, oamenii din sat şi-au amintit trecutul şi ploaia nesfârşită din ziua naşterii ei. Unii şi-au amintit, ca şi cum ar fi fost ieri, că doctorul întârziase din cauza inundațiilor, pentru că râul îşi ieşise din matcă. Alții îşi aminteau cum cordonul ombilical se încolăcise în jurul gâtului copilei, aproape sugrumând-o înainte de a se naşte. Da, a fost o naştere grea, pentru că la ora şase, chiar când copila s-a născut şi doctorul a sunat la uşă, mama ei a murit, trecând din lumea asta în cealaltă. Aşa că, dacă vremea ar fi fost bună, dacă doctorul ar fi ajuns mai devreme, dacă micuța n-ar fi suferit din lipsa oxigenului, dacă mama n-ar fi murit...

Dacă, dacă, dacă... Asemenea gânduri sunt fără rost. Isabelle era Isabelle şi atât.

Bebeluşul, un ghemotoc agitat, nu avea mamă. Iar la început, oricum ai fi luat-o, părea că nu are nici tată. Pentru că tatăl ei, George Angelfield, decădea cu fiecare zi. Se încuiase în bibliotecă şi nu mai voia sub nici o formă să iasă. Părea un exces; zece ani de căsătorie vindecă de obicei orice dragoste între soţi, dar Angelfield era un om ciudat şi nu aveai ce-i face. Îşi iubise soţia – pe Mathilde a lui, cea capricioasă, leneşă, egoistă şi frumuşică. O iubise mai mult decât îşi iubea caii, chiar mai mult decât pe câinele său. Cât despre fiul lor, Charlie, un băiat de nouă ani, George nu se gândise niciodată dacă îl iubea mai mult sau mai puţin decât pe Mathilde, pentru că adevărul e că nu se gândea la Charlie deloc.

După ce îşi pierduse soţia, aproape nebun de durere, George Angelfield stătea toată ziua în bibliotecă, fără să mănânce şi fără să vadă pe nimeni. Îşi petrecea şi nopţile acolo, pe canapea, fără să doarmă, uitându-se cu ochii injectaţi la lună. Această situaţie a durat luni de zile. Obrajii săi palizi au devenit şi mai palizi; a slăbit, a încetat să vorbească. Au fost chemaţi doctori de la Londra. Vicarul venea şi pleca. Câinele s-a îmbolnăvit din lipsă de afecţiune şi, când a murit, George Angelfield nici nu a băgat de seamă.

În cele din urmă, Missus n-a mai suportat. A luat-o pe Isabelle din leagănul ei şi a dus-o jos. A trecut de majordom, neluându-i în seamă protestele, şi a intrat în bibliotecă fără să bată la uşă. A mers hotărâtă până la masă şi a pus copilaşul drept în braţele lui George Angelfield, fără un cuvânt. Apoi s-a întors şi a ieşit trântind uşa.

Majordomul a încercat să intre, dorind să ia copilul, dar Missus a ridicat un deget şi a şuierat: „Să nu îndrăzneşti!” El a fost atât de uimit, că n-a mai protestat. Servitorii s-au

strâns în fața uşii de la bibliotecă, uitându-se unii la alții, neştiind ce să facă. Dar puterea de convingere a lui Missus îi ținea pe loc şi au aşteptat.

A fost o după-amiază lungă, iar la sfârşitul ei una dintre servitoare a dat fuga în camera copiilor:

— A ieşit! Stăpânul a ieşit!

Liniştită ca de obicei, Missus a coborât să vadă ce se întâmplase.

Servitorii stătuseră în hol ore în şir, ascultând la uşă şi privind pe gaura cheii. La început stăpânul nu s-a mişcat, privind doar copilul cu o expresie absentă, apoi uimită. Copilul dădea din picioruşe şi gângurea. Când George Angelfield a fost auzit vorbind drăgăstos şi chicotind, servitorii s-au privit uluiți, dar au fost şi mai surprinşi când au auzit cântece de leagăn. Copilul a adormit şi s-a făcut linişte. Servitorii spuneau că tatăl nu-şi luase nici o clipă ochii de la fata lui. Apoi ea s-a trezit flămândă şi a început să plângă. Țipetele s-au auzit din ce în ce mai tare şi, când au ajuns la apogeu, uşa a fost trântită de perete.

În prag stătea bunicul meu, cu copilul în brațe.

Văzând servitorii stând împrejur şi nefăcând nimic, i-a fixat cu privirea şi a tunat:

— Lăsăm un bebeluş să moară de foame în casa asta?

Din acea zi, George Angelfield s-a ocupat personal de fiica sa. Îi dădea să mănânce, îi făcea baie şi toate cele. I-a mutat leagănul în camera sa, ca să nu plângă de singurătate peste noapte, i-a făcut un sac special ca s-o poată lua călare, i-a citit (scrisori de afaceri, pagini de sport sau romane romantice) şi i-a împărtăşit toate gândurile şi planurile lui. Se purta, pe scurt, ca şi cum Isabelle ar fi fost o parteneră matură, încântătoare, şi nu un copil sălbatic şi neştiutor.

Înfăţişarea ei îl făcea probabil pe tată s-o iubească. Charlie, copilul neglijat, era mai mare cu nouă ani decât Isabelle. Semăna cu tatăl său: un băiat greoi, gălbejit, cu părul roşu, cu picioare groase şi o privire prostească. Dar Isabelle moştenise trăsăturile ambilor părinţi. Părul roşu pe care îl aveau şi tatăl, şi fratele ei se transformase la fetiţă într-un arămiu bogat şi strălucitor. Tenul palid al familiei Angelfield îi scotea în evidenţă osatura delicată, franţuzească. Avea bărbia frumoasă a tatălui şi gura frumoasă a mamei. Avea ochii oblici ai Mathildei şi genele ei lungi, iar când acestea se ridicau, dezvăluiau irişii uimitor de verzi care erau simbolul familiei Angelfield. Din punct de vedere fizic, cel puţin, Isabelle întruchipa perfecţiunea.

Toată casa s-a adaptat la noul stil de viaţă. Toţi trăiau cu convingerea că era normal ca un tată să se ocupe de fetiţa lui. Nu era câtuşi de puţin nebărbătesc, nedemn de un gentleman sau ridicol s-o ţină tot timpul lângă el.

Dar ce se întâmpla cu Charlie, fratele fetiţei? Băiatul era retardat. Mintea lui se învârtea în jurul câtorva obsesii şi preocupări, dar nu putea fi făcut să înveţe sau să gândească logic. El nu luă în seamă fetiţa, dar primi cu bucurie schimbările pe care sosirea ei le adusese în casă. Înainte de naşterea Isabellei, Missus avea doi părinţi cărora să se plângă de prostiile făcute de el, doi părinţi ale căror reacţii erau imposibil de prevăzut. Mama impusese o disciplină relativă: uneori îl bătea pentru obrăznicie, alteori doar râdea. Tatăl lui, deşi sever, avea alte probleme, iar pedepsele pe care le hotăra erau de multe ori uitate. Văzându-l totuşi pe băiat, îşi aducea vag aminte că trebuie să îndrepte o greşeală, şi atunci bătea copilul, crezând că, deşi în acea zi nu merita, o făcea în avans pentru data viitoare. Purtarea aceasta l-a învăţat pe băiat un lucru: nu-i mai ieşea în cale tatălui său.

Odată cu naşterea lui Isabelle, totul s-a schimbat. Mămica nu mai era, iar tăticul parcă nici el, fiind prea ocupat cu micuța Isabelle pentru a mai da atenție țipetelor isterice ale servitoarelor despre şoareci fripți împreună cu mâncarea de duminică sau despre ace înfipte în săpun. Charlie era liber să facă ce voia, iar ce-l pasiona era să scoată scânduri din vârful scării ce ducea în pod şi să vadă cum servitoarele se rostogoleau şi îşi rupeau gleznele.

Missus putea să-l certe, dar ea era doar Missus, iar în această viață nouă şi liberă, el putea să schilodească şi să rănească pe oricine, după placul inimii, ştiind că nu va fi pedepsit. Un comportament consecvent al adulților face bine copiilor, iar neglijența consecventă i se potrivea băiatului, pentru că în primii lui ani de semiorfan, Charlie Angelfield era fericit cât era ziua de lungă.

Adorația lui George Angelfield pentru fiica lui a depăşit toate încercările la care un copil îl poate supune pe părintele său. Când a început să vorbească, a descoperit că era talentată şi precoce, un adevărat oracol, şi a început s-o consulte în toate, până ce întreaga casă a ajuns să fie condusă de toanele unui copil de trei ani.

Aveau rareori musafiri şi, pentru că situația decăzuse de la excentricitate la haos, nu mai venea aproape nimeni. Apoi servitorii au început să se plângă între ei. Majordomul plecase înainte ca fetița să împlinească doi ani. Bucătăreasa a mai suportat un an orele neregulate de masă ale copilului, apoi a venit ziua când şi ea şi-a văzut de drum. Când a plecat, a luat-o cu ea şi pe fata de la bucătărie, iar în cele din urmă a căzut pe umerii lui Missus să ducă prăjiturile şi gemul la orele cele mai ciudate. Servitoarele susțineau că nu au nici o obligație să se ocupe de treburile grele ale casei: în mod deloc nefiresc, credeau că salariile lor mici nu compensau tăieturile şi vânătăile, gleznele luxate şi durerile

de stomac pe care le sufereau din cauza experimentelor sadice ale lui Charlie. Ele au plecat şi au fost înlocuite de mai multe ajutoare temporare. În cele din urmă, chiar şi acestea au dispărut în ceaţă.

Când Isabelle a împlinit cinci ani, la moşie mai erau doar George Angelfield, cei doi copii, Missus, grădinarul şi pădurarul. Câinele murise, iar pisicile, temându-se de Charlie, stăteau pe afară, ascunzându-se în şopronul din grădină când vremea se răcea.

Chiar dacă George Angelfield şi-a dat seama de singurătatea lor, de reducerea personalului, nu i-a părut rău. O avea pe Isabelle: era fericit.

Dacă îi lipseau cuiva servitorii, acela era Charlie. Fără ei nu mai avea subiecte pentru experimente. Căutând în jur pe cineva vulnerabil, ochii i-au căzut, după cum era de aşteptat, pe sora lui.

Nu-şi putea permite s-o facă să plângă în prezenţa tatălui său şi, pentru că rareori erau despărţiţi, Charlie avea o problemă. Cum s-o ia cu el?

Păcălind-o. Şoptindu-i la ureche promisiuni despre magie şi surprize. Charlie a ademenit-o pe Isabelle afară, de-a lungul grădinii în paragină, printre răsadurile largi, prin grădina ornamentală, de-a lungul aleii cu mesteceni şi către pădure. Acolo era un loc pe care îl ştia Charlie. O ruină veche, umedă şi fără ferestre, un loc bun pentru secrete.

Ceea ce căuta Charlie era o victimă, iar sora lui, mergând în spate, mai mică, mai necoaptă şi mai slabă, era perfectă. Dar ea era ciudată şi totodată isteaţă, iar lucrurile nu s-au întâmplat chiar aşa cum plănuise el.

Charlie a ridicat mâneca surorii lui şi a înfipt o bucată de sârmă ruginită drept în braţul ei cel alb. Ea s-a uitat la mărgeluţele roşii de sânge care-i curgeau pe pielea lividă, apoi l-a privit. Ochii ei verzi erau plini de uimire şi de

oarecare plăcere. Când a întins mâna după sârmă, el i-a dat-o imediat. Ea şi-a tras cealaltă mânecă, şi-a înţepat pielea şi a înfipt sârma cu grijă, adânc până la încheietură. Tăietura ei a fost mai adâncă, iar sângele a ţâşnit imediat şi a început să gâlgâie. A scos un oftat de mulţumire pe când se uita la rană şi apoi şi-a lins sângele cald. După aceea i-a dat înapoi sârma şi i-a făcut semn să-şi ridice şi el mâneca.

Charlie era uimit. Dar şi-a înfipt sârma în braţ, pentru că aşa voia ea, şi a râs, în ciuda durerii.

În locul unei victime, Charlie găsise un partener redutabil.

Viaţa a continuat pentru familia Angelfield fără petreceri, fără partide de vânătoare, fără servitoare şi fără majoritatea lucrurilor pe care oamenii de nivelul lor social le aveau în zilele acelea. Au întors spatele vecinilor, şi-au închiriat domeniul şi au început să depindă de bunăvoinţa şi cinstea lui Missus şi ale grădinarului pentru legăturile zilnice cu lumea care le erau necesare pentru supravieţuire.

George Angelfield a uitat lumea şi, un timp, lumea a uitat de el. Însă apoi oamenii şi-au adus aminte. Banii au fost la mijloc.

Mai erau case importante în vecinătate. Alte familii, mai mult sau mai puţin aristocrate. Unul dintre moşierii vecini avea mare grijă de banii săi. Căuta cele mai bune sfaturi, investea sume mari acolo unde se profila câştig sigur şi risca sume mici acolo unde exista posibilitatea unei pierderi, dar şi profitul în caz de succes era mare. A pierdut sume însemnate. A avut câştiguri moderate sau mici. A ajuns la ananghie. Mai mult, avea un fiu leneş şi risipitor şi o fată cu ochi bulbucaţi şi glezne groase. Ceva trebuia făcut.

George Angelfield nu vedea niciodată pe nimeni, aşa că nu primea niciodată ponturi financiare. Când avocatul îi trimitea sfaturi le ignora, iar când banca îi trimitea scrisori nu le răspundea. În consecinţă, averea Angelfield, în loc să

fie risipită în diverse afaceri, stătea în seiful din bancă şi se înmulțea.

Banii vorbesc. Vestea s-a aflat curând.

— Nu-i aşa că George Angelfield are un fiu? a întrebat soția vecinului aproape falit. Câți ani să aibă acum? Douăzeci şi şase?

Şi, dacă fiul nu se potrivea pentru Sybilla, atunci poate fata pentru Roland, se gândea ea. Trebuie să fi ajuns deja la vârsta măritişului. Şi se ştie că tatăl îi va da o zestre: n-o să vină cu mâna goală.

— Frumoasă vreme pentru picnic, a spus ea, iar soțul, ca orice soț, n-a înțeles aluzia.

Invitația a zăcut două săptămâni pe pervazul ferestrei din salon şi ar fi rămas acolo până când soarele decolora cerneala, dacă n-ar fi găsit-o Isabelle. Într-o după-amiază, neştiind ce să facă, a coborât scările, pufăind de plictiseală, a luat scrisoarea şi a deschis-o.

— Ce-i aia? a întrebat Charlie.

— O invitație, a spus ea. La un picnic.

Un picnic? Mintea lui Charlie încercă să pătrundă sensul cuvintelor. Imposibil. Dădu din umeri şi uită tot.

Isabelle se ridică şi se îndreptă spre uşă.

— Unde te duci?

— În camera mea.

Charlie dori s-o însoțească, dar ea îl opri.

— Lasă-mă-n pace, spuse. N-am chef.

El se văită, o prinse de păr şi îşi plimbă degetele pe ceafa ei, găsind vânătăile pe care i le făcuse data trecută. Dar ea se smulse de lângă el, fugi sus şi încuie uşa.

O oră mai târziu, o auzi coborând şi se repezi către uşă.

— Vino cu mine în bibliotecă, o rugă.

— Nu.

— Atunci hai în parcul cu căprioare.

— Nu.

Remarcă faptul că îşi schimbase hainele.

— De ce te-ai îmbrăcat aşa? spuse el. Arăţi ridicol!

Purta o rochie de vară care fusese a mamei ei, făcută dintr-un material alb, vaporos şi garnisit cu verde. În locul pantofilor de tenis obişnuiţi, cu şireturi încrucişate, purta o pereche de sandale de satin verde cu un număr mai mare – de asemenea, fuseseră ale mamei ei – şi îşi prinsese o floare în păr cu o agrafă. Se dăduse cu ruj.

Charlie se întristă.

— Unde te duci? întrebă el.

— La picnic.

O înşfacă de braţ, o ţinu strâns şi o trase în bibliotecă.

— Nu!

O trase şi mai tare.

Ea şuieră:

— Charlie, am spus *nu*!

Îi dădu drumul. Când spunea nu în felul ăsta, ştia că trebuie să înceteze. Descoperise asta în trecut. Putea să fie supărată zile întregi.

Ea îi întoarse spatele şi deschise uşa din faţă.

Furios la culme, Charlie căută ceva bun de distrus. Dar deja spărsese tot ce putea fi spart. Lucrurile rămase întregi l-ar fi rănit prea tare. Strânse din pumni; o urmă pe Isabelle afară şi merseră la picnic.

Tinerii de pe malul lacului erau o privelişte frumoasă de la distanţă: băieţii în costume de vară, iar fetele cu rochii albe. Paharele pe care le ţineau în mână erau pline parcă de aur

lichid şi iarba de sub picioare era îndeajuns de moale ca să mergi desculț. De fapt, musafirii de la picnic transpirau pe sub hainele elegante, şampania era caldă şi, dacă cineva s-ar fi gândit să-şi scoată pantofii, ar fi călcat printre excremente de gâscă. Totuşi erau dornici să se prefacă veseli, în speranța că ceea ce îşi imaginau se va transforma în realitate.

Un tânăr de pe margine observă mişcare pe alee. O fată în haine ciudate însoțită de un bărbat greoi. Aveau ceva cu totul neobişnuit.

Nu răspunse la gluma prietenului său; acesta vru să vadă ce îi captase atenția şi tăcu la rândul lui. Un grup de femei tinere, etern preocupate de ce făceau bărbații, chiar şi atunci când aceştia erau în spatele lor, se întoarseră să vadă ce anume cauzase tăcerea aceea subită. Efectul se propagă din om în om, până când tot grupul se întoarse spre nou-veniți şi, văzându-i, încremeni.

Isabelle păşea pe pajiştea largă.

Se apropie de grup. Mulțimea se dădu la o parte în fața ei aşa cum marea se deschisese pentru Moise, iar ea merse drept prin mijlocul invitaților până la marginea lacului. Se opri pe o piatră lată care ieşea din apă. Cineva veni spre ea cu un pahar şi o sticlă, dar ea le dădu la o parte. Soarele strălucea, fusese o plimbare lungă şi avea nevoie de mai mult decât şampanie ca să se răcorească.

Îşi scoase pantofii, îi atârnă într-un copac şi, cu brațele larg desfăcute, se aruncă în apă.

Mulțimea îşi ținu răsuflarea, iar atunci când apăru la suprafață, cu apa poleindu-i trupul, ca în a doua naştere a lui Venus, rămaseră de tot fără grai.

Ani mai târziu, oamenii şi-au adus aminte şi de această scufundare, după ce a plecat de acasă a doua oară. Şi-au adus aminte şi au clătinat din cap, cu un amestec de milă şi

dezaprobare. Fata fusese mereu ciudată. Dar în ziua aceea totul a fost pus pe seama veseliei, iar oamenii i-au fost recunoscători. Isabelle reuşise de una singură să anime petrecerea.

Unul dintre tineri, cel mai curajos, cu păr blond şi râs zgomotos, îşi aruncă pantofii din picioare, îşi scoase cravata şi sări în lac împreună cu ea. Trei dintre prietenii săi l-au urmat. În curând, toţi bărbaţii tineri erau în apă, scufundându-se, strigându-se între ei, ţipând şi întrecându-se la înot.

Fetele şi-au dat seama pe loc că era un singur lucru de făcut. Şi-au agăţat sandalele în copaci, cu o mină veselă, şi au sărit în apă, cu mici ţipete pe care le doreau neajutorate, încercând din răsputeri să nu-şi ude părul.

Eforturile lor au fost în zadar. Bărbaţii nu aveau ochi decât pentru Isabelle.

Charlie nu a urmat-o pe sora lui în apă. A stat deoparte şi a privit. Cu părul lui roşu şi tenul palid, prefera aventurile în interiorul conacului şi vremea ploioasă. Faţa i se îmbujorase de la soare şi ochii îl înţepau, în timp ce sudoarea de pe frunte i se scurgea printre gene. Dar nu clipea. Nu putea să-şi ia ochii de la Isabelle.

După câte ore a fost din nou singur cu ea? Parcă o eternitate. Înveselit de prezenţa Isabellei, picnicul a durat mai mult decât se aşteptaseră şi totuşi musafirilor li s-a părut că trecuse ca un vis şi ar fi rămas cu toţii încă mult şi bine. Petrecerea s-a terminat cu gândul îmbietor că vor urma alte picnicuri, cu multe promisiuni şi sărutări umede.

Când Charlie s-a apropiat de ea, Isabelle purta haina unui tânăr pe umeri şi făcea din proprietarul ei ce voia. O fată se tot ţinea după ei, nesigură dacă prezenţa sa era sau nu dorită. Grăsuţă, comună şi feminină, se asemăna atât de tare cu tânărul, încât era clar că e sora lui.

— Vino, îi spuse Charlie aspru surorii sale.

— Atât de repede? Am crezut că mergem la plimbare. Cu Roland şi Sybilla.

Îi zâmbi grațios surorii lui Roland, iar Sybilla, uimită de blândețea ei neaşteptată, îi zâmbi şi ea.

Charlie putea să se impună în fața Isabellei acasă – uneori –, brutalizând-o, dar în public nu îndrăznea, aşa că se stăpâni.

Ce s-a întâmplat în timpul acelei plimbări? Nu au fost martori la evenimentele din pădure. Grație lipsei martorilor, nu au apărut nici bârfe. Cel puțin, nu la început. Dar nu trebuia să fii un geniu ca să înțelegi, din întâmplările ulterioare, ce s-a întâmplat sub baldachinul pădurii în seara aceea de vară.

Probabil că totul a fost cam aşa:

Isabelle a găsit un pretext ca să-i îndepărteze pe bărbați. „Pantofii mei! I-am lăsat în copac!" Apoi l-a trimis pe Roland să-i caute, şi pe Charlie să ia şalul Sybillei sau vreun alt obiect.

Fetele s-au aşezat pe pământul moale. În lipsa bărbaților, au aşteptat în întunericul ce creştea, amețite de şampanie, trăgându-şi sufletul sub razele muribunde ale soarelui, ce anunțau un întuneric şi mai dens, al pădurii şi al nopții. Căldura corpurilor a început să le usuce hainele ude şi, pe când materialul se usca, acesta se desprindea de piele şi le gâdila uşor.

Isabelle ştia ce vrea. Să fie singură cu Roland. Dar, ca să poată face asta, trebuia să scape de fratele ei.

A început să vorbească, în timp ce amândouă se sprijineau de un copac.

— Şi cine e admiratorul tău?

— Nu am un admirator, mărturisi Sybilla.

— Dar ar trebui!

Isabelle se rostogoli pe o parte, luă frunza cărnoasă a unei ferigi şi şi-o trecu peste buze. Apoi o trecu peste buzele tovarăşei sale.

— Gâdilă... murmură Sybilla.

Isabelle repetă gestul. Sybilla zâmbi, cu ochii pe jumătate închişi, şi nu o opri atunci când Isabelle îi mângâie gâtul cu frunza catifelată şi coborî uşor, insistând pe forma sânilor. Sybilla scoase un chicotit înfundat.

Când frunza ajunse la talie şi mai jos, Sybilla deschise ochii.

— Te-ai oprit, oftă ea.

— Nu-i adevărat, spuse Isabelle. Numai că nu simți nimic prin rochie.

Ridică poalele rochiei Sybillei şi plimbă frunza de-a lungul gleznelor ei.

— E mai bine-aşa?

Sybilla închise din nou ochii.

De la glezna destul de groasă, frunza cea verde urcă spre un genunchi cărnos. Un geamăt înfundat ieşi de pe buzele Sybillei, deşi ea nu se mişcă nici când feriga ajunse la pulpe sau când Isabelle îşi puse în locul frunzei propriile degete moi.

Ochii ageri ai Isabellei priviseră tot timpul fața fetei mai în vârstă, iar în momentul când genele acesteia începură să tremure, îşi retrase mâna.

— Evident, spuse ea rece, ai nevoie de un admirator.

Sybilla, trezită brusc din visare, nu înțelese.

— Pentru gâdilat, explică Isabelle. E mult mai bine cu un admirator.

Şi, când Sybilla o întrebă pe noua ei prietenă: „De unde ştii?”, Isabelle răspunse simplu: „De la Charlie”.

Când băieții se întoarseră, cu pantofii şi şalul în mână, Isabelle îşi atinsese scopul. Sybilla, cu rochia şi combinezonul în oarecare dezordine, îl privea pe Charlie cu mult interes.

Charlie nu i-a luat în seamă privirile, atent la Isabelle.

— Te-ai gândit ce mult seamănă Isabelle cu Sybilla? spuse Isabelle într-o doară. Charlie o privea fix. Cum sună numele, vreau să spun. Aproape că le putem schimba între noi, nu-i aşa? Îi aruncă o privire pătrunzătoare fratelui ei, forțându-l să înțeleagă. Roland şi cu mine o să ne mai plimbăm puțin. Dar Sybilla este obosită. Stai cu ea.

Isabelle îl luă pe Roland de braț.

Charlie o privi pe Sybilla cu răceală, îi observă rochia şifonată. Ea îl privi cu ochii mari şi gura întredeschisă.

Când Charlie se întoarse spre Isabelle, ea plecase deja. Numai râsul se auzea din întuneric, râsul ei şi vocea monotonă a lui Roland. O va avea din nou, mai târziu. O va avea. Isabelle va plăti pentru asta de nenumărate ori.

Între timp, trebuia să-şi consume sentimentele.

Se întoarse spre Sybilla.

Au fost multe picnicuri în vara aceea. Iar pentru Charlie au fost multe Sybille. Dar pentru Isabelle a fost doar un Roland. În fiecare zi dispărea de lângă Charlie, îi scăpa printre degete şi fugea pe bicicletă. Charlie nu a aflat niciodată unde se întâlneau cei doi, era prea greoi ca s-o urmărească atunci când ea fugea. Roțile bicicletei se învârteau nebuneşte, părul îi flutura pe spate. Uneori nu se întorcea decât la căderea întunericului, alteori nici atunci. Când o certa, ea râdea şi îi întorcea spatele, ca şi cum el nici nu era acolo. A încercat s-o rănească, s-o schilodească, dar cum ea îi scăpa mereu printre degete, alunecând ca apa, el îşi dădu seama cât de mult depinseseră jocurile lor de

dorința ei. Oricât de mare era puterea lui, viteza şi isteţimea ei făceau să-l întreacă. Era neputincios ca un mistreţ înnebunit de o albină.

Din când în când, ceda rugăminților lui, împăciuitoare. O oră sau două se lăsa în voia lui, dându-i iluzia că se întorsese definitiv şi că între ei totul era la fel ca întotdeauna. Dar *era o* iluzie, după cum află Charlie curând, iar absențele ci ce continuau după aceste scurte regăsiri erau din ce în ce mai chinuitoare.

Charlie îşi potolea durerea cu Sybillele lui. La început, sora lui făcea prezentările, apoi, devenind din ce în ce mai fascinată de Roland, Charlie a trebuit să se descurce singur. Nu avea subtilitatea surorii sale; a provocat un incident care ar fi putut deveni un scandal, iar Isabelle, supărată, i-a spus că, dacă aşa dorea el să se comporte, atunci ar trebui să aleagă alt gen de femei. Renunță la fiicele de mici nobili în favoarea celor de fierari, fermieri şi pădurari. El nu putea face diferența, iar lumii nu părea că-i pasă.

Deşi erau dese, aceste momente de eliberare treceau repede. Ochii măriți de spaimă, brațele lovite, coapsele însângerate îi dispăreau din memorie când termina cu ele. Nimic nu putea înlocui marea pasiune a vieții sale, dragostea pentru Isabelle.

Într-o dimineață, la sfârşitul verii, Isabelle a întors paginile albe din jurnalul ei în sertar, numărând zilele, gânditoare. După ce s-a hotărât, a coborât în biroul tatălui său.

El a ridicat capul.

— Isabelle!

Se bucura s-o vadă. De când se obişnuise să plece de acasă, era şi mai recunoscător când venea să-l caute astfel.

— Tăticul meu scump!

Îi zâmbi. El îi văzu sclipirea din ochi.

— S-a-ntâmplat ceva?

Ochii ei se îndreptară spre un colț al tavanului şi ea zâmbi. Fără să-şi mute privirea din colțul acela întunecat, îi spuse că pleacă.

La început, el nu înțelese. Apoi simți sângele zbătându-i-se în tâmple. Privirea i se înceţoşă. Închise ochii, dar în mintea lui parcă erupeau vulcani, se ciocneau meteoriți, se produceau explozii. Când tensiunea a scăzut şi mintea i-a fost cuprinsă de o tăcere dezolantă, a deschis ochii.

Ce făcuse?

În mâna lui era un smoc de păr, de care atârna o bucată de piele sângerândă. Isabelle era acolo, cu spatele la uşă, cu mâinile la spate. Unul dintre frumoşii ei ochi verzi era injectat; un obraz era roşu şi puțin umflat. Sângele îi şiroia pe frunte şi îi curgea pe tâmple.

A fost îngrozit de sine însuşi şi de ea. Se întoarse cu spatele în tăcere, iar ea ieşi din cameră.

El a înțepenit pe scaun ore întregi, răsucind şuvița de păr roşcat în mână, învârtind-o şi-nvârtind-o, din ce în ce mai strâns, până când i s-a lipit de piele şi era atât de încâlcită, că n-a mai putut-o desface. Iar în cele din urmă, când durerea a ajuns la apogeu, şi în carne, şi în suflet, a plâns.

Charlie lipsise în ziua aceea şi s-a întors la miezul nopții. Găsind camera Isabellei goală, a rătăcit ca un nebun prin casă, presimțind că se întâmplase un dezastru. Negăsindu-şi sora, se duse în biroul tatălui său. O singură privire aruncată asupra chipului său palid i-a spus tot. Tatăl şi fiul s-au uitat unul la altul, dar faptul că împărțeau aceeaşi pierdere nu i-a legat. Nu mai puteau face nimic unul pentru altul.

În camera lui, Charlie s-a aşezat pe scaunul de lângă fereastră şi a rămas acolo ore în şir, o siluetă proiectată pe

fundalul lunii. La un moment dat, a deschis sertarul, a scos puşca pe care o avea de la un braconier şi, de două sau de trei ori, a ridicat-o la tâmplă. De fiecare dată însă a lăsat-o să-i cadă în poală.

La patru dimineaţa, a pus arma deoparte şi a luat în schimb acul lung pe care îl furase din coşuleţul de lucru al menajerei, cu zece ani în urmă, şi-a dat jos şoseta şi s-a înţepat adânc. Umerii i-au tresărit, dar mâna lui a fost sigură pe când îşi scrijelea pe tibie un singur cuvânt: Isabelle.

Isabelle plecase de mult. Se întorsese în camera ei doar pentru câteva clipe şi o părăsise din nou, coborând pe treptele din spate de la bucătărie. Aici o îmbrăţişase pe Missus într-un fel ciudat, care nu i se potrivea, şi apoi se strecurase pe uşa din spate, ţâşnind prin grădina de la bucătărie spre poarta ce închidea un zid de piatră. Vederea lui Missus slăbise de mult timp, dar avea darul de a judeca mişcările oamenilor prin vibraţiile din aer şi a avut impresia că Isabelle ezitase câteva clipe, înainte de a închide poarta grădinii după ea.

Când George Angelfield şi-a dat seama că Isabelle plecase de tot, s-a dus în bibliotecă şi a încuiat uşa. Nu primea nici mâncare, nici vizitatori. Doar vicarul şi doctorul mai veneau să-l vadă şi amândoi erau respinşi imediat. „Spune Dumnezeului tău să se ducă naibii!” şi „Nu puteţi lăsa un animal rănit să moară în pace?” era ceea ce primeau ca întâmpinare.

Câteva zile mai târziu, s-au întors şi au cerut grădinarului să spargă uşa. George Angelfield era mort. Un consult rapid a stabilit că omul murise de septicemie, cauzată de smocul de păr adânc înfipt în carnea inelarului.

Charlie nu murise, deşi nu înţelegea de ce. Rătăcea prin casă. Făcuse o dâră de paşi prin praf şi o urma în fiecare zi,

începând de la etaj şi până jos. Dormitoarele din pod, nefolosite de mulți ani, camerele servitorilor, camerele familiei, biblioteca, biroul, camera de muzică, salonul, bucătăriile. Era o căutare neobosită, nesfârşită, fără speranță. Noaptea bântuia pe-afară, picioarele purtându-l mereu înainte, înainte, înainte. Tot timpul atingea acul menajerei din buzunar. Vârfurile degetelor îi erau zdrelite şi sângerau. Îi era dor de Isabelle.

Charlie şi-a petrecut astfel lunile septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie, ianuarie şi februarie, iar la începutul lui martie, Isabelle s-a întors.

Charlie era în bucătărie, urmându-şi paşii prin praf, când a auzit zgomotul unui vehicul apropiindu-se de casă. Încruntându-se, merse la fereastră. Nu dorea musafiri.

O siluetă cunoscută a coborât din maşină – şi inima i s-a zbătut în piept.

A zburat la uşă, pe trepte, la maşină, într-o clipită, şi *Isabelle era acolo.*

O privi.

Isabelle râse.

— Uite, spuse ea, ia asta. Şi i-a dat un pachet greu, înfăşurat în pânză. S-a întins până în spatele maşinii şi a luat ceva. Şi asta. El a îndesat supus pachetele sub braț. Acum, ce vreau cel mai mult pe lume e o porție mare de coniac.

Uluit, Charlie o urmă pe Isabelle în casă şi apoi în birou. Ea se îndreptă spre dulapul cu băuturi şi scoase pahare şi o sticlă. Îşi turnă o porție mare în pahar şi o bău pe nerăsuflate, dezvăluindu-şi albeața gâtului, apoi îşi umplu din nou paharul şi încă unul, pentru fratele ei. El stătea acolo, nemişcat şi mut, cu pachetele strâns înfăşurate în brațe. Râsul Isabellei îi răsuna din nou în urechi şi i se

părea că se află prea aproape de un clopot imens de biserică. Inima începu să-i palpite şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Pune pachetele jos, porunci Isabelle. Voi ține un toast. El luă paharul şi inhală aburii alcoolului. Pentru viitor! înghiți coniacul dintr-o sorbitură şi tuşi din cauza gustului neobişnuit.

— Nici nu te-ai uitat la ele, nu-i aşa? întrebă ea.

El se încruntă.

— Priveşte.

Isabelle se întoarse spre pachetele pe care le aşezase pe masa din birou, înlătură pânza şi se dădu la o parte. Încet, el a întors capul şi s-a uitat. Pachetele erau bebeluşi. Doi bebeluşi. Gemeni. Clipi buimăcit. Înțelegea vag că trebuie să dea un răspuns, dar nu ştia ce să spună sau ce să facă.

— Oh, Charlie, *trezeşte-te,* pentru Dumnezeu!

Sora lui îi luă amândouă mâinile şi îl trase într-un dans nebunesc prin cameră. Îl roti de jur-împrejur până când amețeala începu să-i limpezească mintea, iar atunci când se opriră, ea îi luă fața în mâini şi îi vorbi.

— Roland a murit, Charlie. Am rămas numai noi doi acum. Înțelegi?

El aprobă din cap.

— Bun. Unde e tata?

Când Charlie i-a spus ce s-a întâmplat, ea a făcut o criză de isterie. Missus, care era în bucătărie, s-a speriat de țipetele ascuțite. Au pus-o în pat în vechea ei cameră şi când, în sfârşit, s-a liniştit, a întrebat-o:

— Copilaşii – cum se numesc?

— March, a răspuns Isabelle.

Dar Missus ştia asta. Auzise zvonurile despre căsătorie cu câteva luni înainte, ca şi vestea naşterii (nu avea nevoie să numere lunile pe degete, dar o făcuse şi strânsese din buze). Ştia despre moartea lui Roland, de pneumonie, în urmă cu câteva săptămâni; ştia de asemenea cum bătrânii, doamna şi domnul March, distruşi de moartea singurului lor fiu şi jigniți de nepăsarea totală a nurorii, le goniseră pe Isabelle şi pe copile, vrând să sufere în singurătate.

— Numele de botez care sunt?

— Adeline şi Emmeline, spuse Isabelle somnoroasă.

— Şi cum le deosebeşti?

Dar fetița-văduvă dormea deja. Şi cum visa ea în vechiul ei pat, fuga de acasă şi soțul ei erau deja uitați, iar numele de fată recăpătat. Dimineața, când s-a trezit, căsătoria ei părea că nici nu avusese loc, iar pe copii nu îi considera ca fiind ai ei – nu avea nici un pic de simț matern –, ci doar nişte duhuri ale casei.

Şi bebeluşii dormeau. În bucătărie, Missus şi grădinarul se aplecaseră deasupra fețelor micuțe şi palide şi vorbeau în şoaptă.

— Care-i care? întrebă el.

— Habar n-am.

Stăteau de-o parte şi de alta a vechiului leagăn. Două rânduri de gene arcuite, două gurițe strânse, două capete fără păr. Apoi, unul dintre bebeluşi a clipit uşor şi a deschis un ochi, pe jumătate. Grădinarul şi Missus şi-au ținut răsuflarea. Dar ochiul s-a închis şi copila a adormit la loc.

— Aceea poate fi Adeline, a şoptit menajera. A luat un prosop în dungi dintr-un sertar şi a rupt două fâşii. Le-a întins pe lungime, a legat-o pe cea roşie de încheietura mâinii copilului care se mişcase, iar pe cea albă de încheietura celuilalt.

Missus şi grădinarul, fiecare cu o mână pe leagăn, au tăcut până când ea i-a aruncat o privire bucuroasă şi tandră şi a vorbit din nou:

— Doi copii... Ce zici, Dig? La vârsta noastră!

Când şi-a luat ochii de la copii, el a văzut lacrimile care îi aburiseră ochii rotunzi, căprui.

Mâna lui aspră s-a întins peste leagăn. Ea şi-a şters lacrimile prosteşti şi, zâmbind, şi-a pus mâna grăsuță şi mică într-a lui. El a simțit rouă ochilor ei umezindu-i degetele.

Sub arcada mâinilor înlănțuite, sub privirile lor tremurătoare, bebeluşii visau.

*

Era târziu când am terminat de transcris povestea Isabellei şi a lui Charlie. Cerul era întunecat şi toată casa dormea, întreaga după-amiază, seară şi o parte din noapte stătusem aplecată deasupra mesei de scris, povestea luând diferite chipuri în mintea mea, în timp ce creionul lăsa în urmă rând după rând, ascultându-mi dictarea. Paginile erau scrise în întregime: revărsarea de cuvinte a domnişoarei Winter. Din când în când, mâna se muta la stânga şi scrijeleam un comentariu pe margine, acolo unde tonul vocii sau un gest păreau să spună mai mult decât cuvintele.

Am întors ultima foaie de hârtie, am pus creionul jos şi mi-am dezmorțit degetele care mă înțepau. Ore întregi vocea domnişoarei Winter invocase o altă lume, înviind morții pentru mine, iar eu nu văzusem decât spectacolul de marionete pe care îl creaseră cuvintele ei. Dar când vocea ei a încetat să-mi răsune în minte, imaginea a rămas şi mi-am amintit de motanul cenuşiu care apăruse, ca printr-o vrajă, în poala ei. Stătea cuminte la mângâiat, privindu-mă fix cu ochii lui rotunzi, galbeni. Poate mi-a văzut fantoma, poate

mi-a înțeles secretele, cert e că nu a părut deloc deranjat, doar a clipit şi a continuat să se uite nepăsător.

— Cum îl cheamă? am întrebat.

— Shadow[1], a răspuns ea absent.

După aceea, în sfârşit, m-am culcat, am stins lumina şi am închis ochii. Simțeam încă locul de pe deget unde creionul îmi lăsase o urmă în piele. Umărul drept încă mi-era amorțit din cauza scrisului. Chiar dacă era întuneric şi țineam ochii închişi, vedeam tot foaia de hârtie, rândurile scrise de mine, cu margini largi. Marginea din dreapta mi-a atras atenția. Neîntinată, virgină, lucea albă şi îmi rănea privirea. Era coloana pe care urma să-mi notez propriile comentarii, remarci şi întrebări.

În întuneric, degetele mele au apucat un creion invizibil şi au început să scrie repede răspunsuri la întrebările care mă frământau. M-am întrebat despre tatuajul secret pe care îl purta Charlie, numele surorii sale scrijelit pe os. Cât rezistase inscripția? Putea un os să se regenereze? Sau încă mai avea tatuajul când murise? În sicriu, sub pământ, pe când carnea de pe oase îi putrezea, fusese numele Isabelle dezvăluit întunericului? Roland March, soțul mort, uitat atât de repede... Isabelle şi Charlie. Charlie şi Isabelle. Cine era tatăl gemenelor? Dincolo de gânduri, am revăzut cicatricea din palma domnişoarei Winter. Litera Q scrisă în carne de om.

Pe măsură ce-mi scriam întrebările, marginea a început să crească. Hârtia strălucea. Umflându-se, m-a învăluit până când am înțeles, incitată şi uimită, că sunt prizoniera foii de hârtie, mă aflu în interiorul alb al poveştii înseşi. Plutind, am rătăcit toată noaptea prin povestea domnişoarei Winter,

[1] Umbră, în lb. engleză. (N.tr.).

examinându-i conținutul, măsurându-i contururile şi, încet şi pe vârfuri, la hotare, trăgând cu ochiul la secretele de dincolo.

▫ Grădini ▫

M-am trezit devreme. Prea devreme. Fragmente dintr-o melodie îmi vibrau în minte. Cu mai mult de-o oră de aşteptat până ce Judith avea să-mi aducă micul dejun, mi-am pregătit singură o ceaşcă de cacao, am băut-o fierbinte şi am ieşit.

Grădina domnişoarei Winter era uimitoare. Însăşi mărimea ei te copleşea. Ce crezusem la început că este hotarul grădinii – gardul de tisă de pe cealaltă latură a răsadurilor – era doar un fel de zid interior, care împărțea grădina în două. De fapt, grădina era împărțită în numeroase feluri. Existau garduri de păducel, de lemn-câinesc şi de fag roşcat, ziduri de piatră acoperite de iederă, de clematite de iarnă sau de tulpinile dezgolite ale trandafirilor agățători, garduri de lemn, şlefuite cu grijă, sau sălcii ca nişte cortine.

Mergând pe alei, am rătăcit dintr-o parte în alta, dar nu mi-am putut da seama care era ideea de ansamblu. Garduri vii dese se întindeau nesfârşite, iar uneori dădeau la iveală câte un pasaj diagonal, când erau privite dintr-o parte. Era uşor să te afunzi printre tufişuri şi greu să mai ieşi la suprafață. Fântânile şi statuile pe care crezusem că le-am lăsat mult în urmă îmi reapăreau în față. Am petrecut mult timp stând nemişcată, privind uimită în jur, scuturând din cap. Natura construise singură un labirint şi se hotărâse să mi se împotrivească.

La un colț, am dat peste bărbatul cu barbă şi tăcut care mă luase cu maşina de la gară.

— Mi se spune Maurice, s-a prezentat el pe un ton şovăielnic.

— Cum de nu vă pierdeți? am dorit să ştiu. Există vreo metodă?

— Doar obişnuința, spuse el, fără să-şi ia ochii de la ce lucra. Stătea în genunchi pe o bucată de sol afânat, netezind-o şi bătătorind pământul la rădăcinile plantelor.

Îmi dădeam bine seama că lui Maurice nu-i plăcea prezența mea în grădină. Nu-mi păsa, fiind eu însămi o singuratică din fire. Însă am hotărât ca, de câte ori îl vedeam, s-o iau pe alee în direcția opusă şi cred că şi el făcea la fel, pentru că uneori, cu coada ochiului, îl zăream pe Maurice ieşind sau dând colțul. Astfel nu ne-am mai deranjat unul pe altul. Aveam destul spațiu ca să ne evităm fără probleme.

Mai târziu, în acea zi, m-am adus la domnişoara Winter şi ea mi-a povestit mai multe despre personalul de la Angelfield.

*

Numele lui Missus era doamna Dunne, dar pentru copiii familiei ea fusese mereu Missus şi părea că se aflase dintotdeauna în casă. Era o excepție: personalul venea şi pleca repede de la Angelfield şi, pentru că plecările erau mai dese decât sosirile, a venit şi ziua când ea a rămas singura servitoare din casă. Teoretic era menajera, de fapt, făcea de toate. Lustruia oalele şi făcea focul ca o servitoare; când se făcea ora mesei, ea era bucătăreasa, iar când trebuia să servească, era majordomul. Totuşi, atunci când s-au născut gemenele, ea a început să îmbătrânească. Nu mai auzea bine, iar vederea îi slăbise; şi, deşi nu-i plăcea să recunoască, nu mai putea face prea multe.

Missus ştia cum trebuie crescuți copiii: mese regulate, somn regulat, băi regulate. Isabelle şi Charlie crescuseră foarte

răsfățați, dar neglijați în acelaşi timp, şi o durea sufletul să vadă ce deveniseră. Faptul că nu le păsa de gemene era şansa ei, spera ca ele să se comporte altfel. Avea un plan. Chiar sub ochii lor, în mijlocul haosului, dorea să crească două fetițe normale, obişnuite. Trei mese bune pe zi, culcat la ora şase, mers la biserică duminica.

Dar a fost mai greu decât credea.

Totul a început cu bătaia. Adeline o lovea pe sora ei, dându-i pumni şi picioare, trăgând-o de păr şi lovind-o oriunde putea. O urmărea pe sora ei întorcând cărbunii aprinşi cu cleştele de pe vatră şi, când o prindea, apăsa bucățelele încinse pe brațele albe ale Emmelinei. Missus nici nu ştia ce o îngrijorează mai tare: firea hotărâtă şi nemiloasă a Adelinei sau firea mereu supusă a Emmelinei. Deşi o ruga pe sora ei să n-o mai chinuie, Emmeline nu se răzbuna niciodată. În schimb lăsa capul în jos, supusă, şi aştepta loviturile care îi cădeau pe umeri. Menajera nu o văzuse niciodată pe Emmeline ridicând mâna la Adeline. Avea bunătatea a doi copii în ea, iar Adeline avea răutatea lor. Missus s-a gândit că într-un fel aşa şi trebuia.

Apoi a apărut problema mâncării. Adesea, la ora mesei, copiii nu erau de găsit. Emmeline adora să mănânce, dar plăcerea ei de a mânca nu se regăsea în respectarea orelor de masă. Foamea ei nu se putea conforma la trei mese pe zi; era o stare capricioasă şi lacomă. I se făcea foame de zece, douăzeci, cincizeci de ori pe zi, cerând imperativ de mâncare şi, după ce se sătura cu câteva înghițituri, pleca şi nu mai dădea doi bani pe hrană. Corpul durduliu al Emmelinei se menținea astfel grație buzunarului mereu plin cu pâine şi stafide, o gustare ambulantă din care lua ori de câte ori îi venea cheful. Venea la masă doar pentru a-şi umple buzunarele, înainte de-a pleca să se joace lângă foc sau să zacă undeva pe câmp.

Sora ei, Adeline, era diferită. Era foarte slabă. Avea genunchii şi umerii ascuţiţi. Nimeni nu ştia de unde îşi lua combustibilul. Mesele nu-i plăceau. Nimeni nu o văzuse mâncând: ca un *perpetuum mobile,* ea era un circuit închis care se hrănea cu energia produsă de o sursă internă miraculoasă. Dar roţile care se învârt perpetuu sunt o legendă, iar când Missus a observat că, dimineaţa, farfuria pe care înainte fusese o felie de jambon sau o bucată de pâine era goală, şi-a dat seama unde dispăruseră şi a oftat. De ce nu puteau fetele ei să mănânce din farfurie ca nişte copii normali?

Poate s-ar fi descurcat mai bine dac-ar fi fost mai tânără. Sau dac-ar fi avut în grijă doar o fată, şi nu două. Dar sângele Angelfield avea o compoziţie pe care nici mâncarea pentru copii şi nici disciplina nu puteau s-o schimbe. Ea nu dorea s-o afle; n-a vrut să bage de seamă mult timp, dar în cele din urmă a înţeles. Gemenele erau ciudate, fără îndoială. Totul era straniu la ele, până-n străfunduri.

Felul în care vorbeau, de exemplu. Le vedea pe fereastra de la bucătărie, două siluete palide care îşi mişcau buzele întruna. Când se apropiau de casă, auzea frânturi de vorbă. Şi apoi intrau în casă. Tăcute. „Vorbiţi”, le spunea ea. Dar ea surzea şi ele erau timide, vorbitul îl ţineau doar pentru ele. „Nu vorbi prostii”, îi zicea lui Dig, când acesta o avertiza că fetele nu vorbesc normal. „Nu le poţi opri când se pornesc.”

Şi-a dat seama de situaţie într-o zi de iarnă. Amândouă fetele erau înăuntru; Adeline fusese convinsă de Emmeline să rămână la căldură lângă foc, la adăpost de ploaie. De obicei, Missus vedea totul în ceaţă; în ziua aceea, privirea i s-a limpezit ca prin minune şi auzul i s-a ascuţit, iar trecând prin faţa uşii salonului, a auzit un zgomot şi s-a oprit. Sunetele zburau prin cameră ca la un meci de tenis;

sunete care le făceau să zâmbească, să râdă sau să-şi arunce priviri răutăcioase. Vocile creşteau, devenind ţipete, sau descreşteau până deveneau şoapte. De la depărtare părea gânguritul voios, inocent al unor copii obişnuiţi. Dar ea s-a întristat. Nu mai auzise niciodată un asemenea limbaj. Nu era nici engleză şi nici franceza cu care se obişnuise pe când Mathilde a lui George trăia şi pe care Charlie încă o folosea cu Isabelle. John avea dreptate. Nu vorbeau cum trebuie.

Şocul a împietrit-o în uşă. Şi, aşa cum se întâmplă uneori, o revelaţie face loc alteia. Ceasul de pe poliţa şemineului a bătut şi, ca întotdeauna, mecanismul de sub sticlă a lăsat să iasă o mică pasăre din colivie, care se rotea o dată înainte de a intra la loc pe partea cealaltă. De îndată ce fetele au auzit primul sunet, au privit spre ceas. Două perechi de ochi verzi imenşi s-au îndreptat, fără să clipească, spre pasărea care se mişca în interiorul ceasului, dând din aripi înainte şi-napoi.

Nu era nimic rece sau neomenesc în ochii lor. Era felul în care copiii se uită la lucruri neînsufleţite care se mişcă. Dar lui Missus i-a îngheţat sângele în vine. Pentru că exact aşa se uitau şi la ea, când le certa, le muştruluia sau le lăuda.

Nu-şi dau seama că sunt vie, se gândi ea. Au impresia că numai ele trăiesc pe lume.

Graţie bunătăţii ei, nu le-a urât în acea clipă. În schimb, i-a părut rău.

Cât de singure se simţeau... Foarte singure.

Şi a plecat de lângă uşă, şovăind.

Din acea zi Missus a renunţat la iluzii. Mese şi băi regulate, biserică duminica, doi copii drăguţi şi normali: toate aceste vise au dispărut. Avea doar o misiune de-acum. Să le ştie în siguranţă.

Cugetând asupra situației, i s-a părut că înțelege ce se întâmplă. Gemene, întotdeauna împreună, întotdeauna două. Dacă era firesc ca în lumea lor să fie două, cum le apăreau alți oameni care erau unul, şi nu doi? Le apărem ca nişte jumătăți, meditä Missus. Şi îşi aminti un cuvânt, un cuvânt care atunci sunase ciudat, ce se referea la oameni care pierduseră părți din ei. Amputați. Aşa le apărem noi lor. Amputați.

Normale? Nu. Fetele nu au fost şi nu vor fi niciodată normale. Dar, îşi făcu ea singură curaj, lucrurile fiind aşa, gemenii fiind gemeni, poate că ciudățenia lor era *firească.*

Desigur că toți amputații tânjesc după un geamăn. Oamenii obişnuiți, singuri, îşi caută sufletul pereche, devin iubiți, se căsătoresc. Chinuiți de faptul că sunt neterminați, încearcă să devină doi. Din punctul ăsta de vedere, Missus nu era cu nimic diferită. Avea jumătatea ei: pe John, grădinarul.

Nu erau un cuplu în sensul obişnuit al cuvântului. Nu erau căsătoriți, nu erau nici măcar iubiți. Cu aproape cincisprezece ani mai în vârstă decât el, ea nu era prea bătrână să-i fie mamă, dar era prea bătrână pentru o nevastă. Atunci când îl întâlnise, ea era la vârsta când nu se mai aştepta să se mărite. În timp ce el, un bărbat în floarea vârstei, spera să se însoare, dar cumva nu a făcut-o. Mai mult, mâncând împreună cu Missus, bând ceai cu ea în fiecare dimineață, stând la masa din bucătărie şi gustând din mâncarea ei în fiecare seară, a renunțat la obiceiul de a căuta fete tinere. Cu un pic mai multă imaginație, ei ar fi putut depăşi limitele speranțelor lor; ar fi putut să-şi arate sentimentele adevărate: dragostea cea mai adâncă şi mai respectuoasă. Într-un alt timp şi o altă cultură, el ar fi putut s-o ceară de nevastă şi ea ar fi putut să accepte. Cel puțin, cineva era liber să-şi imagineze că într-o vineri seară, după porția de peşte şi cartofi, după prăjitura cu fructe şi crema

de ouă, ar fi putut s-o ia de mână – sau ea pe el – şi ar fi mers împreună, în tăcere smerită, către unul sau altul dintre paturi. Dar nu s-au gândit la asta niciodată. Au devenit prieteni, în felul cuplurilor bătrâne căsătorite, şi s-au bucurat de afecțiunea care îi aşteaptă pe cei norocoşi dincolo de pasiune, fără a trăi pasiunea propriu-zisă.

Numele lui era John Dig, Digence pentru cei care nu-l cunoşteau. Nefiind prea bun la carte, odată şcoala terminată (şi repede, fiindcă nu făcuse prea mulți ani), el a renunțat să-şi mai scrie ultimele litere ale numelui pentru a câştiga timp. Primele trei litere erau mai mult decât suficiente: nu spuneau ele cine era şi ce făcea în viață, mai succint şi mai potrivit decât numele său întreg? Aşa că obişnuia să se semneze John Dig, iar pentru copii el a devenit John-the-dig[2].

Era un om plin de culoare. Avea ochii albaştri ca nişte bucăți de sticlă colorată în care se reflectă soarele. Părul alb îi creştea drept în vârful capului, ca plantele care caută soarele. Obrajii îi erau îmbujorați din cauza săpatului. Nimeni nu săpa ca el. Avea un fel special de a se ocupa de grădină, bazat pe fazele lunii: planta atunci când era lună plină, măsurând timpul după ciclurile ei. Seara, umplea hârtii întregi cu cifre, socotind când era cel mai potrivit moment pentru orice. Străbunicul său se ocupase tot de grădinărit şi la fel bunicul şi tatăl. Cunoştințele se transmiteau din generații.

Cei din familia lui John-the-dig fuseseră dintotdeauna grădinari la Angelfield. Pe vremuri, când casa avea un grădinar-şef şi şapte ajutoare, străbunicul său dezgropase un răsad de gard viu de sub fereastră şi, ca să nu se piardă,

---

[2] Joc de cuvinte legat de verbul to dig, a săpa în limba engleză, şi de meseria sa de grădinar. (N.tr.).

îl tăiase în mai mulți lăstari de câțiva centimetri. I-a crescut într-un răsad special şi, când au ajuns de zece centimetri, i-a plantat în grădină. Pe unii i-a tăiat în garduri vii scunde, cu marginile ascuțite, pe alții i-a lăsat să crească sălbatici şi, când s-au făcut destul de mari, a luat foarfecile şi i-a tăiat în formă de sferă. Alții au luat forma unor piramide, conuri, pălării. Pentru a cizela materialul verde, acest om cu mâini mari şi aspre a învățat să fie la fel de delicat ca o dantelăreasă. Nu făcea animale sau siluete umane. Nu îi plăceau păunii, leii, oamenii în mărime naturală pe biciclete, pe care îi vedeai în alte grădini. Formele care îl mulțumeau erau fie strict geometrice, fie surprinzător de abstracte.

În ultimii ani, grădina ornamentală era singura care conta. Era întotdeauna nerăbdător să-şi termine celelalte treburi zilnice, dorea să se afle în grădina „lui", să mângâie suprafețele formelor pe care le crease, aşa cum şi le imaginase de cincizeci, de o sută de ori, înainte ca grădina să ajungă la maturitate.

La moartea sa, foarfecile au trecut în posesia fiului şi, ani mai târziu, a nepotului. Apoi, când nepotul a murit, John-the-dig, care-şi terminase ucenicia într-o grădină mare la treizeci de kilometri distanță, se întorsese acasă pentru a prelua slujba care trebuia să fie a lui. Chiar dacă era doar ajutor de grădinar, grădina ornamentală fusese răspunderea lui de la început. Cum ar fi putut fi altfel? A luat foarfecile, cu mânerele de lemn roase în mâna tatălui său, şi a simțit cum degetele sale erau una cu grădina. Se întorsese acasă.

În anii care au urmat după ce George Angelfield şi-a pierdut soția, când personalul s-a împuținat atât de dramatic, John-the-dig a rămas. Grădinarii plecau şi erau înlocuiți. Când era încă tânăr, a devenit fără să vrea grădinar-şef, întrucât era singurul grădinar. Munca era imensă; stăpânul nu se interesa de grădină; lucra şi nu i se mulțumea niciodată.

Mai erau alte slujbe şi alte grădini. Ar fi putut căpăta orice slujbă şi-ar fi dorit: doar să-l vezi şi aveai încredere în el. Dar n-a plecat niciodată de la Angelfield. Cum ar fi putut s-o facă? Lucrând în grădina ornamentală, punând foarfecile în teaca lor de piele când începea să se întunece, nu avea răgaz să cugete dacă pomii pe care îi plivea erau aceiaşi pomi pe care îi plantase străbunicul său, dacă obiceiurile şi gesturile cotidiene erau aceleaşi pe care trei generaţii din familia sa le făcuseră înaintea lui. Toate astea erau prea bine ştiute ca să se mai gândească la ele. Le lua pe toate ca atare. Ca şi copacii săi, prinsese rădăcini la Angelfield.

Ce a putut simţi în ziua aceea când s-a dus în grădină şi a găsit-o devastată? Tăieturi mari în trunchiul tiselor, dezvăluind lemnul cafeniu din interior. Tufişuri decapitate, cu vârfurile sferice zăcând pe jos. Echilibrul perfect al piramidelor era acum distrus, conurile smulse, pălăriile ciopârţite şi lăsate ca nişte zdrenţe. Se uită la ramurile lungi, încă verzi, încă proaspete, risipite pe pajişte. Uscarea înceată, chircirea lor, moartea era aproape.

Şocat, cu tot corpul tremurând şi trimiţând vibraţii până sub pământ, a încercat să înţeleagă ce se întâmplase. Vreun trăsnet din cer îi distrusese grădina? Dar ce furtună loveşte în tăcere?

Nu. Cineva făcuse asta.

Dând colţul, a găsit dovada: abandonate în iarba înrourată, cu lamele desfăcute, erau foarfecile şi, lângă ele, fierăstrăul.

Pentru că nu venise la prânz, Missus, îngrijorată, s-a dus să-l caute. Când a ajuns în grădina ornamentală şi-a dus mâna la gură îngrozită, apoi, strângându-şi bine şorţul, a continuat să înainteze hotărâtă.

Când l-a găsit, l-a ridicat de pe jos. El s-a sprijinit greoi de Missus în timp ce ea îl conducea încet către bucătărie şi îl aşeza pe un scaun. A făcut ceai, dulce şi fierbinte, dar el se

uita pierdut în gol. Fără un cuvânt, ținându-i ceaşca la buze, i-a turnat picături din lichidul fierbinte în gură. În cele din urmă, ochii li s-au întâlnit şi, când a văzut rătăcirea din ei, Missus a simțit cum şi ei îi dau lacrimile.

— Oh, Dig! Ştiu... Ştiu...

Mâinile lui John au apucat-o de umeri, iar tremuratul corpului său a devenit una cu tremuratul corpului ei.

Gemenele nu au apărut în după-amiaza aceea, iar Missus nu s-a dus să le caute. Când au venit, seara, John era tot pe scaun, palid şi pierdut. A tresărit când le-a văzut. Curioşi şi indiferenți, ochii verzi l-au privit la fel cum s-ar fi uitat la ceasul din salon.

Înainte de a le duce la culcare, Missus le-a îngrijit tăieturile de la mâini, cauzate de fierăstrău şi foarfeci.

— Nu v-atingeți de lucrurile din şopronul lui John, mormăi ea. Sunt ascuțite, o să vă rănească...

Şi apoi spuse, fără să se aştepte că va fi ascultată:

— De ce-ați făcut-o? Oh, de ce ați făcut-o? L-ați distrus!

A simțit atingerea mâinii unui copil pe mâna ei.

— Missus tristă, spuse fata.

Era Emmeline.

Uimită, Missus şi-a şters lacrimile şi s-a uitat la ea.

Copilul a vorbit din nou.

— John-the-dig trist.

— Da, şopti Missus. Suntem trişti.

Fata a zâmbit. Era un zâmbet nevinovat. Fără urmă de răutate. Era pur şi simplu un zâmbet de mulțumire că observase un lucru şi îşi dăduse seama de natura lui. Văzuse lacrimi. Fusese uimită. Dar acum găsise răspunsul la întrebare. Era tristețea.

Missus a închis uşa şi a coborât treptele. Se spărsese gheaţa. Exista comunicare şi era probabil începutul a ceva mai important. Era oare posibil ca într-o zi fata să *înţeleagă*?

A deschis uşa bucătăriei şi a intrat să se alăture lui John în durerea sa.

*

În noaptea aceea am avut un vis.

Plimbându-mă prin grădina domnişoarei Winter, am întâlnit-o pe sora mea.

Strălucitoare, şi-a desfăcut aripile mari, aurii, ca şi cum ar fi vrut să mă îmbrăţişeze. Eram atât de fericită! Dar, când m-am apropiat, am văzut că ochii ei erau orbi. Atunci disperarea mi-a cuprins inima.

M-am trezit şi m-am ghemuit sub pături până când mi-a trecut înţepătura fierbinte din piept.

▫ *Merrily şi căruciorul* ▫

Casa domnişoarei Winter era atât de izolată, iar viaţa celor de aici atât de singuratică, încât am fost surprinsă ca, în timpul primei săptămâni petrecute acolo, să aud o maşină oprindu-se pe pietrişul din faţa casei. Trăgând cu ochiul de la fereastra bibliotecii, am văzut portiera unei maşini mari, negre, deschizându-se şi am zărit un bărbat înalt, cu părul negru. A dispărut pe verandă şi am auzit sunetul scurt al clopoţelului.

L-am văzut din nou a doua zi. Eram în grădină, cam la zece metri de veranda din faţă, când am auzit scârţâitul cauciucurilor pe pietriş. Am rămas nemişcată, fără să scot un sunet.

Oricine s-ar fi străduit să privească în jur ar fi putut să mă descopere, dar atunci când oamenii nu se aşteaptă să vadă ceva, nici nu văd. Bărbatul nu m-a zărit.

Avea un aer serios. Fruntea încruntată îi umbrea ochii, în timp ce restul feței era împietrit. Şi-a luat trusa din maşină, a trântit portiera şi a urcat treptele.

Am auzit uşa deschizându-se. Nici el, nici Judith nu au scos un cuvânt, iar bărbatul a dispărut înăuntrul casei.

În aceeaşi zi, mai târziu, domnişoara Winter mi-a spus povestea lui Merrily şi a căruciorului.

*

Pe măsură ce creşteau, gemenele se aventurau din ce în ce mai departe şi curând ştiau toate fermele şi grădinile de pe domeniu. Nu aveau limite, nu înțelegeau ce înseamnă proprietatea, aşa că se duceau unde le era voia. Deschideau porți şi nu întotdeauna le închideau. Săreau garduri când acestea le apăreau în cale. Încercau uşile de la bucătărie şi, când se deschideau – de obicei se deschideau, fiindcă oamenii din Angelfield nu-şi încuiau uşile –, intrau. Se serveau cu tot ce era mai gustos în cămară, dormeau o oră în paturile de la etaj, dacă erau obosite, luau tigăi şi linguri ca să sperie păsările de pe câmp.

Familiile din zonă s-au supărat. De câte ori avea loc un incident, cineva le văzuse pe gemene în momentul acela, într-un loc îndepărtat; de fapt, doar le zărise; cel puțin, aşa credea. Şi atunci toți şi-au amintit de vechile poveşti cu fantome. Însuşi faptul că erau gemene le dădea un aer straniu. Ceva nu era *în regulă* cu ele, toți îşi dădeau seama de asta, dar, din cauza fetelor sau din alte motive, cert e că vechea casă a început să fie evitată atât de adulți, cât şi de copii, de teama a ce-ar putea găsi acolo.

În cele din urmă, neplăcerile cauzate de aceste incursiuni au devenit mai puternice decât teama de fantome şi femeile s-au înfuriat. De mai multe ori le-au prins pe fete în flagrant şi au făcut un scandal monstru. Mânia le schimonosea feţele, iar gurile se deschideau şi se închideau atât de repede, că le făceau pe fete să râdă. Femeile nu înţelegeau râsul ăsta. Nu ştiau că era din cauza vitezei şi a cuvintelor împleticite care le ieşeau pe gură şi care le uimeau pe gemene. Se gândeau că era ceva diabolic şi strigau şi mai tare. Gemenele stăteau un timp să privească spectacolul mâniei sătencelor, apoi le întorceau spatele şi plecau.

Când soţii lor veneau de la câmp, femeile se plângeau, spuneau că ceva trebuia făcut, iar bărbaţii răspundeau: „Uitaţi că sunt copiii stăpânilor?" Femeile replicau: „Stăpâni, nestăpâni, copiii nu trebuie lăsaţi să se comporte în felul ăsta, cum fac cele două fete! Ceva e în neregulă. Ceva trebuie făcut". Iar bărbaţii se aplecau tăcuţi asupra farfuriei cu cartofi şi carne, clătinau din cap şi nu făceau nimic.

Până la întâmplarea cu căruciorul.

Era o femeie în sat care se numea Mary Jameson. Era nevasta lui Fred Jameson, unul dintre muncitorii de la fermă, şi trăia cu soţul şi părinţii acestuia într-una dintre căsuţe. Erau proaspăt căsătoriţi, iar înainte de nuntă femeia se numise Mary Leigh, ceea ce explica numele pe care i-l dăduseră gemenele în limba lor proprie: Merrily, şi i se potrivea. Uneori mergea şi se întâlnea cu soţul ei pe câmp. Obişnuiau să stea împreună la umbra unui gard viu, la sfârşitul zilei, în acest timp, el fuma o ţigară. Era un bărbat înalt, ars de soare, cu picioare uriaşe, şi obişnuia să-şi petreacă mâna în jurul taliei ei şi s-o gâdile, trăgând de marginea rochiei ca s-o facă să râdă. Ea încerca să nu râdă ca să-l tachineze, dar nu reuşea să se abţină şi izbucnea mereu în hohote.

Ar fi fost o femeie obişnuită dacă nu era râsul ei. Părul avea o culoare cenuşie, prea întunecat ca să fie blond. Bărbia ei era proeminentă, iar ochii mici. Dar avea acel râs, care clinchetea atât de frumos, încât atunci când îl auzeai, era ca şi cum ochii se transformau în urechi şi ea se metamorfoza. Ochii dispăreau cu totul sub obrajii grăsulii şi brusc, în lipsa lor, îi observai gura. Buzele cărnoase, de culoarea cireşelor, dinții albi egali – nimeni nu avea dinți ca ai ei în Angelfield – şi o limbă mică şi roz, ca a unei pisicuțe. Sunetul. Acea muzică frumoasă, susurândă, de neoprit, care izbucnea din gâtul ei ca apa dintr-un izvor subteran. Era sunetul bucuriei. De-asta se însurase el cu ea. Când Mary râdea, vocea lui se îndulcea, îi apăsa buzele pe gât şi îi pronunța numele, Mary, la nesfârşit. Vibrația vocii lui pe piele o gâdila şi o făcea să râdă iar şi iar.

În orice caz, în timpul iernii, când gemenele obişnuiau să străbată grădinile şi parcul, Merrily a dat naştere unui copil. În primele zile calde de primăvară, ieşea în grădină, întinzând hăinuțe pe sârmă. În spatele ei era un cărucior negru. Dumnezeu ştie de unde apăruse; nu era lucru obişnuit pentru o fată de la țară. Fără îndoială, era un obiect cumpărat la mâna a doua sau a treia, luat ieftin de familie (totuşi părând destul de scump), pentru a marca însemnătatea naşterii primului copil şi nepot. Oricum, în timp ce se apleca întinzând altă vestuță şi altă cămăşuță şi le aranja frumos pe sârmă, Merrily cânta precum păsările care o acompaniau, iar cântecul ei părea destinat frumosului cărucior negru. Roțile erau argintii şi foarte înalte, astfel că, deşi căruciorul era mare şi greoi, lăsa impresia de viteză şi agilitate.

Grădina dădea către câmpurile din spate; un gard viu le separa. Merrily nu ştia că, din spatele gardului, două perechi de ochi verzi erau ațintite asupra căruciorului.

Când ai copii, ai mult de spălat, iar Merrily era o mamă harnică şi devotată. În fiecare zi ieşea în grădină, întinzând rufele spălate şi luându-le pe cele uscate. De la fereastra bucătăriei, în timp ce spăla scutece şi vestuţe în chiuvetă, supraveghea şi frumosul cărucior care era afară, la soare. Din cinci în cinci minute, ieşea ca să aranjeze căciuliţa bebeluşului, să-i mai pună o pătură sau doar să cânte.

Merrily nu era singura fiinţă devotată căruciorului. Emmeline şi Adeline erau fascinate.

Merrily a ieşit o dată din tinda din spate, cu un coş de rufe în braţe, şi căruciorul nu mai era acolo. S-a oprit brusc. A deschis gura şi şi-a dus palmele la obraji; coşul i-a căzut peste răsadurile cu flori, vărsând gulere şi şosete. Merrily nu s-a uitat nici o clipă la gard sau la mărăcini. Întorcea capul în toate părţile, ca şi cum nu-i venea a crede ochilor, în stânga şi-n dreapta, din nou în stânga şi-n dreapta, în tot acest timp panica suindu-i-se în gâtlej, până când în cele din urmă a scos un ţipăt, un sunet ascuţit care s-a ridicat spre cerul albastru ca şi cum ar fi vrut să-l despice în două.

Domnul Griffin a ridicat privirea din răsadul de legume şi a venit la gard, la o distanţă de trei case. Alături, bătrâna doamnă Stokes s-a încruntat la chiuveta din bucătărie şi a ieşit în tindă. Uimiţi, se uitau la Merrily, întrebându-se cum de vecina lor, care râdea aşa de frumos, putea să scoată asemenea sunete, iar ea se uita sălbatic la ei, mută, ca şi cum ţipătul îi înghiţise tot şuvoiul de cuvinte.

În cele din urmă, a şuierat:

— A dispărut copilul!

De îndată ce au aflat, au şi trecut la acţiune. Domnul Griffin a sărit trei garduri cât ai clipi, a luat-o pe Merrily de braţ şi a dus-o până în faţa casei, spunând: „A dispărut? Unde-a dispărut?” Bunica Stokes s-a făcut nevăzută în tindă şi

imediat i s-a auzit vocea în grădina din față, strigând după ajutor.

Apoi începu un tumult general:

— Ce-i? Ce s-a putut întâmpla?

— S-a furat! Din grădină! Un cărucior...

— Voi doi mergeți într-acolo, iar voi în partea cealaltă.

— Să alerge cineva să-l aducă pe bărbatul ei!

Tot zgomotul, toată agitația erau în fața casei.

În spate era liniște. Rufele lui Merrily se uscau la soare, cazmaua domnului Griffin stătea liniștită pe pământul afânat, Emmeline mângâia spițele argintii într-un extaz total, iar Adeline o dădea la o parte, ca să poată face obiectul să meargă.

Aveau un nume pentru el: tu-tu.

Au târât căruciorul prin spatele caselor. Era mai greu decât îşi închipuiseră. Nu numai că era mai greoi decât părea, dar şi terenul pe care îl trăgeau era denivelat. Marginea drumului era uşor abruptă, iar căruciorul s-a răsturnat pe o parte. Ele ar fi vrut să pună toate patru roțile pe pământ, dar solul era afânat şi moale în acel loc, iar roțile se afundaseră până la jumătate. În spițe se înfigeau ciulini şi mărăcini care le încetineau şi a fost o minune că au mai putut să înainteze după primii douăzeci de metri. Dar gemenele erau în elementul lor. Împingeau cu toată puterea, luptau pe viață şi pe moarte şi nu păreau să resimtă deloc efortul. Degetele le sângerau pentru că smulgeau ciulinii din roți, dar continuau să meargă. Emmeline îi susura căruciorului un cântec drăgăstos, mângâindu-l din când în când cu degetele şi sărutându-l.

În cele din urmă au ajuns la marginea domeniului şi au zărit casa. Dar, în loc să se îndrepte într-acolo, au luat-o pe panta de lângă parcul cu căprioare. Voiau să se joace. Când

au împins căruciorul până în vârful colinei cu energia lor nesecată, l-au aşezat în poziția corectă. Au ridicat copilul şi l-au pus jos, iar Adeline s-a suit în vehicul. Cu bărbia sprijinită de genunchi, ținându-se de margini, era palidă de emoție. La un semnal din ochi, Emmeline a împins căruciorul cât a putut de tare.

La început, acesta a alunecat încet. Pământul era denivelat, iar în partea de sus panta era lină. Dar apoi căruciorul a luat viteză. Vehiculul negru zbura în lumina soarelui de amiază, în timp ce roțile se învârteau. Din ce în ce mai repede, până ce spițele abia se mai zăreau şi apoi au devenit invizibile. Panta era din ce în ce mai abruptă, iar gropile făceau căruciorul să se zgâlțâie şi aproape să-şi ia zborul.

În aer a răsunat un chiot.

— Aaaaaaaa!

Adeline țipa de plăcere, în timp ce căruciorul hurducăia pe deal în jos, zguduindu-i oasele şi excitându-i simțurile.

Deodată a fost limpede ce se va întâmpla.

Una dintre roți s-a izbit de o piatră ce ieşea din pământ. A sărit o scânteie când metalul a scrijelit piatra şi brusc căruciorul nu mai gonea în josul dealului, ci zbura drept spre soare, cu roțile în sus. A descris un arc în albastrul cerului, apoi s-a izbit violent de pământ şi s-a auzit zgomotul teribil al unui obiect care se sparge. După chiotul de bucurie al Adelinei ce se revărsase în aer, a urmat o tăcere de moarte.

Emmeline a alergat în josul dealului. Roata de deasupra era încovoiată şi pe jumătate smulsă; cealaltă se învârtea încet, fără nici o grabă.

Un braț alb se ivea dintre resturile căruciorului sfărâmat, zăcând într-un unghi ciudat pe pământul stâncos. Pe piele erau pete sângerii şi zgârieturi de mărăcini.

Emmeline a îngenuncheat. Înăuntrul căruciorului era întuneric.

Dar ceva mişca. O pereche de ochi verzi o fixa.

— Tu-tu, a spus Emmeline şi a zâmbit.

Jocul se terminase. Era timpul să meargă acasă.

*

Domnişoara Winter îmi spunea foarte puține la întâlnirile noastre, în afară de povestea propriu-zisă. La început obişnuiam să-i zic: „Ce mai faceți?” când intram în bibliotecă, dar ea îmi răspundea doar: „Rău. Dumneata ce mai faci?”, cu o voce iritată, ca şi cum eram o proastă că puneam asemenea întrebări. Nu-i răspundeam niciodată şi nici ea nu se aştepta la asta, aşa că dialogul a murit în curând. Mă strecuram în bibliotecă, fie cu un minut mai devreme, mă aşezam pe scaun lângă foc şi-mi scoteam caietul. Apoi, fără nici un preambul, ea relua povestirea de unde o lăsase. Sfârşitul acestor întâlniri nu depindea de o oră anume. Uneori, domnişoara Winter vorbea până ajungea în chip firesc la capătul unui episod. Pronunța ultimele cuvinte, iar tăcerea ei îmi arăta limpede că terminase. Tăcerea era la fel de elocventă ca spațiul alb de la sfârşitul unui capitol. Făceam o ultimă notă în caiet, îl închideam, îmi adunam lucrurile şi plecam. Alteori se oprea pe neaşteptate, în mijlocul unei întâmplări sau al unei propoziții, iar eu îmi ridicam privirea şi vedeam fața ei albă împietrită, imagine vie a suferinței. „Pot să vă ajut cu ceva?” am întrebat prima oară când am văzut-o aşa. Dar ea doar închidea ochii şi îmi făcea semn să plec.

Când a terminat de spus povestea lui Merrily şi a căruciorului, mi-am strâns caietul şi creioanele şi, ridicându-mă, am zis:

— Voi pleca pentru câteva zile.

— Nu.

Tonul vocii ei era sever.

— Mi-e teamă că trebuie. La început mă aşteptam să stau numai câteva zile şi deja am rămas mai mult de-o săptămână. Nu am lucrurile necesare unei şederi mai lungi.

— Maurice te poate duce în oraş să-ți cumperi ce ai nevoie.

— Am nevoie de cărțile mele...

Flutură mâna spre rafturile bibliotecii.

Am clătinat din cap.

— Îmi pare rău, dar trebuie neapărat să plec.

— Domnişoară Lea, dumneata crezi că ai tot timpul din lume. Poate că dumneata *ai,* dar dă-mi voie să-ți amintesc că sunt o femeie ocupată. Nu mai vreau să aud nimic despre plecare. Şi cu asta am terminat.

Mi-am muşcat buzele şi o clipă am fost intimidată. Dar am perseverat.

— Vă aduceți aminte de înțelegerea noastră? Trei lucruri adevărate? Trebuie să verific.

Ea ezită.

— Nu mă crezi?

N-am luat în seamă întrebarea.

— Trei lucruri adevărate pe care pot să le verific. V-ați dat cuvântul.

Buzele i s-au strâns de mânie, dar s-a stăpânit.

— Poți pleca luni. Trei zile. Nu mai mult. Maurice te va duce la gară.

Eram în mijlocul transcrierii povestirii despre Merrily şi cărucior când am auzit un ciocănit la uşă. Nu era ora mesei, aşa că am fost surprinsă. Judith nu mă întrerupsese niciodată din lucru până atunci.

— Puteți să veniți în salon? a întrebat ea. Doctorul Clifton este aici. Ar dori să vă vorbească.

Când am intrat în cameră, bărbatul pe care îl văzusem deja sosind se ridică în picioare. Nu mă pricep să dau mâna, aşa că am fost bucuroasă când s-a hotărât să nu mi-o întindă pe-a lui, ceea ce însă a făcut ca discuția noastră să înceapă cam poticnit.

— Înțeleg că sunteți biograful domnişoarei Winter.

— Nu sunt sigură de asta.

— Nu sunteți sigură?

— Dacă îmi spune adevărul, atunci sunt biograful ei. Altminteri sunt doar un secretar particular.

— Hm... Tăcu o clipă. Chiar are importanță?

— Pentru cine?

— Pentru dumneavoastră.

Nu ştiam sigur răspunsul, dar mi s-a părut că întrebarea era impertinentă, aşa că am trecut peste ea.

— Sunteți doctorul domnişoarei Winter, nu-i aşa?

— Da, sunt.

— De ce-ați dorit să mă vedeți?

— Domnişoara Winter m-a rugat, de fapt, să vă vorbesc. Vrea să se asigure că ştiți pe deplin în ce stare de sănătate se află.

— Înțeleg.

Cu limpezime ştiințifică şi pe un ton sever, mi-a dat toate explicațiile. În câteva cuvinte, mi-a spus numele bolii care o măcina, simptomele de care suferea, gradul durerii şi orele din zi când durerea era mai mult sau mai puțin îmblânzită de medicamente. A menționat şi celelalte boli de care suferea, destul de grave, care o puteau ucide, numai că prima era de fond. Şi a prezentat, atât cât a putut, evoluția

bolii, nevoia de a cumpăni dozele pentru a avea ceva de rezervă mai târziu când, aşa cum s-a exprimat el, domnişoara Winter va avea cu adevărat nevoie de calmante.

— Cât va mai dura? am întrebat, când a terminat cu explicațiile.

— Nu pot să vă spun. Altcineva ar fi murit până acum. Domnişoara Winter este o fire puternică. Şi, de când sunteți aici... se întrerupse cu aerul cuiva care e pe punctul de a face o confesiune neaşteptată.

— De când *sunt* aici...?

Se uită la mine şi păru să ezite, apoi se hotărî.

— De când sunteți aici, pare să se simtă mai bine. Spune că povestitul acționează ca un anestezic.

Nu eram sigură cum să interpretez asta. Înainte de a mă hotărî, doctorul continuă:

— Înțeleg că plecați.

— De-asta v-a cerut să vorbiți cu mine?

— Ea vrea numai să vă dați seama că timpul este foarte prețios.

— Puteți să-i spuneți că-mi dau seama.

Deoarece discuția se terminase, mi-a ținut uşa deschisă la plecare, iar când am trecut pe lângă el, mi-a vorbit din nou, pe neaşteptate şi în şoaptă:

— A treisprezecea poveste...? Nu cred că...

Pe fața altfel impasibilă, am surprins nerăbdarea greu de stăpânit a cititorului pasionat.

— Nu mi-a vorbit despre ea, i-am zis. Deşi, chiar dacă ar fi făcut-o, nu sunt în măsură să vă divulg aceste lucruri.

Ochii i s-au întunecat şi buzele au început să-i tremure.

— La revedere, domnişoară Lea.

— La revedere, domnule doctor.

▫ *Doctorul şi doamna Maudsley* ▫

În ultima zi pe care am petrecut-o cu ea, domnişoara Winter mi-a povestit despre doctor şi doamna Maudsley.

*

Să laşi poarta deschisă şi să hoinăreşti prin casele altor oameni e una, dar să fugi cu un bebeluş într-un cărucior e cu totul altceva. Faptul că bebeluşul, atunci când a fost găsit, nu păţise nimic rău în timpul dispariţiei lui temporare nu mai conta. Lucrurile scăpaseră de sub control; cineva trebuia să pună lucrurile la punct.

Sătenii nu au îndrăznit să-l abordeze direct pe Charlie în această privinţă. Au înţeles că se petreceau lucruri stranii în casă şi erau mai degrabă speriaţi de domeniul Angelfield. Dacă era Charlie sau Isabelle sau fantoma ceea ce îi ţinea la distanţă e greu de spus. În schimb, l-au abordat pe doctorul Maudsley. Nu era doctorul a cărui întârziere fatală înclinase balanţa la moartea mamei Isabellei, ci un medic nou, care lucra deja în sat de opt sau nouă ani.

Doctorul Maudsley nu era tânăr, însă deşi trecuse de patruzeci de ani dădea impresia de bărbat în floarea vârstei. Nu era înalt şi nici foarte voinic, dar îşi păstra aerul de vitalitate şi de vigoare. Avea picioare lungi şi mergea repede, cu paşi mari, fără nici un efort. Putea merge mai repede decât oricine. Se obişnuise să vorbească de unul singur, descoperind că tovarăşul său de drum rămăsese mult în urmă, gâfâind de efort ca să ţină pasul cu el. Această energie fizică era completată de o mare vioiciune intelectuală. Îi simţeai puterea minţii în voce, care era calmă, dar iute; el avea uşurinţa de a găsi cuvintele potrivite pentru persoana potrivită, la momentul potrivit. Îi sclipea

inteligența în ochii negri şi foarte vii. Avea ochi de pasăre, scrutători, pătrunzători, cu sprâncene puternice şi bine definite.

Maudsley avea darul de a revărsa energie în jurul lui – ceea ce nu e rău pentru un doctor. Doar când îl auzeau venind pe alee şi bătând la uşă, pacienții începeau să se simtă mai bine. Şi, nu în ultimul rând, îl îndrăgeau. Era o gură de aer sănătos, aşa spuneau oamenii. Conta foarte mult pentru el dacă pacienții trăiau sau mureau, iar atunci când trăiau – ceea ce se întâmpla aproape întotdeauna –, era important şi cum îşi duceau traiul.

Doctorului Maudsley îi plăceau foarte mult activitățile intelectuale. Boala era o enigmă pentru el şi nu se putea odihni până când nu găsea remediul. Pacienții se obişnuiseră să-l vadă apărând în zori, după ce-şi petrecuse noaptea cugetând la simptomele lor, pentru a pune încă o întrebare. Şi odată ce punea un diagnostic, găsea şi tratamentul adecvat. Consulta desigur şi cărțile, cunoştea toate tratamentele obişnuite, dar avea şi imaginație, care îi permitea să vadă un gât inflamat din mai multe perspective. Căuta mereu acel indiciu care îl făcea nu doar să vindece gâtul bolnav, ci şi să înțeleagă fenomenul inflamării gâtului într-un chip cu totul nou. Energic, inteligent şi prietenos, era un doctor excepțional şi un om cu totul deosebit. Dar, ca toți oamenii, avea şi el punctul lui slab.

Grupul de săteni era format din tatăl bebeluşului, bunicul său şi cârciumarul, un om cu aer obosit, căruia nu-i plăcea să fie lăsat deoparte. Doctorul Maudsley i-a primit pe cei trei bărbați şi a ascultat atent cum doi dintre ei povesteau întâmplarea. Au început cu porțile lăsate deschise, au continuat cu problema supărătoare a dispariției tigăilor, iar în câteva clipe au ajuns la apogeul povestirii: răpirea copilului în cărucior.

— Sunt sălbatice, a spus în cele din urmă tânărul Fred Jameson.

— Nu mai pot fi stăpânite, a adăugat bătrânul Fred Jameson.

— Dumneata ce crezi? l-a întrebat doctorul Maudsley pe al treilea bărbat. Wilfred Bonner stătuse până atunci deoparte şi tăcuse.

Domnul Bonner şi-a scos şapca şi a răsuflat adânc.

— Păi, io nu mi-s doctor, da' parcă fetele-astea *nu-i normale.* Îşi însoți cuvintele cu o privire plină de subînțeles, apoi se ciocăni în cap de trei ori.

Cei trei bărbați se uitară cu un aer grav la pantofi.

— Lăsați totul în seama mea, spuse doctorul. Voi vorbi eu cu familia.

Bărbații au plecat. Îşi făcuseră datoria. Acum totul depindea de doctor, cel mai important om din sat.

Chiar dacă spusese că va vorbi cu familia, ceea ce-a făcut doctorul, de fapt, a fost să discute cu soția lui.

— N-aş crede c-au vrut să facă vreun rău, spuse ea, după ce el termină de povestit întâmplarea. Ştii cum sunt fetițele. Te joci mult mai frumos cu un bebeluş decât cu o păpuşă. Nu i-ar fi făcut rău. Totuşi, trebuie să li se spună c-au greşit. Biata Mary!

Îşi ridică ochii de pe broderie şi privi spre soțul ei.

Doamna Maudsley era o femeie foarte drăguță. Avea ochii mari, căprui, cu gene lungi, întoarse, iar părul ei negru, fără nici un fir alb, era prins la spate atât de simplu, că numai o frumusețe adevărată n-ar fi fost ştirbită. Când se mişca, o făcea cu grație naturală, nespus de feminin.

Doctorul ştia că soția lui era frumoasă, dar erau căsătoriți de prea multă vreme pentru a mai băga de seamă.

— În sat se spune că fetele sunt retardate.

— Sigur că nu!

— Asta crede Wilfred Bonner, cel puțin.

Ea clătină din cap mirată.

— Îi e teamă de ele pentru că sunt gemene. Bietul Wilfred! E doar ignoranță crasă. Slavă Domnului că generația tânără e mai înțelegătoare.

Doctorul era om de ştiință. Deşi presupunea că cele două gemene nu sufereau de vreo boală psihică, nu putea scoate din calcul această posibilitate până nu le vedea. Nu-l mira deloc însă că soția lui, a cărei religie îi interzicea să gândească ceva rău despre oricine, considera că zvonurile erau numai bârfe nefondate.

— Sunt convins că ai dreptate, murmură el destul de vag, ceea ce însemna că era convins că ea se înşală.

Renunțase s-o facă să creadă numai ce era *adevărat*; fusese crescută într-o religie care nu făcea nici o diferență între ce era adevărat şi ce era *bun.*

— Şi ce-o să faci acum? îl întrebă ea.

— Mă duc să le fac o vizită. Charles Angelfield e un singuratic, dar va trebui să mă primească dacă mă duc.

Doamna Maudsley aprobă din cap, ceea ce însemna, de fapt, că nu era de acord cu soțul ei, chiar dacă el nu ştia.

— Şi mama lor? Ce ştii despre ea?

— Foarte puțin.

Doctorul continua să se gândească în tăcere, iar doamna Maudsley să brodeze. După un sfert de oră, doctorul spuse:

— Poate te duci tu, ce zici, Theodora? Mamei lor i-ar face mai multă plăcere să vadă o femeie decât un bărbat. Ce părere ai?

Trei zile mai târziu, doamna Maudsley se duse la casa familiei şi bătu la uşa din faţă. Uimită că nu-i răspundea nimeni, se încruntă – totuşi, trimisese un bilet prin care anunţa că vine – şi o luă prin spate. Uşa de la bucătărie era întredeschisă, aşa că, după ce bătu o dată scurt, intră. Nu era nimeni. Doamna Maudsley privi în jur. Trei mere pe masă, îngălbenite şi zbârcite, un şervet de bucătărie negru lângă chiuveta plină ochi de farfurii nespălate, o fereastră atât de murdară, încât, stând înăuntru, nu-ţi dădeai seama dacă afară era zi sau noapte. Nasul ei micuţ adulmecă în aer. Îi spunea tot ce dorea să afle. Strânse din buze, se îndreptă de spate, apucă hotărât mânerul tare al poşetei şi porni în explorare. Merse din cameră în cameră căutând-o pe Isabelle, observând în drumul ei murdăria, dezordinea şi neglijenţa care domneau peste tot.

Missus obosea repede şi nu mai putea urca treptele foarte uşor. Nu mai vedea bine şi, de multe ori, credea că făcuse lună obiecte pe care nu le curăţase sau dorise să le cureţe şi apoi uitase; de fapt, ştia că nimănui nu-i pasă, aşa că principala ei ocupaţie era să hrănească fetele, iar ele aveau noroc că măcar de asta mai era capabilă. Casa era murdară, prăfuită, iar când un tablou se strâmba, rămânea aşa zece ani. Când într-o zi Charlie nu găsise coşul de hârtii în biroul lui, pur şi simplu aruncase hârtia pe podea, acolo unde fusese coşul, şi în curând îşi dăduse seama că era mai uşor să-l golească o dată pe an decât o dată pe săptămână.

Doamnei Maudsley nu-i plăcea nimic din ce vedea. S-a încruntat privind perdelele trase pe jumătate şi a oftat la vederea argintăriei ruginite, a scuturat din cap uimită văzând tigăile de pe scări şi partiturile muzicale aruncate pe podeaua holului. În salon, s-a aplecat instinctiv să ridice o carte de joc, trei de pică, ce zăcea aruncată sau uitată în mijlocul camerei, dar când s-a uitat în jur după restul pachetului, s-a zăpăcit, aşa de mare era dezordinea.

Uitându-se neajutorată la cartea de joc, şi-a dat seama de praful ce o acoperea şi, fiind o femeie elegantă, cu mănuşi albe, a simţit nevoia s-o pună undeva, dar unde? Câteva clipe a rămas împietrită, nehotărâtă între impulsul de a-şi feri mănuşa imaculată de cartea de joc prăfuită şi unsuroasă şi neputinţa de a o lăsa într-un loc nepotrivit. În cele din urmă, ridicând din umeri, a aşezat-o pe braţul de piele al fotoliului şi a ieşit uşurată din cameră.

Biblioteca arăta mai bine. Era prăfuită, desigur, iar covorul era ros, dar cărţile se aflau la locul lor, ceea ce însemna ceva. Totuşi, până şi în bibliotecă, chiar atunci când începea să creadă că mai exista o urmă de decenţă în această familie haotică şi îngălată, a dat peste un pat nefăcut. Într-un colţ întunecat, între două rafturi, erau o pătură plină de purici şi o pernă murdară. La început a crezut că este culcuşul pisicii. Apoi, privind mai atent, a zărit colţul unei cărţi ieşind de sub pernă. A tras-o afară. Era *Jane Eyre.*

Din bibliotecă a trecut în camera de muzică, unde a găsit aceeaşi dezordine ca pretutindeni. Mobila era aranjată ciudat, ca şi cum cineva s-ar fi jucat de-a v-aţi ascunselea. Un şezlong era întors cu faţa la perete; un scaun era pe jumătate ascuns de un scrin care fusese tras de la locul lui, de sub fereastră – în spatele lui rămăsese acum pe covor un loc gol, unde praful nu era aşa de dens, iar culoarea verde se vedea mai bine. Pe pian, într-o vază, se aflau tulpini înnegrite şi chircite, iar în jurul lor un cerc de petale uscate, ca de cenuşă. Doamna Maudsley a întins mâna către o petală şi a ridicat-o; s-a fărâmat, lăsând o pată urâtă, galben-cenuşie, pe degetele albe ale mănuşii.

Doamna Maudsley a simţit că se prăbuşeşte pe scaunul de la pian.

Soţia doctorului nu era o femeie rea. Îşi cunoştea destul de bine locul pe lume ca să-şi dea seama că Dumnezeu vede tot

ce face şi aude tot ce spune şi era prea preocupată să evite păcatul mândriei pe care o simțea la gândul propriei sfințenii ca să mai observe celelalte greşeli pe care le săvârşea. Era o femeie care făcea fapte bune, ceea ce înseamnă că făcea rău numai inconştient.

La ce se gândea oare în timp ce stătea pe scaunul de la pian, privind în gol? Aceştia erau oameni care nu puteau să-şi îngrijească vazele cu flori. Nu e de mirare că fetițele se purtau urât. Realiză brusc însemnătatea problemei, printre florile uscate, şi îşi scoase mănuşile absentă, după care atinse clapele negre şi albe ale pianului.

Sunetul care umplu camera era cel mai aspru, mai diferit de acordurile unui pian din câte se puteau imagina. Asta era, în parte, din cauză că pianul fusese lăsat în plata Domnului, dezacordat şi nefolosit de ani de zile. Vibrația corzilor instrumentului fu însoțită de un alt zgomot, la fel de strident.

Un şuierat sinistru, un scârțâit enervant şi ascuțit, ca mieunatul unei pisici când o calci pe coadă.

Doamna Maudsley fu smulsă brusc din visare. Auzind sunetul, privi fix pianul, neîncrezătoare, şi se ridică, acoperindu-şi obrajii cu palmele. În uimirea ei, nici nu-şi dăduse seama că nu era singură.

De pe şezlong se ridică o siluetă subțire, albă.

Biata doamna Maudsley!

Nu văzuse că silueta în rochie albă ținea o vioară şi că vioara cobora foarte repede şi cu putere spre capul ei. Înainte să se poată mişca, vioara a lovit-o în cap, totul s-a întunecat şi ea a căzut leşinată pe podea.

Cu brațele desfăcute şi batista ei albă, curată, încă prinsă de cureaua de la ceas, părea că murise. Norişorii mici de

praf care se ridicaseră din covor când ea căzuse coborâră la loc.

A zăcut acolo mai mult de jumătate de oră, până când Missus, întorcându-se de la ferma de unde se aproviziona cu ouă, aruncă o privire pe uşă şi i se păru că vede o siluetă întunecată pe podea.

Nu era nici urmă de silueta albă.

*

În timp ce transcriam din memorie, vocea domnişoarei Winter părea că umple camera mea cu acelaşi aer de autenticitate cu care umpluse şi biblioteca. Avea un fel de a vorbi care mi se întipărea în minte până în cele mai mici detalii, cu precizia unui disc de fonograf. Dar, în momentul în care a spus „Nu era nici urmă de silueta albă", s-a oprit, aşa că m-am oprit şi eu, cu creionul plutind în derivă deasupra paginii, în timp ce mă gândeam ce se întâmplase apoi.

Fusesem absorbită de povestire, astfel că mi-a luat ceva timp până când am putut să-mi iau ochii de la silueta țeapănă a soției doctorului şi să mă concentrez asupra naratorului. Când am făcut-o, am fost dezamăgită. Paloarea obişnuită a domnişoarei Winter lăsase loc unei nuanțe urâte de galben-cenuşiu, iar corpul ei, întotdeauna drept, părea acum că se ghemuieşte în fața unui atac invizibil. Gura îi tremura şi am înțeles că era pe punctul de a nu mai putea ține buzele strânse şi că se străduia să nu se schimonosească.

M-am ridicat speriată de pe scaun, dar habar n-aveam ce trebuia să fac.

— Domnişoară Winter, am strigat neajutorată, ce se-ntâmplă?

— Lupul meu, mi s-a părut că aud, dar efortul de a vorbi a fost de-ajuns ca să-i facă buzele să tremure.

A închis ochii, părea că nu mai poate respira. Exact când eram pe punctul să alerg după Judith, domnişoara Winter şi-a revenit. Respirația i s-a liniştit, tremurul feței a încetat şi, deşi era încă palidă ca moartea, a deschis ochii şi m-a privit.

— Mai bine... a spus cu voce slabă.

M-am întors încet la scaunul meu.

— Mi s-a părut că ați spus ceva despre un lup, am început eu.

— Da. Bestia neagră care îmi roade oasele ori de câte ori poate. Pândeşte în colțuri întunecoase, în cea mai mare parte a timpului, pentru că i-e teamă de astea. Îmi arătă pastilele albe de pe masa de lângă ea. Dar nici ele nu-i fac față o veşnicie. E aproape ora douăsprezece şi efectul lor trece. Îmi suflă în ceafă. La douăsprezece şi jumătate, îşi va înfige colții şi ghearele. Până la ora unu, când iau altă tabletă şi el va trebui să se întoarcă în colțul lui. Suntem mereu cu ochii pe ceas, amândoi. El o ia mereu înainte cu cinci minute, în fiecare zi. Dar eu nu pot să-mi iau pastilele cu cinci minute înainte. Aşa trăiesc.

— Dar doctorul sigur...

— Bineînțeles. O dată pe săptămână sau o dată la zece zile, schimbă doza. Numai că nu e niciodată suficient. Iar în cele din urmă, lupul tot o să mă devoreze.

Îmi aruncă o privire pătrunzătoare, apoi cedă.

— Pastilele sunt aici. Şi paharul de apă. Dacă aş vrea, aş putea să-i pun capăt eu însămi. Oricând vreau. Să nu-ți pară rău pentru mine. Am ales această cale pentru că am lucruri importante de făcut.

Am aprobat din cap.

— Foarte bine.

— Aşa că, să continuăm şi să ne ducem treaba la bun sfârşit, ce zici? Unde-am rămas?

— Soția doctorului. În salon. Cu vioara.

Şi ne-am continuat treaba.

*

Charlie nu era obişnuit să aibă probleme.

Iar acum *chiar avea.* O mulțime. Găuri în acoperiş, cercevele sparte, porumbei care îşi făceau cuib în camerele din pod – dar nu le băga în seamă. Sau poate era aşa de rupt de realitate, că nici nu le vedea. Când apa se infiltra prea tare în pereții unei camere, pur şi simplu o încuia şi folosea alta. La urma urmelor, casa era destul de mare. Te întrebi dacă în mintea lui cea înceată nu-şi dădea seama că alți oameni se îngrijeau de casele lor. Dar, de fapt, ruinele erau un mediu potrivit pentru el. Se simțea acasă printre ele.

Totuşi, o soție de doctor, aparent moartă, care zăcea în salon, era o problemă pe care n-o putea ignora. Dacă ar fi fost cineva din familie... Dar era o *străină.* Asta era altceva. Sigur, ceva trebuia făcut, chiar dacă nu ştia ce anume, şi se uita fix la soția doctorului cum îşi ducea mâna la capul ce îi zvâcnea dureros şi gemea din când în când. Era el încet la minte, dar ştia ce înseamnă asta. Nenorocirile urmau să apară.

Missus l-a trimis pe John-the-dig după doctor şi doctorul a sosit curând. Pentru moment, se părea că veştile nu erau atât de proaste, căci s-a descoperit că soția doctorului nu fusese lovită prea rău, nici măcar un cucui nu avea. A refuzat un pahar de coniac, a acceptat o ceaşcă de ceai şi, nu după mult timp, îşi revenise complet.

— A fost o femeie, a spus ea. O femeie în alb.

— Prostii, spuse Missus împăciuitoare, dar pe un ton hotărât. Nu există nici o femeie în alb în casa asta.

Lacrimile au umplut ochii căprui ai doamnei Maudsley, dar nu a cedat.

— Da, o femeie subțire, acolo, pe şezlong. A auzit pianul, s-a ridicat şi...

— Ai privit-o mult timp? a întrebat-o doctorul Maudsley.

— Nu, doar o clipă.

— Ei bine, vedeți? Nu se poate, o întrerupse Missus şi, chiar dacă vocea îi era prietenoasă, era şi fermă. Nu e nici o femeie în alb. Poate ați văzut o fantomă.

Atunci se auzi pentru prima oară vocea lui John-the-dig.

— Chiar se spune că această casă e bântuită.

Un timp, toți s-au uitat la vioara ruptă ce zăcea pe podea şi s-au gândit la cucuiul care creştea pe tâmpla doamnei Maudsley, dar, înainte ca cineva să aibă timp să răspundă, apăru în uşă Isabelle. Subțire şi unduitoare, purta o rochie galben-deschis; fundele din păr erau prinse neglijent şi ochii, deşi frumoşi, erau sălbatici.

— Asta e femeia pe care-ai văzut-o? o întrebă doctorul pe soția sa.

Doamna Maudsley o compară pe Isabelle cu imaginea din minte. Câte nuanțe deosebesc albul de galben-deschis? Unde este limita între slab şi zvelt? Cât afectează o lovitură la cap memoria unei persoane? Ezită, apoi văzându-i ochii verzi hipnotici, se hotărî.

— Da, ea e.

Missus şi John-the-dig îşi feriră privirea.

Din acel moment, uitând de soția sa, doctorul se ocupă numai de Isabelle. O cercetă atent, cu blândețe şi cu tristețe în ochi, în timp ce îi punea întrebare după întrebare. Când

refuza să răspundă, el nu insista; când totuşi răspundea – cu propoziţii scurte, nervoase, fără sens –, asculta cu atenţie, dând din cap în timp ce lua notiţe. Prinzându-i încheietura mâinii ca să-i ia pulsul, remarcă îngrijorat tăieturile şi cicatricile de pe braţul ei.

— Singură îşi face asta?

Fără să vrea, Missus murmură: „Da”, iar doctorul strânse din buze îngrijorat.

— Pot vorbi cu dumneavoastră, domnule? întrebă el, întorcându-se spre Charlie. Charlie îl privi fără să înţeleagă, iar doctorul îl apucă de cot. În bibliotecă, poate? Şi îl conduse hotărât afară din cameră.

În salon, Missus şi soţia doctorului au aşteptat, făcându-se că nu aud ce se petrecea în bibliotecă. Nu era zumzet de voci, ci se auzea un singur glas, calm şi echilibrat. Când se oprea, auzeau „Nu!” şi iar „Nu!” pe tonul răstit al lui Charlie şi apoi, din nou, vocea calmă a doctorului. Un timp, el a fost întrerupt şi au răsunat protestele lui Charlie de mai multe ori, înainte ca uşa să se deschidă şi doctorul să iasă, cu un aer grav şi zdruncinat. În spatele lui, izbucni un ţipăt de disperare şi neputinţă, dar doctorul doar clipi de mai multe ori şi trase uşa după el.

— Voi lua eu legătura cu ospiciul, îi spuse el lui Missus. Mă ocup şi de transport. La ora două e bine?

Uluită, ea aprobă din cap, iar soţia doctorului se ridică să plece.

La ora două, au sosit trei bărbaţi şi au condus-o pe Isabelle la o trăsură ce se afla la intrare. Ea se supuse ca un copil, se aşeză cuminte pe banchetă şi nu se uită deloc în urmă în timp ce caii se îndepărtau încet, către porţile domeniului.

Fără să ştie nimic, gemenele desenau cercuri cu degetele mari de la picior în nisipul de pe alee.

Charlie stătea pe trepte, privind trăsura ce se făcea din ce în ce mai mică. Avea aerul unui copil căruia i s-a luat jucăria preferată şi care nu poate crede – nu încă, nu acum – că totul se întâmplă într-adevăr.

Trăsura a ajuns la porțile domeniului şi a dispărut. Charlie a continuat să se holbeze la porțile deschise câteva clipe. Apoi a deschis gura. Un cerc mare, pulsând şi dezvăluindu-i în mijloc limba tremurândă, carnea roşie a gâtului, corzile de salivă vibrând în cavitatea neagră. L-au privit uluiți, aşteptând ca țipătul îngrozitor să-i țâşnească din gura căscată, tremurândă, dar el nu mai venea. Un timp s-a scurs înăuntrul lui, până când întregul său corp a devenit un recipient de sunete. În cele din urmă, a căzut în genunchi pe trepte şi țipătul a izbucnit. Nu a fost un urlet de animal rănit, ci mai degrabă un horcăit înfundat.

Fetele s-au oprit o clipă, apoi s-au întors nepăsătoare la jocul lor. John-the-dig a strâns din buze şi a plecat, întorcându-se în grădină, la munca sa. Nu mai avea nimic de făcut acolo. Missus s-a dus la Charlie, l-a mângâiat pe umăr şi a încercat să-l convingă să intre în casă, dar el n-o auzea şi doar pufăia şi scheuna ca un băiețel pedepsit.

Asta a fost tot.

*

Asta a fost tot? Cuvintele erau ciudat de reținute pentru povestea dispariției mamei ei. Era limpede că domnişoara Winter nu punea mare preț pe calitățile Isabellei ca părinte; chiar şi cuvântul „mamă” lipsea cu desăvârşire din vocabularul ei. Poate era de înțeles: din câte îmi dădusem seama, Isabelle nu avea deloc instinct matern. Dar cine eram eu ca să judec legăturile altor oameni cu mamele lor?

Mi-am închis caietul, am pus creionul la locul lui şi m-am ridicat.

— Voi lipsi trei zile, i-am amintit. Mă întorc joi.

Am lăsat-o singură cu lupul ei.

▫ *Biroul lui Dickens* ▫

Am terminat de transcris notele din ziua aceea. Toate cele douăsprezece creioane erau tocite; am avut mult de ascuțit. Unul câte unul, am introdus capetele boante în ascuțitoare. Dacă răsuceşti creionul încet, poți obține o panglică de lemn dantelat care se încolăceşte întreagă până la coşul de hârtii, dar în seara asta eram obosită şi panglicile se rupeau sub propria greutate.

M-am gândit la poveste. Mă ataşasem de Missus şi de John-the-dig. Charlie şi Isabelle mă nelinişteau. Doctorul şi soția lui erau foarte bine intenționați, dar bănuiam că intervenția lor în viața gemenelor n-avea să aducă nimic bun.

Gemenele erau încă un mister. Ştiam ce credeau alți oameni despre ele. John-the-dig zicea că nu vorbesc cum trebuie; Missus credea că nu înțeleg că şi alți oameni sunt vii; sătenii bârfeau că sunt nebune. Ceea ce nu ştiam – în chipul cel mai straniu – era ce credea povestitoarea. Depănând povestea, domnişoara Winter era ca un far care lumina tot, mai puțin pe ea însăşi. Ea nu se regăsea nicăieri în cadrul povestirii. Vorbea despre *ei,* mai recent despre *noi;* absența care mă nedumerea era *eu.*

Dac-aş fi întrebat-o despre această absență, ştiam ce mi-ar fi răspuns: „Domnişoară Lea, avem o înțelegere”. Deja îi pusesem întrebări despre câteva detalii ale povestirii şi, deşi din când în când îmi răspundea, atunci când nu dorea, îmi amintea de prima noastră întâlnire: „Fără trucuri. Fără anticipări. Fără întrebări”.

M-am resemnat să nu-mi hrănesc această curiozitate un timp şi totuşi, aşa cum se întâmplă întotdeauna, ceva a apărut chiar în acea seară şi a mai limpezit puțin problema.

Îmi pusesem masa de lucru în ordine şi mă apucasem de împachetat, când cineva a ciocănit la uşă. Am deschis-o şi am zărit-o pe Judith pe coridor.

— Domnişoara Winter se întreabă dacă aveți timp să veniți o clipă.

Evident, era traducerea politicoasă făcută de Judith propoziției mult mai directe: „Cheam-o pe domnişoara Lea".

Am terminat de împăturit o bluză şi am coborât în bibliotecă.

Domnişoara Winter stătea la locul ei obişnuit, iar focul ardea, restul camerei fiind însă în întuneric.

— Vreți să aprind lumina? am întrebat din prag.

— Nu.

Răspunsul a ajuns cu greutate la urechile mele, astfel că am înaintat prin cameră spre ea. Obloanele erau deschise, iar cerul întunecat, plin de stele se reflecta în oglinzi.

Când am ajuns lângă ea, lumina pâlpâitoare a focului mi-a dezvăluit că domnişoara Winter era dusă pe gânduri. În tăcere, m-am aşezat la locul meu, moleşită de căldura focului, privind la cerul nopții ce se reflecta în oglinzile din bibliotecă. Un sfert de oră a trecut în timp ce ea medita şi eu aşteptam.

Apoi a vorbit.

— Ai văzut vreodată acel tablou al lui Dickens din biroul lui? E pictat de cineva pe nume Buss, aşa cred. Am o reproducere prin casă, am s-o caut pentru dumneata. Oricum, în tablou, el şi-a împins în spate scaunul de la masă şi moțăie, cu ochii închişi şi barba în piept. Poartă papuci. În jurul capului său plutesc personaje din cărțile

lui, ca nişte făpturi de fum; unele zăbovesc deasupra hârtiilor de pe masă, altele au ajuns în spatele lui sau plutesc în jos, ca şi cum s-ar crede capabile să meargă pe propriile picioare. Şi de ce n-ar putea? Au aceleaşi contururi ferme ca şi scriitorul, aşa că de ce n-ar fi la fel de reale ca el? Sunt *mai* adevărate decât cărţile de pe rafturi, cărţi abia schiţate din câteva linii, topindu-se uneori într-un gol fantomatic.

De ce-mi amintesc de tablou acum, te întrebi. Motivul poate fi că pare o oglindă a felului în care mi-am trăit viaţa. Am închis uşa biroului în faţa lumii şi m-am izolat împreună cu personajele din imaginaţia mea. Aproape şaizeci de ani am tras cu urechea fără jenă la vieţile unor oameni care nu există. Am aruncat priviri neruşinate în inimi şi în camere de baie. M-am uitat peste umărul lor, pândind piruetele penelor de scris în timp ce compuneau scrisori de dragoste, testamente şi confesiuni. Am privit cum îndrăgostiţii iubeau, ucigaşii omorau, copiii se jucau. Închisori şi bordeluri mi-au deschis porţile; galere şi caravane de cămile m-au purtat peste mări şi nisipuri; secole şi continente s-au supus vrerii mele. Am spionat faptele rele ale celor puternici şi am admirat noblеţea celor slabi. M-am aplecat atât de mult asupra celor ce dormeau în paturile lor, încât ei mi-au simţit răsuflarea pe obraz. Le-am visat visele. Biroul meu e plin de personaje care aşteaptă să le dau viaţă. Oameni imaginari, nerăbdători, care mă trag de mânecă, strigând: „Eu urmez! Continuă! E rândul meu!” Trebuie să aleg. Şi, odată ce am ales, ceilalţi rămân tăcuţi zece luni sau un an, până când ajung la sfârşitul povestirii şi zgomotul începe din nou.

Deseori, în timpul anilor în care am scris, mi-am ridicat ochii de pe pagină – la sfârşitul unui capitol, în pauza de meditaţie ce urma unei scene dramatice sau doar căutând cuvântul potrivit – şi am văzut o figură în mulţime. O figură cunoscută. Faţa palidă, părul roşu, privirea neclintită, ochii

verzi. Ştiu precis cine este, totuşi sunt mereu surprinsă. De fiecare dată reuşeşte să mă prindă nepregătită. Deseori a deschis gura să-mi vorbească, dar decenii de-a rândul a fost prea departe s-o aud şi, în plus, când îmi dădeam seama de prezența ei, îmi feream privirea şi pretindeam că n-o zărisem. Dar nu cred c-am putut s-o păcălesc.

Oamenii se întreabă cum de scriu atât de mult. Ei bine, e şi din cauza ei. Dacă încep o carte nouă la cinci minute după ce-am încheiat-o pe ultima, este din cauză că, dacă mi-aş ridica privirea de la masa de scris, aş vedea-o pe ea. Anii au trecut; numărul cărților mele de pe rafturile librăriilor s-a înzecit şi, ca urmare, mulțimea de personaje care pluteşte prin biroul meu s-a împrăştiat. Cu fiecare carte pe care am scris-o, zumzetul vocilor a devenit din ce în ce mai slab, aglomerația din mintea mea s-a mai risipit. Fețele care vor să fie luate în seamă nu mai sunt atât de multe şi întotdeauna, în mijlocul fiecărui grup, dar mai aproape cu fiecare carte, este ea. Fata cu ochii verzi. Aşteptând.

A sosit ziua când am terminat corectura la ultima mea carte. Am scris ultima propoziție, am pus ultimul punct. Ştiam ce va urma. Stiloul mi-a alunecat din mână şi am închis ochii. „Aşa”, am auzit-o spunând sau poate am vorbit eu, „am rămas numai noi două”.

M-am certat puțin cu ea.

— Cu mine n-o să-ți meargă, i-am spus. A fost prea demult, eram doar un copil, am uitat.

Deşi îmi aminteam fiecare gest.

— Dar *eu* n-am uitat, a spus ea. Ții minte când...

— Chiar şi eu recunosc uneori inevitabilul. *Desigur* că-mi amintesc.

Uşoara vibrație din aer se potoli. Mi-am întors privirea de la stele la domnişoara Winter. Ochii ei verzi fixau un colț al

camerei, ca şi cum o vedeau chiar atunci pe copila cu ochi verzi şi păr roşcat.

— Fata sunteți dumneavoastră.

— Eu? Ochii domnişoarei Winter se întoarseră încet de la fantoma copilului către mine. Nu, nu sunt eu. Ea este... Ezită. E aşa cum am fost eu odată. Acel copil nu mai există de foarte multă vreme. Viața ei s-a sfârşit în noaptea incendiului, ca şi cum ar fi pierit în flăcări. Ființa pe care o vezi acum în fața ochilor este un nimeni.

— Dar cariera dumneavoastră... povestirile...

— Când cineva este un nimeni, trebuie să inventeze. Ca să umple golul.

Am stat în tăcere şi am privit focul. Din când în când, domnişoara Winter îşi freca absent palma.

— Eseul dumitale despre Jules şi Edmond Landier, a început ea după un timp.

M-am întors spre ea fără să vreau.

— Ce te-a făcut să-i alegi pe ei ca subiect? Ai avut vreun interes deosebit? Vreo înclinație aparte?

Am clătinat din cap.

— Nimic special, nu.

Doar stelele clipeau nemişcate şi focul trosnea în vatră.

După mai mult de-o oră, când focul era aproape stins, ea a vorbit pentru a treia oară.

— Margaret... Cred că era prima oară când îmi spunea pe numele de botez. Dacă pleci mâine...

— Da?

— Te vei întoarce, nu-i aşa?

Era greu să-ți dai seama de expresia de pe chipul ei în lumina pâlpâitoare, palidă a focului şi nu se putea spune în ce măsură tremurul din voce se datora oboselii sau bolii, dar

mi s-a părut, în clipa dinainte să răspund – „Da. Bineînțeles că mă întorc” –, că domnişoarei Winter îi era teamă.

A doua zi dimineață, Maurice m-a dus cu maşina la gară şi am luat trenul spre sud.

▫ *Almanahurile* ▫

Unde altundeva să-mi încep cercetările dacă nu acasă, la magazin?

Eram fascinată de almanahurile vechi. Din copilărie, ori de câte ori mă simțeam plictisită, neliniştită sau tămătoare, mă duceam la aceste rafturi să frunzăresc pagini cu nume, date şi adnotări. Între aceste coperte, trecutele vieți erau rezumate în câteva rânduri extrem de seci. Era o lume în care bărbații erau baroni, episcopi sau membri ai Parlamentului, iar femeile erau văduve sau fiice. Nimic nu te informa dacă aceşti oameni mâncau rinichi la prânz, nimic nu-ți spunea pe cine iubiseră sau ce siluete le apăreau în întuneric după ce stingeau lumânarea. Nu exista nimic personal în aceste date. Ce mă împingea atunci să fiu atât de interesată de viețile unor ființe moarte? Simplul fapt că *erau* oameni, *trăiseră*, iar acum erau morți.

Citind almanahurile, ceva s-a trezit în mine. Ceva al meu, dar în acelaşi timp *străin* de mine. Citind listele, acea parte a mea care era deja în cealaltă dimensiune s-a trezit şi m-a mângâiat.

Niciodată n-am explicat nimănui de ce almanahurile înseamnă atât de mult pentru mine; nici măcar n-am spus cuiva că-mi plac. Dar tata şi-a dat seama de pasiunea mea şi, de câte ori se vindeau la licitații, făcea tot posibilul să le obțină. În acest fel toți morții glorioşi ai țării, din mai multe generații, îşi petreceau viața de apoi liniştiți, pe rafturile de la etajul doi. În tovărăşia mea.

La etajul al doilea, ghemuită pe pervazul ferestrei, dădeam paginile pline de nume. Îl găsisem pe bunicul domnişoarei Winter, George Angelfield. Nu era nici baron, nici membru al Parlamentului, nici episcop, dar era acolo. Familia avea origini aristocratice – avuseseră un titlu nobiliar cândva –, dar în urmă cu câteva generaţii avusese loc o ruptură: titlul mersese la o ramură a familiei, banii şi domeniul la cealaltă. George Angelfield se alesese cu domeniul. Almanahurile urmăreau mai mult titlurile nobiliare, dar legătura era destul de strânsă ca să merite o notă, astfel că era menţionat: Angelfield, George; data naşterii; reşedinţa la conacul Angelfield din comitatul Oxford; căsătorit cu Mathilde Mannier din Reims, Franţa; un fiu, Charles. Urmărindu-l prin almanahuri în anii următori, am găsit la zece ani distanţă o notificare: un fiu, Charles; o fiică, Isabelle. După câteva pagini, erau notate decesul lui George Angelfield şi, căutând la March, Roland, căsătoria Isabellei.

O clipă m-a amuzat gândul că mă dusesem tocmai în Yorkshire ca să aflu povestea domnişoarei Winter, când ea fusese tot timpul aici, în almanahuri, la câţiva metri de patul meu. Dar apoi am început să mă gândesc serios. Ce demonstra această cercetare hârţogărească? Doar că oamenii aceia – George, Mathilde şi copiii lor, Charles şi Isabelle – existaseră. Nimic nu-mi garanta că domnişoara Winter nu-i găsise în acelaşi fel în care îi găsisem şi eu, frunzărind o carte. Aceste almanahuri puteau fi găsite în biblioteci din toată ţara. Oricine le putea consulta. Nu găsise oare nişte nume şi date şi ţesuse în jurul lor o poveste pentru propriul amuzament?

Pe lângă aceste incertitudini, mai aveam o problemă. Roland March murise şi, odată cu moartea lui, indiciile legate de Isabelle se terminau. Lumea almanahului este ciudată, în lumea adevărată, familiile cresc precum ramurile copacilor, sângele amestecat prin căsătorie trece de la o generaţie la

alta, formând o rețea de legături şi mai complexe. Titlurile nobiliare, pe de altă parte, treceau de la un om la altul, iar această evoluție simplă şi liniară o punea în valoare almanahul. De fiecare parte a moştenitorilor titlului apăreau frați mai tineri, nepoți, veri care erau destul de importanți pentru a fi menționați în almanah. Oameni care puteau fi baroni sau lorzi. Şi chiar şi cei care ar fi putut deveni, dacă viața îşi urma cursul firesc. Dar după câteva ramificații în arborele genealogic, numele dispăreau de pe margini şi nu le mai găseai niciodată. Nici un amestec de naufragii, ciumă şi cutremure nu era atât de puternic pentru a-i readuce pe verii de gradul al treilea în prim-plan. Almanahul avea limitele lui. La fel se întâmplase cu Isabelle. Era femeie; copiii ei erau fete; soțul (nu era lord) mort; tatăl (nu era lord) mort. Almanahul le uitase pe ea şi pe fetele ei; căzuseră în marele ocean al ființelor obişnuite, ale căror naşteri, morți şi căsătorii sunt la fel ca iubirile, temerile şi preferințele la micul dejun, prea neînsemnate ca să fie înregistrate pentru viitor.

Însă Charlie era bărbat. Almanahul reuşise să-l cuprindă – cu greutate –, chiar dacă lipsa lui de importanță era vizibilă. Am găsit puține informații. Numele: Charles Angelfield. Data naşterii. Locuia la Angelfield. Nu era căsătorit. Trăia. Din punctul de vedere al almanahului, aceste date erau suficiente.

Am luat volum după volum, am găsit mereu aceeaşi prezentare succintă. La fiecare nou volum, mă gândeam: anul acesta n-o să mai fie menționat. Dar în fiecare an apărea din nou, Charles Angelfield, încă locuind la Angelfield, tot necăsătorit. M-am gândit din nou la ce-mi spusese domnişoara Winter despre Charlie şi sora lui şi mi-am muşcat buzele, dându-mi seama ce însemna lunga sa burlăcie.

Şi apoi, când ar fi trebuit să aibă în jur de patruzeci de ani, am găsit ceva neaşteptat. Numele lui, data naşterii, reşedinţa şi o abreviere ciudată – *dld* –, pe care n-o mai întâlnisem înainte.

Am căutat în tabelul de abrevieri.

Dld: decret legal de deces.

Întorcându-mă la menţiunea despre Charlie, am privit-o multă vreme, încruntându-mă, ca şi cum dacă aş fi privit mai intens, aş fi găsit în textura sau cerneala hârtiei cheia misterului.

În anul acela fusese legal decretat mort. Din câte înţelegeam, un astfel de document se elibera atunci când o persoană dispărea şi, după un timp, familia sa, din motive de moştenire, putea considera din punct de vedere legal că a murit, chiar dacă nu exista nici o dovadă şi nici un cadavru. Din câte ştiam, o persoană trebuia să fie dispărută şapte ani înainte să fie decretată moartă. Putea muri oricând în acel răstimp. Sau omul putea fi încă viu, doar plecat, pierdut sau rătăcitor, departe de oricine îl cunoştea. Decedat din punct de vedere legal, nu neapărat decedat fizic. Ce fel de viaţă era asta, mă întrebam, care se putea termina atât de ambiguu şi nesatisfăcător? *Dld.*

Am închis almanahul, l-am pus la locul lui pe raft şi am coborât în magazin să-mi pregătesc nişte cacao.

— Ce ştii despre procedurile legale necesare să declari pe cineva mort? l-am întrebat pe tata, în timp ce supravegheam cana de lapte de pe aragaz.

— Nu mai multe decât ştii tu, mi-a răspuns el.

Apoi a apărut în pragul uşii şi mi-a dat una dintre fişele uzate ale clienţilor noştri.

— Iată omul de care ai nevoie. Profesor de drept, acum la pensie. Trăieşte în Ţara Galilor, dar vine aici în fiecare vară.

Mai răsfoieşte cărţi şi se plimbă pe malul râului... E un om de treabă. De ce nu-i scrii? Ai putea să-l întrebi şi dacă doreşte să-i păstrez *Justitiae Naturalis Principia.*

După ce mi-am terminat cacaua, m-am întors la almanah să văd ce mai pot afla despre Roland March şi familia lui. Unchiul său se îndeletnicise cu pictura şi, când am studiat secţiunea dedicată artei, am aflat că portretele acestuia – acum considerate mediocre – fuseseră foarte apreciate într-o perioadă. Cartea lui Mortimer, *Pictura provincială engleză*, conţinea reproducerea unui portret de tinereţe al lui Lewis Anthony March, denumit „Roland, nepotul artistului". E ciudat să priveşti chipul unui băiat care încă nu e bărbat, căutând în el trăsăturile unei femei bătrâne, fiica lui. Câteva clipe am studiat trăsăturile lui armonioase, senzuale, părul blond strălucitor, capul răsturnat leneş.

Apoi am închis cartea. Îmi pierdeam timpul. Chiar dacă aş fi căutat toată ziua şi toată noaptea, n-aş fi găsit nici o urmă a gemenelor al căror presupus tată era.

▫ *În arhivele Banbury Herald* ▫

Ziua următoare am luat trenul spre Banbury, ca să ajung la birourile ziarului *Banbury Herald.*

Un tânăr m-a condus la arhive. Cuvântul „arhive" poate suna impresionant pentru cineva neobişnuit cu ele, însă mie, care mi-am petrecut ani de zile vacanţele în asemenea locuri, nu mi se părea ciudat să intru în ceea ce semăna cu un dulap mare, fără ferestre, situat la subsol.

— Incendiul de la Angelfield, i-am explicat repede, de-acum şaizeci de ani.

Băiatul mi-a arătat raftul unde ţineau documentele relevante pentru acea perioadă.

— Doriţi să vă dau cutiile?

— Da, şi dosarul cu paginile de recenzii de acum vreo patruzeci de ani, nu ştiu exact din ce an.

— Pagini de recenzii? Nu ştiam că *Herald* a avut vreodată aşa ceva.

Şi-a mutat scara, a mai luat un set de cutii şi le-a pus lângă primul, pe o masă lungă, sub lumina puternică a becului.

— Asta-i tot, spuse el vesel şi plecă.

Am aflat că incendiul de la Angelfield izbucnise, probabil, din cauza unei neatenţii. Pe vremea aceea oamenii mai adunau lemne, iar asta făcuse ca focul să fie atât de năprasnic. Nu era nimeni în casă în afară de cele două nepoate ale proprietarului, dar amândouă scăpaseră şi se aflau în spital. Se presupunea că proprietarul era plecat peste hotare. *(Se presupunea*: de ce oare? Mi-am notat datele repede: mai erau şase ani până la *dld).* Articolul se termina cu unele remarci despre importanţa arhitecturală a casei şi se spunea că nu putea fi locuită în starea în care era.

Mi-am copiat povestirea şi am trecut în revistă titlurile din următoarele numere, în caz că apăreau informaţii noi, dar, negăsind nimic, am pus ziarele deoparte şi m-am ocupat de celelalte cutii.

Spuneţi-mi adevărul, zisese el. Tânărul în costum demodat care îi luase un interviu Videi Winter pentru *Banbury Herald,* cu patruzeci de ani în urmă. Ea nu uitase niciodată cuvintele lui.

Nu era nici o informaţie legată de interviu. Nici nu exista ceva ce putea fi numit pagină de recenzii. Singurele articole pe teme literare erau câteva texte cu titlul: „Merită să citiţi...", semnate de o anume domnişoară Jenkinsop. De două ori am găsit numele domnişoarei Winter în acele paragrafe. Era limpede că domnişoara Jenkinsop citise şi îi plăcuseră romanele ei; aprecierile sale erau entuziaste şi

corecte, deşi formulate într-un stil neacademic, dar era limpede că nu se întâlnise niciodată cu autoarea şi chiar mai limpede că nu era ea omul în costum maro.

Am închis ultimul ziar şi l-am împăturit cu grijă în cutie.

Omul în costum maro era o invenție. Un fel de a mă prinde în capcană. Momeala pe care o pune pescarul în undiță ca să prindă peştele. Era de aşteptat. Poate că, de fapt, confirmarea existenței lui George şi a Mathildei, a lui Charlie şi a Isabellei îmi dăduse speranțe. Ei cel puțin erau oameni adevărați; omul în costum maro nu era.

Punându-mi pălăria şi mănuşile, am părăsit birourile *Banbury Herald* şi am pornit la plimbare.

Pe când mergeam pe străzile iernatice căutând o cafenea, mi-am amintit de scrisoarea pe care mi-o trimisese domnişoara Winter. Mi-am amintit de cuvintele omului în costum maro şi cum acestea răsunaseră în toată casa, pătrunzându-mi în suflet. Şi totuşi, omul în costum maro nu era decât un produs al imaginației ei. Ar fi trebuit să mă aştept la asta. Era o scamatoare, nu-i aşa? O povestitoare. O inventatoare. O mincinoasă. Rugămintea care mă emoționase atât de mult – *Spuneți-mi adevărul* – fusese rostită de un om care nici măcar nu exista.

Nu puteam să-mi alung amărăciunea dezamăgirii.

▫ *Ruina* ▫

De la Banbury am luat autobuzul.

— La Angelfield? a spus şoferul. Nu, nu există mijloace de transport până la Angelfield. Nu încă. Poate după ce se construieşte hotelul.

— Construiesc ceva acolo?

— Dărâmă o ruină. Vor face un hotel modern. S-ar putea să circule atunci un autobuz pentru personal, dar acum, cel mai bine-ar fi să vă dați jos la Hare and Hounds, pe Cheneys Road, şi de-acolo s-o luați pe jos. Cam un kilometru, cred.

Nu erau multe de văzut la Angelfield. O singură stradă pe al cărei indicator de lemn se putea citi, cu logica evidenței, Strada. Am trecut pe lângă o duzină de căsuțe, construite în perechi. Din când în când mai apărea câte-un detaliu de contrast – o tisă uriaşă, un leagăn de copii, o bancă de lemn –, dar în general fiecare clădire, cu acoperişul ei de stuf, frontonul alb şi baza modestă de cărămidă, era copia fidelă a vecinei sale.

Ferestrele caselor dădeau spre câmpurile delimitate cu grijă de garduri vii şi presărate cu copaci. În depărtare se vedeau vaci şi oi, apoi o zonă foarte împădurită, dincolo de care, conform hărții mele, era parcul cu căprioare. Străzile nu erau pavate, dar asta conta prea puțin, pentru că nu era nici un fel de trafic. De fapt, n-am văzut nici urmă de viață până când n-am trecut de ultima căsuță, dând peste o clădire care era şi poştă, şi magazin general.

Doi copii în pardesie galbene au ieşit din magazin şi au fugit pe terasă înaintea mamei lor, care se oprise la cutia poştală. Mică şi blondă, se străduia să lipească timbrele pe plicuri fără să scape ziarul pe care-l ținea îndoit sub braț. Copilul mai mare, un băiat, a întins mâna ca să arunce hârtia unei bomboane în coşul prins de un stâlp de la marginea drumului. A-ncercat să ia şi hârtia surorii sale, dar ea n-a vrut să i-o dea. „Pot eu! Pot eu!” S-a ridicat pe vârfuri şi a întins brațul, fără a lua în seamă protestele fratelui ei, apoi a aruncat hârtia către marginea coşului. O adiere de vânt a luat-o şi a purtat-o de-a lungul drumului.

— Ți-am spus eu!

Amândoi copiii s-au întors şi au luat-o la fugă – apoi s-au oprit brusc, atunci când m-au văzut. Două perechi de gene blonde au coborât peste două perechi de ochi căprui identici. Două guri s-au deschis de uimire. Nu erau gemeni, nu, dar semănau izbitor. M-am aplecat să ridic hârtia şi le-am întins-o. Fetiţa, vrând s-o ia, a făcut un pas înainte. Fratele ei, mai prudent, a întins braţul s-o oprească şi-a strigat: „Mami!"

Femeia cu părul blond urmărise scena de la cutia poştală. „E-n regulă, Tom. Poate s-o ia." Fetiţa a luat hârtia din mâna mea fără să mă privească. „Spuneţi mulţumesc", le-a strigat mama. Copiii au mulţumit cu voci timide, apoi mi-au întors spatele şi au fugit spre ea. De data asta, femeia şi-a ridicat fata în braţe ca să ajungă la coş şi, între timp, mi-a privit aparatul de fotografiat curioasă.

Angelfield nu era un loc unde să fiu invizibilă.

Mi-a zâmbit sfios. „Plimbare plăcută", a spus şi apoi s-a întors să-şi urmeze copiii, care deja alergau pe stradă spre căsuţă.

I-am privit cum se îndepărtau.

Copiii alergau, depăşindu-se şi schimbând locurile ca şi cum erau legaţi de-o funie nevăzută. Făceau viraje la întâmplare, schimbau pe neaşteptate viteza, sincronizându-se telepatic. Erau ca doi dansatori, mişcându-se în ritmul aceleiaşi melodii interioare, două frunze prinse în acelaşi vârtej. Era şi straniu, şi extrem de familiar. Mi-ar fi plăcut să-i privesc mai mult, dar temându-mă că s-ar putea întoarce, observând că-i urmăream, mi-am continuat drumul.

După câteva sute de metri, am găsit porţile domeniului. Porţile nu numai că erau închise, dar erau şi sudate prin fire încolăcite de iederă care îmbrăcau lucrătura complicată de metal. Deasupra porţilor, o arcadă de piatră gălbuie

domina aleea, picioarele sale terminându-se în două clădiri mici, cât o singură cameră cu ferestre. Într-una din ferestre se vedea o bucată de hârtie. Ca un cititor înnăscut ce sunt, nu am putut rezista tentației; am înotat prin iarba lungă şi umedă ca s-o citesc. Dar era o hârtie ilizibilă. Antetul colorat al firmei de construcții supraviețuise, dar dedesubt erau numai două pete cenuşii, în forma unor paragrafe şi, într-o culoare ceva mai întunecată, umbra unei semnături. Fără îndoială, era un mesaj scris, dar literele fuseseră decolorate în lunile de expunere la soare.

Pregătindu-mă de un lung ocol în jurul domeniului pentru a găsi o intrare, făcusem numai câțiva paşi, când am dat peste o mică poartă de lemn, prinsă de zid cu un zăvor. Am intrat fără să şovăi.

Aleea fusese odată pietruită, dar acum pietrişul de sub picioarele mele era amestecat cu pământ şi iarbă pipernicită. Această alee făcea o buclă către o bisericuță de piatră cu intrare în cimitir, apoi cotea în spatele unui crâng şi al unui desiş care bloca vederea. De fiecare parte marginile aleii erau acoperite de verdeață; tufişurile se luptau pentru cât mai mult spațiu, iar la poalele lor iarba şi buruienile se mulțumeau cu orice locşor pe care-l puteau confisca.

M-am îndreptat spre biserică. Reconstruită în epoca victoriană, ea păstra încă ceva din modestia originilor sale medievale. Mică şi îngrijită, clopotnița ei se înălța spre cer fără a încerca să-l străpungă. Biserica era aşezată în vârful buclei făcute de alee; cu cât mă apropiam, cu atât ochii mei nu mai priveau spre poarta cimitirului, ci se îndreptau spre ce se întindea de cealaltă parte. Cu fiecare pas, priveliştea se deschidea şi mai încântător, până când clădirea de piatră cenuşie care era conacul Angelfield a apărut ca prin farmec, iar eu am încremenit pe loc.

Casa era aşezată într-un unghi ciudat. Venind de pe alee, vedeai mai întâi un colţ şi nu era limpede de la început care parte a ei era faţada. Era ca şi cum casa îşi dăduse seama că trebuie să-şi primească vizitatorii cu partea din faţă, dar în ultima clipă cedase ispitei de a se întoarce şi a privi spre parcul cu căprioare şi pădurea de la capătul aleilor. Vizitatorul nu era întâmpinat cu un zâmbet, ci cu un spate întors.

Sentimentul de stranietate era accentuat şi de alte detalii ale clădirii. Casa era o construcţie simetrică. Trei arcade mari, fiecare înaltă de patru etaje, se înălţau din construcţie, cele douăsprezece ferestre înalte şi largi fiind singura trăsătură de ordine şi armonie pe care faţada o putea oferi. În restul casei, ferestrele erau puse la întâmplare, toate diferite, niciuna la acelaşi nivel cu vecina ei, fie că erau la stânga sau la dreapta, sus sau jos. Deasupra etajului trei, o balustradă încerca să unească arhitectura disparată printr-o linie neîntreruptă, dar ici colo, o piatră ascuţită, o arcadă în ruină, o fereastră ciudată o depăşeau; dispărea numai ca să apară de cealaltă parte a obstacolului. Deasupra acestei balustrade se ridica un acoperiş încărcat de turnuri, creneluri şi hornuri de culoarea mierii.

O ruină? Cea mai mare parte din piatra aurie părea la fel de curată şi de nouă ca în ziua când fusese scoasă din carieră. Desigur că lucrătura complicată a crenelurilor părea puţin roasă, că balustrada stătea să cadă în unele locuri, cu toate astea nu se putea numi o ruină. Văzând-o astfel, cu cerul albastru drept fundal, cu păsările zburând deasupra turnurilor, cu iarba verde de jur-împrejur, nu-mi era greu să mi-o imaginez în zilele când era locuită.

Apoi mi-am pus ochelarii şi am înţeles.

Ferestrele nu aveau geamuri, iar cercevelele putreziseră sau arseseră. Ce crezusem că erau umbre pe ziduri, în partea

dreaptă, erau urmele incendiului. Păsările care planau deasupra casei nu coborau în spatele clădirii, ci înăuntrul ei. Nu mai exista acoperiş. În faţa ochilor mei nu mai era un conac, ci o carcasă.

Mi-am scos ochelarii şi imaginea a revenit la clădirea intactă din perioada elisabetană. Mi s-ar fi făcut oare teamă dacă cerul ar fi fost violet, iar luna brusc acoperită de nori? Poate. Dar acum, albastrul imaculat al cerului îmi dădea un sentiment de linişte.

O barieră se întindea peste alee. Prinsă de ea era o pancartă. *Pericol. Nu intraţi.* Văzând o porţiune din gard unde şipcile nu erau bine prinse, am ridicat una, m-am strecurat înăuntru şi am tras-o la loc în spatele meu.

Dând ocol casei, am ajuns în faţă. Între prima şi a doua arcadă, şase trepte largi şi joase duceau la o uşă de lemn dublă. Treptele erau mărginite de două piedestaluri scunde, pe care erau aşezate două pisici uriaşe sculptate într-un material negru, bine cizelat. Rotunjimile lor erau atât de bine reliefate, încât, trecându-mi degetele peste una dintre ele, aproape că m-am aşteptat să simt căldura blănii şi am fost surprinsă de răceala dură a pietrei.

Fereastra de la parter de sub a treia arcadă era cea mai afectată de urmele incendiului. Cum mă căţărasem pe un rest de zidărie distrusă, eram destul de sus pentru a privi înăuntru. Ceea ce-am văzut m-a marcat profund. Există ceva familiar, ceva universal valabil în definiţia unei camere. Deşi dormitorul meu de deasupra magazinului, dormitorul copilăriei mele din casa părintească şi camera mea din casa domnişoarei Winter sunt complet diferite, ele au totuşi în comun anumite elemente, care sunt aceleaşi în toate locurile şi pentru toţi oamenii. Chiar şi o tabără provizorie are un acoperământ în caz de ploaie, spaţiu ca o persoană să intre, să se mişte şi să iasă, ceva care să-ţi permită să

faci diferența între ce înseamnă înăuntru şi ce înseamnă afară. Nimic din toate astea nu se regăsea aici.

Bârnele căzuseră, unele doar la un capăt, astfel că atârnau în diagonală, sprijinindu-se de grămezi de moloz, lemn şi alte materiale de construcție care umpleau camera până la nivelul ferestrelor. Vechi cuiburi de păsări erau agățate în diverse colțuri. Probabil că păsările aduseseră semințe; zăpada şi ploaia pătrunseseră înăuntru, împreună cu lumina soarelui, şi în chip straniu în mijlocul acestei ruine creştea vegetația; am văzut ramurile cafenii, dezgolite de iarnă ale arbustului buddleia şi crengi de soc întinzându-se spre lumină. Ca un model pe tapet, iedera se cățăra pe ziduri. Întinzându-mi gâtul, am privit în sus ca printr-un tunel întunecat. Patru pereți înalți erau încă intacți, dar în loc să văd tavanul, am zărit numai patru bârne groase, aşezate neregulat, iar dincolo de ele mai mult spațiu liber, înaintea altor bârne, şi aşa mai departe. La capătul tunelului era lumină. Cerul.

Nici măcar o fantomă n-ar fi putut locui aici.

Era aproape imposibil de crezut că aici fuseseră cândva draperii, mobilă, tablouri. Candelabrele luminaseră ceea ce acum era luminat doar de soare. Ce fusese oare această încăpere? Salonul, camera de muzică, sufrageria?

M-am zgâit la harababura de jos. Din resturile amestecate ce odată fuseseră o casă, ceva mi-a atras atenția. La început am crezut că era doar o bârnă căzută pe jumătate, dar nu era destul de groasă. Părea să fie prinsă de perete. Apoi urmau alta şi alta. La intervale regulate, aceste lemne păreau să fi avut balamale, ca şi cum alte bucăți de lemn le-ar fi fost ataşate în unghi drept. De fapt, într-un colț, era un loc unde aceste scânduri încă mai existau.

Când mi-am dat seama, m-au trecut fiorii.

Bârnele erau *rafturi.* Acest amestec de vegetație şi arhitectură în ruine era o bibliotecă.

Într-o clipită m-am cățărat pe fereastra fără geamuri.

Mi-am croit drum cu grijă, încercând cu piciorul locurile în care călcam. M-am uitat prin colțuri şi unghere întunecate, dar nu era nici o carte. Nu mă aşteptam să găsesc vreuna – n-ar fi supraviețuit în asemenea condiții. Dar nu mă puteam abține.

Timp de câteva minute, m-am ocupat numai de fotografii. Am făcut poze cu ferestrele fără geamuri, cu scândurile care pe vremuri susțineau cărțile, cu uşa masivă de stejar.

Încercând să fac cea mai bună fotografie a şemineului de piatră uriaş, m-am aplecat uşor din talie, într-o parte, şi m-am oprit. Am înghițit în sec, inima a început să-mi bată cu putere. Auzisem oare ceva? Sau mi se păruse? Mişcase ceva în molozul gros de sub picioarele mele? Nu. Absolut nimic. Totuşi am păşit cu grijă până în capătul camerei, unde era o gaură în zidărie destul de mare cât să trec prin ea.

Mă aflam în holul principal. Am văzut uşile mari, duble, pe care le zărisem de-afară. Scara interioară de piatră scăpase intactă din incendiu. Treptele largi ce duceau sus, balustradele acum acoperite de iederă, formele solide ale arhitecturii erau clar definite: o spirală grațioasă, care se închidea ca o scoică la bază. Semăna cu un apostrof răsturnat.

Scara ducea la o galerie care odată se întinsese probabil pe întreaga lățime a holului. Pe o margine, era un şir de scânduri crestate şi o gaură spre podeaua de piatră de dedesubt. Cealaltă parte era aproape intactă. Mai erau ruinele unei balustrade de-a lungul galeriei şi apoi un coridor. Un tavan ars, dar întreg; o podea; chiar şi uşi. Era primul corp al clădirii care părea să fi scăpat de distrugerea generală. Arăta ca un loc unde-ai fi putut locui.

Am făcut câteva poze şi apoi, încercând cu piciorul fiecare scândură înainte de-a păşi, am înaintat cu precauție pe coridor.

Prima uşă s-a deschis spre un spațiu gol, spre ramuri şi cerul albastru. Nu erau pereți, nici tavan, nici podea, doar aer curat.

Am închis uşa şi am înaintat pe coridor, hotărâtă să nu mă las înspăimântată. Privind tot timpul la picioare, am ajuns la a doua uşă. Am apăsat clanța şi am deschis-o larg.

Am auzit mişcare.

Sora mea!

Aproape am păşit spre ea.

Aproape.

Apoi mi-am dat seama. O oglindă. Murdară şi prăfuită, urâțită de petele negre ce păreau a fi de cerneală.

M-am uitat la podeaua pe care fusese cât pe-aci să păşesc. Nu erau scânduri, numai un gol de douăzeci de metri spre câteva dale ascuțite de piatră.

Ştiam acum ce văzusem, totuşi inima continua să-mi bată cu putere. Mi-am ridicat ochii din nou, iar ea era acolo. O fantomă palidă cu ochi negri, o siluetă înceţoşată, instabilă, ce tremura în oglindă.

Mă văzuse. S-a ridicat, cu mâna întinsă spre mine, chemându-mă, ca şi cum tot ce aveam de făcut era să păşesc şi să i-o prind. Nu era asta cea mai simplă soluție, în final, să păşesc şi în sfârşit să ne reunim?

Cât timp am stat acolo oare, privind-o cum mă aştepta?

— Nu, am şoptit, dar mâna ei tot mă chema. Îmi pare rău. Mâna mi-a căzut încet.

Apoi a ridicat un aparat de fotografiat şi mi-a făcut o poză.

Mi-a părut rău pentru ea. Pozele făcute prin sticlă nu ies niciodată. Ştiu. Am încercat.

Am rămas cu mâna pe clanța celei de-a treia uşi. Regula celor trei, după cum spusese domnişoara Winter. Dar nu mai aveam chef de povestea ei. Casa ei periculoasă, cu ploaia ce cădea înăuntru şi oglinda înşelătoare, nu îmi mai păreau interesante.

Voiam să plec. Să mai fac poze cu biserica? Nici măcar asta. Voiam să mă duc la magazinul din sat. Să chem un taxi. Să merg la gară şi de acolo acasă.

Toate astea aveam să le fac peste câteva clipe. Deocamdată voiam să rămân aşa, cu capul sprijinit de uşă, degetele pe clanță, nepăsătoare la ce se afla înăuntru, aşteptând să mi se usuce lacrimile şi să mi se potolească bătăile inimii.

Am aşteptat.

Apoi, sub degetele mele, clanța de la a treia uşă a început să se mişte singură.

▫ *Uriaşul prietenos* ▫

Am fugit.

Am sărit peste găurile din podea, am coborât treptele câte trei deodată, mi-am pierdut echilibrul şi m-am întins după balustradă, să mă țin. Am apucat numai nişte frunze de iederă, m-am împiedicat, am reuşit să nu cad şi m-am năpustit înainte. Spre bibliotecă? Nu. Pe cealaltă parte. Pe sub arcadă. Ramurile de soc şi de buddleia mi se agățau de haine şi era să cad de mai multe ori, în timp ce picioarele mi se împleticeau prin molozul casei în ruină.

Inevitabil, în cele din urmă m-am prăbuşit şi am scos un țipăt ascuțit.

— Vai de mine! Vai de mine! Te-am speriat? Vai de mine!

M-am uitat în spate pe sub arcadă.

N-am văzut sprijinindu-se de balustrada galeriei nici scheletul, nici monstrul din fanteziile mele, ci un uriaş. A coborât încet pe scări, a păşit elegant şi nepăsător prin molozul de pe podea şi s-a aplecat asupra mea cu o expresie de mare îngrijorare pe faţă.

— O, Doamne!

Cred că avea cam doi metri şi era masiv, atât de masiv, încât casa părea că se micşorează în jurul lui.

— Dar n-am vrut! Vezi, eu doar am crezut... Pentru că erai aici de ceva timp... Dar asta n-are nici o importanţă acum. Vai, draga mea, eşti rănită?

Mă simţeam ca un copil. Dar, în ciuda dimensiunilor impresionante, acest om avea şi el ceva copilăresc. Faţa lui rotundă şi angelică era cărnoasă, fără riduri, şi avea un nimb de cârlionţi blond-cenuşii care îi înconjurau capul ce începea să cheleasc㠔. Ochii erau rotunzi, la fel ca ramele ochelarilor. Păreau blânzi, de culoare albastru-deschis.

Mă simţeam ameţită şi eram probabil palidă. A îngenuncheat lângă mine şi mi-a luat încheietura mâinii.

— Vai, vai, te-ai rostogolit, nu glumă! Dac-aş... N-ar fi trebuit niciodată să... Pulsul e un pic crescut. Hmm...

Tibia mă ustura. Am descoperit o ruptură în genunchi la pantaloni, iar degetele mi s-au umplut de sânge.

— O, Doamne, o, Doamne! E piciorul, nu-i aşa? E rupt? Poţi să-l mişti?

Mi-am mişcat piciorul, iar pe faţa lui s-a citit uşurarea.

— Slavă Domnului! Nu mi-aş fi iertat-o niciodată. Acum, stai aici până când... aduc eu... Mă-ntorc imediat.

Şi dus a fost. Picioarele lui păşeau firesc printre scândurile crestate, apoi au luat-o sprintene pe scări, în timp ce partea

de sus a trupului înainta senină pe deasupra, ca şi cum n-ar fi fost legată de maşinăria complicată de dedesubt.

Am respirat adânc şi-am aşteptat.

— Gata, am pus ceainicul pe foc, m-a anunţat când s-a întors. Adusese o trusă medicală de prim ajutor, albă cu o cruce roşie, din care scoase o loţiune antiseptică şi nişte tifon.

— Mereu am zis că odată cineva se va răni în casa asta... Am trusa de ani de zile. Paza bună trece primejdia rea, nu-i aşa? O, Doamne, o, Doamne! se înfioră în timp ce-mi apăsa tifonul pe tăietura de la picior.

— O să fii curajoasă, nu-i aşa?

— Aveţi electricitate aici? am întrebat. Eram uimită.

— Electricitate? Dar e o ruină! M-a privit lung, mirat de întrebarea mea, ca şi cum aş fi suferit o comoţie şi mi-aş fi pierdut minţile.

— N-aţi zis cumva că tocmai aţi pus ceainicul pe foc?

— Oh, înţeleg! Nu! Am un aragaz de campanie. Pe vremuri, aveam un termos, dar... Strâmbă din nas. Ceaiul din termos nu-i aşa de bun, este? Ustură foarte tare?

— Puţin doar.

— Bravo! A fost un salt pe cinste. Şi-acum, ceaiul – cu lămâie şi zahăr, e bine? Nu am lapte, din păcate. Nu e frigider.

— Cu lămâie, e perfect.

— Bun! Atunci, hai să găsim un loc confortabil... Ploaia s-a oprit, aşa că luăm ceaiul afară, ce zici? S-a îndreptat spre vechea uşă masivă de la intrare şi a deschis-o. Scârţâind mai puţin decât te-ai fi aşteptat, uşile s-au dat în lături, iar eu am încercat să mă ridic în picioare.

— Nu te mişca!

Uriaşul a valsat înapoi spre mine, după care s-a aplecat şi m-a ridicat. Am fost purtată cu blândeţe afară. M-a aşezat pe-o parte, pe spatele uneia dintre pisicile negre pe care le admirasem cu o oră mai devreme.

— Stai aici, iar când mă întorc, noi doi o să bem un ceai minunat! spuse el şi intră în casă. Spatele lui imens pluti în sus pe scări şi dispăru la intrarea în coridorul ce dădea spre a treia cameră.

— E confortabil?

Am aprobat din cap.

— Minunat! Zâmbi ca şi cum era cu adevărat minunat. Acum, hai să facem cunoştinţă. Numele meu este Love. Aurelius Alphonse Love. Spune-mi Aurelius. Se uită la mine plin de nerăbdare.

— Margaret Lea.

— Margaret! Faţa îi străluci. Minunat... Absolut minunat! Acum, hai să mâncăm.

Întinsese printre urechile pisicii negre uriaşe o faţă de masă prinsă în colţuri. Pe ea era o bucată generoasă de tort maroniu şi lipicios. Am muşcat. Era tortul perfect pentru o zi friguroasă: cu gust de ghimbir, dulce, dar înţepător. Străinul turnă ceaiul în ceşti de porţelan fin. Îmi oferi un castron în care erau cuburi de zahăr, apoi scoase o punguţă de catifea albastră din buzunarul de la piept şi o deschise.

Înfăşurată în catifea era o lingură de argint cu un A lung, în forma unui înger stilizat, ce decora mânerul. Am luat-o, mi-am amestecat ceaiul şi i-am dat-o înapoi.

În timp ce mâncam şi beam, gazda mea stătea pe a doua pisică, ce luase pe neaşteptate înfăţişarea unui pisoiaş sub silueta lui masivă. El mânca în tăcere, atent şi elegant. Din când în când mă privea, dornic să afle dacă-mi plăcea trataţia.

— A fost foarte bun, am spus. Tortul e făcut în casă, presupun?

Distanța dintre cele două pisici era de vreo zece metri şi, ca să discutăm, trebuia să ridicăm puțin vocile, ceea ce dădea conversației un aer oarecum teatral, ca şi cum am fi jucat într-o piesă. Aveam şi public. În lumina proaspătă de după ploaie, aproape de liziera pădurii, o căprioară încremenită ne privea curioasă. Nemişcată, atentă, cu nările tremurătoare. Dându-şi seama că o văzusem, nu a luat-o la fugă, ci dimpotrivă, a ales să nu-i fie teamă.

Tovarăşul meu şi-a şters degetele pe şervet, apoi l-a scuturat şi l-a împăturit.

— Ți-a plăcut, deci? Doamna Love mi-a dat rețeta. Fac tortul ăsta de când eram copil. Doamna Love era o bucătăreasă minunată. O femeie absolut deosebită. Desigur, ea nu mai este printre noi. Avea o vârstă... Deşi ai fi sperat... Dar n-a fost să fie.

— Înțeleg. Deşi nu eram sigură că într-adevăr înțelegeam. Fusese doamna Love soția sa? Deşi spunea că făcea tortul de când era copil. Să fi fost mama lui? Dar de ce i-ar spune mamei doamna Love? Două lucruri erau însă evidente: că o iubise şi că era moartă.

— Îmi pare rău, am spus.

Mi-a acceptat condoleanțele cu o mină tristă, apoi s-a luminat la față.

— Dar e un mod plăcut de a-ți aminti de ea, nu crezi? Tortul, vreau să spun.

— Bineînțeles. S-a întâmplat de mult? Când ați pierdut-o?

— Acum aproape douăzeci de ani, cugetă el. Deşi pare mai mult. Sau mai puțin. Depinde cum o iei.

Am aprobat din cap. Eram la fel de pierdută.

Câteva clipe am stat în tăcere. Am privit spre parcul cu căprioare. Tot mai multe apăreau la liziera pădurii. Se mişcau prin soare de-a lungul parcului plin de iarbă. Usturimea de la picior scăzuse. Mă simțeam mai bine.

— Spune-mi, a început străinul şi am bănuit că avusese nevoie să-şi ia inima-n dinți ca să-mi pună această întrebare, ai mamă?

Am tresărit surprinsă. Oamenii nu prea mă bagă în seamă cât să-mi pună întrebări intime.

— Te superi? Iartă-mă că te întreb, dar – cum să-ți spun? Familiile sunt – sunt... Dar dacă nu vrei... îmi pare rău.

— E-n ordine, am spus încet. Nu mă supăr.

Şi nici nu mă supărasem. Poate şocurile pe care le trăisem sau influența acelui loc straniu îmi dădeau sentimentul că, orice-aş fi spus despre mine aici, acestui om, ar fi rămas aici pentru totdeauna, între noi doi, şi n-ar fi avut nici o însemnătate în altă parte. Orice i-aş fi spus ar fi rămas fără consecințe. Aşa că i-am răspuns la întrebare.

— Da, am mamă.

— Mamă! Cum... Oh, cum... O expresie ciudat de intensă îi apăru în ochi, ca o tristețe sau o dorință. Ce-ar putea fi mai minunat decât să ai mamă? exclamă el în cele din urmă. Cuvintele sunau ca o invitație de a continua.

— Dumneavoastră nu aveți mamă, nu-i aşa? am întrebat.

Fața lui Aurelius se întunecă pentru câteva clipe.

— Din păcate, nu. Întotdeauna mi-am dorit – sau cel puțin un tată. Sau frați şi surori. Cineva care să fie lângă mine. Când eram copil, obişnuiam să-mi închipui. Am inventat o familie întreagă. Generații întregi! Ce-ai mai fi râs! Nu era nimic de râs pe chipul lui în timp ce vorbea. Dar o mamă adevărată... o mamă reală, cunoscută... Oricine are o mamă, nu-i aşa? Ştim asta. Problema e să ştii cine e acea mamă.

Întotdeauna am sperat că într-o bună zi... Dar nu e totul pierdut, nu-i aşa? Eu încă mai sper.

— Oh...

— E foarte trist. A dat din umeri, ca şi cum ar fi fost un fapt banal, dar nu era aşa. Mi-aş fi dorit să am mamă.

— Domnule Love...

— Aurelius, te rog.

— Aurelius. Ştii că, uneori, în ce le priveşte pe mame, lucrurile nu sunt atât de plăcute precum crezi.

— Ah!

Cuvintele mele păreau să-l fi adus în pragul unei revelații.

Se uită atent la mine.

— Certuri?

— Nu chiar.

Se încruntă.

— Neînțelegeri?

Am clătinat din cap.

— Mai rău?

Era uluit. Încercă să afle răspunsul privind cerul, pădurea şi în cele din urmă în ochii mei.

— Secrete, i-am spus.

— Secrete!

Ochii i se rotunjiră de mirare. Tulburat, scutură din cap, încercând fără succes să înțeleagă ce voiam să spun.

— Iartă-mă, zise el în cele din urmă. Nu ştiu ce să-ți răspund. Ştiu atât de puține despre familie. Ignoranța mea e uriaşă. Îmi pare rău dacă există secrete. Sunt sigur că ai tot dreptul să te simți aşa.

Ochii i s-au umplut de milă şi mi-a întins o batistă albă, frumos împăturită.

— Îmi pare rău, i-am spus. Trebuie să fie efectul loviturii.

— Cred că da.

În timp ce-mi ştergeam ochii, el privi spre parcul cu căprioare. Cerul se întuneca treptat. Urmărindu-i privirea, am văzut o lucire albă: blănița deschisă la culoare a căprioarei în timp ce sărea printre copaci.

— Am crezut că eşti o fantomă, i-am spus. Când am simțit clanța uşii mişcându-se. Sau un schelet.

— Un schelet! Eu! Un schelet!

Chicoti surprins şi tot trupul îi păru cuprins de veselie.

— Dar, de fapt, eşti un uriaş.

— Chiar aşa! Un uriaş. Se şterse la ochi de râs. Există totuşi o fantomă – sau aşa se spune.

Ştiu, aproape am spus, *am văzut-o,* dar bineînțeles nu la fantoma mea se referea.

— Ai văzut fantoma?

— Nu, oftă el. Nici urmă de fantomă.

Am rămas tăcuți o clipă, fiecare contemplându-şi propriile fantome.

— Se lasă răcoarea, am observat.

— Piciorul e bine?

— Cred că da. Am alunecat de pe spatele pisicii şi am încercat să mă las pe el cu toată greutatea. Da. E mult mai bine acum.

— Minunat!

Vocile noastre erau nişte şoapte în lumina blândă care se aşternuse.

— Cine era doamna Love?

— Doamna care m-a adăpostit. Mi-a dat numele ei. Mi-a dat caietul de rețete. Mi-a dăruit tot.

Am aprobat din cap.

Apoi mi-am luat aparatul de fotografiat.

— Trebuie să plec acum. Aş vrea să mai fac câteva poze la biserică înainte să se întunece cu totul. Mulţumesc din suflet pentru ceai.

— Şi eu trebuie să plec curând. Mi-a făcut plăcere să te întâlnesc, Margaret. O să mai vii?

— Nu locuieşti aici, nu-i aşa? am întrebat nesigură.

Râse. Era un râs bogat, dulce, la fel ca prăjitura.

— Doamne fereşte, nu! Casa mea e acolo. Arătă cu mâna spre pădure. Mai vin pe-aici după-amiezile. Ca să – ei bine, ca să meditez, am putea spune.

— O s-o dărâme curând. Cred că ştii.

— Ştiu. Mângâie pisica gânditor, cu blândeţe. Păcat, nu-i aşa? O să duc dorul vechiului conac. De fapt, am crezut că eşti unul dintre oamenii lor când te-am auzit. Un inspector sau aşa ceva. Dar nu eşti.

— Nu, nu sunt inspector. Scriu o carte despre cineva care a locuit aici.

— Fetele Angelfield?

— Da.

Aurelius a dat din cap gânditor.

— Erau gemene, să ştii. Imaginează-ţi!

O clipă ochii i-au plutit departe.

— Te mai întorci, Margaret? a întrebat, în timp ce-mi luam geanta.

— Trebuie să mă întorc.

Băgă mâna în buzunar şi scoase o carte de vizită. Aurelius Love, furnizor de servicii tradiţionale englezeşti pentru

nunți, botezuri şi petreceri. Îmi arătă adresa şi numărul de telefon.

— Sună-mă, te rog, când mai vii. Trebuie să-mi faci o vizită şi să-ți pregătesc un ceai adevărat.

Înainte de-a ne despărți, Aurelius mi-a luat mâna şi mi-a mângâiat-o într-un fel liniştitor, de modă veche. Apoi corpul său masiv a plutit elegant în sus pe scara cea mare şi a închis uşile grele după el.

Am mers încet de-a lungul aleii spre biserică, având mintea plină de imaginea străinului pe care tocmai îl întâlnisem – îl întâlnisem şi ne împrietenisem. Nu era felul meu de-a mă purta. Pe când treceam de intrarea în cimitir, m-am gândit că poate *eu* eram străina. Oare mi se părea sau de când o întâlnisem pe domnişoara Winter mă schimbasem?

▫ *Morminte* ▫

Nu mai aveam destulă lumină, aşa că nu mai puteam face fotografii. Astfel că mi-am scos agenda, în drumul meu spre cimitir. Angelfield era o comunitate veche, dar mică, şi nu existau prea multe morminte. Le-am găsit pe cel al lui John Digence, cu inscripția *S-a dus în grădina Domnului,* şi pe cel al unei femei, Martha Dunne, *Slujitoarea credincioasă a Domnului*, ale cărei date corespundeau destul de bine cu ce ştiam eu despre Missus. Am copiat numele, datele şi inscripțiile în agendă. Unul dintre morminte avea flori proaspete, un buchet vesel de crizanteme portocalii, şi m-am apropiat să văd cine era păstrat atât de viu în amintire. Inscripția spunea: *Joan Mary Love. Nu o vom uita niciodată.*

Oricât am căutat, nu am găsit nicăieri numele Angelfield. Dar asta nu m-a mirat prea tare. Familia de la conac nu putea avea morminte obişnuite, în cimitir. Cavourile lor erau probabil impozante, cu efigii şi epitafuri impresionante

sculptate în dalele de marmură. Ar fi trebuit să fie înăuntru, în capelă.

Biserica era mohorâtă. Vechile ferestre, deschizături înguste de sticlă verzuie încastrate în zidurile groase cu arcade, lăsau să intre o lumină palidă care de-abia scotea în relief arcadele şi coloanele de piatră cenuşie, bolţile albe dintre bârnele negre ale acoperişului şi lemnul şlefuit al stranelor. Când ochii mi s-au obişnuit cu lumina, m-am uitat cu atenţie la pietrele de mormânt şi la monumentele din capela mică. Membri ai familiei Angelfield, morţi de secole, îşi aveau epitafurile acolo, care mai de care mai grăitoare, sculptate artistic în marmură de calitate. Am să mă întorc în altă zi ca să descifrez inscripţiile generaţiilor mai vechi; astăzi căutam numai câteva nume.

Odată cu moartea lui George Angelfield, inspiraţia familiei secase. Charlie şi Isabelle – probabil că ei hotărâseră – nu folosiseră multe cuvinte pentru a rezuma viaţa şi moartea tatălui lor pentru generaţiile viitoare. *Departe de tristeţile pământeşti, şi-a găsit odihna întru Domnul* era mesajul laconic al pietrei de mormânt. Rolul Isabellei în această lume şi despărţirea sa de ea erau rezumate în termeni convenţionali: *Mult iubită mamă şi soră, ea se află acum într-un loc mai bun.* Mi le-am notat totuşi în agendă şi am făcut un calcul simplu. Fusese mai tânără decât mine! Nu atât de cumplit de tânără ca soţul ei, totuşi nu la vârsta la care să mori.

Aproape că l-am ratat pe Charlie. După ce vizitasem toate pietrele de mormânt din capelă, eram pe punctul de a renunţa, când ochii mi-au căzut în sfârşit pe o piatră mică, întunecată. Era atât de mică şi de întunecată, încât părea anume făcută să fie invizibilă sau măcar uşor de trecut cu vederea. Literele nu erau reliefate cu auriu, astfel că, neputând să le descifrez cu ochiul liber, am ridicat mâna şi

am pipăit inscripția după metoda Braille, cu vârfurile degetelor, luând fiecare cuvânt în parte.

Charlie Angelfield

S-a pierdut în noaptea cea neagră

Nu îl vom revedea nicicând

Nu era trecută nici o dată.

Brusc m-a trecut un fior. Cine alesese oare aceste cuvinte? Poate Vida Winter? Şi care fusese starea de spirit din care izvorâseră? Mi se părea că există o oarecare ambiguitate în exprimare. Dezvăluia ea tristețea despărțirii? Sau un rămas-bun triumfător al cuiva care supraviețuise aceleiaşi nenorociri?

După ce-am plecat din biserică şi m-am îndreptat încet de-a lungul aleii de pietriş către porțile domeniului, am simțit o privire uşoară ca o boare în spate. Aurelius plecase, aşa că ce putea fi? Fantoma de la Angelfield, poate? Sau ochii arşi ai casei înseşi? Mai mult ca sigur era doar o căprioară, privindu-mă invizibilă din umbra pădurii.

— Ce păcat, a spus tata la magazin în acea seară, că nu poți sta câteva ore acasă!

— Dar *sunt* acasă, am protestat, prefăcându-mă surprinsă. Ştiam însă că vorbea, de fapt, despre mama. Adevărul e că nu puteam să-i suport veselia zgomotoasă, nici albul imaculat al casei. Eu trăiam în umbră, mă împrietenisem cu tristețea, iar în casa mamei mele tristețea nu exista. I-ar fi plăcut să aibă o fată veselă şi vorbăreață, al cărei optimism ar fi ajutat-o să-şi alunge propriile temeri. În situația dată, îi era teamă de tăcerile mele. Preferam să mă țin deoparte.

— Am foarte puțin timp, i-am explicat. Domnişoara Winter e nerăbdătoare să ne continuăm munca. Şi mai sunt numai câteva săptămâni până la Crăciun. Mă voi întoarce atunci.

— Da, spuse el. Vine Crăciunul.

Părea trist şi îngrijorat. Ştiam motivul şi îmi părea rău că nu puteam face nimic.

— Am împachetat câteva cărţi ca să le iau cu mine la domnişoara Winter. Am pus o notă la fişele din index.

— Foarte bine. Nu e nici o problemă.

*

În noaptea aceea, trezindu-mă din somn, am simţit o greutate apăsând pe marginea patului. Oase ascuţite apăsându-mi trupul prin cuverturi.

Ea e! A venit în sfârşit după mine!

Tot ce-aveam de făcut era să deschid ochii şi s-o privesc. Dar am încremenit de spaimă. Cum va arăta? Ca mine? înaltă şi subţire, cu ochi negri? Sau – de asta mă temeam – venise direct din mormânt? Cu ce fiinţă îngrozitoare trebuia să mă unesc – să mă *reunesc* acum?

Teama a dispărut.

M-am trezit.

Apăsarea dintre cuverturi s-a dus, fusese numai o nălucire a somnului. Nu ştiam dacă mă simt uşurată sau dezamăgită.

M-am sculat, mi-am împachetat din nou lucrurile şi, prin negura zorilor de iarnă, m-am îndreptat spre gară ca să iau primul tren spre nord.

MIJLOCURI

▫ *Sosește Hester* ▫

Când am plecat din Yorkshire era jumătatea lui noiembrie; când m-am întors, noiembrie era pe sfârşite, iar decembrie stătea să înceapă.

Luna decembrie îmi dă migrene şi îmi scade pofta de mâncare, şi aşa aproape inexistentă. Nu-mi mai găsesc liniştea nici când citesc. Mă ţine trează noaptea în întunericul umed şi rece. Ceasul meu interior începe să ticăie în prima zi din decembrie, numărând zilele, orele şi minutele până la o anumită dată, aniversarea zilei când m-am născut şi în acelaşi timp am fost distrusă: ziua mea de naştere. Nu-mi place decembrie.

Anul ăsta sentimentul de melancolie s-a înrăutăţit din cauza vremii. Un cer posomorât ne apăsa amenințător, aruncându-ne într-un amurg permanent. Când am revenit, Judith alerga din cameră în cameră, adunând lămpi de birou şi lămpi obişnuite, lămpi de citit din camerele oaspeților care nu erau niciodată folosite, şi le aranja în bibliotecă, în salon, în camera mea. Făcea orice pentru a alunga cenuşiul mohorât care adăsta în fiecare colţ, sub fiecare scaun, în faldurile draperiilor şi în cutele tapițeriei.

Domnişoara Winter n-a pus nici o întrebare în legătură cu absența mea; nici nu mi-a vorbit despre evoluția bolii ei, însă chiar şi după o absență atât de scurtă, declinul era vizibil. Şalurile de caşmir cădeau în falduri peste corpul ei slăbit, consumat aproape în întregime, iar pe degete rubinele şi smaraldele păreau să fi crescut, atât de subțiri îi deveniseră mâinile. Linia albă, fină din părul ei, care apăruse atunci când ne-am despărțit, se adâncise; se întindea pe tot părul, diluând tonurile metalice în nuanțe de bej-deschis. Dar, în ciuda fragilității fizice, părea să fie în putere, plină de o energie care domina atât boala, cât şi vârsta şi o făcea de neînvins. Imediat ce-am intrat în cameră, chiar înainte de-a mă aşeza şi a-mi scoate caietul, a

început să vorbească, reluând povestirea de unde o lăsase, ca şi cum amintirile se acumulaseră în interior şi acum se revărsau nestăvilit în cuvinte.

*

După plecarea Isabellei, sătenii au considerat că trebuia făcut ceva pentru fete. Aveau treisprezece ani; erau la vârsta când se cerea să fie supravegheate; aveau nevoie de prezența unei femei. Nu era oare necesar să fie trimise la şcoală? Dar ce şcoală ar fi acceptat asemenea eleve? Când soluția şcolii a căzut, s-a hotărât să fie angajată o guvernantă.

S-a găsit o guvernantă. Numele ei era Hester. Hester Barrow[3]. Nu avea un nume frumos, dar nici ea nu era o fată drăguță.

Doctorul Maudsley s-a ocupat de tot. Charlie, cufundat în durerea lui, nici nu şi-a dat seama ce se întâmplă, iar John-the-dig şi Missus, care erau doar simpli servitori, nici nu au fost consultați. Doctorul a discutat cu domnul Lomax, avocatul familiei, iar ei doi, împreună cu directorul băncii, au stabilit toate detaliile. Apoi a fost aleasă guvernanta.

Neajutorați şi nepăsători, am aşteptat împreună, fiecare stăpânit de propriile emoții. Missus avea sentimente contradictorii. Nu avea instinctiv încredere în străina care urma să vină pe teritoriul ei şi, legată de această neîncredere, era teama să nu fie dată de gol – căci se ocupase de casă ani în şir şi îşi cunoştea limitele. Simțea însă şi speranță. Speranță că nou-venita va disciplina copiii şi va readuce bunele purtări şi normalitatea în casă. De fapt, atât de mare era dorința ei de a avea o viață liniştită şi

[3] Barrow, în limba engleză, înseamnă gorgan, roabă sau porc jugănit. (N.tr.).

ordonată, că în ajunul sosirii guvernantei s-a apucat să dea ordine, ca şi cum noi am fi fost copiii care s-o şi asculte. Evident că nici n-am băgat-o-n seamă.

Sentimentele lui John-the-dig erau mai puţin îngăduitoare, ba chiar ostile de-a dreptul. Nu împărtăşea neliniştea lui Missus apropo de cum puteau evolua lucrurile şi refuza, printr-o tăcere încăpăţânată, să încurajeze optimismul care începuse s-o cuprindă. „Dacă e persoana potrivită...", spunea ea, sau „Poate-o să fie mult mai bine...", dar el se uita pe fereastra bucătăriei şi nu putea fi convins. Când doctorul i-a sugerat să ia trăsura ca s-o întâmpine pe guvernantă la gară, a fost de-a dreptul grosolan. „N-am timp să mă fâţâi prin tot comitatul după o blestemată de învăţătoare!" a răspuns el, iar doctorul a trebuit să se ducă s-o ia personal. De când cu distrugerea grădinii ornamentale, John se schimbase, iar acum, odată cu această nouă situaţie, petrecea ore întregi singur, cugetând asupra propriilor temeri şi griji pentru viitor. Nou-venita însemna o pereche de ochi noi, o pereche de urechi noi, într-o casă în care nimeni nu ascultase şi nu privise cum trebuie de multă vreme. John-the-dig, care era obişnuit cu singurătatea, presimţea necazuri.

Toţi ne simţeam intimidaţi, fiecare în felul lui. Toţi, cu excepţia lui Charlie. Când a sosit ziua cea mare, Charlie s-a purtat ca întotdeauna. Încuiat în cameră şi invizibil, prezenţa sa se simţea în bubuiturile şi zăngănitul care zgâlţâiau casa din când în când, un zgomot cu care ne obişnuiserăm într-atât, încât nici nu-l mai luam în seamă. În doliul său după Isabelle, nu mai avea noţiunea zilelor şi a orelor, iar sosirea unei guvernante nu însemna nimic pentru el.

În dimineaţa aceea, leneveam într-una dintre camerele din faţă, de la primul etaj. Ar fi putut fi numită dormitor, dacă

patul s-ar fi văzut de sub maldărul de gunoaie ce se strânseseră cu timpul. Emmeline scotea cu unghiile firele de broderie argintie care erau întreţesute în modelul perdelelor. Când a reuşit să scoată un fir, l-a pus pe furiş în buzunar, gata să-l adauge la proviziile pe care le avea sub pat. Dar atenţia i-a fost distrasă. Venea cineva şi, chiar dacă nu ştia ce însemna asta, fusese contaminată de acel sentiment de aşteptare care domnea în întreaga casă.

Emmeline a fost prima care a auzit trăsura. De la fereastră, am urmărit cum nou-venita a coborât, şi-a aranjat pliurile fustei cu două mişcări iuţi ale mâinilor şi s-a uitat în jur. A privit spre uşa din faţă, la stânga, la dreapta şi brusc – ne-am dat înapoi – în sus. Probabil ne-a luat drept o iluzie optică sau o draperie de la fereastră care fusese umflată de vânt pe cerceveaua uzată. Orice-ar fi văzut, nu puteam fi noi.

Dar noi am văzut-o pe ea. Am privit-o prin noua gaură făcută de Emmeline în draperie. Nu ştiam ce să credem. Hester era de înălţime medie. De conformaţie medie. Părul ei nu era nici blond, nici şaten. Pielea era de acelaşi cafeniu-deschis. Haina, pantofii, rochia, pălăria: toate aveau aceeaşi nuanţă incertă. Chipul ei nu prezenta nici o trăsătură aparte. Şi totuşi, o *priveam.* Am privit-o până când au început să ne doară ochii. Fiecare părticică din faţa ei mică şi comună era iluminată. Ceva strălucea prin hainele şi părul ei. Ceva radia din bagaje. Ceva arunca o lumină asupra persoanei ei ca şi când ar fi fost un reflector. Ceva o făcea neobişnuită.

Habar n-aveam ce era. Nu mai avusesem niciodată de-a face cu asta.

Am aflat însă mai târziu.

Hester era curată. Apretată, săpunită, frecată şi lustruită din cap până-n picioare.

Vă imaginați ce impresie i-a făcut Angelfield.

După ce-a stat în casă vreun sfert de oră, a pus-o pe Missus să ne cheme. Nu i-am dat atenție şi am aşteptat să vedem ce se întâmplă în continuare. Am aşteptat. Şi-am aşteptat. Nu s-a întâmplat nimic. Aici ne-a prins pe picior greşit prima oară, dar noi n-am ştiut. Toată arta noastră de a ne ascunde nu valora nimic dacă ea nu venea să ne caute. Şi nu a venit. Am lenevit în cameră, plictisindu-ne, devenind din ce în ce mai curioase, deşi nu voiam să cedăm. Am început să ascultăm cu atenție zgomotele de la parter: vocea lui John-the-dig, mutatul mobilei, bufniturile şi scârțâiturile. Apoi s-a făcut linişte. La prânz am fost chemate, dar nu ne-am dus. La şase, Missus ne-a chemat din nou. „Veniți să luați cina cu noua voastră guvernantă, copii." Am rămas tot în cameră. N-a apărut nimeni. Începeam să ne dăm seama că nu ne puteam pune cu noua guvernantă.

Mai târziu s-au auzit zgomotele casei care se pregătea de culcare. Paşi pe scări, vocea lui Missus spunând: „Sper că vă veți simți bine, domnişoară" şi cea a guvernantei, pătrunzătoare, dar catifelată: „Sunt sigură, doamnă Dunne. Mulțumesc pentru tot".

— În legătură cu fetele, domnişoară Barrow...

— Nu vă faceți griji, doamnă Dunne. Totul va fi în ordine. Noapte bună.

După aceea s-a auzit zgomotul paşilor prudenți ai lui Missus pe trepte şi s-a făcut linişte.

S-a lăsat noaptea şi toată casa dormea. În afară de noi. Încercările lui Missus de a ne învăța că noaptea era vremea pentru somn eşuaseră, ca de altfel toate lecțiile ei, iar nouă nu ne era teamă de întuneric. Am ascultat în fața uşii noii guvernante, dar n-am auzit nimic în afară de ronțăitul slab al unui şoarece sub scânduri, aşa că am coborât în cămară.

Uşa nu se deschidea. Nu ţineam minte ca lacătul să fi fost folosit vreodată, dar în seara asta ne trădase, fiind proaspăt uns cu ulei.

Emmeline a aşteptat răbdătoare, tăcută, ca uşa să se deschidă, aşa cum aşteptase şi înainte. Era convinsă că într-o clipă vor apărea pâinea cu unt şi cu gem şi ea le va mânca.

Dar nu trebuia să ne panicăm. Buzunarul şorţului lui Missus. Acolo era cheia. Acolo erau toate cheile: un lanţ de chei ruginite, nefolosite, pentru uşile, lacătele şi dulapurile din toată casa, şi nu era nici o problemă să vedem imediat ce cheie se potriveşte la ce lacăt.

Buzunarul era gol.

Emmeline a început să se agite, să se întrebe ce însemna întârzierea.

Guvernanta devenea o adevărată provocare. Dar nu ne putea înfrânge aşa uşor. Vom ieşi. Puteai oricând să te strecori într-o casă străină pentru o gustare.

Mânerul de la uşa bucătăriei se răsuci, apoi se blocă. Nici împinsul, nici trasul nu l-au putut mişca. Era bine ferecat.

Fereastra spartă din salon fusese bătută în scânduri, iar obloanele bine închise în sufragerie. Mai aveam o singură şansă. Ne-am îndreptat spre hol şi spre uşile mari, duble. Uimită, Emmeline tropăia în spate. Îi era foame. Ce era cu toate uşile şi ferestrele? Cât mai dura până avea să-şi umple stomacul? O rază de lună colorată albăstrui de vitraliul din hol a fost de-ajuns să lumineze zăvoarele uriaşe, masive şi de neatins, care fuseseră unse cu ulei şi închideau etanş în partea de sus uşile duble.

Eram prinse.

Emmeline a vorbit. „Iam, iam”, a spus ea. Îi era foame. Iar când Emmelinei îi era foame, trebuia să mănânce. Nu aveai

încotro. Nu ştiam ce să facem. A durat mult timp, dar în cele din urmă căpşorul prostuț al Emmelinei a înțeles că nu putea avea mâncarea după care tânjea. O privire uluită i s-a citit în ochi, iar ea a deschis gura şi s-a tânguit.

Ecoul geamătului ei a urcat scara de piatră, s-a propagat pe coridor la stânga, a mai urcat un etaj şi s-a strecurat pe sub uşa dormitorului noii guvernante.

În curând, s-a auzit un alt zgomot. Nu paşii tărăgănați ai lui Missus, ci mersul vioi, sacadat al lui Hester Barrow. Un toc, toc, toc iute şi agil. A coborât un etaj, a mers de-a lungul coridorului, a ajuns în galerie.

M-am ascuns printre faldurile draperiilor lungi înainte ca ea să ajungă pe coridorul ce ducea la galerie. Era miezul nopții. În capul scărilor era ea, o siluetă comună, nici grasă, nici slabă, cu o pereche de picioare puternice, totul dominat de un chip calm şi hotărât. În capotul albastru strâns legat, cu părul periat cu grijă, părea că doarme în picioare, fiind mereu gata pentru treburile de dimineață. Părul îi era subțire şi lins, fața grăsulie şi nasul borcănat. Era comună, dacă nu şi mai rău, dar aspectul comun nu avea acelaşi efect la Hester ca la altă femeie. Ea atrăgea atenția.

În josul scărilor, Emmeline plânsese de foame cu o clipă în urmă, însă de îndată ce Hester a apărut în toată măreția ei, s-a oprit din plâns şi s-a holbat, captivată, ca şi cum guvernanta ar fi fost un dulap plin ochi de prăjituri care apăruse înaintea ei.

— Ce bine-mi pare să te văd! a spus Hester, coborând treptele. Tu cine eşti? Adeline sau Emmeline?

Emmeline, cu gura larg deschisă, tăcea.

— Nu contează, a spus guvernanta. Vrei să mănânci de seară? Unde-i sora ta? Vrea şi ea să mănânce?

— Iam, a zis Emmeline şi n-am ştiut dacă se referea la cină sau la Hester însăşi.

Hester s-a uitat în jur, căutând-o pe cealaltă geamănă. Draperia nu i-a atras atenţia, căci, după o privire scurtă, s-a întors la Emmeline.

— Vino cu mine, i-a spus ea zâmbind. A scos o cheie din buzunar. Era albăstrui-argintie, foarte lustruită şi sclipea ispititor în lumina albastră.

Trucul a funcţionat.

— Luceşte, a zis Emmeline şi, fără să ştie ce era sau ce vrajă i se făcuse, a urmat cheia – şi pe Hester deopotrivă – înapoi pe coridoarele reci, spre bucătărie.

În timp ce stăteam ascunsă printre faldurile draperiei, foamea care mă rodea s-a transformat în mânie. Hester şi cheia ei! Emmeline! Era ca atunci, cu căruciorul. Era *dragoste.*

Asta a fost prima noapte şi victoria lui Hester.

Mizeria din casă nu a afectat-o pe guvernanta noastră cea imaculată, aşa cum ne-am fi aşteptat. S-a întâmplat exact invers. Singurele raze de lumină, firave şi prăfuite, care reuşeau să pătrundă pe ferestrele murdare şi prin draperiile groase păreau să cadă mereu pe Hester. Le aduna asupra ei şi le reflecta în întuneric, înviorate şi împrospătate prin contactul cu trupul ei. Încetul cu încetul, strălucirea s-a întins de la Hester la casă. În prima zi, camera ei a simţit schimbarea. A dat jos draperiile şi le-a cufundat într-o cadă cu apă şi săpun. Le-a întins la soare, iar soarele şi vântul au scos la iveală modelul până atunci invizibil de trandafiri roz şi galbeni. În timp ce draperiile se uscau, ea a spălat fereastra cu un ziar îmbibat de oţet, ca să lase să intre lumina, iar când a început să vadă ce făcea, a lustruit camera de la podea la tavan. La căderea serii, ea crease o

mică insulă de curățenie între cei patru pereți. Şi ăsta a fost doar începutul.

Cu săpun şi înălbitor, cu energie şi hotărâre, a făcut curățenie în casă. În locurile pe unde generații de proprietari bâjbâiseră pe jumătate orbi şi fără țintă, învârtindu-se numai în jurul propriilor obsesii, Hester a venit ca un miracol primăvăratic. Timp de treizeci de ani, ritmul vieții la Angelfield se măsurase după firele de praf ce străluceau uneori în lumina stinsă a soarelui. Acum picioruşele lui Hester măsurau minutele şi secundele, iar praful dispăruse după un măturat zdravăn.

După curățenie a urmat ordinea, iar casa a fost prima care a simțit această schimbare. Guvernanta noastră a inspectat toată casa foarte atent. A mers de sus până jos, exprimându-şi dezaprobarea şi încruntându-se la fiecare etaj. Nici un dulap şi nici un budoar n-au scăpat atenției sale; cu un creion şi un caiet în mână, a scrutat fiecare cameră, a observat petele de umezeală şi ferestrele care se bălăngăneau, a încercat uşile şi podelele ca să vadă dacă scârțâie, a potrivit chei vechi în lacăte vechi şi le-a etichetat. A încuiat uşile după ea. Chiar dacă era un tur preliminar, un stagiu premergător restaurării propriu-zise, a făcut schimbări în fiecare cameră în care a intrat: un teanc de pături aruncate într-un colț era împachetat şi pus cu grijă pe un scaun; o carte era luată de pe jos şi pusă sub braț, pentru a fi dusă mai târziu în bibliotecă; faldurile unei draperii erau îndreptate. Făcea totul repede, dar fără cea mai mică urmă de superficialitate. Părea că doar trebuie să-şi arunce ochii într-o cameră ca întunericul să se retragă, haosul să se prefacă ruşinat în ordine, fantomele să dispară. În acest fel, fiecare cameră a fost transformată de Hester.

Podul însă a dat-o gata. A rămas descumpănită şi a privit îngrozită la spărtura din acoperiş. Dar până şi în acest

dezastru a fost de neoprit. S-a recules, a strâns din buze şi a scris în caietul ei cu şi mai multă îndârjire. Chiar a doua zi a venit un zidar. Îl ştiam din sat: era un om tacticos, care mergea încet; când vorbea, lungea vocalele ca să nu obosească gura înainte de a pronunța restul de consoane. Avea şase sau şapte slujbe odată şi rareori termina vreuna; îşi petrecea zilele de lucru fumând şi contemplând munca pe care-o avea de terminat cu o expresie fatalistă pe chip. A urcat treptele în felul lui leneş, dar după ce-a stat cinci minute cu Hester, l-am auzit lovind de zor cu ciocanul. Îl băgase în priză.

În câteva zile se stabiliseră orele de masă, de culcare şi de sculare. După alte câteva zile, au apărut pantofii curați de interior, ghetele curate de mers afară. Nu numai că rochiile de mătase au fost curățate, reparate, cusute şi puse deoparte pentru ocazii „speciale”, dar au apărut şi rochii noi de bumbac şi poplin verde şi albastru, cu funde albe şi gulere pentru fiecare zi.

Emmeline a înflorit în noul regim. Era hrănită bine, la ore regulate, i se dădea voie să se joace, sub strictă supraveghere – cu cheile strălucitoare ale lui Hester. Ba chiar a făcut o pasiune pentru baie. S-a zbătut la început, țipa şi dădea din picioare în timp ce Hester şi Missus o dezbrăcau şi o cufundau în cadă, dar când s-a zărit în oglindă după aceea, curată, cu părul frumos pieptănat şi legat cu o panglică verde, a deschis gura şi a căzut în altă transă. Îi plăcea să strălucească. De câte ori Emmeline se afla în prezența lui Hester, îi studia chipul pe ascuns, căutând un zâmbet. Când Hester chiar zâmbea – ceea ce se întâmpla deseori –, Emmeline era fericită. Nu după mult timp a învățat să zâmbească la rândul ei.

Şi alți locuitori ai casei au înflorit. Ochii lui Missus au fost examinați de un doctor şi, după multă împotrivire, a fost

dusă la un specialist. Când s-a întors, vedea iar. Missus a fost atât de încântată să vadă casa din nou curată, încât toți anii în care trăise în întuneric au dispărut, iar ea a întinerit îndeajuns cât să i se alăture lui Hester în noua şi minunata ei lume. Nici chiar John-the-dig, care îndeplinea ordinele lui Hester morocănos şi îşi ținea ochii întunecați departe de ochii ei luminoşi şi scormonitori, nu a putut rezista fluxului de energie pe care ea îl revărsa asupra casei. Fără să spună nimănui nimic, şi-a luat foarfecile şi a intrat în grădina ornamentală prima oară după catastrofă. Acolo, şi-a unit eforturile cu natura ca să repare vechile stricăciuni.

Consecințele asupra lui Charlie au fost mai puțin directe. Se ferea de ea şi asta le convenea amândurora. Ea nu voia decât să-şi facă datoria, iar datoria ei eram noi. Minții, corpurile, sufletele noastre, da, însă tutorele nostru nu făcea parte din obligațiile ei, aşa că îl lăsa în pace. Ea nu era Jane Eyre, iar el nu era domnul Rochester. În fața energiei ei nestăvilite, Charlie s-a retras în vechile camere pentru copii de la etajul doi, în spatele unei uşi zăvorâte, unde el şi amintirile lui au putrezit în mizerie. Efectul Hester îl simțea numai în dieta mai bogată şi controlul mai ferm asupra averii sale care, sub administrarea onestă, dar stângace a lui Missus, fusese parazitată de comercianți fără scrupule şi de oameni de afaceri. El n-a observat niciuna dintre aceste schimbări în bine şi, chiar dacă le-ar fi observat, mă îndoiesc că i-ar fi păsat.

Hester însă ținea copiii sub control şi îi ferea de el, aşa că, dacă s-ar fi gândit la asta măcar o clipă, i-ar fi fost recunoscător. Sub domnia lui Hester, nu mai veneau vecini furioşi ca să se plângă de gemene, nu mai era nevoie să coboare în bucătărie după un sendviş făcut de Missus şi, mai ales, nu mai trebuia să părăsească tărâmul imaginației unde trăia doar împreună cu Isabelle, întotdeauna cu Isabelle. Îşi pierduse domeniul, dar îşi câştigase libertatea.

N-o auzea niciodată pe Hester; n-o vedea niciodată; nu se gândea la ea niciodată. Era exact aşa cum trebuia.

Hester câştigase. Arăta poate ca un cartof, dar nu exista vreun lucru pe care fata aceea să nu-l poată face, odată ce-şi punea mintea.

*

Domnişoara Winter a tăcut, cu ochii ațintiți într-un colț al camerei, unde trecutul ei era mai viu decât prezentul şi persoana mea. În ochi şi la colțurile gurii îi tremurau tristețea şi disperarea. Dându-mi seama de fragilitatea legăturii dintre ea şi trecut, trebuia să am grijă să n-o distrug, dar în acelaşi timp doream ca ea să continue.

Tăcerea s-a prelungit.

— Şi dumneavoastră? am întrebat în şoaptă. Dumneavoastră ce credeați?

— Eu? Clipi nesigură. O, îmi plăcea de ea... Tocmai ăsta era necazul.

— Necazul?

Clipi din nou, se foi în scaun şi se uită la mine cu o privire nouă şi rece. Tăiase legătura.

— Cred că e de-ajuns pentru azi. Poți pleca.

▫ *Cutia cu fise* ▫

Odată cu povestea lui Hester, ne-am reluat rutina. Diminețile o ascultam pe domnişoara Winter spunând povestea, fără să mă străduiesc s-o scriu în caiet. Mai târziu, în camera mea, pe teancurile de hârtie, cu cele douăsprezece creioane roşii şi fidela ascuțitoare, transcriam ce memorasem. Pe când cuvintele curgeau din vârful creionului pe pagină, îmi răsuna în urechi vocea

domnişoarei Winter, iar mai târziu, când citeam cu glas tare ce scrisesem, simțeam cum fața mea împrumută trăsăturile chipului ei. Mâna mea stângă se ridica şi cădea imitându-i gesturile emfatice, în timp ce mâna mea dreaptă zăcea, ca şi cum ar fi fost schilodită, în poală. În mintea mea, cuvintele se transformau în imagini. Hester, curată şi îngrijită, înconjurată de un abur argintiu, o aură care creştea mereu, învăluind la început camera ei, apoi casa, apoi oamenii. Missus, transformată dintr-o siluetă orbecăind în întuneric într-o persoană cu ochi vii, cercetători. Emmeline, sub vraja aurei strălucitoare a lui Hester, lăsând-o s-o transforme dintr-o vagaboandă murdară şi prost hrănită într-o fetiță curată, afectuoasă şi durdulie. Hester îşi arunca lumina şi asupra grădinii ornamentale, unde prezența ei înviora crengile distruse ale tiselor şi făcea să răsară lăstari proaspeți şi verzi. Charlie, evident, zăcea în întuneric, în afara cercului, putând fi auzit, dar nu văzut. John-the-dig, grădinarul cu nume ciudat, cugetând în colțul lui, nevrând să iasă la lumină. Adeline, misterioasa şi distanta Adeline.

Pentru toate proiectele mele biografice făceam o cutie de fişe. O cutie cu fişe de index care conținea datele – nume, ocupație, adrese şi orice informație care putea fi relevantă – persoanelor importante din viața personajului meu. Nu ştiu exact ce reprezintă ele. În funcție de starea de spirit, îmi apar fie ca un mod de a-i înveseli pe morți („Uite!” mi-i imaginez spunând, în timp ce trag cu ochiul pe fereastră, „scrie despre noi! Şi când te gândeşti că suntem morți de două sute de ani!”), fie când geamul e foarte întunecat şi mă simt pierdută şi singură înăuntru, ca nişte mici epitafuri de carton, neînsuflețite şi reci, într-o cutie la fel de rece ca un cimitir. Personajele domnişoarei Winter erau puține la număr şi, pe când le cântăream în mână, fragilitatea lor mă întrista. Mi se dădea o poveste, dar în ceea ce priveşte informația concretă, încă n-aveam tot ce-mi trebuia.

Am luat o fişă goală şi am început să scriu:

Hester Barrow

Guvernantă

Conacul Angelfield

Născută:?

Decedată:?

M-am oprit. M-am gândit. Am făcut un mic calcul pe degete. Fetele aveau numai treisprezece ani. Hester nu era bătrână. Nu putea fi, cu toată energia ei. Avea oare treizeci de ani? Dar dacă avea doar douăzeci şi cinci? Să fi fost numai cu doisprezece ani mai mare decât fetele... Era oare posibil? m-am întrebat. Domnişoara Winter, care se apropia de optzeci, era pe moarte. Dar asta nu însemna neapărat că o persoană mai în vârstă decât ea era moartă. Care erau şansele?

Aveam un singur lucru de făcut.

Am mai adăugat o notă la fişă şi am subliniat-o.

GĂSEŞTE-O!

Oare a fost din cauză că mă hotărâsem s-o caut pe Hester că am visat-o în noaptea aceea?

O siluetă comună, într-un capot strâns legat, stând pe coridorul galeriei, clătinând din cap şi strângând din buze la vederea pereților înnegriți, a podelelor crestate şi sparte, a iederei care se încolăcea pe scara de piatră. În mijlocul acestui haos, cât de calmă părea ființa ei! Cât de liniştitoare! M-am apropiat, atrasă irezistibil de ea. Dar când am păşit în cercul magic, nu s-a întâmplat nimic. Eram tot în întuneric. Ochii pătrunzători ai lui Hester priveau în toate părțile, scormonind totul, şi s-au oprit în cele din urmă asupra unei siluete aflate în spatele meu. Geamăna mea sau aşa mi s-a părut în vis. Dar ochii ei au trecut peste mine fără să mă vadă.

M-am trezit, cu obişnuita senzaţie de frig într-o parte a corpului, şi am analizat imaginile din vis ca să descopăr sursa fricii mele. Hester nu era înfricoşătoare. Nimic nu mă neliniştea în trecerea lentă a privirii ei peste faţa mea, fără să se oprească. Nu m-a speriat ce *văzusem* în vis, ci ceea ce *eram.* Dacă Hester nu mă văzuse înseamnă că eram o fantomă. Şi dacă eram o fantomă înseamnă că murisem. Putea fi oare altfel?

M-am sculat şi m-am dus la baie ca să-mi alung teama. Evitând să mă uit în oglindă, mi-am privit în schimb mâinile cufundate în apă, dar ceea ce-am văzut m-a umplut de groază, în aceeaşi clipă când ele erau aici, ştiam că există şi de cealaltă parte o oglinzii, unde erau moarte. Iar ochii care mă priveau, ochii mei, erau morţi şi ei în cealaltă parte. Mintea mea care scornea aceste gânduri – nu era şi ea moartă? O groază adâncă m-a cuprins. Ce fel de fiinţă monstruoasă eram? Ce oroare a naturii împarte o persoană în două corpuri înainte de naştere şi apoi ucide unul dintre ele? Ce sunt eu, cea care a rămas? Pe jumătate moartă, exilată ziua în lumea celor vii, pe când noaptea sufletul meu se agaţă de geamănul lui, într-un limb fantomatic.

Am aprins focul mai devreme, mi-am făcut cacao, apoi m-am înfăşurat în capot şi în pături ca să-i scriu o scrisoare tatălui meu. Ce se mai întâmpla cu magazinul, ce făcea mama, ce făcea el şi cum, mă întrebam, procedezi când vrei să găseşti pe cineva? Detectivi există şi în realitate sau numai în cărţi? I-am spus puţinele lucruri pe care le ştiam despre Hester. Se putea porni o căutare numai pe baza acestor informaţii? Ar accepta oare un detectiv o misiune ca cea la care mă gândeam eu? Şi, dacă nu, cine ar face-o?

Am recitit scrisoarea. Scurtă şi lucidă, ea nu trăda nimic din teama mea. Se crăpa de ziuă. Tremuratul încetase. Judith va veni curând cu micul dejun.

▫ *Spionul din tisă* ▫

Noua guvernantă putea face orice îşi punea în minte.

Aşa a fost la început, cel puțin.

Dar după un timp au apărut problemele. Prima a fost o discuție cu Missus. După ce curățase şi făcuse ordine în camere, lăsându-le încuiate, Hester a descoperit că erau din nou deschise. A chemat-o pe Missus.

— La ce e nevoie, a întrebat ea, ca aceste camere să stea descuiate când nu sunt folosite? Vezi doar ce se întâmplă: fetele intră după bunul lor plac şi fac dezordine. Asta ne dă de lucru în plus şi mie, şi dumitale.

Missus a părut să fie întru totul de acord, iar Hester a plecat destul de mulțumită. Dar o săptămână mai târziu a găsit din nou uşile deschise şi, încruntându-se, a chemat-o iar pe Missus. De data asta nu a mai acceptat promisiuni vagi, fiind hotărâtă să afle tot adevărul.

— E vorba despre aer, i-a explicat Missus. Dacă nu există curent de aer, o casă devine îngrozitor de umedă.

Hester i-a ținut lui Missus o scurtă prelegere, în termeni simpli, despre circulația aerului şi despre umezeală şi i-a dat drumul, convinsă că de data asta rezolvase problema.

O săptămână mai târziu, a observat că uşile erau din nou descuiate. Atunci nu a mai chemat-o pe Missus. În schimb, a început să cugete. Aici nu era vorba numai despre încuiat şi descuiat uşi. S-a hotărât s-o urmărească pe Missus şi să descopere personal ce sens avea descuiatul uşilor.

A doua problemă îl viza pe John-the-dig. Neîncrederea lui în Hester nu trecuse neobservată, dar ea nu s-a lăsat intimidată. Era străină în casă şi depindea numai de ea să demonstreze că prezența sa era benefică pentru toți şi că nu le va face greutăți. Ştia că în decursul timpului se vor

înțelege. Totuşi, deşi părea că John se obişnuise cu prezența ei, neîncrederea lui persista. Iar într-o zi neîncrederea s-a transformat în altceva. Îl abordase într-o problemă foarte banală. Văzuse în grădina noastră – sau aşa susținea ea – un copil din sat care ar fi trebuit să fie la şcoală.

— Cine e acest copil? a vrut ea să ştie. Cine sunt părinții lui?

— Nu e treaba mea, i-a spus John, cu un aer morocănos care a surprins-o.

— Nu spun că e treaba dumitale, a răspuns ea calm, dar un copil trebuie să meargă la şcoală. Sunt sigură că eşti de acord cu mine în privința asta. Dacă îmi spui doar cine e, voi vorbi cu părinții şi cu învățătoarea despre asta.

John-the-dig a dat din umeri şi a vrut să plece, dar ea nu era femeia care să fie tratată în felul ăsta. L-a ocolit într-o clipă, s-a înfipt în fața lui şi l-a mai întrebat o dată. Şi de ce n-ar fi făcut-o? Era o întrebare rezonabilă şi o punea într-o manieră civilizată. Ce motiv ar fi avut el să nu răspundă?

Dar el se încăpățâna.

— Copiii din sat nu vin aici, a spus el.

— Acesta a venit, a insistat ea.

— Le e frică să vină aici.

— Prostii! De ce să se teamă? Copilul avea o pălărie cu boruri largi şi pantaloni bărbăteşti tăiați pe măsura lui. Avea o înfățişare aparte. Trebuie să ştii cine era.

— N-am văzut un asemenea copil, a răspuns el, punând punct discuției, şi din nou s-a pregătit să plece.

Hester însă a continuat să insiste.

— Dar *trebuie* să-l fi văzut – Trebuie să fii dus cu pluta, domnişoară, să vezi lucruri care nu există. Eu sunt un om normal. Când nu e nimic de văzut, nu văd nimic. Dac-aş fi în locul dumitale, domnişoară, aş face la fel. Bună ziua.

Apoi a plecat şi, de data asta, Hester n-a mai încercat să-l oprească. Pur şi simplu a rămas pe loc, dând din cap uimită şi întrebându-se ce-l apucase. Evident, Angelfield era o casă plină de mistere. Iar ei nimic nu-i plăcea mai mult decât să le dezlege. Avea să afle în curând adevărul.

Inteligența şi puterea de deducție ale lui Hester erau extraordinare. Totuşi, în ciuda acestor abilități, chiar nu ştia cu cine are de-a face. Să luăm, de exemplu, obiceiul ei de-a le lăsa pe gemene să se joace singure o perioadă de timp, în timp ce ea se ocupa de alte treburi. Mai întâi le supraveghea îndeaproape, observându-le starea de spirit, gradul de oboseală, felul cum respectau orele de masă, felul cum îşi împărțeau timpul pentru activități şi pentru odihnă. Când rezultatele studiului ei îi spuneau că gemenele se pregăteau pentru o oră de lenevealã prin casă, le lăsa singure. Într-una din zile, a avut un scop anume. Venise doctorul, iar ea dorea să discute cu el în mod special. *Între patru ochi.*

Prostuța de Hester! Nu există intimitate când sunt copii prin preajmă.

L-a întâmpinat la uşa din față.

— Ce zi frumoasă! N-ați vrea să mergem în grădină?

S-au îndreptat spre grădina ornamentală fără să-şi dea seama că erau urmăriți.

— Ați făcut minuni, domnişoară Barrow, a început doctorul. Emmeline s-a schimbat.

— Ei, nu... a spus Hester.

— Ba da, vă asigur că da. Mi-ați împlinit aşteptările mai mult decât speram. Sunt foarte impresionat.

Hester a lăsat capul în jos şi s-a întors pe jumătate cu spatele. Considerându-i gestul un semn de modestie, doctorul a tăcut, crezând că ea era copleşită de laudele lui. Admira tisa ce fusese tunsă de curând, în timp ce

guvernanta îşi recăpăta stăpânirea de sine. El părea cu totul absorbit de modelele geometrice ale copacului, altfel i-ar fi observat privirea îngrijorată şi şi-ar fi dat seama de greşeala lui.

Răspunsul ei negativ nu era un capriciu feminin, aşa cum crezuse doctorul. Era o declarație onestă. Desigur că Emmeline se schimbase. Hester se afla acolo, cum ar fi putut să fie altfel? Nu era nici o minune. Asta voise să spună prin *„Ei, nu...”*

Totuşi nu era surprinsă de tonul condescendent al doctorului. Nu era o lume în care geniul să se manifeste la guvernante, însă cred că era dezamăgită. Considera că doctorul era singura persoană din Angelfield care *ar fi putut* s-o înțeleagă. Dar nici el n-o înțelegea.

S-a întors spre doctor şi s-a pomenit că îl privea din spate. El stătea cu mâinile în buzunare, cu umerii drepți, privind spre vârful tisei, unde începea cerul. Părul lui îngrijit încărunțea şi în vârful capului avea un început de chelie.

— John repară catastrofa pe care au provocat-o gemenele, a spus Hester.

— Ce le-a împins să facă asta?

— În ceea ce-o priveşte pe Emmeline, răspunsul e simplu. A convins-o Adeline. În ceea ce-o priveşte pe Adeline, e mai greu de răspuns. Mă îndoiesc că ştie ea însăşi. Mai tot timpul e condusă de impulsuri care nu par să aibă o cauză rațională. Oricare-ar fi fost motivul, rezultatul a fost devastator pentru John. Familia lui are grijă de grădina aceasta de generații.

— Sunt nemiloase! Şi e cu atât mai şocant, cu cât sunt nişte copii.

Pe fața ei apăru din nou îngrijorarea, neobservată însă de doctor. Evident că el nu se pricepea la copii.

— Nemiloase, într-adevăr. Copiii sunt capabili de mari cruzimi. Numai că noi nu vrem să ne gândim la ele.

Au început să se plimbe încet printre formele ornamentale, admirând tisele şi discutând despre munca lui Hester. Stând la distanță, dar destul de aproape pentru a-i auzi, îi urmărea un mic spion, ascunzându-se pe după trunchiurile copacilor. Ei au cotit la stânga şi la dreapta; uneori s-au întors pe propriile urme; era ca un joc de perspective, ca un dans complicat.

— Îmi imaginez că sunteți mulțumită de rezultatele muncii dumneavoastră cu Emmeline, domnişoară Barrow.

— Da. Peste un an sau doi, sub supravegherea mea, cred că Emmeline va renunța la îndărătnicie în favoarea bunătății şi va deveni o fată dulce. Nu va fi foarte deşteaptă, dar nu văd nici un motiv ca într-o zi ea să nu ducă o viață plăcută separat de sora ei. S-ar putea şi căsători. Nu toți bărbații caută inteligență la soțiile lor, iar Emmeline este foarte afectuoasă.

— Foarte bine, foarte bine...

— Cu Adeline e însă altă poveste.

S-au oprit lângă un obelisc înfrunzit, cu o gaură tăiată într-o parte a trunchiului. Guvernanta s-a uitat atent la crengile maronii din interior şi a atins o ramură tânără, cu frunze verzi strălucitoare, ce creştea din copacul bătrân, îndreptându-se spre lumină. A oftat.

— Adeline mă nedumereşte, doctore Maudsley. Mi-ar fi de folos opinia dumneavoastră medicală.

Doctorul făcu o mică plecăciune politicoasă.

— Desigur. Ce vă îngrijorează?

— N-am mai întâlnit niciodată un copil atât de aparte. Tăcu. Iertați-mă că nu mă exprim mai limpede, dar nu-mi pot găsi uşor cuvintele ca să-i descriu ciudățenia.

— Nu vă grăbiți, am tot timpul.

Doctorul i-a arătat o bancă joasă, în spatele căreia un gard viu din merişor fusese transformat într-o arcadă în spirală complicată, de forma unei tăblii de pat extrem de cizelate. S-au aşezat şi s-au pomenit în fața unuia dintre cele mai elaborate modele geometrice ale grădinii.

— Priviți, un dodecaedru.

Hester nu-i luă în seamă afirmația şi începu să explice.

— Adeline este un copil îndărătnic şi agresiv. Nu-mi acceptă prezența în casă şi ripostează la toate eforturile mele de a impune disciplina. Mănâncă la întâmplare; refuză să înghită ceva până când ajunge pe jumătate moartă de foame şi, chiar şi atunci, nu ia decât câteva bucățele. Trebuie să i se facă baie cu forța şi, în ciuda faptului că e slabă, e nevoie de doi oameni s-o țină în apă. La orice semn de afecțiune pe care i-l arăt, îmi răspunde cu indiferență. Pare incapabilă să aibă sentimente omeneşti şi, ca să vă spun adevărul, doctore Maudsley, mă întreb dacă se va putea umaniza vreodată.

— Inteligentă este?

— E vicleană. E deşteaptă. Dar n-o interesează altceva decât propriile dorințe, interese şi toane.

— La ore cum se comportă?

— Vă dați seama, desigur, că orele lor de studiu nu pot fi la fel ca în cazul unor copii normali. Nu studiem nici aritmetică, nici latină, nici geografie. Totuşi, pentru a păstra ordinea şi rutina, fetele studiază două ore, de două ori pe zi, iar eu le educ spunându-le poveşti.

— Lecțiile îi plac?

— Dac-aş şti ce să răspund la această întrebare! Este *sălbatică,* doctore Maudsley. Trebuie atrasă în cameră printr-o înşelătorie, iar uneori trebuie să-l pun pe John s-o

aducă pe sus. Face orice ca să nu vină, se zbate sau îşi lasă capul pe spate, rigid, ca să n-o poţi băga pe uşă. E imposibil s-o faci să stea în bancă. De cele mai multe ori, John e obligat s-o pună pur şi simplu la podea. Nu se uită la mine şi nu mă ascultă în clasă, ci se retrage într-o lume imaginară.

Doctorul asculta cu atenţie şi dădea din cap.

— E un caz complicat. Comportamentul ei vă creează o mare nelinişte şi vă e teamă că eforturile dumneavoastră sunt mai puţin eficiente decât în cazul surorii ei. Şi totuşi – zâmbetul lui era fermecător –, iertaţi-mă, domnişoară Barrow, dar nu înţeleg de ce pretindeţi că fata vă nedumereşte. Explicaţiile despre purtarea ei şi starea de sănătate mintală sunt, deopotrivă, mult mai coerente decât cele pe care le-ar putea da un student la medicină pe baza aceloraşi simptome.

Ea l-a privit drept în faţă.

— Nu am ajuns încă la partea care mă intrigă.

— Aha!

— Există metode care s-au aplicat cu succes la copii ca Adeline în trecut. Am tacticile mele în care am încredere şi n-aş ezita să le pun în practică, dacă n-ar fi...

Hester s-a oprit şi, de data asta, doctorul a avut înţelepciunea s-o lase să continue. Când a vorbit din nou, şi-a cântărit cuvintele cu grijă.

— Un fel de ceaţă o înconjoară pe Adeline, care o desparte nu numai de umanitate, ci şi de ea însăşi. Uneori ceaţa se subţiază, alteori se risipeşte şi se iveşte altă Adeline. Apoi ceaţa reapare şi ea se transformă în ce era la început.

Hester se uită la doctor, aşteptându-i reacţia. El se încruntă, iar deasupra frunţii, acolo unde părul începea să-i cadă, pielea era de un roz neted.

— Cum se poartă în aceste perioade?

— Semnele exterioare sunt foarte puține. Mai multe săptămâni nu mi-am dat seama ce se-ntâmplă şi, chiar şi-atunci, am aşteptat până am fost sigură că trebuie să apelez la dumneavoastră.

— Înțeleg.

— În primul rând, e vorba de respirație. Uneori se modifică şi ştiu că, deşi pretinde că e într-o lume numai a ei, ea mă ascultă. Iar mâinile...

— Mâinile?

— De obicei, sunt neîndemânatice şi încordate, aşa, îi arătă Hester, dar uneori observ că se relaxează, aşa, şi degetele ei se relaxară şi deveniră moi. E ca şi cum participarea ei la poveste e-atât de intensă şi o destinde atât de tare, încât uită de toată şarada respingerii şi neîncrederii. Am lucrat cu foarte mulți copii dificili, doctore Maudsley. Am multă experiență. Şi ce-am observat se rezumă la asta: contrar aşteptărilor, Adeline are *sentimente.*

Doctorul nu a răspuns imediat, ci a cugetat, iar Hester a părut mulțumită de această pauză.

— Există un tipar al apariției acestor semne?

— Nu sunt încă sigură... Dar...

El şi-a plecat capul, încurajând-o să continue.

— Nu înseamnă probabil nimic, dar anumite poveşti...

— Poveşti?

— *Jane Eyre*, de exemplu. Le-am spus o versiune prescurtată a primei părți, timp de mai multe zile, şi le-am studiat reacțiile. Şi la Dickens. Povestirile istorice şi fabulele nu au avut niciodată acelaşi efect.

Doctorul se încruntă.

— Se repetă deseori? Cititul din *Jane Eyre* produce întotdeauna schimbările de care vorbeați?

— Nu. Asta e problema.

— Hm... Şi ce doriți să faceți?

— Există metode de a struni copiii egoişti şi recalcitranți ca Adeline. O disciplină strictă aplicată acum ar putea fi de-ajuns ca să nu ajungă într-o instituție mai târziu. Totuşi, această disciplină, care presupune o rutină strictă şi îndepărtarea a tot ceea ce ar putea-o agita, ar face rău...

— Copilului pe care îl întrezăriți prin ceață?

— Exact. De fapt, pentru *acel* copil, nimic nu ar fi mai rău.

— Acel copil, fata din ceață, ce viitor credeți că ar avea?

— Nu se pune încă problema. Ajunge să spun că în acest moment refuz să cred c-o să se piardă. Cine ştie ce-ar putea deveni?

Au tăcut amândoi, privind la formele geometrice înverzite din fața lor, gândindu-se la problema lui Hester, fără să ştie că tocmai acea problemă, bine ascunsă în grădină, îi privea la rândul ei printre crengi.

În cele din urmă, doctorul a vorbit.

— Nu cunosc nici o boală care să cauzeze asemenea reacții de felul celor pe care le descrieți. Totuşi, poate nu ştiu eu. Aşteptă ca ea să protesteze; nu o făcu. Hm... Cel mai logic lucru este ca eu să-i fac copilului un consult amănunțit, pentru a-i stabili starea generală de sănătate, fizică şi mintală.

— La asta mă gândeam şi eu, răspunse Hester. Acum... Se scotoci prin buzunare. Iată notițele mele. Veți găsi în ele descrierea fiecărui episod în care am văzut simptomele, împreună cu o mică analiză preliminară. Poate după consultul medical veți mai putea sta jumătate de oră, să-mi spuneți ce impresie v-a făcut. Putem atunci să hotărâm ce vom face în viitor.

El o privi uimit. Îşi depăşise rolul de guvernantă, vorbea de parcă era doctor!

Hester se dăduse de gol.

Ezită. Putea oare să dea înapoi? Era prea târziu? Se hotărî. Fie ce-o fi.

— Nu e un dodecaedru, îi spuse pe un ton degajat. E un tetraedru.

Doctorul se ridică de pe bancă şi se îndreptă spre forma ornamentală. Unu, doi, trei, patru... Buzele i se mişcau în timp ce număra.

Inima mi s-a oprit în piept. O să dea oare roată copacului, socotindu-i laturile şi unghiurile? O să dea oare peste mine?

Dar când a ajuns la şase, s-a oprit. Ştia că ea are dreptate.

A urmat apoi un moment amuzant, când doar s-au privit unul pe altul. El părea derutat. Cine era această femeie? Ce autoritate îi dădea dreptul să-i vorbească în felul acela? Era doar o guvernantă din provincie, bondoacă şi comună. Nu-i aşa?

Ea îl privea în tăcere, captivată de strălucirea jucăuşă din ochii lui.

Lumea păru că se opreşte o secundă şi amândoi priviră jenați în altă parte.

— Consultul medical, începu Hester.

— Miercuri după-amiază se poate?

— Miercuri după-amiază.

Lumea a început din nou să se învârtă ca de obicei.

S-au îndreptat amândoi spre casă, iar când au ajuns la cotul pe care îl făcea aleea, doctorul şi-a luat rămas-bun.

Ascuns de ramurile tisei, micul spion şi-a ros unghiile şi s-a minunat.

▫ *Cinci note* ▫

Ochii mă usturau din cauza oboselii. Mintea îmi devenise uşoară ca foaia de hârtie. Lucrasem toată ziua şi jumătate din noapte, iar acum mi-era teamă să mă culc.

Oare începeam să am halucinaţii? Mi se părea că aud o melodie. Sau un fragment din ea. Doar cinci note distincte. Am deschis fereastra să mă asigur. Da. Se auzea clar, sunetele veneau din grădină.

Eu înţeleg *cuvinte.* Daţi-mi un fragment de text rupt sau distrus şi pot să ghicesc ce era înainte şi ce trebuia să vină după. Iar dacă nu reuşesc, pot cel puţin să reduc numărul posibilităţilor la soluţia cea mai plauzibilă. Dar muzica nu o pot descifra. Aceste cinci note erau oare începutul unui cântec de leagăn? Sau sfârşitul unui bocet? Era imposibil de spus. Neavând nici început, nici sfârşit ca să le încadreze, nici o melodie care să le dea sens, lucrul care le ţinea împreună era foarte precar. De fiecare dată când se auzea prima notă, creştea în mine un sentiment de nelinişte, în timp ce aşteptam să văd dacă nota următoare era încă acolo sau se pierduse în neant, dispărută pe veci, purtată pe aripile vântului. La fel se întâmpla cu a treia şi a patra. La a cincea nu se mai lega nimic, exista doar sentimentul că mai devreme sau mai târziu legăturile fragile care uneau aceste note distincte se vor rupe, aşa cum se rupseseră şi legăturile cu restul melodiei, şi că şi acest fragment neînsemnat va dispărea de tot, împrăştiindu-se în bătaia vântului ca ultimele frunze ale unui copac, iarna.

Imposibil de perceput atunci când raţiunea mea le cerea să cânte, auzeam aceste note venind de nicăieri când nu mă gândeam la ele. Cufundată în munca mea, seara, mi-am dat seama că îmi răsunau în minte de ceva timp. Sau când

eram în pat, între somn şi trezie, le auzeam în depărtare, spunându-mi ceva nedesluşit şi de neînțeles.

Dar acum le auzeam cu adevărat. La început o notă stingheră, următoarele înecate de ploaia care bătea în fereastră. Nu era nimic important, mi-am spus, şi m-am pregătit să mă culc din nou. Dar brusc, când ploaia s-a mai potolit, trei note s-au auzit distinct.

Noaptea era foarte întunecoasă. Cerul era atât de negru, că numai zgomotul ploii mă ajuta să disting grădina. Răpăitul ploii bătea în ferestre. Mai departe se auzeau rafalele de ploaie căzând pe pajişte. Pârâiaşe grăbite se scurgeau prin burlane şi țevi. Pic-pic-pic... Apa curgea de pe frunze pe pământ. Pretutindeni însă, asta dacă nu eram nebună sau nu visam, se auzeau cele cinci note. La la la la la.

Mi-am pus cizmele şi haina şi am ieşit în beznă.

Nu vedeam absolut nimic. Nu-mi auzeam decât zgomotul paşilor. Apoi am prins un sunet. Un sunet aspru, nemuzical; nu era un instrument, ci o voce stridentă, țipătoare, omenească.

Încet şi oprindu-mă des, am urmărit sunetul. Am înaintat pe alei şi am pătruns în grădina cu lac – cel puțin, acolo cred că am ajuns. Apoi m-am rătăcit, m-am împotmolit în mocirlă, căutând o alee, fără să ajung lângă tisă, aşa cum speram, ci într-o încrengătură de tufişuri cu țepi care mi se agățau de haine. Din acel moment am renunțat să mă mai gândesc unde mă aflam şi m-am bazat numai pe auz, urmând notele ca pe un fir al Ariadnei printr-un labirint pe care nu-l mai recunoşteam. Notele se auzeau la intervale neregulate şi, de fiecare dată, mă îndreptam spre ele până când nu le mai auzeam şi mă opream, aşteptând un alt indiciu. Cât am orbecăit astfel prin întuneric? Un sfert de oră? Jumătate de oră? Tot ce ştiu e că la sfârşit m-am

pomenit înapoi la uşa pe care ieşisem din casă. Mă învârtisem – sau fusesem condusă – în cerc.

Tăcerea era profundă. Notele dispăruseră, iar în locul lor se auzea din nou răpăitul ploii.

În loc să intru, m-am aşezat pe bancă şi mi-am plecat capul pe braţele încrucişate, simţind cum ploaia îmi cădea pe spate, pe gât, pe păr.

Părea o nebunie să fi ieşit în grădină urmărind o muzică fantomatică şi aproape am reuşit să mă conving singură că nu auzisem nimic decât produsul imaginaţiei mele. Apoi gândurile mi s-au îndreptat în altă direcţie. M-am întrebat dacă tata o să-mi spună cum să dau de Hester. M-am gândit la Angelfield şi m-am încruntat: ce va face Aurelius când se va dărâma conacul? Angelfield mi-a amintit de fantomă şi asta m-a făcut să mă gândesc la propria fantomă, la fotografia pe care i-o făcusem, pierdută într-o ceaţă alburie. M-am hotărât să-i telefonez mamei a doua zi, dar n-am dat prea multă atenţie acestui gând; nimeni nu poate să te oblige să-ţi ţii promisiunile făcute la miezul nopţii.

Apoi m-au trecut fiorii.

O prezenţă. Aici. Acum. Lângă mine.

Am tresărit şi am privit în jur.

Bezna era de nepătruns. Nu se vedea nici ţipenie. Totul, până şi stejarul cel mare, fusese învăluit în întuneric, iar lumea se redusese la ochii care mă priveau şi la bătăile nebuneşti ale inimii mele.

Nu era domnişoara Winter. Nu aici. Nu la ora asta din noapte.

Atunci cine?

L-am simţit *dinainte* să mă atingă. Senzaţia dintr-o parte a corpului – care apărea şi dispărea.

Era motanul Shadow.

S-a şters din nou de mine, m-a înghiontit în coaste, a mieunat destul de tardiv ca să-şi anunțe prezența. Am întins mâna şi l-am mângâiat, în timp ce încercam să-mi potolesc bătăile inimii. Motanul a tors.

— Eşti ud tot, i-am spus. Hai, prostuțule! Nu e o noapte în care să stai pe-afară.

A venit după mine în cameră, s-a lins şi s-a uscat în timp ce eu îmi înveleam părul într-un prosop. Am adormit amândoi în pat. De astă dată – poate mă ocrotea motanul visele mi-au dat pace.

Ziua următoare a fost cenuşie şi mohorâtă. După interviul obişnuit, m-am dus să mă plimb prin grădină. Am încercat, în lumina slabă a după-amiezii, să refac drumul pe care rătăcisem în bezna nopții. La început a fost destul de uşor: de-a lungul bordurilor şi apoi în grădina cu lac. Dar după aceea m-am rătăcit. Amintirea că mă împotmolisem în pământul moale şi umed al unui răsad mă deruta, pentru că toate răsadurile erau proaspăt greblate şi îngrijite. Totuşi, am încercat să ghicesc, am luat o hotărâre la întâmplare şi am pornit-o pe o alee circulară care poate fusese, poate nu traseul plimbării mele nocturne.

Nu am văzut nimic neobişnuit. În afară de faptul că am dat peste Maurice şi că, de data asta, mi-a vorbit. Îngenunchease lângă o bucată de pământ afânat, pe care îl netezea şi-l punea la loc. M-a simțit venind pe pajişte în spatele lui şi a ridicat privirea.

— Vulpi blestemate, a mârâit. Şi s-a întors la lucru.

M-am întors în casă şi am început să transcriu notele de la interviul de dimineață.

▫ *Experimentul* ▫

Ziua consultului medical a sosit, şi doctorul Maudsley s-a înfăţişat la conac. Ca de obicei, Charlie nu era prezent. Hester îl informase despre vizita doctorului pe calea obişnuită (o scrisoare lăsată în faţa camerelor lui pe o tavă) şi, neprimind nici un răspuns, a tras concluzia logică cum că problema nu-l interesa.

Pacienta era într-una dintre stările ei ursuze, dar calme. S-a lăsat dusă în camera unde urma să aibă loc consultul şi a acceptat să fie pipăită şi împunsă. Când i s-a cerut să deschidă gura şi să scoată limba, a refuzat, dar cel puţin, atunci când el şi-a băgat degetele în gura ei şi i-a dezlipit falca de sus de falca de jos, nu l-a muşcat. Ochii ei au alunecat dincolo de doctor şi de instrumentele sale, nepărând să-l ia prea mult în seamă. Nu a putut fi convinsă să scoată vreun cuvânt.

Doctorul Maudsley a tras concluzia că pacienta era sub greutatea normală şi că avea păduchi; altfel, nu avea nici o problemă de sănătate. Starea ei psihică era însă o problemă. Era copila, aşa cum sugerase John-the-dig, retardată mintal? Sau comportamentul ei era cauzat de neglijenţa părinţilor şi lipsa de disciplină? Aceasta era părerea lui Missus, care, în public, cel puţin, avea tendinţa să le apere pe gemene.

Acestea nu erau singurele opinii pe care le ceruse doctorul înainte s-o consulte pe geamăna cea rebelă. În noaptea de dinainte, acasă la el, cu pipa-n gură, cu mâna sprijinită de şemineu, cugetase cu glas tare asupra cazului (îi plăcea să fie ascultat de soţie; asta îl făcea mai elocvent), enumerând întâmplările nefericite de care auzise. Era vorba despre furturile din casele sătenilor, distrugerea grădinii ornamentale, răutăţile la care fusese supusă Emmeline, fascinaţia pentru chibrituri. Medita asupra posibilelor explicaţii, când se auzise vocea liniştită a soţiei.

— Nu crezi că e doar răutăcioasă?

O clipă a fost prea uimit de întrerupere, aşa că nu i-a răspuns.

— Era doar o sugestie, a spus ea, dând din mână ca şi cum îşi retrăgea cuvintele. Vorbise cu blândeţe, dar asta nu prea conta. Faptul că vorbise era îndeajuns ca s-o facă vinovată de aroganţă.

Apoi mai era şi Hester.

— Trebuie să ţineţi cont, spusese ea, că în absenţa unei legături strânse cu părinţii şi fără nici un alt exemplu demn de urmat, evoluţia copilului a depins în totalitate de calitatea ei de geamănă. Sora ei e singura prezenţă fixă şi permanentă din conştiinţa ei, prin urmare întreaga viziune asupra lumii s-a format prin prisma relaţiei lor.

Avea dreptate, desigur. Nu ştia din ce carte scosese acea idee, dar era o carte pe care probabil o citise cu seriozitate, căci îşi elaborase teoria foarte rezonabil. În timp ce asculta, doctorul fusese uimit de vocea ei ciudată. În ciuda tonului feminin, se simţea în ea autoritatea masculină. Ştia ce spune. Avea un mod amuzant de a-şi exprima părerile, pe acelaşi ton calm cu care explica şi o teorie scrisă a vreunei personalităţi. Iar când se oprea să-şi tragă sufletul, la sfârşitul unei propoziţii, îi arunca o privire pătrunzătoare – la început o considerase neliniştitoare, mai apoi însă amuzantă –, ca el să-şi dea seama când trebuia să vorbească sau dacă dorea să continue chiar ea.

— Trebuie să fac mai multe cercetări, i-a spus lui Hester când s-au întâlnit să discute starea pacientei, după consult. Voi ţine cont de faptul că este geamănă.

Hester a aprobat din cap.

— Felul în care înţeleg eu problema, a spus ea, este următorul. Din mai multe puncte de vedere, puteţi

considera că gemenele au un set de caracteristici comune. Acolo unde o persoană obişnuită, sănătoasă, simte mai multe emoţii, dezvăluie o varietate de comportamente, se poate spune că gemenii au împărţit emoţiile şi comportamentul în două şi şi-a luat fiecare anumite trăsături. O geamănă este sălbatică şi predispusă la furie; cealaltă este indolentă şi pasivă. Una preferă curăţenia; cealaltă se dă în vânt după murdărie. Una are o poftă de mâncare insaţiabilă; cealaltă poate face foamea zile întregi. Acum, această polaritate – putem dezbate mai târziu cât de conştient a fost aleasă – este crucială pentru identitatea Adelinei; nu e surprinzător, nu-i aşa, că îşi reprimă orice comportament care, după părerea ei, o caracterizează mai degrabă pe Emmeline? întrebarea era retorică; nu i-a făcut semn doctorului că putea vorbi, însă a tras adânc aer în piept şi a continuat. Să luăm acum în calcul trăsăturile fetei din ceaţă. Ea ascultă poveşti, este capabilă să înţeleagă şi să fie emoţionată de un limbaj care nu e cel specific gemenilor. Asta sugerează capacitatea de a interacţiona cu alţi oameni. Dar, dintre gemene, cui i s-a dat rolul de a fi sociabilă? Emmelinei! Astfel că Adeline trebuie să reprime această parte umană din ea.

Hester întoarse capul spre doctor şi îi aruncă privirea care voia să spună că era rândul lui să vorbească.

— E o teorie interesantă, răspunse el prudent. Ar fi trebuit să mă gândesc la teoria opusă, nu-i aşa? Că, fiind gemene, te aştepţi să fie mai degrabă asemănătoare decât diferite?

— Dar ştim din observaţii că nu asta e situaţia, îl contrazise ea.

— Hm...

Ea nu spuse nimic, lăsându-l să mediteze. El se uită lung la peretele gol, cufundat în gânduri, în timp ce ea îi arunca

priviri îngrijorate, încercând să ghicească ce impresie îi făcuse teoria ei. Apoi el se hotărî să se pronunțe.

— Chiar dacă teoria aceasta a dumitale e interesantă, zâmbi el împăciuitor, ca să aline efectul lipsei sale de încredere, nu-mi amintesc să fi citit despre o asemenea separare a caracterului între gemeni în nici o carte autorizată.

Ea nu luă în seamă zâmbetul şi îl privi drept în față.

— Aşa e, nu apare în cărți autorizate. Dacă ar fi trebuit să fie menționată într-o carte, ar fi fost în cea a lui Lawson, dar nu e.

— L-ai citit pe Lawson?

— Desigur. Nu mi-aş fi permis să emit opinii asupra unui subiect fără să fiu sigură de sursele mele.

— Oh!

— Există o referire la băieții gemeni peruvieni în Harwood, care e sugestivă, chiar dacă nu trage concluzia care se impunea.

— Îmi aduc aminte de exemplul la care te referi... Tresări. O! îmi dau seama de legătură! Ei bine, mă întreb dacă studiul cazului Brasenby are vreo relevanță...

— Nu am reuşit să obțin tot materialul. Puteți să mi-l împrumutați?

Astfel a început totul.

Impresionat de justețea observațiilor lui Hester, doctorul i-a împrumutat studiul cazului Brasenby. Când i l-a înapoiat, ea i-a dat şi o hârtie cu note şi întrebări concise şi pline de substanță. Între timp, el obținuse mai multe cărți şi articole care să-i completeze documentația despre gemeni, volume recent publicate, copii ale unor cărți aflate sub tipar, scrise de diverşi specialişti, tratate străine. După vreo două săptămâni, a descoperit că putea câştiga timp dacă i le dădea mai întâi lui Hester, lui rămânându-i de citit doar

rezumatele concise şi pline de logică pe care le făcea ea. Când au terminat amândoi de citit tot ce se putea, au trecut la propriile observaţii. Amândoi îşi făcuseră fişe, ale lui medicale, ale ei psihologice; pe marginile manuscrisului ei erau numeroase adnotări, dar făcuse încă şi mai multe comentarii pe manuscrisul lui, uneori ataşând propriile eseuri legate de temă pe foi separate.

Au citit; s-au gândit; au scris; s-au întâlnit; au discutat. Au continuat aşa până când au aflat tot ce se putea şti despre gemeni, dar exista un singur lucru pe care nu-l ştiau, iar acesta era singurul element care conta.

— Toată munca asta, spuse doctorul într-o seară în bibliotecă, toate hârtiile astea şi încă nu ne-am lămurit... îşi trecu mâna prin păr agitat. Îi spusese soţiei că se va întoarce acasă la şapte şi jumătate şi era în întârziere. Oare din cauza Emmelinei o reprimă Adeline pe fata din ceaţă? Cred că răspunsul la această întrebare se află dincolo de ceea ce se ştie în prezent. Oftă şi aruncă creionul pe masă, pe jumătate furios, pe jumătate resemnat.

— Aveţi dreptate. Răspunsul se află dincolo. Putea fi iertată dacă vocea ei suna mustrător: lui îi trebuiseră patru săptămâni să ajungă la concluzia pe care ea i-ar fi putut-o da de la început, dacă el ar fi vrut s-o asculte.

Se întoarse spre ea.

— Există un singur mod de-a afla, spuse ea încet.

El ridică o sprânceană.

— Experienţa mea şi observaţiile mele m-au făcut să cred că există aici potenţial pentru un proiect de cercetare. Desigur, ca simplă guvernantă, n-aş putea convinge o revistă de specialitate să publice concluziile mele. S-ar uita grăbiţi peste ele şi m-ar considera o femeie prostuţă, care are idei dincolo de posibilităţile ei. Ea dădu din umeri şi lăsă ochii în jos. Poate că au dreptate şi chiar asta sunt. Totuşi – îi

aruncă o privire şireată –, pentru un bărbat cu studiile potrivite şi cunoştinţele necesare, sunt sigură că ar fi un proiect profitabil.

Doctorul păru la început surprins, apoi în ochi i se aprinse o strălucire ciudată. O cercetare originală! Ideea nu era chiar atât de deplasată. Îşi dădu seama de asta pe loc. Graţie lecturilor sale din ultimele luni, era probabil doctorul cel mai informat în problema gemenilor din ţară! Cine mai avea cunoştinţele lui? Şi, mai mult, cine mai avea pacientul perfect la îndemână? O cercetare originală? De ce nu?

L-a lăsat să plutească în acest vis câteva clipe, iar când a văzut că sugestia ei i se întipărise în minte, a murmurat:

— Bineînţeles, dacă aveţi nevoie de un asistent, aş fi bucuroasă să vă ajut.

— Foarte frumos din partea dumitale, aprobă el. Desigur, ai lucrat cu fetele. Ai experienţă practică... Nepreţuită... Cu adevărat nepreţuită.

A plecat şi a ajuns acasă plutind, ca într-un vis, fără să observe că mâncarea era rece şi soţia supărată.

Hester a adunat hârtiile de pe masă şi a ieşit din cameră; paşii ei siguri şi uşa închisă cu putere dădeau impresia de mulţumire de sine.

Biblioteca părea goală, dar nu era.

Suită pe raftul cel mai de sus, o fată îşi rodea unghiile şi se gândea.

Cercetare originală.

Oare din cauza Emmelinei o reprimă Adeline pe fata din ceaţă?

Nu era nevoie să fii un geniu ca să-ţi dai seama ce se va întâmpla în continuare.

Au făcut-o în timpul nopţii.

Emmeline nici n-a crâcnit când au ridicat-o din pat. Se simțea probabil în siguranță în brațele lui Hester; probabil recunoştea mirosul de săpun în somn, pe când era scoasă din cameră şi purtată de-a lungul coridorului. Oricare-ar fi fost motivul, ea nu şi-a dat seama în noaptea aceea ce se întâmpla! A aflat adevărul multe ore mai târziu.

Situația a fost diferită cu Adeline. Iute şi isteață, şi-a dat seama imediat de absența surorii ei. S-a năpustit la uşă, dar a găsit-o deja încuiată de mâna rapidă a lui Hester. Într-o clipă a ştiut totul, a simțit totul. Despărțite. Nu a țipat, nu a lovit cu pumnii-n uşă, nu a zgâriat lacătul cu unghiile. A renunțat la luptă. A căzut la podea, s-a ghemuit lângă uşă şi a stat acolo toată noaptea. Scândurile goale i-au julit încheieturile, dar n-a simțit durerea. Focul nu era făcut şi cămaşa de noapte era subțire, dar n-a simțit frigul. Nu mai simțea nimic. Era distrusă.

Când au venit s-o ia a doua zi de dimineață, nu a auzit cheia care se mişca în broască, nu a reacționat când uşa s-a deschis. Ochii îi erau orbi, corpul inert. Cât de rece era! Putea fi foarte bine luată drept un cadavru, dacă n-ar fi fost buzele care se mişcau neîncetat, incarnând şoptit *Emmeline, Emmeline.* Hester a ridicat-o pe Adeline în brațe. Nu i-a fost greu. Copilul avea paisprezece ani acum, dar era numai piele şi os. Toată puterea îi zăcea în voință, iar când voința a părăsit-o, restul n-a mai contat. Au dus-o pe scări în jos la fel de uşor cum ar fi dus o pernă la aerisit.

John a condus trăsura. În tăcere. Că era de acord sau nu n-avea nici o însemnătate. Hester era cea care lua deciziile.

I-au spus Adelinei că urma s-o vadă pe Emmeline. O minciună care nu era necesară: ar fi putut s-o ducă pe Adeline oriunde şi ea tot nu s-ar fi opus. Era pierdută. Total absentă. Fără sora ei, era nimeni şi nimic. Era doar carcasa

unei ființe, pe care au dus-o la casa doctorului. Au lăsat-o acolo.

Întorşi acasă, au mutat-o pe Emmeline din patul lui Hester înapoi în propriul pat, fără s-o trezească. A mai dormit o oră, iar când a deschis ochii, n-a fost prea uimită să vadă că sora ei lipsea. Pe măsură ce dimineața trecea, uimirea i-a crescut, iar după-amiaza s-a transformat în nelinişte. A căutat-o prin casă. A căutat-o prin grădină. A mers cât de departe a îndrăznit, în pădure, în sat.

La ora ceaiului, Hester a găsit-o la marginea drumului, privind fix în direcția pe care ar fi luat-o, dacă ar fi putut: spre uşa casei doctorului. Nu îndrăznea să meargă mai departe. Hester a pus o mână pe umărul Emmelinei şi a tras-o la pieptul său, apoi a dus-o înapoi în casă. Din când în când, Emmeline se oprea, ezita, dorind să se întoarcă, însă Hester o lua de mână şi o conducea hotărâtă spre casă. Emmeline a urmat-o cu paşi ascultători, dar ezitanți. După ceai, s-a aşezat la fereastră, privind afară. I s-a făcut din ce în ce mai frică, pe măsură ce lumina scădea, dar numai când Hester a încuiat uşile şi a început ritualul culcării a devenit Emmeline tulburată.

A plâns toată noaptea. Cu hohote singuratice, care păreau că nu se mai termină. Ceea ce îi luase Adelinei o clipă să înțeleagă durase pentru Emmeline o zi întreagă de agonie. Dar la ivirea zorilor era tăcută. Plânsese şi tremurase până se aşternuse uitarea.

Despărțirea unor gemeni nu este o despărțire obişnuită. Imaginați-vă că ați supraviețuit unui cutremur. Când îți revii, îți dai seama că lumea e de nerecunoscut. Orizontul este altfel. Soarele are altă culoare. Nimic nu-ți mai e familiar. Tu eşti în viață. Dar nu mai e o viață adevărată. Nu este de mirare că supraviețuitorii acestor dezastre îşi doresc de multe ori să fi pierit împreună cu ceilalți.

*

Domnişoara Winter stătea privind în gol. Faimosul ei păr arămiu se decolorase până la un portocaliu fad. Nu se mai dădea cu fixativ, iar cârlionții şi inelele se transformaseră într-o masă cleioasă, diformă. Chipul îi era încordat, iar ea se ținea țeapănă, ca şi cum se lupta cu un vânt muşcător pe care numai ea putea să-l simtă. Încet, şi-a întors privirea spre mine.

— Vă simțiți bine? am întrebat. Judith spune că nu prea mâncați.

— Niciodată n-am mâncat mai mult.

— Dar sunteți palidă.

— Sunt doar puțin obosită.

Am terminat devreme. Niciuna dintre noi nu era în stare să continue.

▫ *Crezi în fantome?* ▫

Când am revăzut-o, domnişoara Winter era schimbată, închidea ochii cu greutate şi îi lua mai mult decât de obicei să invoce trecutul şi să înceapă să vorbească. În timp ce se concentra, am urmărit-o şi mi-am dat seama că renunțase la genele false. Fardul de ochi purpuriu mai era, ca şi linia fină de tuş. Dar fără genele lungi ca picioarele de păianjen, arăta dintr-odată ca un copil care se jucase cu trusa de cosmetice a mamei lui.

*

Lucrurile nu se desfăşurau cum îşi închipuiseră Hester şi doctorul. Se pregătiseră pentru o Adeline violentă, furioasă, care să dea din picioare şi să se opună. Cât despre Emmeline, se bazau pe afecțiunea ei pentru Hester ca să

suporte despărțirea de geamănă. Pe scurt, se așteptau la aceleași fete de dinainte, doar că separate, și nu împreună. Astfel că la început au fost uimiți de transformarea gemenelor într-o pereche de păpuși de cârpă.

Ceva viață mai exista în ele. Sângele continua să le circule leneș prin vene. Înghițeau supa care le era dată cu lingura în gură de trei ori pe zi, într-o casă de Missus, în cealaltă de soția doctorului. Dar înghițitul este un reflex, iar ele nu aveau poftă de mâncare. Ochii lor, deschiși ziua, nu vedeau nimic, iar noaptea, deși închiși, nu oblăduiau un somn liniștit. Erau despărțite; erau singure; intraseră într-un fel de cerc al infernului. Erau ca niște oameni amputați, numai că nu le lipsea vreun membru, ci sufletele.

Aveau cei doi oameni de știință îndoieli? Se opreau ei să se întrebe dacă fac ceea ce trebuie? Siluetele inerte, inconștiente ale gemenelor aruncau vreo umbră asupra minunatului lor proiect? Nu erau cruzi dinadins. Doar iresponsabili. Erau călăuziți greșit de cunoștințele lor, de ambiția lor, de propria orbire.

Doctorul făcea teste. Hester observa. Se întâlneau în fiecare zi să compare rezultatele. Să discute despre ceea ce la început numiseră, cu optimism naiv, progres. Stăteau împreună fie la masa de lucru a doctorului, fie în biblioteca de la Angelfield, cu capetele plecate deasupra hârtiilor pe care era notat fiecare detaliu al vieții fetelor. Comportament, dietă, somn. Își puneau întrebări despre lipsa poftei de mâncare, despre tendința de a dormi tot timpul – deși acel somn nu era un somn adevărat. Propuneau teorii care să explice schimbările survenite în comportamentul gemenelor. Experimentul nu înainta la fel de bine cum se așteptaseră, începuse de fapt catastrofal, dar cei doi nu-și dădeau seama că puteau face rău, preferând să spere că puteau face o minune.

Doctorului îi făcea mare plăcere să lucreze, pentru prima oară după decenii, cu o minte cu pregătire ştiinţifică de cel mai înalt nivel. Se minuna de capacităţile discipolei sale de a înţelege un principiu într-o clipă şi de a-l pune imediat în aplicare cu originalitate şi rigurozitate. Nu după mult timp, a recunoscut în sinea lui că era mai mult o colegă decât o discipolă. Hester se simţea fericită să descopere că, în sfârşit, mintea ei era cultivată şi provocată aşa cum trebuie. După fiecare întâlnire, strălucea de încântare şi de entuziasm. Astfel că orbirea lor era firească. Cum ar fi putut înţelege că ce le făcea lor atât de mult bine le dăuna copiilor pe care îi aveau în grijă? Poate seara, când scriau în singurătate notiţele zilnice, îşi ridicau fiecare în parte ochii spre copilul inert, cu ochi lipsiţi de expresie, care stătea pe un scaun în colţ, şi îi cuprindea îndoiala. Poate. Însă, chiar dacă se întâmpla aşa, ei nu au notat-o în comentariile lor, nici nu s-au destăinuit unul altuia.

Atât de absorbiţi ajunseseră cei doi de preocuparea lor comună, încât nu vedeau că marele proiect nu evolua deloc. Emmeline şi Adeline erau rigide şi într-o stare de stupoare totală, iar fata din ceaţă nu apărea de nicăieri. Fără să se lase descurajaţi, savanţii şi-au continuat munca: au făcut grafice şi tabele, au propus teorii şi au creat experimente complicate. La fiecare eşec îşi spuneau că omiseseră ceva din vastul câmp de experienţe şi treceau la o nouă idee minunată.

Soţia doctorului şi Missus erau implicate, dar indirect. Se îngrijeau de sănătatea fizică a fetelor. Le dădeau supă cu lingura, în gurile supuse, de trei ori pe zi. Le îmbrăcau pe gemene, le făceau baie, le spălau rufele, le pieptănau. Fiecare femeie avea motivele ei să nu fie de acord cu proiectul; fiecare avea motivele ei să nu-şi destăinuie gândurile. Cât despre John-the-dig, el nu era deloc implicat.

Nimeni nu-i cerea părerea, ceea ce însă nu-l împiedica să facă prorocirea zilnică față de Missus, în bucătărie:

— Nimic bun n-o să iasă din asta, îți spun eu. Nimic bun!

A sosit apoi momentul când ar fi putut să renunțe. Toate planurile lor eşuaseră şi, chiar dacă şi-au stors creierii, nu mai ştiau ce metodă să aplice. Totuşi, Hester a observat mici semne de îmbunătățire în starea Emmelinei. Fata îşi întorsese capul spre fereastră. Strângea în mână o jucărie lucioasă şi nu putea nimeni să i-o ia. Ascultând la uşă (ceea ce, apropo, nu înseamnă proastă-creştere dacă e în numele ştiinței), Hester a descoperit că, atunci când era lăsată singură, fata gângurea în limba gemenelor.

— Se liniştește singură, îi spuse ea doctorului, imaginându-şi că se află împreună cu sora ei.

Doctorul a început s-o lase pe Adeline singură mai multe ore şi asculta în fața uşii, cu caietul şi creionul în mână. Nu se auzea nimic.

Hester şi doctorul s-au sfătuit să aibă răbdare în cazul grav al Adelinei, în timp ce se felicitau pentru progresele Emmelinei. Fericiți, au notat pofta de mâncare crescândă a Emmelinei, dorința ei de a sta drept în scaun, primii paşi pe care îi făcuse din proprie voință. Curând hoinărea prin casă şi grădină fără o țintă precisă. O, da, Hester şi doctorul au fost de acord, experimentul ducea acum undeva! E greu de spus dacă la un moment dat au renunțat să mai considere că ceea ce ei numeau „progrese" la Emmeline consta numai în întoarcerea la obiceiurile dinainte de experiment.

Situația Emmelinei nu era însă nici pe departe îmbucurătoare. A venit o zi cumplită când şi-a urmat instinctul până la dulapul plin de zdrențe pe care sora ei obişnuia să le poarte. Le-a ridicat, le-a inspirat mirosul stătut, animalic, şi apoi, în culmea fericirii, s-a împodobit cu ele. Era ciudat, dar ce era mai rău abia urma. Îmbrăcată

astfel, s-a văzut într-o oglindă şi, luând imaginea drept Adeline, a intrat direct în ea. Zgomotul a fost atât de puternic, că a făcut-o pe Missus să vină alergând şi a găsit-o pe Emmeline plângând lângă oglindă, nu pentru că o durea ceva, ci pentru biata ei soră, care se spărsese în bucăţi şi sângera.

Hester i-a luat hainele şi i-a poruncit lui John să le ardă. Ca o precauţie în plus, i-a cerut lui Missus să întoarcă toate oglinzile spre perete. Emmeline a fost uimită, dar nu s-au mai produs asemenea incidente.

Nu voia să vorbească. Chiar dacă şoaptele singuratice continuau în spatele uşilor închise, întotdeauna în vechea limbă a gemenelor, Emmeline nu putea fi convinsă să le spună nici măcar un singur cuvânt în engleză lui Missus sau lui Hester. Era o problemă de dezbătut. Hester şi doctorul au avut o lungă întrevedere în bibliotecă, iar la sfârşitul ei au tras concluzia că nu aveau de ce să se îngrijoreze. Emmeline putea şi voia să vorbească, dacă i se dădea mai mult timp. Refuzul de a vorbi, incidentul cu oglinda – erau eşecuri, desigur, dar şi ştiinţa are eşecurile ei. Şi priviţi progresele! Nu era Emmeline destul de puternică să iasă afară? Petrecea mai puţine ore rătăcind pe marginea drumului, la hotarul invizibil dincolo de care nu îndrăznea să păşească, privind în direcţia casei doctorului. Lucrurile mergeau bine, aşa cum se aşteptaseră.

Progrese? Nu erau cele pe care le speraseră la început. Nu era aproape nimic comparabil cu rezultatele pe care Hester le obţinuse cu fata imediat ce sosise. Dar era tot ce aveau şi trebuia să profite din plin de asta. Poate că în secret se simţeau uşuraţi. Care-ar fi fost efectul unui mare succes? N-ar mai fi avut motive să colaboreze. Şi, chiar dacă nu-şi dădeau seama, nu doreau acest lucru.

N-ar fi terminat niciodată experimentul din propria voință. Niciodată. A fost nevoie de altceva, ceva exterior, ca să-i oprească. Ceva care a apărut pe neaşteptate.

*

— Ce-a fost?

Chiar dacă eram la sfârşitul interviului, chiar dacă avea privirea aceea obosită şi tulbure când trebuia să ia medicamentele, chiar dacă era interzis să pui întrebări, nu m-am putut abține.

În ciuda durerii, în ochii ei a apărut o lucire verde vicleană, în timp ce se apleca încrezătoare spre mine.

— Crezi în fantome, Margaret?

Dacă credeam în fantome? Ce puteam să spun? Am aprobat din cap.

Mulțumită, domnişoara Winter s-a aşezat la loc în scaun, iar eu am avut din nou impresia că dezvăluisem mai mult decât voiam.

— Hester nu credea. Existența lor nu putea fi demonstrată ştiințific. Astfel că, necrezând în fantome, a fost foarte tulburată când a văzut una.

*

Iată cum s-a întâmplat.

Într-o zi senină, Hester, care îşi terminase treburile mai devreme decât de obicei, a plecat de-acasă şi s-a hotărât să facă o plimbare mai lungă până la casa doctorului. Cerul era de un albastru strălucitor, aerul proaspăt şi curat, iar ea se simțea plină de o energie pe care n-o putea defini, dar care o făcea să dorească să fie mereu activă.

Cărarea de pe câmp a dus-o pe o mică pantă care, deşi nu era foarte abruptă, îi oferea o privelişte bună asupra

câmpurilor şi ţinuturilor dimprejur. Era la jumătatea drumului spre casa doctorului, mergând cu paşi hotărâţi, cu inima bătându-i cu putere, dar fără să se simtă câtuşi de puţin obosită, având senzaţia că ar putea zbura, când a văzut ceva ce a încremenit-o.

În depărtare, jucându-se împreună pe câmp, erau Emmeline şi Adeline. Ele erau, cu siguranţă. Două coame de păr roşcat, două perechi de pantofi negri; o fată în rochia de poplin albastru cu care o îmbrăcase Missus pe Emmeline în dimineaţa aceea, cealaltă într-o rochie verde.

Era imposibil.

Dar nu. Hester avea o minte ştiinţifică. Le vedea, deci erau acolo. Trebuia să existe o explicaţie. Adeline scăpase din casa doctorului. Toropeala ei dispăruse subit, aşa cum apăruse şi, profitând de o fereastră deschisă sau de cheile abandonate neglijent, evadase înainte ca cineva să-şi dea seama. Asta era.

Ce putea face? Să alerge spre gemene nu avea nici un rost. Ar fi trebuit să se apropie de ele trecând peste un câmp întins, iar ele ar fi văzut-o şi ar fi fugit înainte ca ea să ajungă la jumătatea distanţei. Astfel că s-a îndreptat spre casa doctorului. Alergând.

A ajuns imediat şi a bătut nerăbdătoare la uşă. Doamna Maudsley i-a deschis, iritată de zgomot, dar Hester avea lucruri mai importante de făcut decât să-şi ceară scuze, astfel că a dat-o la o parte, alergând spre cabinet. A intrat fără să bată la uşă.

Doctorul şi-a ridicat ochii, surprins să-şi vadă colaboratoarea atât de agitată, cu părul de obicei îngrijit fluturând în toate părţile. Nu mai avea suflu. Voia să vorbească, dar pe moment nu putea.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el, ridicându-se de pe scaun şi înconjurând biroul pentru a-şi pune mâinile pe umerii ei.

— Adeline! a gâfâit ea. I-ați dat drumul!

Doctorul, nedumerit, s-a încruntat. A întors-o pe Hester, ținând-o de umeri, până ce a privit în cealaltă parte a camerei.

Adeline era acolo.

Hester s-a întors spre doctor.

— Dar tocmai am văzut-o! Cu Emmeline! La marginea pădurii, dincolo de câmpul lui Oates... A început să vorbească vehement, dar vocea i se gâtuia pe măsură ce începea să-şi vină în fire.

— Calmează-te, stai jos, aici, bea puțină apă, spuse doctorul.

— Probabil că a fugit. Cum ar fi putut să scape? Şi să se întoarcă atât de repede?

Hester încerca să dea o explicație logică.

— De două ore e în camera asta. De la micul dejun. Nu a fost lăsată singură în tot acest timp. Se uită în ochii lui Hester, tulburați de emoție. Probabil era alt copil. Din sat, sugeră el, păstrându-şi sobrietatea.

— Dar... Hester scutură din cap. Erau hainele Adelinei. Părul Adelinei.

Hester se întoarse să se uite din nou la Adeline. Ochii ei larg deschişi erau indiferenți la lume. Nu purta rochia verde pe care o văzuse Hester cu câteva minute înainte, ci pe cea albastră, iar părul ei nu era desfăcut, ci prins în cozi.

Privirea pe care Hester i-o aruncă doctorului era plină de uimire. Respira greu. Nu exista nici o explicație logică pentru ceea ce văzuse. Nu putea fi demonstrat ştiințific. Iar Hester ştia că lumea era profund ştiințifică. Nu putea exista decât o singură explicație.

— Am înnebunit! a şoptit ea. Pupilele i s-au dilatat, iar nările au început să-i tremure. Am văzut o fantomă!

Ochii i s-au umplut de lacrimi.

Asta a creat o tulburare ciudată în sufletul doctorului, care-şi vedea colaboratoarea într-o asemenea stare de emoție profundă. Chiar dacă la început omul de știință îi admirase lui Hester mintea lucidă şi rațiunea pe care puteai conta, de astă dată a fost bărbatul, animalic şi instinctiv, cel care a răspuns la tulburarea ei, petrecându-şi brațele în jurul ei şi sărutând-o plin de pasiune.

Hester nu s-a opus.

Să asculți la uşă nu e semn de proastă-creştere dacă e în scopuri ştiințifice, iar soția doctorului avea o minte pătrunzătoare când trebuia să-şi observe soțul. Sărutul care i-a uluit pe doctor şi pe Hester nu a fost deloc o surpriză pentru doamna Maudsley, care se aştepta la aşa ceva de mai mult timp.

A trântit uşa de perete şi, într-o firească izbucnire de furie, a năvălit în cabinet.

— Am să te rog să părăseşti imediat această casă! i-a poruncit lui Hester. Îl poți trimite pe John cu trăsura să ia copilul. Iar soțului ei îi spuse:

— Cu tine vorbesc mai târziu.

Experimentul a luat sfârşit. Ca multe alte lucruri.

John a adus-o pe Adeline. Nu l-a întâlnit nici pe doctor, nici pe soția acestuia, dar a aflat tot ce se întâmplase în dimineața aceea de la servitoare.

A pus-o pe Adeline în vechiul ei pat, în vechea ei cameră, şi a lăsat uşa întredeschisă.

Emmeline, care hoinărea prin pădure, a ridicat capul, a adulmecat în aer şi s-a întors drept acasă. A intrat pe uşa de la bucătărie, a luat-o în sus pe scări, a urcat treptele câte două odată şi a mers fără să ezite spre vechea cameră. A închis uşa după ea.

Iar Hester? Nimeni nu a văzut-o întorcându-se acasă şi nimeni nu a auzit-o plecând. Dar, când Missus a bătut la uşa ei în dimineaţa următoare, a găsit mica odaie curată şi goală şi pe Hester plecată.

*

M-am desprins de vraja poveştii şi m-am trezit în biblioteca plină de oglinzi şi de lumină a domnişoarei Winter.

— Unde s-a dus? am întrebat.

Domnişoara Winter m-a privit, încruntându-se uşor.

— Habar n-am. Ce contează?

— Trebuie să se fi dus undeva.

Povestitoarea a privit în altă parte.

— Domnişoară Lea, nu merită să te ataşezi de personajele secundare. Asta nu e povestea lor. Ele vin, pleacă, iar când pleacă, dispar pentru totdeauna. Aşa stau lucrurile.

Mi-am prins creionul de marginea spiralată a caietului şi am pornit spre uşă, dar când am ajuns acolo, m-am oprit.

— Atunci de unde-a venit?

— Pentru Dumnezeu! Era numai o guvernantă! Nu are nici o importanţă, îţi spun.

— Trebuie să fi avut recomandări. O slujbă anterioară. Sau o cerere de angajare, cu o adresă. Sau poate a venit printr-o agenţie?

Domnişoara Winter a închis ochii şi o grimasă de durere i-a apărut pe faţă.

— Domnul Lomax, avocatul familiei Angelfield, are toate detaliile. Nu cred că îţi vor fi de folos. Asta e povestea mea. Ar trebui să ştiu. Biroul său e în Market Street, Banbury. Îl voi ruga să răspundă la toate întrebările pe care vrei să i le pui.

I-am scris doctorului Lomax chiar în seara aceea.

▫ *În căutarea lui Hester* ▫

În dimineața următoare, când Judith mi-a adus tava cu micul dejun, i-am dat scrisoarea pentru domnul Lomax, iar ea a scos o scrisoare pentru mine din buzunarul şorțului. Am recunoscut scrisul tatălui meu.

Scrisorile tatălui meu erau mereu o mângâiere, iar aceasta nu făcea excepție. Spera că sunt bine. Cum mergea munca? Citise un roman danez din secolul al XIX-lea, straniu şi foarte frumos, despre care o să-mi povestească. La licitație dăduse peste un teanc de scrisori din secolul al XVIII-lea, pe care nimeni nu părea că le doreşte. Mă interesau? Le cumpărase pentru orice eventualitate. Detectivi particulari? Ei bine, nu era mai potrivit un specialist în genealogii, care-ar fi putut să facă o treabă mai bună? Exista o persoană pe care o cunoştea şi care avea toate datele necesare şi, dacă se gândea mai bine, îi era îndatorat tatălui meu: venea uneori la magazin să consulte almanahurile. Dacă doream să continui cercetarea, îmi dădea adresa. În final, ca întotdeauna, îmi scria cinci cuvinte bine intenționate, dar lipsite de orice căldură. *Mama îți trimite dragostea ei.*

Chiar spusese ea asta? m-am întrebat. Tata zisese: *Îi voi scrie lui Margaret în această după-amiază,* iar ea răspunsese – firesc? cu căldură? –: *Trimite-i dragostea mea.*

Nu, nu puteam să-mi imaginez asta. Tatăl meu adăugase aceste cuvinte. Le scrisese fără ştiința ei. De ce se mai străduia? Ca să-mi facă plăcere? Ca să devină realitate? Pentru mine sau pentru ea făcea aceste eforturi de-a ne uni? Era o misiune imposibilă. Mama şi cu mine eram ca două continente în derivă, mişcându-ne încet, dar în direcții opuse; tatăl meu, constructorul de poduri, ridica mereu un edificiu fragil ca să ne lege.

Venise o scrisoare pentru mine la magazin; tata mi-o pusese împreună cu a lui. Era de la profesorul de drept pe care mi-l recomandase.

Stimată domnişoară Lea,

Nu ştiam că Ivan Lea are o fiică, dar acum mă bucur s-o cunosc – şi mă bucur şi mai mult că pot s-o ajut. Decretul de deces este chiar ceea ce vă imaginaţi că este: presupunerea legală a dispariţiei unei persoane a cărei viaţă nu mai este cunoscută sau care a dispărut în circumstanţe în care numai moartea este de presupus. Funcţia lui principală este să permită trecerea proprietăţii persoanei dispărute în mâinile moştenitorilor ei.

Am făcut cercetările necesare şi am găsit documentele legate de cazul care vă interesează. Domnul Angelfield al dumneavoastră era un om solitar, iar data şi circumstanţele dispariţiei sale nu sunt cunoscute. Totuşi, munca neobosită şi plină de abnegaţie a unui anume domn Lomax în beneficiul moştenitorilor (două nepoate) a făcut ca formalităţile inevitabile să aibă loc. Domeniul avea o oarecare valoare, deşi aceasta a fost diminuată de un incendiu care a făcut ca nimeni să nu mai poată locui în casă. Dar veţi vedea dumneavoastră singură toate acestea, în copia pe care v-am făcut-o după documentele cele mai importante.

Veţi observa că avocatul însuşi a semnat în locul uneia dintre moştenitoare. Aceasta este o practică comună când moştenitorul este incapabil din diverse motive (boală sau altă cauză) să se ocupe de propriile probleme.

Am studiat cu multă atenţie semnătura celuilalt moştenitor. Este aproape ilizibilă, dar am reuşit s-o descifrez în cele din urmă. Am dat oare peste unul dintre cele mai bine păstrate secrete din vremea noastră? Dar probabil că ştiaţi deja. Lucrul acesta v-a insuflat interesul pentru caz?

Să n-aveți nici o teamă! Sunt discreția întruchipată! Spuneți-i tatălui dumneavoastră să-mi facă o reducere substanțială la Justitiae, Naturalis Principia *şi voi păstra secretul cu sfințenie!*

Al dumneavoastră,

William Henry Cadwalladr

Am citit direct sfârşitul copiei pe care mi-o făcuse profesorul Cadwalladr. Era un spațiu pentru semnăturile nepoatelor lui Charlie. După cum spusese, domnul Lomax semnase pentru Emmeline. Aceasta îmi confirma că cel puțin scăpase din incendiu. Pe al doilea rând, apărea numele pe care speram să-l găsesc. *Vida Winter.* Iar după el, în paranteză, cuvintele: pe *numele de dinainte, Adeline March.*

Dovada.

Vida Winter era Adeline March.

Spunea adevărul.

Cu cealaltă descoperire în minte, m-am dus la întâlnirea noastră din bibliotecă şi am notat în micul meu caiet ce se întâmplase după plecarea lui Hester.

*

Adeline şi Emmeline au petrecut prima noapte şi prima zi în camera lor, în pat, îmbrățişate, privindu-se drept în ochi. Era un acord tacit între Missus şi John-the-dig să le trateze ca şi cum ar fi fost convalescente, şi aşa şi erau. Fuseseră rănite. Aşa că zăceau în pat, nas în nas, privindu-se în ochi. Fără să scoată un cuvânt. Fără un zâmbet. Clipind în acelaşi timp. Datorită transfuziei care a avut loc prin acea privire lungă de douăzeci şi patru de ore, ruptura s-a vindecat. Şi, ca orice rană care se vindecă, a lăsat în urmă o cicatrice.

Între timp, Missus era nedumerită apropo de ce se întâmplase cu Hester. John, nedorind s-o dezamăgească, nu zicea nimic, dar tăcerea lui o încuraja să se mire cu voce tare.

— Presupun că i-a spus doctorului unde a plecat, a tras ea concluzia, tristă. Mă duc la el să-l întreb când se întoarce.

Atunci John a trebuit să vorbească şi a făcut-o cu asprime.

— Să nu cumva să te duci să-l întrebi unde-a plecat! Să nu-l întrebi nimic. Mai mult, nici pe el n-o să-l mai vedem pe-aici.

Missus şi-a întors privirea de la el, încruntându-se. Ce se întâmpla cu toţi? De ce plecase Hester? De ce era John supărat? Şi doctorul – fusese musafirul favorit al casei – de ce nu mai venea? Se întâmplau lucruri pe care nu le putea înţelege. Din ce în ce mai des în zilele acelea avea sentimentul că era ceva în neregulă cu lumea. Deseori se trezea că trecuseră ore întregi fără ca ea să-şi amintească ce se întâmplase. Lucruri complet raţionale pentru alţi oameni nu mai erau logice pentru ea. Iar când punea întrebări, ca să încerce să înţeleagă, în ochii oamenilor apărea o privire ciudată, care dispărea imediat. Da. Se întâmpla ceva ciudat, iar plecarea inexplicabilă a lui Hester făcea parte din asta.

Pentru John, deşi îi părea rău de tristeţea lui Missus, a fost o uşurare că Hester nu mai era. Plecarea guvernantei părea să-i fi luat o mare povară de pe umeri. Intra mai degajat în casă, iar serile petrecea mai multe ore cu Missus în bucătărie. Din punctul lui de vedere, pierderea lui Hester nu era importantă. Adusese o singură schimbare în bine în viaţa lui – încurajându-l să se ocupe din nou de grădina ornamentală – şi o făcuse atât de subtil, atât de discret, încât fusese foarte uşor pentru el să se convingă că hotărârea îi aparţinea pe de-a-ntregul. Când a devenit limpede că ea plecase de tot, el şi-a adus ghetele din hambar

şi s-a aşezat să le lustruiască lângă sobă, cu picioarele pe masă, căci cine putea să-l mai împiedice acum?

În camera copiilor, nebunia şi furia lui Charlie se domoliseră, lăsând în urma lor o oboseală dureroasă. Puteai uneori să-i auzi paşii târşâiţi pe podea şi alteori, dacă îţi lipeai urechea de uşă, îl auzeai plângând cu suspinele istovite ale unui copil de doi ani. Se putea oare ca într-un mod misterios, totuşi ştiinţific, Hester să-l fi convins prin uşile acelea încuiate să-şi stăpânească disperarea? Nu era imposibil.

Nu numai oamenii resimţeau lipsa lui Hester. Casa a reacţionat imediat. Primul lucru a fost liniştea. Nu se mai auzeau paşii ritmici ai lui Hester în susul şi în josul scărilor şi pe coridoare. Apoi, loviturile şi bufniturile celor care lucrau la acoperiş s-au oprit şi ele. Cel care repara acoperişul, descoperind că Hester nu mai era acolo, a început să aibă bănuieli întemeiate că, nemaifiind nimeni care să-i pună facturile sub nas lui Charlie, el nu va fi plătit pentru munca sa. Şi-a împachetat uneltele şi a plecat, s-a întors o dată să-şi ia schelele şi a dispărut.

În prima zi de linişte, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat între timp, casa şi-a reluat lungul şi lentul proces de descompunere. La început au fost lucrurile mici: murdăria a început să se infiltreze prin fiecare crăpătură din fiecare obiect, din fiecare cameră; suprafeţele s-au acoperit de praf; ferestrele s-au acoperit de un strat de negreală. Toate schimbările făcute de Hester erau superficiale. Era nevoie să te ocupi de ele zilnic ca să le păstrezi. Şi, cum programul de curăţenie al lui Missus la început a fost ezitant şi apoi a dispărut cu totul, natura permanentă, adevărată a casei a început din nou să iasă la iveală. A venit timpul când nu puteai culege nimic de pe jos fără să simţi vechile urme de unsoare pe obiecte.

Obiectele au revenit şi ele repede la vechea lor stare. Cheile au dispărut primele. Peste noapte, ieşeau singure din lacăte şi de pe inele, apoi se adunau printre tovarăşele lor prăfuite din gaura de sub podea. Sfeşnicele de argint, care încă mai aveau luciul dat de eforturile lui Hester, au părăsit şemineul din salon şi au ajuns în comoara Emmelinei de sub pat. Cărțile dispăreau de pe rafturi şi ajungeau la etaj, unde zăceau în colțuri şi pe sub canapele. Draperiile nu le mai trăgea nimeni. Chiar şi mobila a profitat de lipsa de supraveghere şi a început să se mişte. O canapea s-a deplasat câțiva centimetri de la locul ei de lângă perete; un scaun s-a mutat doi metri mai la stânga. Fantoma casei acționa din nou.

Un acoperiş care e în stadiu de reparații se strică mai rău înainte de a fi mai bun. Unele dintre găurile lăsate de meşteri erau mai mari decât cele pe care ei ar fi trebuit să le repare. Era minunat să zaci în pod şi să te mângâie soarele pe față, însă ploaia nu mai era acelaşi lucru. Podelele au început să se înmoaie, apoi apa a pătruns în camerele de dedesubt. Erau locuri unde nu trebuia să păşeşti, unde podeaua se lăsa sub picioarele tale. Curând ea se va prăbuşi şi vei vedea direct în încăperea de sub ea. Şi cât va mai dura până când şi podeaua camerei aceleia va ceda şi vei vedea în bibliotecă? Oare podeaua bibliotecii va ceda şi ea? Ar fi oare posibil ca într-una din zile să stai în pivniță, să te uiți în sus şi să vezi cerul?

Apa, ca şi Dumnezeu, lucrează pe căi nebănuite. Odată intrată într-o casă, se supune indirect forței gravitaționale, în pereți şi pe sub duşumele găseşte canale şi trecători secrete, se scurge şi se infiltrează în direcții nebănuite; apare în cele mai neobişnuite zone. În toată casa erau cârpe care să absoarbă umezeala, dar niciuna nu făcea față; tigăi şi castroane erau aşezate din loc în loc pentru ca apa să curgă în ele, dar dădeau pe dinafară înainte ca cineva să-şi

amintească să le schimbe. Umezeala constantă a stricat ghipsul şi a distrus zidăria. În pod, pereţii erau atât de nesiguri, că doar cu o mână puteai să-i mişti ca pe un dinte stricat.

Ce făceau gemenele în tot acest timp?

Hester şi doctorul le răniseră adânc. Desigur că lucrurile nu mai puteau fi la fel. Gemenele vor purta mereu o cicatrice, iar efectele despărţirii nu vor dispărea niciodată pe de-a-ntregul. Totuşi, resimţeau cicatricea diferit. Adeline căzuse într-o stare de toropeală imediat ce înţelesese ce puneau la cale Hester şi doctorul. Se pierduse pe sine exact în clipa când îşi pierduse geamăna şi nu-şi amintea nimic din timpul petrecut departe de ea. Pentru ea, întunericul care se interpusese între clipa când îşi pierduse sora şi clipa când o regăsise putea să fi durat un an sau doi. Acum nu mai avea nici o importanţă. Totul luase sfârşit şi ea înviase.

Situaţia era diferită în cazul Emmelinei. Nu avusese şansa amneziei. Suferise mai mult şi mai profund. Fiecare secundă fusese o agonie, în primele săptămâni. Era ca un om căruia i se amputase un membru în zilele dinainte de descoperirea anesteziculuí, aproape înnebunită de durere, uimită că trupul omenesc poate să sufere atât de mult şi totuşi să rămână în viaţă. Dar încet-încet, pe bucăţele, a început să se vindece. A venit clipa când nu-i mai suferea tot corpul, ci doar inima. Şi apoi a venit clipa când chiar şi inima ei a fost capabilă, măcar provizoriu, să simtă şi alte emoţii în afară de tristeţe. Pe scurt, Emmeline s-a adaptat la lume în absenţa surorii ei. A învăţat cum să trăiască singură.

Totuşi, s-au reunit şi erau din nou gemene. Însă Emmeline nu mai era aceeaşi de dinainte, iar Adeline nu şi-a dat seama de asta imediat.

La început a fost numai bucuria regăsirii. Erau nedespărţite. Unde era una, era şi cealaltă. În grădina

ornamentală, alergau în jurul bătrânilor copaci, jucând jocuri nesfârşite de-a v-aţi ascunselea, o repetiţie a experienţei lor recente de pierdere şi regăsire de care Adeline nu se plictisea niciodată. Pentru Emmeline, situaţia a început să fie plictisitoare. Ceva din vechea dispută a reapărut. Emmeline dorea s-o ia într-o parte, Adeline în cealaltă, aşa că s-au certat. Şi, la fel ca înainte, Emmeline a cedat. Dar în noua ei fiinţă secretă a resimţit asta.

Chiar dacă Emmeline ţinuse cândva la Hester, nu-i ducea dorul. În timpul experimentului, afecţiunea ei slăbise. La urma urmelor, ştia că Hester o despărţise de sora ei. Şi nu era numai asta, dar Hester fusese atât de preocupată de rapoartele şi discuţiile ei ştiinţifice, încât, fără să-şi dea seama, o neglijase pe Emmeline. În acea perioadă, pomenindu-se într-o singurătate teribilă, Emmeline inventase modalităţi de a uita de tristeţea ei. A descoperit jocuri şi distracţii care au început cu adevărat să-i placă. Erau jocuri la care nu dorea să renunţe doar pentru că sora ei se întorsese.

În a treia zi după regăsirea lor, Emmeline a abandonat jocul de-a v-aţi ascunselea din grădina ornamentală şi a mers până în sala de biliard, unde avea un pachet de cărţi de joc. Întinsă pe burtă în mijlocul mesei de biliard, a început jocul. Era o versiune de *solitaire,* dar cea mai simplă, mai copilărească. Emmeline a câştigat de fiecare dată; jocul era făcut în aşa fel încât ea să nu piardă. De fiecare dată era încântată.

În toiul partidei a ridicat deodată capul. Nu auzea bine, însă urechea ei interioară, permanent ciulită către sora ei, i-a spus că Adeline o chema. Emmeline a ignorat-o. Era ocupată. O va găsi pe Adeline mai târziu. După ce-şi va termina jocul.

O oră mai târziu, când Adeline a năvălit în cameră cu ochii injectați de furie, Emmeline nu a putut face nimic ca să se apere. Adeline s-a urcat pe masă şi, scoasă din minți de furie, s-a năpustit asupra Emmelinei.

Aceasta nu a făcut nimic să se apere. Nici măcar nu a plâns. Nu a scos un sunet, nici în timpul atacului, nici după.

Când furia Adelinei s-a potolit, a stat câteva clipe privindu-şi sora. Sângele curgea pe catifeaua verde. Cărțile de joc erau răspândite peste tot. În timp ce stătea ghemuită, umerii Emmelinei se ridicau ritmic, odată cu răsuflarea ei.

Adeline i-a întors spatele şi a plecat.

Emmeline a rămas unde era, pe masă, până când John a găsit-o câteva ore mai târziu. A dus-o la Missus, care i-a spălat sângele din păr, i-a pus o compresă pe ochi şi i-a tratat vânătăile cu ierburi.

— Asta nu s-ar fi întâmplat dacă Hester era aici, a comentat ea. Aş vrea atât de mult să ştiu când se întoarce!

— Nu se mai întoarce, a spus John, încercând să-şi stăpânească enervarea. Nu-i plăcea nici lui să vadă copilul în asemenea hal.

— Da' nu pricep de ce-a plecat aşa. Fără un cuvânt. Ce s-o fi întâmplat? Vreo urgență, presupun. Familia ei...

John a clătinat din cap. Auzise de zeci de ori ideea de care se agăța Missus, că Hester se va întoarce. Tot satul ştia că nu se mai întoarce. Servitoarea familiei Maudsley auzise tot. Susținea şi că văzuse tot şi chiar mai mult, iar acum toți oamenii din sat ştiau că guvernanta cu chip atât de comun avusese o relație adulterină cu doctorul.

Într-o zi, zvonurile despre „comportamentul" lui Hester (un eufemism folosit de săteni pentru „destrăbălare") au ajuns inevitabil şi la urechile lui Missus. La început, a fost scandalizată. Nu putea să creadă că Hester – Hester *a ei* – ar

fi putut face aşa ceva. Dar când i-a spus supărată lui John ce se vorbea, el i-a confirmat. Fusese în casa doctorului în ziua aceea, îi aminti el, ca să ia copilul. Auzise totul direct de la servitoare. Se întâmplase chiar atunci. Mai mult, de ce-ar fi plecat Hester atât de brusc, fără nici un avertisment, dacă nu se întâmplase nimic neobişnuit?

— Familia ei, ezită Missus. O urgență...

— Unde e scrisoarea, atunci? Ne-ar fi scris, nu-i aşa, dacă dorea să vină înapoi? Ne-ar fi spus ce s-a întâmplat. Ai primit vreo scrisoare?

Missus a clătinat din cap.

— Ei bine, încheie John, fără să-şi poată ascunde mulțumirea din voce, a făcut ceva ce nu trebuia să facă şi nu se mai întoarce. A plecat de tot. Ascultă-mă pe mine!

Missus a cugetat şi iar a cugetat. Nu ştia ce să creadă. Lumea era un loc aşa de straniu.

▫ *Dispărut!* ▫

Numai Charlie nu a fost afectat. Au avut loc schimbări, desigur. Mesele consistente care pe vremea lui Hester erau puse în fața uşii la micul dejun, la prânz şi la cină s-au transformat în sendvişuri ocazionale, într-o bucată de friptură rece şi o roşie, într-un castron cu omletă rece, care apăreau la intervale neregulate, atunci când Missus îşi aducea aminte. Pentru Charlie oricum nu conta. Dacă îi era foame şi mâncarea era acolo, putea lua o gură de friptură lăsată din ajun sau un colț uscat de pâine, dar dacă nu era, nu mânca, iar foamea nu-l afecta prea tare. O altă foame îl rodea mai abitir. Era esența firii lui, ceva ce Hester, între sosirea şi plecarea ei, nu putuse schimba.

Totuşi, Charlie suferise o schimbare care nu avea nimic de-a face cu Hester.

Din când în când sosea câte-o scrisoare la conac şi, din când în când, cineva o deschidea. Câteva zile după ce John-the-dig spusese că nu venise nici o scrisoare de la Hester, Missus, care se afla în hol, a observat un mic teanc de scrisori care se umplea de praf pe preşul de sub cutia poştală. Le-a deschis.

Una era de la bancherul lui Charlie: era oare interesat de o posibilă investiție?

A doua era o factură de la muncitorii care lucraseră la acoperiş.

Era a treia de la Hester?

Nu. A treia era de la sanatoriu. Isabelle murise.

Missus a privit lung scrisoarea. Moartă! Isabelle! Era oare adevărat? Din cauza gripei, aşa spunea scrisoarea.

Trebuia să-l anunțe pe Charlie, dar Missus tremura la acest gând. S-a hotărât că e mai bine să vorbească mai întâi cu Dig şi a pus scrisoarea deoparte. Dar mai târziu, când John stătea la locul lui obişnuit de la masa din bucătărie, iar ea îi umplea cana cu ceai, uitase complet de scrisoare. Se amestecase cu alte momente uitate, din ce în ce mai multe, trăite şi resimțite, dar pasagere şi apoi uitate. Totuşi, câteva zile mai târziu, trecând prin hol cu o tavă cu pâine prăjită şi şuncă, a pus fără să se gândească scrisorile pe tavă împreună cu mâncarea, chiar dacă nu mai ținea minte ce conțineau.

Zilele au trecut şi nimic nu s-a întâmplat, în afară de faptul că praful s-a depus într-un strat şi mai gros, unsoarea s-a întins şi mai tare pe geamuri, cărțile de joc au făcut picioare din cutia lor din salon şi a devenit din ce în ce mai uşor să uiți că Hester existase vreodată.

John-the-dig şi-a dat seama, în acele zile tăcute, că ceva se întâmplase.

El era un om obişnuit cu traiul în aer liber şi nedomesticit. Totuşi, ştia că vine momentul când trebuie mai întâi să speli ceaşca de ceai înainte de-a o folosi şi că o farfurie pe care a fost carne crudă nu poate fi folosită imediat pentru gătit. Înțelegea cum stăteau lucrurile cu Missus; nu era prost. Aşa că, atunci când grămada de farfurii şi ceşti murdare a crescut, s-a apucat el să le spele. Era ciudat să-l vezi lângă chiuvetă, încălțat cu cizmele lui înalte de piele şi cu pălăria pe cap, mânuind cu stângăcie cârpa şi vesela de porțelan, când, de fapt, era atât de priceput la ghivecele de teracotă şi la plantele fragile. A observat că numărul ceştilor şi al farfuriilor scăzuse. În curând, nu vor mai fi destule. Unde dispărea vesela? S-a gândit imediat la Missus, urcând din când în când cu o farfurie pentru stăpânul Charlie. O văzuse vreodată întorcându-se în bucătărie cu o farfurie goală? Nu.

S-a dus sus. În fața uşii încuiate tronau, într-un şir lung, farfurii şi ceşti. Mâncarea neatinsă de Charlie oferea un ospăț pe cinste muştelor care bâzâiau deasupra ei şi emana un miros îngrozitor şi puternic. De câte zile lăsase oare Missus mâncarea acolo, fără să-şi dea seama că farfuria din ziua precedentă era neatinsă? A socotit numărul farfuriilor şi al ceştilor şi s-a încruntat. Atunci a înțeles.

Nu a bătut la uşă. Ce rost avea? S-a dus în şopron după o bucată de lemn destul de groasă ca să spargă uşa. Zgomotul lemnului ce izbea uşa de stejar, scârțâitul şi smulsul lacătelor de metal au fost de ajuns pentru a ne aduce pe toate sus, până şi pe Missus.

Când uşa a căzut, pe jumătate smulsă din balamale, am auzit muştele bâzâind şi o duhoare cumplită a învăluit holul, făcându-le pe Emmeline şi pe Missus să se dea câțiva paşi înapoi. Chiar şi John şi-a pus mâna la gură şi s-a albit la față.

— Rămâneți aici, a poruncit el în timp ce intra în cameră. L-am urmat la câțiva paşi în spate.

Am mers cu grijă printre resturile de mâncare stricată de pe podeaua vechii camere a copiilor, deranjând norii de muşte ce se ridicau în aer la trecerea noastră. Charlie trăise ca un animal. Farfurii murdare, acoperite de mucegai, erau pe duşumea, pe polița şemineului, pe scaune şi pe masă. Uşa dormitorului era întredeschisă. Cu capătul lemnului pe care îl avea încă în mână, John a împins uşa prudent, iar un şobolan speriat a fugit printre picioarele noastre. Era un loc dezgustător. Mai multe muşte, mai multă mâncare în putrefacție şi ceva mult mai îngrozitor: omului îi fusese rău. O grămadă de vomă uscată, plină de muşte, se lipise de covor. Pe masă, lângă pat, erau un teanc de batiste însângerate şi vechiul ac de cusut al lui Missus.

Patul era gol. Rămăseseră numai cearşafurile mototolite, murdare, pătate de sânge şi de excremente.

Nu am scos o vorbă. Am încercat să nu respirăm şi când n-am mai avut încotro, am tras aer pe gură, iar aerul stricat, dezgustător, ne-a umplut de greață. Şi totuşi nu văzusem ce era mai rău. Mai exista o încăpere. John a trebuit să se îmbărbăteze serios ca să deschidă uşa de la baie. Chiar înainte ca ea să fie larg deschisă, am presimțit că înăuntru era ceva oribil. Înainte să-mi pătrundă duhoarea în nări, pielea mea a părut că o asimilează, iar o sudoare rece mi-a acoperit tot corpul. Toaleta arăta jalnic. Capacul era lăsat, dar nu putea să rețină murdăria care dădea pe dinafară. Însă asta nu era nimic. Căci în cadă – John s-a dat iute înapoi şi m-ar fi călcat, dacă eu, în acelaşi timp, n-aş fi făcut doi paşi înapoi – era un amestec cleios de secreții corporale, ce emana o duhoare care ne-a făcut pe John şi pe mine s-o luăm la goană către uşă, înapoi printre norii de muşte şi

excrementele de şobolan, de-a lungul coridorului, în josul scărilor şi pe uşă afară.

Mi s-a făcut rău. Pe iarba verde, voma meu galbenă arăta proaspătă şi curată.

Missus, care ne urmase cu paşi repezi, s-a apropiat de noi pe pajişte, cu o privire întrebătoare. Ce-am fi putut să-i spunem?

Găsisem sângele lui Charlie. Găsisem excrementele lui Charlie, voma lui Charlie. Dar ce era cu Charlie?

— Nu-i acolo, i-am spus. A dispărut.

*

M-am întors în camera mea, gândindu-mă la poveste. Era ciudată din mai multe puncte de vedere. Era vorba desigur de dispariția lui Charlie, ceea ce era o schimbare interesantă. M-a făcut să mă gândesc la almanahuri şi la acea abreviere curioasă: *dld.* Dar mai era ceva. Îşi dăduse oare seama că observasem? Nu dădusem nici un semn. Dar *observasem.* Astăzi domnişoara Winter spusese *eu.*

*

Am găsit în cameră, pe o tavă, lângă sendvişurile cu şuncă, un plic mai mare.

Domnul Lomax, avocatul, răspunsese scrisorii mele prin post-restant. Lângă biletul lui scurt, dar prietenos, erau copii ale contractului lui Hester, la care m-am uitat şi pe care le-am pus deoparte, o scrisoare de recomandare de la o Lady Blake din Napoli, care lăuda calitățile lui Hester şi, cel mai interesant, o scrisoare de acceptare a slujbei, semnată chiar de făcătoarea de minuni.

Stimate domnule Maudsley,

Mulțumesc pentru oferta de angajare pe care ați avut bunăvoința să mi-o faceți.

Voi fi bucuroasă să preiau postul de la Angelfield pe 19 aprilie, așa cum sugerați.

M-am interesat și am aflat că trenurile merg numai până la Banbury. Poate îmi spuneți cum să ajung mai repede de acolo la Angelfield. Voi ajunge în gara Banbury la zece și jumătate.

A dumneavoastră,

Hester Barrow

Majusculele scrise de Hester exprimau fermitate, literele erau frumos aplecate spre dreapta g și *y* aveau bucle delicate. Lungimea scrisorii era medie: destul de scurtă pentru a face economie de cerneală și hârtie, destul de întinsă pentru a fi limpede. Nu existau înfloriturі. Nu avea ornamentații, cuvinte frumoase sau împodobite. Frumusețea caligrafiei venea din simțul ordinii, echilibrului și proporțiilor care domina fiecare literă. Era un scris frumos și ordonat. Era Hester însăși, transpusă în cuvinte.

În colțul din dreapta sus era o adresă din Londra.

Bun, m-am gândit eu. Acum te pot găsi.

Am luat niște hârtie și, înainte să încep să transcriu povestea, am scris o scrisoare specialistului în genealogii pe care mi-l recomandase tata. Era o scrisoare destul de lungă: trebuia să mă prezint, pentru că, neîndoielnic, nu știa că domnul Lea are o fată; trebuia să fac aluzie la problema almanahurilor, ca să explic de ce aveam nevoie de el; trebuia să enumăr tot ce știam despre Hester: Napoli, Londra, Angelfield. Dar ideea scrisorii era simplă. *Găsiți-o.*

Domnişoara Winter nu a comentat în nici un fel corespondenţa mea cu avocatul ei, deşi sunt sigură că i se spusese, tot aşa cum sunt sigură că actele pe care le-am cerut nu mi-ar fi fost trimise fără acordul ei. M-am întrebat dacă nu considera că trişam, dacă asta nu era „anticiparea poveştii" pe care o detesta, dar în ziua când am primit documentele de la domnul Lomax şi am scris scrisoarea, cerând ajutorul specialistului în genealogii, nu mi-a spus nimic, ci a reluat povestirea de unde se întrerupsese, ca şi cum nici un schimb de misive nu avusese loc.

*

Charlie a fost a doua pierdere. A treia, dacă o luăm în calcul şi pe Isabelle, pe care însă o pierdusem cu doi ani în urmă şi de fapt n-o puteam număra.

John a fost mai afectat de dispariţia lui Charlie decât de cea a lui Hester. Poate că Charlie fusese un singuratic, un excentric, un pustnic, dar *era* stăpânul casei. De patru ori pe an, după ce fusese rugat de şase sau şapte ori, îşi mâzgălea semnătura pe o hârtie şi banca elibera fondurile care permiteau casei să supravieţuiască. Acum nu mai era. Ce se va întâmpla cu cei din casă? De unde vor scoate banii?

John a trăit câteva zile cumplite. A insistat să cureţe camera copiilor – „Altfel ne îmbolnăvim cu toţii" – şi, atunci când nu mai suporta mirosul, stătea pe trepte afară, trăgând în piept aerul curat ca un om salvat de la înec. Seara făcea băi lungi, consumând un calup întreg de săpun, frecându-şi pielea până când strălucea de curăţenie. Se spăla cu săpun şi în nări.

Gătea. Ne dăduserăm seama că Missus uita de ea la jumătatea preparării unei mâncări. Legumele dădeau în foc, apoi se ardeau pe fundul tigăii. Casa era în permanenţă

plină de miros de mâncare arsă. Apoi într-o zi l-am găsit pe John în bucătărie. Mâinile de obicei murdare, cu care scotea cartofii din pământ, tocau acum legumele galbene, le curățau de coajă, ridicau capacele tigăilor de pe aragaz. Mâncam carne proaspătă sau peşte cu multe legume, beam ceai fierbinte şi tare. Missus stătea în scaunul ei, într-un colț al bucătăriei, fără să-şi dea seama că acestea fuseseră treburile ei. După ce John spăla vasele, când se lăsa seara, cei doi stăteau de vorbă la masa din bucătărie. Grijile lui erau mereu aceleaşi. Ce se vor face? Cum vor supraviețui? Ce se va întâmpla cu noi toți?

— Nu-ți face griji, o să iasă el, spunea Missus.

O *să iasă*? John ofta şi clătina din cap. Mai auzise el asta înainte.

— El nu-i aici, Missus. A dispărut, ai şi uitat?

— Dispărut! Ea scutura din cap şi râdea ca şi cum el glumise.

În prima clipă când aflase despre plecarea lui Charlie, conştiința ei înregistrase fugitiv acest fapt, dar el nu se înstăpânise în mintea ei. Pasajele, coridoarele şi scările care legau gândurile ei, dar le şi separau, fuseseră distruse. Apucând o frântură de gând, îl urmărea prin găuri din ziduri, aluneca prin tuneluri care se căscau sub picioarele ei, ajungea la obstacole vagi şi surprinzătoare: nu era ceva acolo...? Nu fusese ea...? Gândindu-se la Charlie încuiat în camera copiilor, înnebunit de durere şi de dragoste pentru sora lui moartă, a căzut printr-o trapă în timp, fără să-şi dea seama, imaginându-şi-l pe tatăl lui, proaspăt văduv, încuiat în bibliotecă pentru a-şi jeli soția moartă.

— Ştiu eu cum să-l scot de-acolo, spuse ea, făcându-i cu ochiul. O să-i duc bebeluşul. Asta o să-l convingă. De fapt, mă voi duce să văd ce face copilul chiar acum.

John nu i-a mai explicat încă o dată că Isabelle murise, pentru că i-ar fi produs numai o durere plină de uimire şi ar fi întrebat cum şi de ce. „La sanatoriu?” ar fi exclamat ea, uimită. „Dar de ce nu mi-a spus nimeni că domnişoara Isabelle este la sanatoriu? Ce va spune bietul ei tată? Cât de mult o iubeşte! O să-l omoare!” S-ar fi pierdut ore întregi pe coridoarele întunecate ale trecutului, jelind tragedii de mult apuse ca şi cum avuseseră loc în ajun, nepăsătoare la tristeţile prezentului. John îi explicase deja de mai multe ori şi nu-l lăsa inima s-o ia de la capăt.

Încet, Missus s-a ridicat din scaun şi, păşind cu greutate, s-a târât afară din cameră ca să vadă de copilul care, în anii pe care memoria ei îi nega, crescuse, se căsătorise, făcuse gemeni şi murise. John nu a oprit-o. Va uita încotro merge înainte să ajungă la scări. Dar, în spatele ei, el şi-a pus capul în palme şi a oftat.

Ce era de făcut? Cu Charlie, cu Missus, cu tot? Asta era grija cea mare a lui John. La sfârşitul săptămânii, camera copiilor era curată şi serile de cugetări produseseră un plan. Nu se primise nici o veste de la Charlie, de nicăieri. Nimeni nu-l văzuse plecând şi nimeni din afara casei nu ştia că plecase. Din cauza obiceiurilor sale de pustnic, nimeni nu-i putea descoperi lipsa. John se întreba dacă avea vreo obligaţie să anunţe pe cineva – doctorul? avocatul? – de dispariţia lui Charlie. De nenumărate ori a dezbătut problema în mintea lui şi de fiecare dată răspunsul a fost nu. Un om avea tot dreptul să plece de-acasă dacă dorea şi să nu spună angajaţilor unde. Nu avea nici un rost, după părerea lui John, să-i spună doctorului, al cărui amestec în treburile casei făcuse atâta rău în trecut, iar avocatul...

În acest punct, gânditul cu voce tare al lui John încetini şi aproape se poticni. Căci, dacă Charlie nu se mai întorcea, cine avea să semneze eliberarea de fonduri din bancă?

Bănuia că avocatul trebuia anunțat dacă dispariția lui Charlie se prelungea, totuşi... Ezitarea sa era firească. La Angelfield, nu luaseră în seamă lumea de ani de zile. Hester fusese singura persoană din afară care intrase în lumea lor şi uite ce se întâmplase! Mai mult, avea o neîncredere înnăscută în avocați. John nu avea nimic special contra domnului Lomax, care era după toate aparențele un om decent, rațional, totuşi nu putea să încredințeze problemele casei unui reprezentant al unei profesii care trăia de pe urma cercetării vieții private a oamenilor. Mai mult, dacă se afla de dispariția lui Charlie, aşa cum deja se ştia despre ciudățenia sa, va fi de acord avocatul să iscălească hârtiile de la bancă ale lui Charlie, ca John şi Missus să poată achita în continuare notele de plată? Nu. Ştia destule despre avocați ca să-şi dea seama că nu va fi atât de simplu. John se încruntă în timp ce şi-l închipuia pe domnul Lomax în casă, deschizând uşi, scotocind prin dulapuri, aruncându-şi privirea în toate colțurile întunecate şi în umbra ce învăluia atât de protector micul univers de la Angelfield. Nu va ieşi nimic bun din asta.

Şi apoi, avocatul va avea nevoie de o singură vizită la conac ca să vadă că Missus nu era cum trebuie. Va insista să aducă doctorul. Iar cu Missus se va întâmpla la fel ca şi cu Isabelle. Va fi dusă de aici. Cum ar putea fi ăsta un lucru bun?

Nu. De-abia scăpaseră de un străin, nu era momentul să cheme altul. Era mult mai sigur să te ocupi tu de treburile personale, într-un fel personal. Ceea ce însemna, după cum stăteau lucrurile, de unul singur.

Nu era nici o urgență. Cea mai recentă retragere de bani de la bancă se făcuse cu câteva săptămâni în urmă, aşa că mai aveau rezerve. De asemenea, Hester plecase fără să-şi ia salariul, aşa că existau bani gheață în caz că ea nu scria să-

şi ceară drepturile, iar situația devenea disperată. Nu cumpărau prea multă mâncare: existau legume şi fructe în grădină cât să hrănească o armată întreagă, iar pădurile erau pline de potârnichi şi fazani. Iar dacă se ajungea aici, dacă apărea vreo urgență, vreo nenorocire (John nu prea ştia ce însemna asta – ceea ce deja suferiseră nu era o nenorocire? Ce se putea întâmpla mai rău?), atunci ştia pe cineva mare amator de vin roşu din pivnițele de la Angelfield, care-ar fi plătit bucuros.

— Ne descurcăm noi, i-a spus lui Missus la o țigară, într-o seară, în bucătărie. Poate patru luni, dacă avem grijă. Nu ştiu ce facem apoi. O să vedem.

Conversația era doar un pretext: renunțase să se mai aştepte la răspunsuri rezonabile din partea lui Missus. Dar obiceiul de a vorbi cu ea era prea vechi ca să renunțe la el uşor. Astfel că au continuat să stea la masă în bucătărie, împărtăşindu-şi gândurile, visele, grijile. Iar când ea răspundea – frânturi de cuvinte la întâmplare, fără noimă –, John cugeta asupra conținutului lor, încercând să găsească legătura între răspunsul ei şi întrebarea lui. Dar labirintul din mintea ei era mult prea încâlcit ca el să-l descifreze, iar firul care lega unul dintre cuvintele ei de altul îi scăpase printre degete în întuneric.

Folosea grădina din fața bucătăriei ca să pregătească de mâncare. Gătea; tăia carne pe farfuria lui Missus şi îi ducea îmbucăturile la gură. Arunca ceaiul rece şi făcea altul proaspăt. Nu era tâmplar, dar bătea în cuie scânduri noi peste cele vechi, ici-colo, golea oalele din camerele principale, se ducea în pod, uitându-se la găurile din tavan şi scărpinându-se în cap. „Tre' să facem ordine", spunea, cu un aer hotărât – dar nu prea mai ploua şi încă nu ningea; era o treabă ce putea să mai aştepte. Avea multe altele de făcut. Spăla cearşafuri şi haine. Acestea se uscau țepene şi

lipicioase de la resturile de săpun. Jupuia iepuri şi fazani şi îi frigea. Spăla vasele şi curăța chiuveta. Ştia ce trebuie făcut. O privise pe Missus făcând treburile astea de sute de ori.

Din când în când petrecea câte-o jumătate de oră în grădina ornamentală, dar nu-i făcea plăcere. Bucuria de a fi acolo era umbrită de grija a ceea ce se putea întâmpla în casă în absența sa. Mai mult, să se ocupe de grădină ar fi cerut mai mult timp decât îşi putea permite. În cele din urmă, singura parte pe care o mai îngrijea era grădina din fața bucătăriei, iar restul fusese părăsit.

Odată ce ne-am obişnuit cu ea, noua noastră existență ne oferea un oarecare confort. Vinul din pivniță ne aducea în mod discret un venit substanțial şi, cu trecerea timpului, traiul nostru a devenit chiar tihnit. Era mult mai bine dacă Charlie nu se mai întorcea. Dispărut şi de negăsit, nici mort, nici viu, nu mai putea face rău nimănui.

Aşa că am păstrat vestea pentru mine.

În pădure era o casă în ruină. Nefolosită de o sută de ani, acoperită de mărăcini şi înconjurată de urzici, era locul unde mergeau în trecut Charlie şi Isabelle. După ce Isabelle a fost dusă la sanatoriu, Charlie încă mai mergea acolo; ştiam pentru că îl văzusem plângând şi scrijelindu-şi litere pline de dragoste pe oase, cu acul cel vechi.

Era cel mai potrivit loc. Aşa că, atunci când el a dispărut, m-am dus din nou acolo. M-am strecurat printre mărăcinii şi vegetația crescută, care astupau intrarea aerului proaspăt în casa ruinată, şi acolo, în întuneric, l-am găsit. Căzut într-un colț, cu puşca lângă el, cu jumătate de față zburată de glonț. Am recunoscut cealaltă jumătate, în ciuda viermilor. Era Charlie.

M-am dat înapoi spre uşă, fără să-mi pese de ghimpi şi de țepi. Nu ştiam cum să fug mai repede. Dar imaginea lui mi

s-a întipărit în minte şi, chiar dacă am fugit, mi-era imposibil să scap de ochii lui goi ce se uitau la mine.

Unde să-mi aflu liniştea?

Era o casă pe care o cunoşteam. O căsuță singură în pădure. Furasem mâncare de-acolo de câteva ori. Aşa că m-am dus. M-am ascuns lângă fereastră, trăgându-mi sufletul, ştiind că aveam să dau nasul cu oameni care duceau o existență obişnuită. Când m-am oprit din gâfâit, m-am uitat înăuntru, la o femeie care stătea pe un scaun şi tricota. Chiar dacă nu ştia că sunt acolo, prezența ei m-a liniştit, era ca o bunică bună dintr-o poveste cu zâne. Am privit-o, clătindu-mi ochii, până când imaginea lui Charlie a dispărut şi inima a început să-mi bată normal.

M-am întors la Angelfield. Nu am spus nimănui ce văzusem. Ne era mai bine aşa. Şi oricum, ce importanță mai avea pentru el oare? El este prima dintre fantomele mele.

*

Aveam senzația că maşina doctorului era prezentă permanent pe aleea domnişoarei Winter. Când am ajuns prima oară în Yorkshire, venea o dată la trei zile, apoi din două în două, apoi în fiecare zi, iar acum venea de două ori pe zi. Am studiat-o cu atenție pe domnişoara Winter. Ştiam cum stau lucrurile. Domnişoara Winter era bolnavă. Domnişoara Winter era pe moarte. Totuşi, când îmi spunea povestea ei, părea că se adapă la o sursă nesecată de energie, care nu era afectată de vârstă şi de boală. Mi-am explicat paradoxul spunându-mi că îngrijirea constantă a doctorului o susținea.

Şi totuşi, în feluri invizibile pentru ochii mei, puterile îi slăbeau din ce în ce. Căci ce altceva putea să însemne anunțul neaşteptat al lui Judith, într-o dimineață? Absolut pe neaşteptate, mi-a spus că domnişoara Winter se simte

rău şi că nu poate să mă vadă câteva zile. Că, neavând nimic de făcut aici, aş putea să-mi iau o scurtă vacanță.

O vacanță? După toată împotrivirea față de plecarea mea de data trecută, mă gândeam că ultimul lucru din lume pe care l-ar face ar fi să mă trimită acum într-o vacanță. Şi până la Crăciun nu mai erau decât câteva săptămâni.

Deşi Judith a roşit, nu mi-a mai spus nimic altceva. Însă ceva nu era în regulă. Eram dată la o parte.

— Doriți să vă împachetez eu lucrurile? a sugerat ea. A zâmbit jenată, ştiind că eu sunt conştientă că-mi ascunde ceva.

— Pot să-mi împachetez singură.

Enervarea mă făcuse tăioasă.

— Este ziua liberă a lui Maurice, dar doctorul Clifton vă poate duce la gară.

Biata Judith! Nu-i plăcea înşelătoria şi nu ştia să mintă.

— Şi domnişoara Winter? Aş vrea să vorbesc puțin cu ea înainte de plecare.

— Domnişoara Winter? Mi-e teamă că...

— Nu vrea să mă vadă?

— Nu *poate* să vă vadă. S-a simțit brusc uşurată, iar sinceritatea a sunat plăcut în vocea ei, în cele din urmă. Credeți-mă, domnişoară Lea. Nu poate.

Orice ştia Judith, ştia şi doctorul Clifton.

„Unde anume lângă Cambridge este magazinul tatălui dumneavoastră?" a dorit el să ştie, şi „Se ocupă şi de istoria medicinei?" l-am răspuns pe scurt, fiind mai preocupată de propriile întrebări decât de ale lui, iar după un timp încercările sale de a lega o conversație s-au epuizat. Pe când ne îndreptam spre Harrogate, atmosfera din maşină era

mohorâtă, sub spectrul tăcerii amenințătoare a domnişoarei Winter.

▫ *Înapoi la Angelfield* ▫

Cu o zi înainte, în tren, îmi imaginasem multă activitate şi nenumărate zgomote: instrucțiuni, directive, macarale greoaie, piatră sfărâmându-se de piatră. În schimb, când am ajuns la porțile domeniului şi am privit înăuntru, către locul menit demolării, totul era tăcut şi nemişcat.

Nu se vedea nimic; ceața acoperea totul. Chiar şi aleea era invizibilă. O clipă îmi vedeam picioarele, apoi nu le mai vedeam. Ridicând capul, am început să orbecăi, închipuindu-mi aleea aşa cum o ştiam de la ultima mea vizită, aşa cum mi-o aminteam din descrierile domnişoarei Winter.

Harta mea mentală era corectă: am ajuns în grădină exact atunci când mă aşteptam. Formele întunecate ale tisei arătau ca un decor de scenă vag colorat, turtit în ambele părți de fundalul înceţoşat. Ca două meloane fantastice, o pereche de forme ascuțite pluteau în aburul gros, trunchiurile care le susțineau fiind vizibile până când erau înghițite de albeața de deasupra. Neîngrijite de şaizeci de ani, ele crescuseră pierzând orice formă anume, dar astăzi era uşor să presupui că ceața îndulcea structurile rigide şi că, atunci când aceasta se va ridica, grădina va apărea aşa cum arăta în realitate, în perfecțiunea ei matematică, aşezată nu pe locul unui viitor şantier, nu pe locul unei ruine, ci pe cel al unei case neatinse de timp.

Jumătate de secol, fragilă ca şi ceața care vibra în aer, urma să se evapore odată cu primele raze ale soarelui de iarnă.

Mi-am apropiat ceasul de ochi şi am văzut ora. Stabilisem să mă întâlnesc cu Aurelius, dar cum să-l găsesc în ceața

asta? Puteam să rătăcesc la nesfârşit fără să-l văd, chiar dacă era foarte aproape.

Am strigat:

— Salut!

Şi o voce bărbătească mi-a ajuns la urechi:

— Salut!

Mi-era imposibil să spun dacă e aproape sau departe.

— Unde eşti?

Mi-l imaginam pe Aurelius privind în ceaţă, căutând un punct de reper.

— Sunt lângă un copac.

Cuvintele aveau un ecou înăbuşit.

— Şi eu! am strigat la rândul meu. Nu cred că stai lângă acelaşi copac ca mine. Vocea ta vine de departe.

— Vocea ta vine de aproape.

— Adevărat? Stai acolo unde eşti, vorbind în continuare, şi te voi găsi!

— Ai dreptate! Excelent plan! Deşi va trebui să mă gândesc la ceva de spus, nu-i aşa? Ce greu e să vorbeşti la comandă, când pare atât de uşor în restul timpului... Ce vreme urâtă! Niciodată nu a fost atât de mohorâtă.

Aurelius a continuat să gândească cu voce tare, în timp ce eu păşeam printre nori şi urmam sunetul vocii lui.

Atunci am văzut-o. O umbră care a alunecat pe lângă mine, palidă în lumina alburie. Ştiam că nu e Aurelius. Brusc, am început să-mi aud bătăile inimii şi am întins mâna, pe jumătate speriată, pe jumătate plină de speranţă. Silueta a trecut pe lângă mine şi a dispărut.

— Aurelius?

Vocea îmi tremura.

— Da?

— Eşti tot acolo?

— Bineînțeles.

Vocea lui venea din altă direcție. Ce văzusem? Nu era Aurelius! Probabil o iluzie născută de ceață. Temându-mă de ceea ce-aş fi putut vedea dacă nu mă mişcăm, am încremenit, privind fix în aerul cețos, dorindu-mi ca silueta să apară din nou.

— Aha! Aici eşti! tună o voce puternică în spatele meu.

Aurelius. Mi-a apucat umerii cu mâinile înmănuşate, în timp ce mă întorceam spre el.

— Doamne sfinte, Margaret, eşti albă ca varul! S-ar zice că ai văzut o fantomă!

Am mers împreună prin grădină. În pardesiu, Aurelius arăta mai înalt şi mai robust decât era în realitate. Lângă el, în fâşul meu de ploaie cenuşiu, păream neînsemnată.

— Cum merge cartea?

— Deocamdată am numai notițe. Interviurile cu domnişoara Winter. Şi cercetările.

— Astăzi facem cercetări, nu-i aşa?

— Da.

— Ce vrei să afli?

— Vreau numai să fac câteva poze. Totuşi, nu cred că am să pot, din cauza vremii.

— O să vezi mai bine într-o oră. Ceața se va ridica.

Am ajuns la un fel de alee, delimitată pe ambele părți de conifere care crescuseră atât de mult, încât formau un gard viu.

— De ce vii *tu* aici, Aurelius?

Am mers până la capătul aleii, apoi am intrat într-o zonă unde nu era decât ceață. Când am ajuns la un gard de tisă de două ori mai înalt decât Aurelius, am luat-o de-a lungul lui. Am remarcat o strălucire în iarbă şi pe frunze: răsărise soarele. Umezeala din aer a început să se evapore, iar vizibilitatea creştea cu fiecare clipă. Gardul de tisă ne purtase în cerc împrejurul unui spațiu gol; ne întorsesem pe aceeaşi alee pe care venisem.

Când aproape uitasem de propria întrebare, Aurelius mi-a răspuns.

— M-am născut aici.

M-am oprit brusc. Aurelius a mers mai departe, fără să-şi dea seama ce efect avuseseră cuvintele sale asupra mea. Am alergat câțiva paşi, ca să-l ajung din urmă.

— Aurelius! L-am apucat de mâneca hainei. E adevărat? Chiar te-ai născut aici?

— Da.

— Când?

Mi-a aruncat un zâmbet ciudat, trist.

— De ziua mea.

Fără să-mi dau seama, am insistat.

— Da, dar când?

— Cândva în ianuarie, probabil. Sau februarie. Poate chiar la sfârşitul lui decembrie. Cu aproximativ şaizeci de ani în urmă. Mi-e teamă că nu ştiu mai mult de-atât.

M-am încruntat. Mi-am amintit ce-mi spusese înainte despre doamna Love şi despre faptul că nu avea mamă. Dar de ce un copil adoptat ştia atât de puține despre naşterea sa? Cum de nu-şi cunoştea nici măcar aniversarea?

— Aurelius, vrei să-mi spui că eşti un copil găsit?

— Da. Exact cuvântul potrivit. Un copil găsit.

Am rămas mută.

— Cu timpul te obişnuieşti cu asta, aşa cred, mi-a spus el şi mi-a părut rău că mă consola pentru pierderea lui.

— Chiar te obişnuieşti?

S-a uitat la mine cu o expresie ciudată, întrebându-se cât de multe putea să-mi spună.

— Nu prea, spuse el.

Ne-am reluat plimbarea, mergând cu paşi rari şi greoi, de invalizi. Ceaţa se ridicase aproape în întregime. Formele vrăjite ale grădinii ornamentale îşi pierduseră farmecul şi arătau aşa cum erau în realitate: tufişuri şi garduri vii neîngrijite.

— Aşadar, doamna Love a fost cea care... am început eu.

— M-a găsit. Da.

— Şi părinţii tăi...

— Nu ştiu nimic de ei.

— Dar ştii că te-ai născut aici? În această casă?

Aurelius şi-a înfundat mâinile în buzunare. Şi-a încovoiat umerii.

— Nu mă aştept ca alţi oameni să înţeleagă. Nu am nici o dovadă. *Dar ştiu.*

Mi-a aruncat o privire furişă şi l-am încurajat din ochi să continue.

— Uneori simţi anumite lucruri. Întâmplări legate de tine. Întâmplări din timpuri de care nu-ţi mai aminteşti. Nu pot să explic cum.

Am aprobat din cap, iar Aurelius a continuat.

— În noaptea când am fost găsit, a avut loc aici un mare incendiu. Aşa mi-a spus doamna Love, când aveam nouă ani. S-a gândit că trebuie să-mi povestească asta, din cauza mirosului de fum din hainele în care am fost găsit. Mai

târziu, am venit aici să văd. Şi de atunci vin mereu. Mai târziu am cercetat arhivele ziarului local. Oricum...

Vocea sa avea tremurul tonului cuiva care spune ceva important. O poveste atât de intimă, încât trebuie ascunsă în detalii neînsemnate ca să-i camuflezi importanța în caz că ascultătorului nu i-ar plăcea.

— Oricum, din clipa când am ajuns aici, am ştiut. *Aici sunt acasă*, mi-am spus. *De-aici am venit.* Nu aveam nici o îndoială. Ştiam.

După ultimele cuvinte, vocea lui Aurelius şi-a pierdut catifelarea şi a devenit mai alertă. Şi-a dres glasul.

— Evident că nu mă aştept ca cineva să mă creadă. Nu am nici o dovadă concretă. Numai o coincidență de date şi amintirea vagă a doamnei Love despre mirosul de fum – şi propria convingere.

— Te cred, am spus eu.

Aurelius şi-a muşcat buzele şi mi-a aruncat o privire precaută.

Mărturisirile lui, ceața, toate ne împinseseră spre o insulă de intimitate şi m-am pomenit pe punctul de a-i spune ceea ce nu mai spusesem nimănui înainte. Cuvintele îmi răsunau deja în cap, se aranjau instantaneu în propoziții şi fraze, nerăbdătoare să-mi țâşnească din gură. Ca şi cum aşteptasem de ani de zile acel moment.

— Te cred, am repetat, mintea fiindu-mi plină de cuvintele ce aşteptau să fie rostite. Şi eu am acelaşi sentiment. Să ştii lucruri pe care nu le ştii. De dinainte de momentul în care îți poți aminti.

A apărut din nou! O mişcare bruscă pe care am prins-o cu coada ochiului: a apărut şi a dispărut în aceeaşi clipă.

— Ai văzut, Aurelius?

Mi-a urmărit privirea către grădina ornamentală şi dincolo de ea.

— Ce să văd? Nu, n-am văzut nimic.

Dispăruse. Sau poate nici nu fusese vreodată acolo.

M-am întors spre Aurelius, dar îmi pierdusem curajul.

Momentul de intimitate trecuse.

— *Tu* ai o zi de naştere? a întrebat Aurelius.

— Da. Am o zi de naştere.

Toate cuvintele nerostite s-au întors în colțul unde stătuseră atâția ani.

— Să-mi notez data, ce zici? a spus el vesel. Astfel o să pot să-ți trimit o felicitare.

Am încercat să zâmbesc.

— De fapt, e foarte curând.

Aurelius a deschis o agendă mică, albastră, împărțită pe luni.

— Nouăsprezece, i-am spus, iar el a notat-o cu un creion atât de mic, încât părea o scobitoare în mâna lui uriaşă.

▫ *Doamna Love croşetează* ▫

Când a început să plouă, ne-am pus glugile şi am alergat să ne adăpostim în biserică. Ne-am scuturat de stropii de ploaie şi apoi am intrat.

Ne-am aşezat într-o stranã lângă altar şi ne-am uitat la tavanul boltit, pal, până am amețit.

— Spune-mi unde ai fost găsit, am spus. Ce ştii despre asta?

— Ştiu ce mi-a spus doamna Love, a răspuns el. Asta pot să-ți spun. Şi mai e bineînțeles şi moştenirea mea.

— Ai o moştenire?

— Da. Nu cine ştie ce. Nu ceea ce oamenii numesc de obicei o moştenire, totuşi... De fapt, aş putea să ți-o arăt mai târziu.

— Mi-ar face plăcere.

— Bine... Mă gândeam, ora nouă e prea aproape de micul dejun pentru a mânca prăjitură, nu-i aşa? A spus-o cu o grimasă reținută, care s-a transformat în veselie la următoarele cuvinte. Aşa că m-am gândit să te invit din nou la gustarea de la unsprezece. Prăjitură şi cafea, cum sună asta? O să fie o masă pe cinste. Şi tot atunci îți arăt şi moştenirea mea. Atât cât e de văzut.

Am acceptat invitația.

Aurelius şi-a scos ochelarii din buzunar şi a început să-i şteargă distrat cu o batistă.

— Ei, bine... A inspirat încet. A expirat la fel de încet. Aşa cum mi s-a spus. Doamna Love şi povestea ei.

Chipul lui luă o mină degajată – semn că, la fel ca toți povestitorii, el ca persoană dispărea pentru a face loc vocii naratorului. Pe când povestea, încă de la primele cuvinte, în profunzimea vocii lui o auzeam de fapt pe doamna Love, invocată de pe lumea cealaltă prin rememorarea poveştii.

Povestea ei, a lui Aurelius şi, probabil, a Emmelinei...

*

Era beznă în noaptea aceea, iar furtuna se apropia amenințător. Vântul şuiera printre copaci şi ploua cu găleata. Croşetam pe scaun lângă foc un ciorap gri, al doilea pe ziua aceea, şi tocmai terminam călcâiul. Ei bine, m-au trecut fiorii. Nu pentru că mi-era frig. Aveam o stivă întreagă de lemne în coşul de nuiele pe care îl adusesem din şopron în după-amiaza aceea şi tocmai pusesem un buştean nou pe foc. Astfel că nu-mi era frig, dimpotrivă, dar mi-am spus:

„Ce noapte, mă bucur că nu sunt un biet suflet rămas pe-afară, departe de casă, pe o vreme ca asta!”, şi gândul la acel suflet amărât m-a făcut să tremur.

Înăuntru totul era liniştit, se auzea doar trosnetul focului, clincănitul andrelelor şi oftatul meu. Oftatul meu? Da, oftatul meu. Nu eram fericită. Mă năpădiseră amintirile, iar acesta e un obicei prost pentru o femeie de cincizeci de ani. Aveam un foc bun, un acoperiş deasupra capului, luasem o cină consistentă, dar eram mulţumită? Nu. Aşa că stăteam oftând, croşetând ciorapul gri. Afară continua să plouă. După un timp m-am ridicat să iau o prăjitură cu prune din cămară, bună şi proaspătă, stropită cu coniac. Nu mi-a făcut nici o plăcere. Dar când m-am întors şi mi-am reluat croşetatul, inima mi s-a oprit în piept! Ştii de ce? întorsesem de două ori călcâiul ciorapului!

Asta chiar m-a îngrijorat. M-a îngrijorat pentru că mereu croşetam atent, nu la întâmplare ca sora mea, Kitty, şi nici orbecăind ca biata mea mamă, când nu mai avea mult de trăit. Mai făcusem această greşeală numai de două ori în viaţă.

Prima oară am croşetat de două ori călcâiul când eram tânără. Într-o după-amiază însorită, stăteam lângă fereastra deschisă, bucurându-mă de mirosul florilor din grădină. Făceam un ciorap albastru atunci. Pentru... păi, pentru un tânăr. Iubitul meu. Nu voi spune cum îl chema; nu-i nevoie. Ei bine, visam cu ochii deschişi. Ce prostuţă eram! Rochii albe, prăjituri albe şi tot felul de aiureli din astea. Şi, brusc, am privit în jos şi am văzut că făcusem călcâiul de două ori. Era clar ca lumina zilei. O întăritură, un călcâi, mai multă întăritură şi apoi – alt călcâi. Am râs în hohote. Nu conta. Era destul de uşor să-l destram şi să-l fac cum trebuie.

Deja scosesem andrelele, când Kitty a venit alergând pe aleea din grădină. „Ce-o fi cu ea?” m-am gândit,

instantaneu. Am văzut că fața îi era foarte palidă şi că a încremenit în clipa când m-a văzut la fereastră. Atunci am ştiut că necazul nu era al ei, ci al meu. A deschis gura, dar nici n-a putut să-mi pronunțe numele. Plângea. Şi apoi mi-a spus.

Fusese un accident. Iubitul meu plecase cu fratele lui. După potârnichi. Unde n-ar fi trebuit să se ducă. Cineva i-a văzut şi ei s-au speriat. Au fugit. Daniel, fratele, a ajuns primul la gard şi l-a sărit. Iubitul meu era prea repezit. Puşca i s-a prins în gard. A auzit paşi în urma lui şi s-a panicat. A tras de puşcă. Nu trebuie să spun exact ce s-a întâmplat, nu? Poți să ghiceşti.

Am desfăcut ce croşetasem. Toate micile noduri pe care le faci unul după altul, rând cu rând, toată împletitura unui ciorap. Am desfăcut tot. Nu e greu. Scoți andrelele, tragi puțin şi totul se destramă. Unul după altul, rând după rând. Am desfăcut călcâiul care era în plus şi am continuat. Piciorul, primul călcâi, întăritură. Toate ochiurile s-au destrămat într-o clipită. Apoi n-a mai rămas nimic de desfăcut, era doar un ghem de lână albastră în poala mea.

Nu durează mult să croşetezi un ciorap şi îți ia chiar mult mai puțin să-l desfaci.

Cred că am adunat lâna albastră într-un ghem ca să fac altceva. Dar nu-mi mai amintesc.

A doua oară când am croşetat două călcâie începusem să îmbătrânesc. Trecuse un an de la moartea soțului ei, aproape un an de când venise să stea cu mine. Se simțea din ce în ce mai bine, am gândit eu. Zâmbea mai mult. Începuse s-o intereseze ce se mai întâmpla. Putea auzi numele lui fără să izbucnească în lacrimi. Stăteam acolo, iar eu croşetam – făceam o pereche frumoasă de şosete pentru Kitty, din cea mai moale lână de miel, roz, ca să se asorteze

cu capotul ei – şi ea avea o carte în poală. Nu citise deloc din carte, pentru că mi-a spus:

— Joan, ai făcut călcâiul de două ori.

M-am uitat atent la ce lucram şi avea dreptate.

— Ei bine, am greşit, am spus eu.

Ea mi-a zis că, dacă ar fi croşetat ea, n-ar fi fost mirată, întotdeauna făcea călcâiele de două ori sau uita să le facă. De multe ori croşetase ciorapi pentru bărbatul ei fără nici un călcâi, doar piciorul şi un deget. Am râs. Dar mi-a spus că se mira de mine. Nu era felul meu să fiu atât de distrată.

Ei bine, am spus că mai făcusem această greşeală înainte. Doar o dată. Şi mi-am amintit ceea ce tocmai ți-am povestit. Despre iubitul meu. Şi, în timp ce-mi aminteam cu glas tare, am desfăcut cu grijă al doilea călcâi şi am început să croşetez cum trebuie. E nevoie să fii concentrat ca să-ți iasă bine, iar lumina era din ce în ce mai slabă. Ei bine, mi-am terminat povestea şi ea nu a spus nimic, iar eu am crezut că se gândea la soțul ei. Ştii, prin comparație, pierderea mea fusese cu atâția ani în urmă, iar a ei atât de recentă.

Era prea întuneric ca să termin degetele cum trebuie, aşa că am pus ciorapul deoparte şi mi-am ridicat privirile.

— Kitty, am spus. Kitty?

Nu mi-a răspuns. M-am gândit un moment că adormise. Dar nu era aşa.

Părea atât de liniştită! Avea un zâmbet pe față. Ca şi cum era fericită că se afla din nou împreună cu el. Împreună cu soțul ei. Cât timp mă concentrasem asupra şosetei în întuneric, pălăvrăgind despre vechea poveste, ea plecase la el.

Astfel că m-am îngrijorat în noaptea aceea cu cer negru ca păcura, descoperind că, de fapt, croşetasem al doilea călcâi. O dată îl pierdusem pe iubitul meu. A doua oară îmi

pierdusem sora. Era a treia oară. Nu mai aveam pe nimeni de pierdut. Rămăsesem doar eu.

M-am uitat la ciorap. Lână cenuşie. Un obiect comun. Eu urmam.

Nu avea nici o importanţă, mi-am spus. Cui i-ar fi fost dor de mine? Nimeni nu ar fi suferit că eu nu mai eram. Era o binecuvântare. La urma urmelor, cel puţin eu *avusesem* o viaţă, nu ca iubitul meu. Mi-am amintit, de asemenea, expresia de pe chipul lui Kitty, faţa ei liniştită, fericită. Nu poate fi aşa de rău, m-am gândit.

M-am apucat să desfac al doilea călcâi. Ce rost avea, poţi să te întrebi. Ei bine, nu voiam să fiu găsită cu el croşetat astfel. „Femeie bătrână, proastă", mi-am imaginat spunând. „Au găsit-o cu croşeta în poală, şi ce credeţi? Făcuse călcâiul de două ori!" Nu voiam ca ei să spună asta. Aşa că l-am desfăcut. Şi, în timp ce lucram, mă pregăteam de moarte în gândul meu.

Nu ştiu cât am stat aşa acolo. Dar în cele din urmă un zgomot a ajuns la urechile mele. De-afară. Un plânsei, ca al unui animal pierdut. Eram cufundată în gândurile mele, fără să mă aştept să se interpună ceva între mine şi moartea mea, aşa că la început nu i-am dat atenţie. Dar l-am auzit din nou. Părea că mă cheamă. Cine-ar fi putut să-l audă, pierdut în pustietatea asta? M-am gândit că poate era o pisică, îşi pierduse mama sau păţise ceva. Şi, chiar dacă mă pregăteam să mă întâlnesc cu Dumnezeu, imaginea acestei pisici cu blănița udă nu-mi dădea pace. Şi m-am gândit că, doar pentru că eram pe moarte, asta nu însemna să nu dai unei fiinţe a lui Dumnezeu puţină căldură şi ceva de mâncare. Şi vă pot spune, nu mă deranja gândul să am o fiinţă vie lângă mine în acele momente. Aşa că m-am dus la uşă.

Ce-am găsit acolo?

Înghesuit pe prispă, la adăpost de ploaie, un bebeluş! înfăşurat în pânză, miorlăind ca o pisicuță. Bietul mititel! Ce rece şi ud şi înfometat era! Nu-mi puteam crede ochilor. M-am aplecat şi te-am ridicat, iar din momentul când m-ai văzut, ai încetat cu plânsul.

Nu mi-am pierdut timpul pe-afară. Aveai nevoie de mâncare şi de lucruri uscate. Aşa că nu am rămas mult pe prispă. M-am uitat repede în jur. Nu se vedea nimic. Absolut nimeni. Doar vântul şuierând printre copaci, la marginea pădurii, şi – am văzut oare fum ridicându-se în aer spre Angelfield? Nu pot spune că am văzut şi nici că mi-a atras atenția.

Te-am strâns la piept, am intrat şi am închis uşa. De două ori înainte croşetasem două călcâie la un ciorap şi moartea mă lovise. A treia oară, viața îmi bătuse la uşă. Asta m-a învățat să nu mai pun bază pe coincidențe. După aceea nu am mai avut timp să mă gândesc la moarte.

Trebuia să am grijă de tine.

Şi am trăit fericiți până la adânci bătrâneți.

*

Aurelius a înghițit cu greu. Vocea îi răguşise şi îi slăbise. Cuvintele sunaseră ca o incantație; cuvinte pe care le auzise de mii de ori când era copil, pe care şi le repetase lui însuşi decenii întregi ca bărbat.

Când povestea a luat sfârşit, am rămas tăcuți, contemplând altarul. Afară ploaia continua să cadă liniştită. Aurelius stătea nemişcat ca o statuie lângă mine, totuşi în sinea lui era tulburat.

Erau multe lucruri pe care aş fi putut să i le spun, dar am preferat să tac. Am aşteptat ca el să se întoarcă la clipa prezentă. Când a reuşit, mi-a vorbit.

— Ce-i drept, asta nu e povestea mea, nu-i aşa? Adică, eu apar în ea, evident, dar nu e povestea mea. E povestea doamnei Love. Bărbatul cu care voia să se mărite, sora ei, Kitty, croşetatul, prăjiturile. Toate astea ţin de povestea ei. Şi tocmai atunci când ea crede că totul se apropie de sfârşit, sosesc eu şi dau o altă turnură poveştii. Dar asta nu o transformă în povestea mea, nu-i aşa? Deoarece *înainte* de a deschide uşa – înainte de a auzi plânsul meu în ploaie – înainte...

S-a oprit, cu răsuflarea tăiată, a făcut un gest să întrerupă fraza şi a continuat:

— Ca cineva să *găsească* un copil în felul ăsta, doar pe el, singur în ploaie, înseamnă că înainte de asta... ca asta să se întâmple... obligatoriu...

A dat din nou din mâini agitat, cu ochii învârtindu-se sălbatic pe tavanul bisericii, ca şi cum ar fi căutat acolo cuvântul de care avea nevoie pentru a spune în sfârşit ce dorea.

— Deoarece, dacă doamna Love m-a *găsit,* înseamnă că înainte ca asta să se întâmple, altcineva, o altă persoană, o *mamă* ar fi trebuit să...

Asta era. Acesta era cuvântul.

Chipul său a fost cuprins de disperare. Mâinile sale, la jumătatea unui gest agitat, au rămas nemişcate, într-o atitudine care sugera dorinţă sau rugăciune.

Sunt momente când faţa şi corpul omenesc pot exprima ceva ce inima tânjeşte să aibă – atât de limpede ca şi cum ai citi într-o carte. L-am citit pe Aurelius.

Nu mă părăsi.

I-am atins mâna, iar statuia a revenit la viaţă.

— Nu are rost să aşteptăm ca ploaia să înceteze, am şoptit. Va dura toată ziua. Fotografiile mele pot aştepta. Putem să plecăm.

— Da, spuse el cu voce întretăiată. Putem.

▫ *Moştenirea* ▫

— E la distanță de doi kilometri în linie dreaptă, spuse el arătând către pădure, durează mai mult pe drum.

Am traversat parcul cu căprioare şi aproape ajunseserăm la lizieră, când am auzit voci. O voce de femeie plutea prin ploaie, pe deasupra aleii, până la copiii ei şi peste parc, până la urechile noastre.

„Ți-am spus eu, Tom. E prea ud. Nu funcționează când plouă atât de tare." Copiii se opriseră, brusc dezamăgiți văzând macaralele şi maşinăriile care nu mergeau. Având glugi peste capetele blonde, nu puteam să-i deosebesc. Femeia i-a ajuns din urmă şi familia s-a adunat la o mică discuție, toți cu pardesiele pe ei.

Aurelius era topit după această imagine de familie.

— I-am mai văzut pe-aici, am spus. Ştii cine sunt?

— Sunt o familie. Locuiesc pe Stradă. Casa cu leagăn. Karen se ocupă de căprioarele de-aici.

— Se mai vânează?

— Nu. Doar se ocupă de ele. Sunt o familie drăguță.

Privi după ei cu jind, apoi scutură din cap.

— Doamna Love a fost foarte bună cu mine, spuse el, şi am iubit-o. Toate astea... Dădu absent din mână şi se întoarse spre pădure. Vino. Să mergem acasă.

Familia îmbrăcată în pardesie de ploaie se întorsese spre porțile domeniului, luând aceeaşi decizie.

Aurelius şi cu mine am mers prin pădure, ca doi prieteni, în tăcere.

Nu erau frunze care să împiedice lumina să pătrundă, iar crengile, înnegrite de ploaie, se zbăteau sub cerul cenuşiu. Întinzând o mână ca să dea la o parte crengile mai joase, Aurelius scutura stropi de ploaie, care se adăugau celor care cădeau din cer. Am dat peste un trunchi căzut şi ne-am sprijinit de el, privind în balta de apă de ploaie din scorbură, care înmuiase scoarța putrezită şi o făcuse foarte plăcută la atingere. Apoi Aurelius a spus: „Iată-ne acasă".

Era o casă mică, de piatră. Fusese construită mai mult ca să reziste decât ca să împodobească zona, dar era destul de atrăgătoare, cu liniile ei simple şi solide. Aurelius m-a condus împrejurul casei. Cât avea oare, o sută, două sute de ani? Era greu de spus. Nu era genul de casă care să se schimbe prea mult într-o sută de ani. Cu singura diferență că în spate exista o anexă nouă, aproape la fel de mare ca şi casa însăşi, dedicată în întregime bucătăriei.

— Sanctuarul meu, a spus el în timp ce mă poftea înăuntru.

Un cuptor de oțel, masiv şi extrem de curat, pereți albi, două frigidere mari – era o bucătărie adevărată, pentru un bucătar adevărat.

Aurelius mi-a oferit un scaun şi m-am aşezat la o masă mică, lângă un raft cu cărți. Era plin de cărți de bucate, în franceză, engleză, italiană. O singură carte era pe masă. Un caiet gros, cu colțurile uzate, învelit în hârtie maro care se subțiase, după decenii în care fusese mânuit de degete unsuroase. Cineva scrisese REȚETEE pe copertă, cu litere mari, demodate, ca la şcoală. Câțiva ani mai târziu, cel care scrisese tăiase al treilea E, folosind un alt stilou.

— Îmi dai voie? am întrebat.

— Desigur.

Am deschis caietul şi am început să-l frunzăresc. Brioşe Victoria, prăjitură cu alune şi curmale, plăcinte, turtă dulce, domnişoare de onoare, tartă Bakewell, prăjitură cu fructe... Ortografia şi caligrafia erau din ce în ce mai bune, pe măsură ce întorceam paginile.

Aurelius a aprins cuptorul, apoi, mişcându-se elegant, a adunat ingredientele. După ce totul a fost adus la îndemână, el doar întindea mâna ca să ia un cuțit sau o sită, fără să se mai uite. Se mişca prin bucătărie aşa cum fac şoferii când schimbă piesele la maşină: un braț se întindea încet, independent, ştiind perfect ce are de făcut, în timp ce ochii nu părăseau niciodată punctul fix din fața lui: castronul în care amesteca ingredientele. Cernea făina, tăia untul în bucățele, storcea o portocală. Se comporta absolut natural.

— Vezi cuptorul acela? a spus el. Cel din stânga ta? Vrei să-l deschizi?

Crezând că doreşte vreun vas de bucătărie, am deschis uşa cuptorului.

— Vei găsi un sac atârnând pe un raft înăuntru.

Era un fel de tolbă mică, veche şi cu un model ciudat. Marginile nu erau cusute, ci doar împăturite. Se lega cu o cataramă şi o cureluşă lungă de piele, de care atârnau două cleme ruginite de fiecare parte, ceea ce îți permitea să porți sacul în diagonală peste tors. Pielea era uscată şi crăpată, iar pânza care odată fusese verzuie, era acum incoloră.

— Ce este? am întrebat.

O clipă şi-a ridicat ochii de la castron spre mine.

— E sacul în care am fost găsit.

Se întoarse la ingredientele pe care le amesteca.

Sacul în care fusese găsit! Ochii mi s-au îndreptat încet de la tolbă spre Aurelius. Chiar şi aplecat deasupra mesei, tot

avea doi metri. Îl luasem drept un uriaş din poveşti când îl văzusem prima oară. Astăzi, tolba nu-l mai cuprindea nici măcar în talie, totuşi, cu şaizeci de ani în urmă, fusese destul de mic să încapă înăuntru. Tulburată de schimbările pe care le putea aduce timpul, m-am aşezat din nou. Cine pusese copilaşul în tolbă cu atât de multă vreme în urmă? îl înfăşase în pânză, închisese catarama să-l apere de ploaie şi îşi petrecuse cureaua de-a latul pieptului, ca să-l care noaptea până la doamna Love? Am mângâiat locurile pe care ea le atinsese. Pânza, catarama, haina. Căutam o urmă a ei. Un indiciu, un cod scris în Braille sau cu cerneală invizibilă, pe care atingerea mea l-ar fi scos la lumină, dacă aş fi ştiut cum să procedez. Dar nu ştiam.

— Exasperant, nu-i aşa? spuse Aurelius.

L-am auzit punând ceva la cuptor şi închizându-l, apoi l-am simţit apropiindu-se, privind peste umărul meu.

— Deschide-l, te rog – eu am făină pe mâini.

Am desfăcut catarama şi am deschis sacul de pânză. Baierile s-au dat la o parte formând un cerc, în centrul căruia se afla un ghemotoc de hârtie şi zdrenţe.

— Moştenirea mea, mă informă el.

Lucrurile arătau ca nişte cârpe ce şi-ar fi găsit locul la gunoi, dar el avea expresia unui băiat care priveşte în peştera comorilor.

— Aceste lucruri sunt povestea mea, spuse el. Aceste lucruri spun cine sunt. Trebuie numai să le... înţelegi. Era foarte concentrat, dar cu un soi de resemnare. Toată viaţa am încercat să le găsesc sensul. Mă gândesc că, dacă aş găsi elementul comun... Totul ar căpăta un înţeles. Uite asta, de exemplu...

Era o bucată de material. Pânză, cândva probabil albă, acum îngălbenită. Am scos-o dintre celelalte obiecte şi am

netezit-o. Era brodată cu flori şi stele albe; avea patru nasturi eleganți de sidef. Era fie o hăinuță de copil, fie o cămăşuță de noapte. Degetele mari ale lui Aurelius, dorind s-o atingă, pluteau pe deasupra ei, încercând să n-o murdărească de făină. Mânecile micuțe i-ar fi venit acum pe un deget.

— Asta e hăinuța pe care o purtam, explică Aurelius.

— E foarte veche.

— La fel de veche ca mine, cred.

— Cred că şi mai veche.

— Eşti sigură?

— Uită-te la cusătura asta – şi la asta. A fost cârpită de mai multe ori. Iar nasturele ăsta nu se potriveşte. Au fost alți bebeluşi care au purtat-o înaintea ta.

Ochii lui treceau repede de la bucata de pânză la mine şi înapoi la pânză, nerăbdători să afle mai multe.

— Şi uită-te aici.

El îmi arătă o pagină tipărită. Era o foaie şifonată, smulsă dintr-o carte. Am luat-o în mână şi am început să citesc.

„... *nu mi-am dat seama la început care era intenția lui; dar când l-am văzut ridicând şi cumpănind cartea, gata s-o arunce, m-am dat instinctiv la o parte, cu un țipăt de spaimă...”*

Aurelius a continuat fraza, însă nu de pe hârtie, ci din memorie:

— *„Nu m-am ferit la timp, el a aruncat cartea, care m-a lovit, iar eu am căzut, izbindu-mi capul de uşă şi tăindu-mă.”*

Bineînțeles că am recunoscut fragmentul. Cum aş fi putut să nu, dacă-l citisem de nenumărate ori?

— *Jane Eyre,* am spus eu uimită.

— L-ai recunoscut? Da, aşa e. Am întrebat pe cineva de la bibliotecă. Scris de Charlotte cumva, care avea foarte multe surori.

— Ai citit cartea?

— Am început-o. Era despre o fetiţă. Îşi pierduse familia, aşa că mătuşa ei a găzduit-o. Am crezut că găsisem aici ceva interesant. Groaznică femeie, mătuşa, complet diferită de doamna Love! Unul dintre verii ei aruncă acea carte spre ea, aşa cum scrie pe pagina asta. Iar mai târziu merge la şcoală, o şcoală îngrozitoare, cu mâncare oribilă, unde totuşi îşi face o prietenă. Zâmbi, amintindu-şi ce citise. Numai că prietena moare. Faţa i se întunecă. După aceea – mi-am pierdut interesul. Nu am citit până la capăt. Nu ştiu cum continuă povestea. Nedumerirea i se şterse de pe faţă. Ai citit-o? Ce se întâmplă cu ea la sfârşit? Are importanţă?

— Se îndrăgosteşte de stăpânul ei. Soţia lui – o femeie nebună, care locuieşte în casă, dar e ascunsă de priviri indiscrete – încearcă să dea foc conacului, iar Jane pleacă. Iar când se întoarce, soţia murise, domnul Rochester e orb, iar Jane se căsătoreşte cu el.

— Ah! Se încruntă în timp ce încerca să înţeleagă totul. Dar renunţă. Nu. Nu are sens, nu-i aşa? începutul, poate. Fata orfană de mamă. Dar după aceea... Aş vrea ca cineva să-mi spună ce înseamnă. Aş vrea ca cineva *să-mi spună adevărul.*

Se întoarse spre pagina ruptă.

— Probabil că nu cartea e importantă până la urmă. Probabil că doar această pagină. Poate că are un înţeles ascuns. Uită-te aici.

În interiorul copertei cărţii de bucate din copilăria sa erau scrise înghesuit coloane de litere şi şiruri de numere, cu caligrafia supradimensionată şi neglijentă a unui băiat.

— La început credeam că e un cod, îmi explică el. Am încercat să-l descifrez. Am luat prima literă de la fiecare cuvânt, prima de pe fiecare rând. Sau a doua. Apoi am încercat să înlocuiesc literele între ele.

Îmi descria fiecare încercare cu o privire febrilă, ca şi cum mai exista o şansă să descopere ceea ce îi scăpase atâta timp.

Ştiam că e în zadar.

— Dar asta? Am luat următorul obiect şi nu m-am putut stăpâni să nu mă cutremur. În chip limpede odată fusese o pană, dar acum era o rămăşiță murdară şi urâtă. Grăsimea se uscase, fulgii deveniseră nişte țepi ascuțiți, maronii, de-a lungul tijei crăpate.

Aurelius a ridicat din umeri şi a dat din cap neputincios, iar eu am pus înapoi pana, uşurată.

Mai rămăsese un singur lucru.

— Asta... începu Aurelius, dar nu termină propoziția. Era o bucată de hârtie mototolită, cu o pată de cerneală uscată, care fusese poate un cuvânt. M-am uitat la ea cu atenție.

— Cred... Aurelius se poticni. Ei bine, doamna Love credea... Am fost amândoi de acord că – mă privi plin de speranță – că acesta trebuie să fie *numele meu.*

Îmi arătă cu degetul.

— S-a udat de la ploaie, dar aici şi aici... Mă conduse la fereastră; îmi indică să țin bucata de hârtie în lumină. Pare un A, la început. Apoi un S. Aici, către sfârşit. Bineînțeles, s-a decolorat cu anii; trebuie să te uiți foarte atent, dar *î-l vezi*, nu-i aşa?

M-am uitat la pată.

— *Nu-i aşa?*

Am dat uşor din cap, nici a aprobare, nici a dezaprobare.

— Vezi! E limpede atunci când ştii la ce te uiți, nu-i aşa?

Am continuat să privesc, dar literele fantomatice pe care le vedea el erau invizibile pentru mine.

— Şi *aşa,* spuse el, a ales doamna Love numele Aurelius. Deşi cred că m-aş putea numi la fel de bine Alphonse.

Râse amar, uşor jenat, şi se întoarse.

— Celălalt obiect era lingura. Dar pe aceea ai văzut-o. Scotoci în buzunarul de sus al hainei şi scoase lingura de argint pe care o văzusem la prima noastră întâlnire, când mâncaserăm turtă dulce stând pe pisicile uriaşe de pe treptele conacului Angelfield.

— Şi tolba, l-am întrebat. Ce fel de tolbă e?

— Una obişnuită, spuse el detaşat. O ridică puțin şi o mirosi delicat. Pe vremuri mirosea a fum, dar acum nu mai miroase. Mi-a dat-o mie, iar eu am adulmecat-o. Vezi? Mirosul s-a dus.

Aurelius a deschis uşa cuptorului şi a scos o tavă cu biscuiți aurii, pe care i-a pus să se răcească. Apoi a umplut ceainicul şi a pregătit masa. Ceşti şi farfurii, o zaharniță, o cană cu lapte şi farfurioare.

— Ia tu asta, spuse el, dându-mi tava. Deschise o uşă, care dădea spre sufrageria cu scaune vechi, comode, şi perne înflorate. Simte-te ca acasă. Aduc restul imediat. Stătea cu spatele la mine, cu capul plecat, în timp ce se spăla pe mâini. Vin de îndată ce pun totul la loc.

Am intrat în sufrageria doamnei Love şi m-am aşezat într-un fotoliu lângă şemineu, lăsându-l să-şi pună în ordine moştenirea – neprețuita, indescifrabila sa moştenire –, la loc sigur.

*

Am plecat cu un gând ce nu-mi dădea pace. Era oare ceva ce spusese Aurelius? Da. O aluzie sau concluzie îmi atrăsese vag atenția, dar se pierduse pe parcursul povestirii. Nu conta. Îmi voi aminti.

În pădure era un luminiş. Dincolo de el, câmpul se transforma într-o pantă abruptă şi era acoperit de tufişuri dese, înainte să devină din nou neted şi să apară copacii. Astfel că oferea o priveliște bună asupra casei. M-am oprit în acest luminiş, pe drumul înapoi de la căsuța lui Aurelius.

Imaginea era mohorâtă. Casa – sau ce mai rămăsese din ea – era sinistră. O pată cenuşie pe un cer întunecat. Etajele de sus din partea stângă dispăruseră cu totul. Parterul rămăsese, canaturile uşii fiind demarcate de pragul de sus, de piatră, şi de treptele care duceau la ea, dar uşa propriu-zisă nu mai era. Nu părea o zi de stat pe-afară şi m-au trecut fiorii la vederea casei pe jumătate în ruină. Până şi pisicile de piatră o părăsiseră. Aşa cum făcuseră şi căprioarele, ele intraseră la adăpost de ploaie. Partea dreaptă a clădirii era în cea mai mare parte intactă, deşi, dacă te luai după poziția macaralei, ea venea la rând. Erau oare toate maşinile acelea necesare? m-am pomenit întrebându-mă. Părea că pereții se dizolvau singuri în ploaie; pietrele care încă mai stăteau în picioare, palide şi fantomatice ca pergamentul, păreau gata să se topească sub ochii mei, dacă mai rămâneam mult acolo.

Aparatul de fotografiat îmi atârna după gât. L-am scos de sub haină şi l-am ridicat la ochi. Era oare posibil să surprind înfățişarea evanescentă a casei, cu toată umezeala din jur? Mă îndoiam, dar merita să încerc.

Potriveam lentilele pentru distanță când am observat o mişcare uşoară la marginea obiectivului. Nu era fantoma mea. Copiii se întorseseră. Văzuseră ceva în iarbă, se

aplecau incitați asupra lui. Ce era? Un arici? Un şarpe? Curioasă, am reglat obiectivul ca să văd mai bine.

Unul dintre copii a întins mâna prin iarba înaltă şi a ridicat descoperirea. Era cascheta galbenă a unui muncitor. Cu un zâmbet triumfător, şi-a luat de pe cap pălăria de muşama – am văzut atunci că era băiatul – şi şi-a pus în locul ei cascheta. A luat poziție de drepți ca un soldat. Cu pieptul scos în afară, cu capul sus, brațele lipite de corp, chipul concentrat ca să nu-i cadă cascheta prea mare de pe cap. Imediat ce a luat această poziție, s-a întâmplat un mic miracol. O rază de soare s-a strecurat printr-o spărtură în nori şi a căzut pe băiat, luminându-l în momentul său de glorie. Am apăsat pe buton şi am făcut poza. Băiatul cu caschetă, dincolo de umărul lui stâng tăblița cu *Trecerea interzisă*, iar în dreapta, pe fundal, mica pată cenuşie.

Soarele a dispărut, mi-am luat ochii de la copii ca să derulez filmul şi mi-am pus aparatul la adăpost de ploaie. Când i-am privit din nou, copiii erau deja la jumătatea aleii. Cu mâna lui stângă în mâna ei dreaptă, cei doi se învârteau apropiindu-se de porțile conacului, cu acelaşi pas, cu aceeaşi călcătură, fiecare oferind un echilibru perfect celuilalt. Cu pardesiile fluturând în urma lor, cu picioarele abia atingând pământul, ei păreau că sunt pe punctul de a se ridica la cer şi a zbura.

▫ *Jane Eyre şi cuptorul* ▫

Când m-am întors în Yorkshire, nu am primit nici o explicație pentru felul în care fusesem alungată. Judith m-a primit cu un zâmbet forțat. Cenuşiul zilei se infiltrase în pielea ei, i se adunase în cearcănele de sub ochi. A dat la o parte perdelele în camera mea, lăsând la iveală fereastra, dar totul era mohorât.

— Ce vreme înfiorătoare! a exclamat, iar eu m-am gândit că era la capătul puterilor.

Chiar dacă au fost numai câteva zile, totul mi s-a părut o eternitate. Ca o noapte care nu se mai sfârşea, niciodată luminoasă, senzaţia de amurg permanent al cerului posomorât ne proiecta pe toţi într-o lume atemporală. Domnişoara Winter a ajuns târziu la una dintre întâlnirile noastre matinale. Şi ea era palidă; nu ştiam dacă din cauza durerilor care îi adânceau ochii în orbite sau din alt motiv.

— Propun un orar mai lejer pentru întâlnirile noastre, a spus ea când s-a aşezat în cercul de lumină.

— Desigur.

Ştiam de nopţile ei proaste din discuţia cu doctorul, vedeam că medicamentele pe care le lua ca să-i uşureze durerea nu prea mai aveau efect sau chiar nu mai aveau deloc. Astfel că am căzut de acord ca, în loc să mă prezint în fiecare dimineaţă la ora nouă, să aştept să aud o bătaie în uşă.

La început, bătaia se auzea mereu între nouă şi zece. Apoi a început să întârzie. După ce doctorul i-a modificat doza, mă chema dimineaţa devreme, dar întâlnirile noastre erau mai scurte; apoi ne-am luat obiceiul să ne vedem de două sau de trei ori pe zi, la ore întâmplătoare. Uneori mă chema când se simţea bine şi îmi povestea pe larg şi în detaliu. Alteori mă chema când avea dureri. Atunci nu dorea atât tovărăşia mea, cât să profite de calităţile analgezice ale povestitului.

Când obiceiul de a ne întâlni la ora nouă a dispărut, mi-am pierdut încă o bornă în timp. Ascultam povestea ei, scriam povestea ei, când dormeam, visam povestea ei, iar când eram trează, povestea ei forma fundalul permanent al gândurilor mele. Era ca şi cum aş fi trăit tot timpul înăuntrul unei cărţi. Nu aveam nevoie să mă întrerup ca să mănânc, fiindcă puteam sta la masa mea de lucru, citind ceea ce transcrisesem în timp ce gustam felurile de mâncare

pe care Judith mi le aducea în cameră. Griş de ovăz însemna că era dimineață. Supa şi salata reprezentau prânzul. Friptura şi plăcinta cu rinichi însemnau că era seară. Îmi amintesc că am meditat îndelung asupra unei farfurii cu omletă. Ce însemna oare? Putea însemna orice. Am luat câteva înghițituri şi am împins farfuria la o parte.

În această lungă perioadă nedefinită, au avut loc câteva evenimente mai deosebite. Le-am notat atunci când s-au petrecut, separat de poveste, şi merită să le reamintesc aici.

Acesta este unul dintre ele.

Mă aflam în bibliotecă. Căutam *Jane Eyre* şi am găsit aproape un raft întreg de exemplare. Era colecția unui bibliofil: avea volume ieftine, moderne, fără valoare; aveau ediții care apăreau atât de rar pe piață, că era greu să le stabileşti un preț; avea exemplare ale căror pagini se destrămau la atingere. Cartea pe care o căutam era o ediție obişnuită – deşi o ediție anume – de la începutul secolului. În timp ce le frunzăream, Judith a adus-o în cameră pe domnişoara Winter şi a aşezat-o în fotoliul de lângă foc.

După ce Judith a plecat, domnişoara Winter m-a întrebat:

— Ce cauți?

— *Jane Eyre.*

— Îți place *Jane Eyre*? m-a întrebat.

— Foarte mult. Dumneavoastră vă place?

— Da.

Am văzut că tremura.

— Vreți să ațâț focul?

Şi-a plecat genele ca şi cum un curent dureros o străbătuse din creştet până-n tălpi.

— Cred că da.

De îndată ce focul a prins din nou puteri, ea a spus:

— Ai o clipă liberă? Stai jos, Margaret.

După un moment de tăcere, a continuat.

— Imaginează-ți o bandă rulantă la al cărei capăt se află un cuptor mare. Pe banda rulantă sunt cărți. Toate exemplarele din lume, din toate cărțile pe care le-ai iubit. Toate puse la rând. *Jane Eyre, Villette, Femeia în alb.*

— *Middlemarch,* am adăugat eu.

— Mulțumesc. *Middlemarch.* Imaginează-ți o manetă cu două etichete, PORNIT şi OPRIT. În acest moment, banda este oprită. Lângă ea se află un om cu mâna pe manetă. Este pe punctul de a porni. Şi tu poți să-l opreşti. Ai o puşcă în mână. Tot ce ai de făcut este să apeşi pe trăgaci. Ce faci?

— Nu, e absurd.

— Apasă maneta. Banda rulantă s-a pus în mişcare.

— Dar e absurd. Ce fel de experiment...

— Prima dintre cărți, *Shirley,* cade în cuptor.

— Nu-mi plac jocurile de felul ăsta.

— Acum, George Sand dispare în flăcări.

Am oftat şi am închis ochii.

— Urmează *La răscruce de vânturi.* O laşi să ardă?

Nu m-am putut abține. Vedeam cărțile, vedeam cum se îndreptau încet spre gura cuptorului şi m-am cutremurat.

— Cum vrei... A ars şi ea. Să se întâmple la fel şi cu *Jane Eyre*?

Jane Eyre. Brusc mi s-a uscat gura.

— Tot ce ai de făcut e să tragi. Nu voi spune nimănui. Nimeni nu trebuie să ştie. Aşteptă. Au început să cadă. Primele, deocamdată. Dar sunt multe exemplare. Ai numai o clipă să te hotărăşti.

Mi-am frecat nervoasă degetul mare de unghia ascuțită a degetului mijlociu.

— Acum cad mai repede.

Nu-şi lua ochii de la mine.

— Jumătate s-au dus. Gândeşte-te, Margaret. Toate volumele din *Jane Eyre* vor dispărea în curând pentru vecie. Gândeşte-te.

Domnişoara Winter a clipit.

— Două treimi s-au dus. E doar un om, Margaret. O persoană mică şi neînsemnată.

Am clipit.

— Mai e puțin timp. Adu-ți aminte, acest om arde cărți. Merită să trăiască?

Am clipit. Am clipit.

Ultima şansă.

Am clipit. Am clipit. Am clipit.

Jane Eyre nu mai exista.

— *Margaret!*

Chipul domnişoarei Winter se strâmbă de indignare. Lovi cu mâna stângă în brațul fotoliului. Chiar şi mâna dreaptă, oricât era de rănită, i se chircea în poală.

Mai târziu, când am transcris scena, m-am gândit că fusese cea mai spontană exprimare de sentimente pe care o văzusem vreodată la domnişoara Winter. Era ciudat să te aprinzi atât de tare dintr-un simplu joc.

Care erau sentimentele mele? Ruşine. Căci mințisem. Bineînțeles că iubeam cărțile mai mult decât oamenii. Bineînțeles că prețuiam *Jane Eyre* mai mult decât pe necunoscutul care apăsa maneta. Bineînțeles că operele complete ale lui Shakespeare erau mai valoroase decât viața

unui om. Bineînțeles. Spre deosebire de domnişoara Winter, îmi fusese ruşine să recunosc asta.

În drum spre ieşire, m-am întors spre raftul cu *Jane Eyre* şi am luat un volum care îndeplinea cerințele mele. Vârsta potrivită, hârtia potrivită, caracterele potrivite. În camera mea, am dat paginile până când am găsit pasajul.

„... *nu mi-am dat seama la început care era intenția lui; dar când l-am văzut ridicând şi cumpănind cartea, gata s-o arunce, m-am dat instinctiv la o parte, cu un țipăt de spaimă – nu m-am ferit la timp, el a aruncat cartea, care m-a lovit, iar eu am căzut, izbindu-mi capul de uşă şi tăindu-mă.”*

Cartea era intactă. Nu lipsea nici o pagină. Nu acesta era volumul din care fusese ruptă pagina lui Aurelius. Şi, oricum, de ce-ar fi fost? Dacă pagina lui provenea de la Angelfield – *dacă* provenea –, atunci ar fi trebuit să ardă împreună cu restul casei.

Un timp am stat fără să fac nimic, gândindu-mă doar la *Jane Eyre,* la o bibliotecă, un cuptor, un incendiu, dar oricum aranjam şi potriveam elementele, nu găseam nici o logică.

Celălalt eveniment de care-mi aduc aminte din această perioadă e legat de fotografii. Într-o dimineață, tava cu micul dejun a venit însoțită de un mic colet, adresat mie, cu scrisul înghesuit al tatălui meu. Erau fotografiile de la Angelfield; îi trimisesem rola de film, iar el mi le developase. Erau câteva fotografii reuşite, din prima zi: mărăcini care creşteau printre ruinele ferestrelor, iedera care se încolăcea pe scara de piatră. M-am oprit la fotografia dormitorului, când îmi întâlnisem fantoma; deasupra vechiului şemineu nu se vedea decât lumina becului. Totuşi, am luat-o deoparte şi am pus-o înăuntrul copertei cărții mele, la păstrare.

Celelalte fotografii erau din ziua următoare, când vremea se înrăutățise. Multe dintre ele erau peisaje întunecate. Ce îmi *aminteam* erau nuanțele de cenuşiu argintat; ceața care le acoperea ca un văl des; respirația mea la granița dintre apă şi aer. Dar aparatul nu surprinsese nimic din toate astea şi nici nu era posibil să descoperi în petele negricioase care spărgeau fundalul cenuşiu o piatră, un zid, un copac sau o pădure. După şase astfel de fotografii, am renunțat să mai caut. Îndesându-mi pozele în buzunarul jachetei, am pornit spre bibliotecă.

Eram la jumătatea interviului când am devenit conştientă de tăcere. Visam. Pierdută ca de obicei în lumea copilăriei gemene a celeilalte. Am rememorat vocea ei, mi-am dat seama de schimbarea de ton, de faptul că mi se adresase mie, dar nu-mi puteam aminti cuvintele.

— Poftim? am întrebat.

— Buzunarul tău, repetă ea. Ai ceva în buzunar.

— A... Sunt nişte fotografii... În starea aceea semiconştientă, între poveste şi realitate, când încă nu ți-ai recăpătat simțurile în întregime, am murmurat: Angelfield.

Când mi-am venit în fire, fotografiile erau în mâinile ei.

La început s-a uitat atent la fiecare, străduindu-se, prin ochelari, să distingă umbrele înceţoşate. Pe măsură ce o imagine indescifrabilă urma alteia, ea ofta încet, ca să-mi arate că îi confirmasem aşteptările cele mai meschine, iar gura i s-a strâns într-o grimasă critică. Cu mâna sănătoasă, a început să ia fotografiile la întâmplare; ca să-mi arate că nu se mai aştepta să găsească nimic interesant, ea le punea una după alta pe masă, după ce le arunca câte-o privire scurtă.

Eram hipnotizată de fotografiile care cădeau ritmic pe masă. Formau o grămadă informă pe suprafața acesteia, căzând

una peste alta, alunecând din teanc cu un mic zgomot ce părea să spună: *inutil, inutil, inutil.*

Apoi zgomotul s-a oprit. Domnişoara Winter stătea țeapănă, ținând în mână o singură fotografie, cercetând-o atent, încruntată. *A văzut o fantomă,* m-am gândit. Apoi, după ceva timp, pretinzând că nu observase privirea mea, a băgat fotografia printre cele douăsprezece rămase şi s-a uitat la restul, aruncându-le ca mai-nainte. Când cea care îi atrăsese privirea a reapărut la suprafață, nu s-a uitat aproape deloc la ea, ci a adăugat-o celorlalte.

— N-aş fi zis că este Angelfield, dar dacă spui tu... rosti cu o voce de gheață, iar apoi, cu o mişcare aparent detaşată, apucă întregul teanc şi, vrând să mi-l întindă, îl scăpă pe podea.

— Mâna mea... Iartă-mă, te rog, a murmurat pe când mă aplecam să le adun, dar nu m-am lăsat păcălită.

A continuat povestea de unde rămăsese.

Mai târziu m-am uitat din nou la poze. Deşi atunci când le scăpase pe jos se amestecaseră, nu mi-a fost greu să spun care dintre ele o impresionase atât de tare. În teancul de imagini cenuşii înceţoşate, era una care se detaşa de restul. Am stat pe marginea patului, privind poza, amintindu-mi limpede momentul. Ceața care se risipea şi căldura soarelui se împletiseră la momentul oportun ca să permită unei raze să cadă pe băiatul care poza stând țeapăn, cu bărbia ridicată, spatele drept şi ochii trădându-i teama că în orice clipă cascheta galbenă îi va cădea de pe cap.

De ce fusese atât de impresionată de această fotografie? Am cercetat fundalul, dar casa, pe jumătate demolată, forma doar o pată cenuşie ştearsă peste umărul stâng al copilului. Lângă el, tot ce se vedea era bariera de siguranță şi colțul tăbliței cu *Trecerea interzisă.*

Oare băiatul însuşi o interesa?

Am studiat fotografia jumătate de oră, dar când am pus-o deoparte, nu găsisem nici o explicație. Pentru că mă neliniştea, am băgat-o între copertele caietului meu, împreună cu poza fantomei din rama oglinzii.

În afară de fotografia băiatului şi de jocul cu *Jane Eyre* şi cuptorul, nimic nu a mai pătruns dincolo de vălul pe care povestea îl aruncase asupra mea. Desigur, mai era şi motanul. Remarcase orele mele neobişnuite, aşa că venea să zgârie la uşa mea pentru a fi mângâiat la ore întâmplătoare din zi şi din noapte. Termina de mâncat bucățelele de ou sau de peşte din farfuria mea. Îi plăcea să stea pe teancurile mele de hârtii, privindu-mă cum scriu. Dura ore întregi să-mi completez paginile, rătăcind în labirintul întunecat al poveştii domnişoarei Winter, însă oricât de mult uitam de mine, aveam tot timpul sentimentul că sunt urmărită, iar când mă pierdeam de tot, privirea motanului părea să pătrundă în gândurile mele tulburi şi îmi lumina drumul înapoi spre camera mea, notițele mele, creioanele şi ascuțitoarea mea. În unele nopți chiar dormea cu mine în pat şi mă obişnuisem să las draperiile strânse pentru ca, dacă se trezea, să stea pe pervazul ferestrei, privind în întuneric la lucruri invizibile pentru ochiul omenesc.

Asta-i tot. În afara acestor lucruri, nu s-a mai întâmplat nimic. Doar amurgul permanent şi povestea.

▫ *Prăbuşirea* ▫

Isabelle murise. Hester plecase. Charlie murise. Venise timpul ca domnişoara Winter să-mi povestească despre celelalte pierderi.

*

Sus în pod m-am sprijinit cu spatele de peretele care scârțâia. L-am împins să văd dacă cedează, apoi m-am

retras. Iar şi iar. Mă jucam cu focul. Ce s-ar întâmpla, mă întrebam, dacă peretele s-ar prăbuşi? S-ar căsca acoperişul? Greutatea lui în cădere ar face ca podelele să se prăbuşească? Ţiglele de pe acoperiş, bârnele şi pietrele ar cădea prin tavane pe paturi şi cutii, ca şi cum ar fi cutremur? Şi apoi ce ar urma? S-ar opri aici? Cât de departe ar merge? Am împins şi iar am împins, mişcând peretele, sperând că o să cadă, dar nu a căzut. Chiar şi sub presiune, e uimitor cât poate rezista un perete vechi.

Apoi, la miezul nopţii, m-am trezit cu urechile ciulite. Zgomotul deja se terminase, dar încă îl mai auzeam răsunându-mi în timpane şi în piept. Am sărit din pat şi am fugit pe scări, cu Emmeline în spatele meu.

Am ajuns pe coridorul galeriei în acelaşi timp cu John, care dormea în bucătărie, am ajuns la baza treptelor şi ne-am uitat împreună. În mijlocul holului era Missus în cămaşă de noapte, uitându-se în sus. La picioarele ei se afla un bloc imens de piatră, iar deasupra ei o gaură apărută în tavan. Aerul era îmbâcsit de praf. Molozul fin plutea în aer, nehotărât dacă să se aşeze. Bucăţi de tencuială, mortar şi lemn încă mai cădeau, cu un zgomot ca al gheruţelor de şoareci, iar din când în când o simţeam pe Emmeline tresărind la auzul scândurilor şi cărămizilor ce aterizau pe podelele de deasupra.

Treptele de piatră erau reci. Aşchii de lemn şi bucăţi de mortar îmi răneau tălpile. În mijlocul ruinelor casei noastre, cu vârtejuri de praf ridicându-se în jurul ei, stătea Missus ca o fantomă. Părul îi era plin de praf, mâinile şi faţa cenuşii, faldurile cămăşii lungi tot aşa. Stătea perfect nemişcată şi privea în sus. M-am apropiat de ea şi ne-am uitat împreună. Am privit prin gaura din tavan, dincolo de ea, prin gaura din alt tavan şi, în sfârşit, prin gaura din ultimul tavan. Am văzut tapetul cu bujori din dormitorul de

deasupra, modelul de iederă împletită din camera de mai sus şi pereții cenuşii ai micii mansarde. Deasupra tuturor, mult peste capetele noastre, am văzut gaura propriu-zisă din acoperiş şi cerul. Stele nu erau.

Am luat-o de mână.

— Hai, i-am spus. N-are rost să ne mai uităm.

Am luat-o de acolo, iar ea m-a urmat ca un copil.

— Am s-o ajut eu să se bage-n pat, i-am spus lui John.

Alb ca varul la față, a aprobat din cap.

— Da, a spus cu o voce gâtuită. Nici nu putea să se uite la ea. A dat uşor din mână către tavanul distrus. Era ca gestul unui om care se îneacă, dus de curent. Am eu grijă de restul.

Dar o oră mai târziu, când Missus era curată şi purta o cămaşă nouă, se băgase în pat şi dormea, el era tot acolo. Exact aşa cum îl lăsasem. Privind țintă la locul unde stătuse ea.

În dimineața următoare, când Missus n-a apărut în bucătărie, eu m-am dus s-o trezesc. Nu am putut însă. Sufletul ei plecase prin gaura din acoperiş, iar trupul se stinsese.

— Am pierdut-o, i-am spus lui John în bucătărie. A murit.

Expresia lui nu s-a schimbat. A continuat să se uite peste masa din bucătărie ca şi cum nu mă auzise.

— Da, a spus el în cele din urmă, cu voce stinsă. Da.

Părea că totul se terminase. Aveam o singură dorință: să stau ca John, nemişcată, să privesc țintă înainte şi să nu fac nimic. Totuşi timpul nu încremenise. Îmi simțeam încă inima bătând în ritmul secundelor. Simțeam foamea înțepându-mi stomacul şi setea arzându-mi gâtul. Eram atât de tristă încât voiam să mor, totuşi rămâneam în mod

cât se poate de absurd în viață – atât de vie, încât puteam să jur că-mi simțeam părul şi unghiile crescând.

Cu toată greutatea de nesuportat ce-mi apăsa inima, nu puteam, ca John, să mă las pradă nefericirii. Hester dispăruse; Charlie murise; Missus murise; în felul său, John plecase şi el, deşi speram că va putea să-şi revină. Între timp, fata din ceață trebuia să se ivească dintre umbre. Era timpul ca joaca să înceteze şi să înceapă maturizarea.

— Pun eu ceainicul pe foc, am spus. Fac eu ceai.

Vocea nu era a mea. Altă fată, înțeleaptă, capabilă, obişnuită, intrase în pielea mea şi preluase controlul. Părea să ştie exact ce trebuie făcut. Nu eram prea surprinsă. Nu-mi petrecusem eu jumătate din viață privind oameni care trăiau în chip firesc? Privindu-i pe Hester, pe Missus, pe săteni?

M-am cufundat în mine, în timp ce fata cea îndemânatică punea ceainicul pe foc, alegea doza potrivită de frunze de ceai, amesteca totul şi turna în ceşti. A pus două cuburi de zahăr în ceaiul lui John, trei în al meu. Când a fost gata, l-am băut, iar în timp ce lichidul fierbinte şi dulce îmi ajungea în stomac, am încetat în sfârşit să tremur.

▫ *Grădina de argint* ▫

Înainte să mă trezesc de-a binelea, mi-am dat seama că ceva era diferit. O clipă mai târziu, chiar înainte să deschid ochii, am ştiut ce era. Era *lumină.*

Dispăruseră umbrele care bântuiseră camera mea de la începutul lunii; dispăruseră, de asemenea, colțurile întunecoase şi atmosfera mohorâtă. Fereastra era ca un pătrat de lumină, iar prin ea pătrundeau raze strălucitoare, care inundau întreaga cameră. Trecuse atât de mult timp de când văzusem soarele, că am fost cuprinsă de o mare

bucurie, de parcă nu noaptea luase sfârşit, ci iarna. Era ca şi cum venise primăvara.

Motanul era pe pervazul ferestrei, privind atent în grădină. Auzindu-mă, a sărit imediat jos şi a zgrepțănat cu laba la uşă, ca să iasă afară. Mi-am pus hainele şi pardesiul pe mine şi ne-am strecurat amândoi pe scări în jos, spre bucătărie, spre grădină.

Mi-am dat seama de confuzie de-abia când am păşit afară. Nu se făcuse ziuă. Nu soarele, ci lumina lunii strălucea în grădină, poleind frunzele cu argintiu şi îmbrăcând statuile. M-am oprit şi m-am uitat la lună. Era un cerc perfect, foarte palidă pe cerul senin. Fascinată, aş fi putut sta acolo până în zori, dar motanul, nerăbdător, mi se freca de glezne ca să-i dau atenție şi m-am aplecat să-l mângâi. Imediat ce l-am atins, el a sărit, doar ca să se oprească la câțiva metri distanță şi să se uite în spate.

Mi-am ridicat gulerul hainei, mi-am băgat mâinile reci în buzunare şi l-am urmat.

M-a condus mai întâi pe aleea cu iarbă, printre bordurile înalte. În stânga, gardul de tisă strălucea; în dreapta, era ascuns de umbra lunii. Am intrat în grădina de trandafiri, unde tufişurile tăiate arătau ca nişte grămezi de lăstari uscați, însă micul gard îngrijit de merişor, care îi înconjura cu modelul lui complicat, elisabetan, sclipea în lumina lunii în nuanțe de gri şi argintiu. Aş fi zăbovit aşa mult timp: o frunză de iederă s-a mişcat într-un anume fel, prinzând perfect lumina lunii; priveliştea bruscă a stejarului uriaş care se proiecta cu o limpezime supranaturală pe cerul palid – dar nu mă puteam opri. Motanul păşea înaintea mea sprinten şi hotărât, cu coada ridicată ca un indiciu, arătându-mi drumul şi făcându-mă să-l urmez. În grădina împrejmuită, a sărit pe zidul care înconjura fântâna şi s-a plimbat pe jumătate din el, ignorând discul lunii care

strălucea în apă ca o monedă lucioasă pe fundul unui iaz. Când a ajuns la intrarea cu arcade ce dădea spre grădina de iarnă, a sărit jos şi s-a îndreptat într-acolo.

S-a oprit sub prima arcadă. A privit atent la stânga şi la dreapta. A văzut ceva. Şi s-a făcut nevăzut în grădină.

Curioasă, am păşit în vârful picioarelor până unde fusese el, ca să arunc o privire.

O grădină de iarnă este frumoasă când o vezi la momentul potrivit, ziua şi în anotimpul potrivit. Lumina zilei o aduce la viaţă. Musafirul de la miezul nopţii trebuie să caute mult până să-i descopere frumuseţile. Era prea întuneric ca să văd gardul scund şi lung de iarba-nebunilor pe pământul negru; era prea devreme să deosebesc albul strălucitor al ghioceilor; era prea frig pentru ca leandrul să facă florile lui parfumate. Alunii însă crescuseră; în curând, ramurile vor fi pline de flori galbene şi portocalii, însă deocamdată doar crengile golaşe atrăgeau privirea. Delicate şi lipsite de frunze, se împleteau gingaş, îndoindu-se la întâmplare, cu eleganţă.

La poalele unui alun, ghemuită la pământ, era silueta plină a unei fiinţe umane.

Am îngheţat.

Omul acela săpa şi dădea pământul la o parte din greu, gâfâind de efort.

Într-o lungă clipă de gândire, mintea mea s-a străduit să explice prezenţa unei alte fiinţe omeneşti în grădina domnişoarei Winter, noaptea. Unele lucruri le înţelegeam pe loc, fără să fie nevoie să mă mai gândesc la ele. De la bun început, am ştiut că nu Maurice îngenunchease acolo, pe pământ. Deşi era cel mai probabil ca el să fie în grădină, nici n-am luat în seamă ideea. Nu era silueta lui subţire, nu erau gesturile lui calme. Nu era, de asemenea, nici Judith. Cum să fie aici Judith cea îngrijită şi calmă, cu unghiile ei

curate, părul perfect pieptănat şi pantofii lăcuiţi, scormonind în pământ, în grădină, la miezul nopţii? Imposibil. Nu aveam de ce să mă gândesc la ei doi şi nici n-am făcut-o.

În schimb, instantaneu, mintea mea a pendulat între două gânduri.

Era domnişoara Winter.

Nu putea fi domnişoara Winter.

Era domnişoara Winter fiindcă – fiindcă era ea. Ştiam asta. Simţeam că era ea. Ştiam asta.

Nu putea fi ea. Domnişoara Winter era slăbită şi bolnavă. Domnişoara Winter se simţea prea rău ca să se aplece să smulgă o buruiană, ce să mai vorbim de ghemuitul pe pământul rece şi scormonitul în pământ nebuneşte.

Nu era domnişoara Winter.

Dar, într-un fel anume, imposibil de explicat, era ea.

Acea primă clipă a fost lungă şi tulburătoare. Următoarea clipă, când mi-am dat seama de adevăr, a fost bruscă.

Silueta a încremenit... s-a întins... s-a ridicat... şi am ştiut.

Ochii domnişoarei Winter. Verdele acela strălucitor, extraordinar.

Dar nu era chipul domnişoarei Winter.

Această faţă avea pielea plină de cicatrice şi de pete, brăzdată de riduri mai adânci decât ar fi putut vreodată bătrâneţea să sape. Doi obraji grăsulii. Două buze încălecate, una ca o jumătate de arc, ce dezvăluia o frumuseţe trecută, cealaltă o linie strâmbă de piele albă.

Emmeline! Sora geamănă a domnişoarei Winter! În viaţă, locuind în această casă!

Mintea mi-a luat-o razna; sângele îmi făcea timpanele să vibreze; şocul m-a paralizat. Ea s-a uitat fix la mine şi mi-

am dat seama că era mai puțin mirată decât eram eu. Totuşi, părea să se afle sub aceeaşi vrajă. Am rămas amândouă nemişcate.

Ea şi-a revenit prima. Cu un gest nerăbdător, a ridicat o mână neagră, murdară de pământ, spre mine şi cu voce răguşită a scos câteva sunete stridente, de neînțeles.

Uimirea mi-a încetinit reacțiile; nu am putut nici măcar să-i bolborosesc numele înainte ca ea să se întoarcă şi s-o ia la goană, cu corpul încordat ca un arc, cu umerii aplecați. Dintre umbre a apărut motanul. S-a întins linişţit şi, fără să mă bage în seamă, s-a luat după ea. Au dispărut împreună pe sub arcadă şi am rămas singură. Eu şi o bucată de pământ răscolit.

Vulpi, într-adevăr.

După ce au plecat, aş fi putut să mă conving că îmi imaginasem totul. Că umblasem prin somn şi că, adormită fiind, visasem că mă întâlnisem cu sora geamănă a Adelinei şi că ea îmi şuierase un mesaj secret, de neînțeles. Dar ştiam că fusese adevărat. Deşi n-o mai vedeam, o auzeam cântând în timp ce se îndepărta. Acele cinci note enervante, fără nici o melodie. La la la la la.

Am rămas acolo ascultând, până ce sunetele s-au pierdut cu totul.

Apoi, dându-mi seama că îmi înghețaseră mâinile şi picioarele, m-am întors în casă.

▫ *Alfabetul fonetic* ▫

Mulți ani au trecut de când am învățat alfabetul fonetic. Totul a început cu un tabel dintr-o carte de lingvistică din magazinul tatei. Nu am avut nici un motiv anume pentru interesul meu la început, altul decât că nu aveam ce face la sfârşit de săptămână şi mă îndrăgostisem de semnele şi

simbolurile acelea. Erau litere cunoscute şi litere străine. Erau *N*-uri scrise cu majusculă, care nu semănau cu *n*-urile mici, şi *Y*-uri cu majusculă, care nu semănau cu *y*-urile mici. Alte litere, *n*-uri, *d*-uri, *s*-uri sau *z*-uri aveau codițe amuzante şi bucle adăugate şi puteai să tragi şi linie peste *h*-uri, *i*-uri sau *u*-uri ca şi cum ar fi fost *t*-uri. Îmi plăceau aceste semne hibride, ciudate şi amuzante: am umplut pagini întregi cu *m*-uri care se transformau în *j*-uri şi cu *v*-uri care se aplecau cu grijă peste *o*-uri, ca şi cum ar fi fost câini acrobați de la circ. Tata a dat din întâmplare peste paginile mele de simboluri şi m-a învățat sunetele care se potriveau cu fiecare. Am descoperit că, în alfabetul fonetic internațional, puteai scrie cuvinte care semănau cu matematica, cuvinte care arătau a coduri secrete, cuvinte care recreau limbi uitate.

Aveam nevoie de o limbă uitată. Una în care să comunic cu cei uitați. Obişnuiam să scriu un anumit cuvânt de zeci de ori. Numele surorii mele. Un talisman. Îmbrăcam cuvântul în înfloriturі miniaturale şi păstram întotdeauna hârtia aproape. Iarna o țineam în buzunarul de la palton; vara îmi gâdila glezna înăuntrul ciorapului. Noaptea adormeam strângând-o în mână. În ciuda grijii mele, nu ştiam mereu unde erau aceste hârtiuțe. Le pierdeam, făceam altele noi, apoi dădeam peste cele vechi. Când mama a încercat să-mi smulgă una din mână, am înghițit-o ca să mă împotrivesc, chiar dacă n-ar fi putut s-o citească. Dar când l-am văzut pe tata luând o bucată de hârtie mototolită şi îngălbenită din mormanul de pe fundul unui sertar şi desfăcând-o, n-am făcut nimic ca să-l opresc. Când a citit numele secret, fața sa a părut că se destramă, iar ochii săi s-au umplut de tristețe privindu-mă.

Ar fi vorbit. A deschis gura ca să vorbească, dar ducându-mi degetul la buze, i-am poruncit să tacă. Nu voiam ca el să-i spună numele. Nu încercase oare s-o alunge în întuneric?

Nu voise s-o uite? Nu voise s-o țină departe de mine? Nu mai avea nici un drept asupra ei acum.

Am smuls hârtia din mâna lui. Am părăsit camera fără să spun un cuvânt. Aşezată pe pervazul ferestrei de la etajul al doilea, am luat hârtiuța în gură, i-am simțit gustul uscat, lemnos şi am înghițit-o. Zece ani părinții mei îi îngropaseră numele în tăcere, încercând să uite. Acum o ocroteam eu cu tăcerea mea. Şi încercam să-mi amintesc.

Împreună cu pronunția probabil greşită a expresiilor *bună, la revedere* şi *îmi pare rău* în şaptesprezece limbi şi capacitatea de a spune pe dinafară alfabetul grecesc înainte şi înapoi (deşi nu am învățat nici un cuvânt în greceşte toată viața mea), alfabetul fonetic a fost una dintre fântânile acelea secrete, aflate mereu la îndemână, de ştiință inutilă rămasă din zilele copilăriei mele studioase. L-am învățat doar ca să mă distrez – scopul meu pe atunci era pur personal – şi, pe măsură ce anii treceau, n-am făcut nici un efort deosebit ca să-l repet. Aşa că, atunci când m-am întors din grădină şi am încercat să transcriu sunetele sibilante, fricative, plozive sau trilurile din şoaptele obsesive ale Emmelinei, a trebuit să încerc de mai multe ori.

După trei sau patru încercări, m-am aşezat pe pat şi m-am uitat la rândurile de rotocoale, simboluri şi semne. Era oare corect? îndoielile mă copleşeau. Îmi amintisem corect sunetele după drumul de cinci minute înapoi în casă? îmi aminteam corect alfabetul fonetic? Dacă primele încercări ratate îmi alteraseră amintirea?

Am citit în şoaptă ce scrisesem pe hârtie. Am citit din nou, poruncitor. Am aşteptat să răsune un ecou în mintea mea, să-mi spună că reținusem totul corect. Nu s-a întâmplat nimic. Era transcrierea deghizată a unui cuvânt auzit prost şi rememorat doar pe jumătate. Nu avea nici un rost.

Am scris în schimb numele secret. Vraja, magia, talismanul.

Nu avusese niciodată efect. Ea nu venise niciodată. Eram tot singură.

Am făcut hârtia ghem şi am aruncat-o într-un colţ.

▫ *Scara* ▫

— Povestea mea nu te plictiseşte, nu-i aşa, domnişoară Lea?

Am suportat mai multe asemenea ironii în ziua următoare, când, neputându-mi stăpâni căscatul, mă foiam şi mă frecam la ochi în timp ce ascultam povestirea domnişoarei Winter.

— Îmi pare rău. Sunt obosită.

— Obosită! exclamă ea. Arăţi ca un cadavru viu! O masă bună o să te ajute să-ţi revii. Ce se întâmplă cu tine?

Am dat din umeri.

— Sunt doar obosită. Asta-i tot.

A strâns din buze şi m-a privit sever, dar n-am mai spus nimic, iar ea şi-a reluat povestirea.

*

Şase luni, lucrurile au mers înainte. Ne-am limitat existenţa la câteva camere: bucătăria, unde dormea John, salonul şi biblioteca. Noi, fetele, foloseam scările din spate ca să ajungem de la bucătărie la singurul dormitor care părea să ofere siguranţă. Saltelele pe care dormeam erau cele pe care le târâsem din vechea cameră, paturile fiind prea grele pentru a fi mutate. Casa părea oricum prea mare, de când personalul se împuţinase atât. Noi, supravieţuitorii, ne simţeam mai în largul nostru în spaţiul mic şi ocrotit pe care îl ocupam. Totuşi, nu am uitat de restul casei, care

putrezea încet în spatele uşilor închise, ca un organism muribund.

Emmeline petrecea mult timp inventând jocuri de cărți. „Joacă-te cu mine! Hai, te rog, joacă-te cu mine!" mă bătea ea la cap. În cele din urmă, cedam şi începeam nişte jocuri ciudate, cu reguli care se schimbau mereu; jocuri pe care numai ea le înțelegea şi pe care întotdeauna le câştiga, ceea ce îi provoca o adevărată încântare. Făcea baie. Niciodată nu şi-a pierdut pasiunea pentru săpun şi apă fierbinte; petrecea ore întregi delectându-se în apa pe care o încălzisem pentru rufe şi vase. Nu mă supărăm pe ea. Era mai bine dacă măcar una dintre noi era mulțumită.

Înainte să închidem camerele, Emmeline inspectase dulapurile care aparținuseră Isabellei şi adunase pantofi, rochii şi sticle de parfum, pe care le îngrămădise în dormitorul nostru. Era ca şi cum încercai să dormi într-o cabină de probă. Emmeline purta rochiile. Unele erau vechi de zece ani, altele – presupun că aparținuseră mamei Isabellei – aveau treizeci sau patruzeci de ani. Emmeline ne amuza în unele seri făcându-şi apariții de senzație în bucătărie, în cele mai extravagante costume. Hainele o făceau să arate mai matură de cincisprezece ani; o făceau să arate a femeie. Mi-am adus aminte de conversația lui Hester cu doctorul, în grădină – *Nu văd nici un motiv pentru care Emmeline să nu se mărite într-o zi* –, mi-am amintit ce îmi spusese Missus despre Isabelle şi picnicuri – *Era genul de fată la care bărbații nu se puteau uita fără să nu dorească s-o atingă* – şi am simțit o nelinişte bruscă. Dar ea cădea pe un scaun de bucătărie, lua un pachet de cărți de joc dintr-o punguță de mătase şi spunea pe un ton copilăresc: „Joacă-te cu mine, te rog!" Eram oarecum liniştită, totuşi mă asiguram că ea nu pleca de-acasă în hainele cele mai bune.

John era indiferent. S-a mobilizat însă să facă un lucru complet neaşteptat: a angajat un băiat să-l ajute în grădină. „E în ordine”, a spus el. „E doar Ambrose, băiatul bătrânului Proctor. E un tânăr liniştit. Nu va sta prea mult. Numai până când repar casa.”

Asta, ştiam, va dura o veşnicie.

Băiatul a venit. Era mai înalt decât John şi cu umerii mai laţi. Stăteau amândoi cu mâinile în buzunare şi discutau despre ce aveau de lucru în ziua aceea, apoi băiatul începea. Avea un fel calm, răbdător de a săpa; loviturile încete, ritmice ale lopeţii în pământ mă enervau. „De ce trebuie să-l ţinem?” doream să ştiu. „E un străin la fel ca ceilalţi.”

Dar, din anumite motive, băiatul nu i se părea lui John un străin. Poate pentru că venea din lumea lui John, lumea bărbaţilor, o lume pe care eu n-o cunoşteam.

E un băiat bun, spunea John, ori de câte ori îl întrebam. Munceşte foarte mult. Nu pune multe întrebări şi nici nu vorbeşte prea mult.

— Poate că nu vorbeşte, dar de văzut, vede.

John a dat din umeri şi a privit într-o parte, stingher.

— Eu nu voi fi mereu aici, a spus el în cele din urmă. Lucrurile nu pot să rămână mereu aşa. A fluturat din mână spre casă, gest care-i viza pe locatarii ei şi viaţa pe care-o duceau. Într-o zi, totul se va schimba.

— *Se va schimba?*

— Voi creşteţi. Nu va fi la fel, nu-i aşa? Una e să fii copil, dar când ai crescut...

Însă eu plecasem deja. Nu voiam să ştiu ce mai avea de spus.

Emmeline era în dormitor, alegând bănuţi de aur de pe o eşarfă de seară pentru cutia ei de comori. M-am aşezat lângă ea. Era atât de captivată de ce făcea, încât nu s-a

uitat la mine când am intrat. Degetele ei grăsulii cu unghii ascuțite trăgeau neîncetat de un bănuț până se desprindea, apoi îl arunca în cutie. Era o muncă înceată, dar Emmeline avea tot timpul din lume. Fața ei calmă împietrise în aceeaşi expresie, în timp ce stătea aplecată asupra eşarfei. Buzele îi erau strânse. Privirea, concentrată şi visătoare. Genele coborau, ascunzându-i ochii verzi, iar imediat ce atingeau pleoapa de jos se ridicau, dezvăluind verdele neschimbat.

Chiar aşa arătam? m-am întrebat. O, ştiam că ochii noştri erau identici când ne priveam în oglindă. Mai ştiam şi că aveam aceeaşi gropiță sub coama de păr arămiu, la ceafă. Ştiam ce impresie făceam asupra sătenilor, în acele rare ocazii când mergeam braț la braț pe Stradă, în rochii la fel. Totuşi nu arătam ca Emmeline, nu-i aşa? Chipul meu nu putea avea acea concentrare senină. M-aş fi strâmbat de frustrare. Mi-aş fi muşcat buzele, mi-aş fi dat părul pe spate supărată, pufăind de nerăbdare. N-aş fi putut fi calmă ca Emmeline. Aş fi smuls bănuții cu dinții.

N-o să mă părăseşti, nu-i aşa? voiam să-i spun. Fiindcă eu n-o s-o fac. O să locuim aici mereu. Împreună. Orice-ar spune John-the-dig.

— Vrei să ne jucăm?

Şi-a continuat munca tăcută, ca şi cum nu mă auzise.

— Hai să ne jucăm de-a căsătoria. Tu o să fii mireasa. Hai... Poți să porți... asta. Am tras o bucată de voal galben din grămada de haine din colț. E ca un văl, priveşte!

Nu s-a uitat la mine, nici măcar atunci când i l-am pus pe cap. Doar şi l-a dat la o parte din ochi şi a continuat să tragă de bănuț.

Mi-am îndreptat privirea asupra cutiei cu comori. Cheile lui Hester mai erau acolo, încă strălucitoare, chiar dacă Emmeline, din câte puteam să-mi dau seama, o uitase pe fosta lor păstrătoare. Erau şi multe dintre bijuteriile

Isabellei, ambalajele colorate de la dulciurile pe care Hester i le dăduse odată, un ciob de sticlă verde, o bucată de panglică tivită cu auriu care fusese a mea, dăruită de Missus cu foarte mulți ani în urmă. Sub toate vechiturile-astea, mai erau firele de argint pe care le scosese din draperii în ziua când sosise Hester. Şi, pe jumătate ascuns de amestecul de rubine, sticlă şi vechituri, era ceva ce părea diferit. Ceva de piele. Mi-am plecat capul într-o parte ca să văd mai bine. Ah! De-asta îi plăcea ei! Litere de aur. NAL. Ce era NAL? Sau cine era NAL? Plecându-mi capul în partea cealaltă, am văzut altceva. O încuietoare mică. Şi o cheie minusculă. Nu e de mirare că era în cutia de comori a Emmelinei. Litere de aur şi o cheie. Am crezut că era cel mai de preț obiect pe care îl avea. Dar brusc mi-am dat seama. NAL! Jurnal!

Am întins mâna.

Iute ca fulgerul – expresia ei putea fi înşelătoare mâna Emmelinei mă înşfăcă de încheietura mâinii şi mă împiedică să-l ating. Totuşi, nu mă privi. Îmi dădu mâna la o parte cu fermitate şi acoperi cutia cu capacul.

Pe încheietura mea se vedeau urmele albe ale strânsorii.

— Am să plec, i-am spus ca s-o încerc. Vocea mea nu era foarte convingătoare. Chiar am să plec. Şi te las aici. Am să cresc mare şi am să trăiesc *singura.*

Apoi, plină de demnitate, m-am ridicat şi am ieşit din cameră.

De-abia la sfârşitul după-amiezii a venit să mă caute pe pervazul ferestrei din bibliotecă. Trăsesem draperia ca să mă ascund, dar s-a îndreptat țintă spre mine şi s-a uitat în jur. I-am auzit paşii apropiindu-se, am simțit draperia mişcându-se când a ridicat-o. Stăteam cu fruntea lipită de geam, privind cum picăturile de ploaie se loveau de el. Vântul le purta haotic; amenințau tot timpul să înceapă

cursa lor în zigzag, când înghit orice picătură mai mică din drumul lor şi lasă în urmă o dâră argintie. Ea a venit lângă mine şi şi-a pus capul pe umărul meu. M-am tras la o parte, supărată. Nu voiam să mă întorc şi să vorbesc cu ea. Mi-a luat mâna şi mi-a strecurat ceva pe deget.

Am aşteptat ca ea să plece şi apoi m-am uitat. Un inel. Îmi dăduse un inel.

Am învârtit piatra spre interiorul palmei şi am lipit-o de fereastră. Lumina a adus piatra la viaţă. Era verde, la fel ca ochii mei. Verde ca ochii Emmelinei. Îmi dăduse un inel. Mi-am strâns degetele şi mi-am încleştat pumnul cu piatra în mijlocul lui.

*

John aduna găleţi de apă de ploaie şi le golea, cojea legumele ca să le pună la fiert, se ducea la fermă şi se întorcea cu lapte şi unt. Dar, după fiecare lucru, energia lui părea să slăbească şi de fiecare dată mă întrebam dacă va mai avea puterea să-şi ridice corpul slăbit de la masă ca să continue munca.

— Vrei să mergem în grădina ornamentală? l-am întrebat. Ai putea să-mi arăţi cum să-ţi fiu de folos acolo.

Nu mi-a răspuns. Cred că nici nu m-a auzit. Câteva zile nu l-am mai întrebat, apoi am făcut-o din nou. Din nou. Şi din nou.

În cele din urmă, s-a dus în şopron, unde a ascuţit foarfecile în vechiul ritm lent. Apoi am dat jos scara cea lungă şi am cărat-o afară.

— Aşa, mi-a spus el, arătându-mi cum să folosesc mecanismul de siguranţă.

A sprijinit scara de zidul masiv al grădinii. Am testat de mai multe ori mecanismul de siguranță, apoi am urcat câțiva metri şi am coborât.

— Nu va fi la fel de sigură atunci când se sprijină de tisă, mi-a spus. E destul de bună, dacă ştii cum s-o potriveşti. Trebuie să te obişnuieşti cu ea.

Apoi ne-am dus în grădina ornamentală. M-a condus la o tisă de mărime medie, care crescuse dezordonat. Am vrut să sprijin scara de ea, dar el a strigat:

— Nu, nu! Eşti prea nerăbdătoare.

A înconjurat copacul încet, de trei ori. Apoi s-a aşezat pe pământ şi a aprins o țigară. M-am aşezat şi eu, iar el a aprins o țigară şi pentru mine.

— Niciodată să nu tai în lumina soarelui, mi-a spus el. Să nu tai în umbra ta. A mai tras câteva fumuri din țigară. Fereşte-te de nori. Nu-i lăsa să te deruteze când îi împrăştie vântul. Fixează-ți tot timpul un punct de reper. Un acoperiş sau un gard. Aia este baza ta. Nu te grăbi niciodată. Te uiți mai întâi bine de trei ori, apoi tai. Nu şi-a luat deloc ochii de la copac în timp ce vorbea, iar eu am făcut la fel. Trebuie să te contopeşti cu copacul când tai din el. Nu tăia numai cu foarfecile. Foloseşte-ți toată lungimea brațului. Până sus la umăr.

Ne-am terminat țigările şi am stins mucurile sub tălpi.

— Cum vezi copacul de la distanță, aşa trebuie să ți-l aminteşti când îl vei vedea de-aproape.

Eram gata.

De trei ori m-a pus să sprijin scara de copac până să fie mulțumit că sunt în siguranță. Apoi am luat foarfecile şi m-am urcat.

Am muncit trei ore. La început, eram conştientă de înălțime, mă tot uitam în jos, trebuia să-mi fac curaj să mai urc o

treaptă. De fiecare dată când mutam scara, îmi lua mai multe încercări până fixam mecanismul de siguranță. Dar încet-încet munca asta a început să mă captiveze. Nu-mi mai dădeam seama la ce înălțime mă aflu, atât de absorbită eram de modelul pe care urma să-l realizez. John stătea lângă mine, în tăcere. Uneori îmi mai dădea câte-o indicație: „Ai grijă la umbră!" sau „Gândeşte-te la spatele copacului!", dar mai mult stătea, privea şi fuma. Abia când am coborât de pe scară ultima oară, când am desfăcut mecanismul de siguranță şi l-am pus la locul lui, mi-am dat seama cât de tare mă dureau mâinile de la greutatea foarfecilor. Dar nu-mi păsa.

M-am dat înapoi să-mi contemplu munca. Am înconjurat copacul de trei ori. Inima mi-a tresărit. Era *bine.*

John a dat din cap.

— Nu e rău, s-a pronunțat el. O să te descurci.

*

M-am dus în şopron să iau scara ca să curăț copacul în formă de melon, dar scara nu mai era. Băiatul de care nu-mi plăcea era în grădina din fața bucătăriei, greblând. M-am îndreptat spre el, încruntându-mă.

— Unde-i scara?

Era prima oară când vorbeam cu el.

Nu mi-a luat în seamă tonul răstit şi mi-a răspuns politicos.

— A luat-o domnul Digence. E în fața casei, repară acoperişul.

Am luat una dintre țigările pe care John le lăsase în şopron şi am fumat-o, aruncând priviri mânioase băiatului care se uita la mine cu invidie. Apoi am ascuțit foarfecile. După aceea, pentru că-mi plăcea să ascut, am făcut la fel cu cuțitul de grădinărit, fără să mă grăbesc, ca să fac o treabă

bună. Tot timpul, peste zgomotul pietrei de tăiş, se auzea grebla băiatului pe sol. Apoi m-am uitat la soare şi m-am gândit că era prea târziu să mă apuc de copac. *Atunci* m-am dus să-l caut pe John.

Scara zăcea la pământ. Cele două bucăţi formau un unghi ciudat; mecanismul de metal care trebuia să le ţină în picioare fusese smuls din lemn, iar aşchii mari pătrundeau din marginea de lemn în şanţul de metal. Lângă scară zăcea John. Nu a mişcat când i-am atins umărul, dar era cald ca soarele care îi mângâia corpul chircit şi părul însângerat. Se uita fix la cerul albastru, dar albastrul ochilor lui era ciudat de stins.

Fata cea raţională m-a părăsit. Brusc am redevenit eu însămi, un copil prost, un nimeni.

— Ce mă fac? am şoptit.

Ce mă *fac*? Propria voce m-a speriat.

Am zăcut o vreme pe pământ, strângând mâna lui John, cu pietrişul rănindu-mi tâmplele. Umbra aripii casei unde se afla biblioteca s-a întins pe alee şi a cuprins partea de jos a scării. Pas cu pas s-a târât pe scară spre noi. A ajuns la mecanismul de siguranţă.

Mecanismul de siguranţă. De ce nu verificase John mecanismul de siguranţă? Îl verifica întotdeauna? Sigur că da. Dar, dacă-l verificase *într-adevăr,* atunci cum... de ce...?

Nu puteam să mă gândesc la asta.

Pas cu pas, umbra casei s-a târât din ce în ce mai aproape. A ajuns la pantalonii uzaţi ai lui John, apoi la cămaşa lui verde, apoi la păr – cât de puţin păr mai avea! De ce nu avusesem mai multă grijă de el?

Nu puteam să mă gândesc. Dar cum să n-o fac? în timp ce remarcam părul alb al lui John, am observat şi dârele adânci lăsate în pământ de scară, când se prăbuşise. Alte

semne nu erau. Pietrişul nu e nici nisip, nici zăpadă şi nici pământ proaspăt săpat. Nu poți găsi amprente. Nu era nici o urmă că venise cineva care se învârtise la baza scării, iar după ce terminase ce avea de făcut, plecase liniştit mai departe. Dacă era să mă iau după pietriş, putea să fi fost foarte bine o fantomă.

Totul era rece. Pietrişul, mâna lui John, inima mea.

M-am ridicat şi l-am părăsit pe John fără să mă uit înapoi. Am înconjurat casa până la grădina din fața bucătăriei. Băiatul era tot acolo; punea grebla şi mătura la locul lor. S-a oprit când m-a văzut apropiindu-mă, s-a uitat fix la mine. Şi apoi, când m-am oprit – *nu leşina! nu leşina!* mi-am spus –, a venit alergând să mă prindă. L-am privit ca şi cum eram foarte, foarte departe. Şi n-am leşinat. Nu chiar. În schimb, când el s-a apropiat, am simțit o voce care se ridica în interiorul meu, cuvinte pe care nu eu am ales să le spun, dar care au izbucnit din gâtlejul meu sugrumat:

— De ce nu mă *ajută* nimeni?

M-a prins în brațe; m-am agățat de el; m-a aşezat uşor pe iarbă.

— Te voi ajuta eu, a spus. Promit.

*

Purtând încă în minte imaginea lui John-the-dig, având vie în fața ochilor amintirea chipului răvăşit al domnişoarei Winter, aproape că nu am observat scrisoarea care mă aştepta în cameră.

N-am deschis-o până când n-am terminat de transcris povestea, iar când am făcut-o, n-am aflat prea multe.

Stimată domnişoară Lea,

Daţi-mi voie să spun că, după atâţia ani în care tatăl dumneavoastră m-a ajutat atât de mult, sunt foarte bucuros să pot face oricât de puţin pentru fiica lui.

Primele mele cercetări în Marea Britanie nu mi-au dat nici un indiciu despre ce s-a întâmplat cu domnişoara Hester Barrow după timpul petrecut la Angelfield. Am găsit mai multe hârtii legate de viaţa ei de dinainte de acea perioadă şi am să le rezum într-un document pe care îl veţi avea în câteva săptămâni.

Cercetările mele nu au luat sfârşit. Nu am terminat încă de analizat sursa italiană şi este mai mult ca sigur că unele detalii din aceşti ani de început vor arunca o lumină nouă asupra investigaţiei.

Nu disperaţi! Dacă guvernanta dumneavoastră poate fi găsită, o vom găsi.

Al dumneavoastră,

Emmanuel Drake

Am pus scrisoarea într-un sertar. Apoi mi-am luat haina şi mănuşile.

— Hai! i-am spus lui Shadow.

El m-a urmat. Am pornit pe cărarea ce înconjura casa. Din loc în loc, câte-un tufiş ce crescuse lipit de zid făcea poteca să ocolească; în mod imperceptibil, ducea mai departe de zid, departe de casă, către labirintul încântător al grădinii. Am rezistat tentaţiei şi am continuat să merg drept înainte. Având mereu zidul casei în stânga, m-am strecurat dincolo de tufişurile mari, dese şi înalte. Rădăcinile lor încolăcite mi-au prins gleznele; a trebuit să-mi acopăr faţa cu o eşarfă ca să nu mă zgârie. Motanul m-a însoţit până aici, apoi s-a oprit, învins de desimea vegetaţiei.

Am continuat să înaintez. Şi am găsit ce căutam. O fereastră, aproape astupată de iederă, cu atâtea frunze verzi

ce se interpuneau între ea şi grădină încât licărul de lumină ce venea dinăuntru nu putea fi observat.

Chiar în faţa ferestrei stătea sora domnişoarei Winter, la masă. În faţa ei era Judith. Îi dădea supă cu lingura printre buzele aspre, uscate, de invalidă. Brusc, la jumătatea distanţei dintre gură şi castron, Judith s-a oprit şi a privit drept spre mine. N-avea cum să mă vadă; era prea multă iederă. Probabil îmi simţise privirea. După o clipă s-a întors la treaba ei şi a continuat. Dar nu înainte ca eu să observ ceva ciudat la lingura aceea. Era de argint, cu un A lung în forma unui înger ce decora mânerul.

Mai văzusem undeva o asemenea lingură. A. Angelfield. Emmeline avea o lingură ca aceasta, şi la fel Aurelius.

Ţinându-mă strâns de zid, cu ramurile încâlcindu-se în părul meu, m-am târât afară dintre tufişuri. Motanul m-a privit pe când îmi scuturam crenguţele rupte şi frunzele moarte de pe mâneci şi de pe umeri.

— Mergem înăuntru? i-am sugerat, iar el a fost fericit să mă urmeze.

Domnul Drake nu putuse să dea de urma lui Hester. Pe de altă parte, eu o găsisem pe Emmeline.

▫ *Amurgul veşnic* ▫

În biroul meu, transcriam; în grădină, rătăceam; în dormitor, mângâiam motanul şi ţineam coşmarurile la distanţă stând trează. Noaptea luminată de lună când o văzusem pe Emmeline apărând în grădină îmi părea acum un vis, pentru că cerul se întunecase din nou, iar noi ne cufundaserăm iarăşi în amurgul veşnic. După moartea lui Missus şi cea a lui John-the-dig, povestea domnişoarei Winter devenise mai neliniştitoare. Oare fusese Emmeline – apariţia ciudată din grădină – cea care se jucase cu scara?

Nu aveam decât să aştept, iar povestea îmi va dezvălui totul. Între timp, fiind către mijlocul lui decembrie, umbra care plutea la fereastra mea devenea din ce în ce mai prezentă. Apropierea ei mă înspăimânta; depărtarea îmi rupea sufletul; orice imagine a ei îmi stârnea sentimente amestecate, de teamă şi de dor.

Am ajuns în bibliotecă înaintea domnişoarei Winter; dimineață, după-amiază, seară, nici nu mai ştiu, toate erau la fel acum – şi stăteam lângă fereastră în aşteptare. Palida mea soră îşi lipea degetele de ale mele, mă prindea în capcana privirii ei rugătoare, aburea sticla cu respirația ei rece. Trebuia numai să sparg geamul şi puteam să-i fiu alături.

— La ce te uiți? se auzi vocea domnişoarei Winter în spatele meu.

M-am întors încet.

— Stai jos! se răsti ea la mine. Apoi spuse: Judith, mai pune un buştean pe foc şi adu-i ceva de mâncare fetei ăsteia!

M-am aşezat.

Judith a adus cacao şi pâine prăjită.

Domnişoara Winter a continuat povestea, în timp ce eu sorbeam din cacaua fierbinte.

*

„Te voi ajuta eu”, spusese. Dar ce-ar fi putut el să facă? Era doar un băiat.

L-am dat la o parte. L-am trimis să-l caute pe doctorul Maudsley. În timp ce el era plecat, am pregătit ceai tare, dulce, şi am băut un ceainic întreg. M-am gândit la lucruri triste, dar le-am alungat repede din minte Când am terminat, vălul de lacrimi mi se ridicase de pe ochi. Era timpul să trec la fapte.

Când băiatul s-a întors cu doctorul, eram pregătită. În momentul când le-am auzit paşii apropiindu-se de casă, am dat colțul ca să-i întâlnesc.

— Emmeline, biata de tine! a exclamat doctorul pe când se apropia, cu mâna întinsă, într-un gest de compasiune, ca şi cum dorea să mă îmbrățişeze.

Am făcut un pas înapoi, iar el s-a oprit.

— Emmeline? Ochii i s-au umplut de îndoială. Adeline? Nu era posibil. Nu se putea. Numele i-a pierit de pe buze. Iartă-mă, se bâlbâi el. Dar tot nu ştia.

Nu l-am ajutat să se lămurească. În schimb, am plâns.

Nu erau lacrimi adevărate. Adevăratele mele lacrimi – şi crede-mă că aveam foarte multe – erau toate puse deoparte. Cândva, în seara aceea sau a doua zi sau altădată, nu ştiam exact când, voi fi singură şi voi putea plânge ore întregi. Pentru John. Pentru mine. Voi plânge în hohote, țipând, aşa cum plângeam când eram mică, şi numai John ar fi putut să mă liniştească, mângâindu-mi părul cu mâinile lui care miroseau a tutun şi a grădină. Vor fi lacrimi fierbinți şi urâte, iar când se vor termina, dacă se vor termina, ochii mei vor fi atât de umflați, încât vor semăna cu două fante roşii.

Dar acelea erau lacrimile mele intime, nu erau destinate acestui om. Lacrimile pe care i le arătam lui erau false. Erau menite să-mi facă ochii verzi să strălucească precum diamantele cu sclipiri de smarald. A mers. Dacă fascinezi un bărbat cu ochii tăi verzi, el va fi atât de zăpăcit, încât nu va observa că dincolo de ei cineva îl spionează.

— Din păcate, nu pot face nimic pentru domnul Digence, spuse el, ridicându-se de lângă cadavru.

Era ciudat să aud numele adevărat al lui John.

— Oare cum s-a întâmplat? S-a uitat la balustradă, unde lucrase John, apoi s-a aplecat deasupra scării. Nu a ținut mecanismul de siguranță?

M-am putut uita la cadavru aproape fără să mă tulbur.

— Poate a alunecat? m-am întrebat cu voce tare. S-a agățat de scară în cădere şi scara a căzut peste el?

— Nu l-a văzut nimeni căzând?

— Camerele noastre sunt pe partea cealaltă a casei, iar băiatul era în grădina de legume. Băiatul se ținea deoparte, fără să privească înspre cadavru.

— Hm... Din câte-mi amintesc, nu are rude.

— Trăia de unul singur.

— Înțeleg. Unde e unchiul tău? De ce nu a venit să mă întâmpine?

Habar n-aveam ce îi spusese John băiatului despre situația noastră. Trebuia să risc.

Cu vocea întretăiată de suspine, i-am spus doctorului că unchiul meu plecase.

— A plecat!

Doctorul s-a încruntat, uimit.

Băiatul nu a reacționat. Însemna că până aici nimic nu-l surprindea. Stătea cu capul în jos ca să nu se uite la cadavru, iar eu m-am gândit că e un păpălău înainte de-a răspunde:

— Unchiul meu se va întoarce peste câteva zile.

— Câte zile?

— Ah! Când a plecat oare...?

M-am încruntat şi m-am prefăcut că număr zilele. Apoi, aruncându-mi ochii asupra cadavrului, m-am concentrat să-mi tremure genunchii.

Doctorul şi băiatul au sărit amândoi lângă mine, luându-mă de câte un cot.

— E-n ordine! Mai târziu, draga mea, mai târziu...

I-am lăsat să mă conducă în jurul casei, către uşa de la bucătărie.

— Nu ştiu cum să procedez! am spus în timp ce dădeam colțul.

— În legătură cu ce?

— Cu înmormântarea...

— Nu trebuie să faci nimic. Vorbesc eu cu cei de la pompe funebre, iar vicarul se va ocupa de rest.

— Dar în legătură cu banii?

— Unchiul dumitale o să aranjeze asta când se întoarce. Apropo, unde este acum?

— Dar dacă întârzie?

— Crezi că va întârzia?

— Este un om... imprevizibil.

— Într-adevăr.

Băiatul a deschis uşa de la bucătărie, iar doctorul m-a condus înăuntru şi m-a ghidat spre un scaun. M-am prăbuşit pe el.

— Avocatul se va ocupa de tot, dacă se va ajunge în situația asta. Acum, unde este sora ta? Ştie ce s-a întâmplat?

Nici n-am clipit.

— Doarme.

— Foarte bine. S-o lăsăm să doarmă, atunci?

Am aprobat din cap.

— Cine se va ocupa de voi cât timp sunteți singure?

— Să se ocupe de noi?

— Nu puteți sta aici singure... Nu după tot ce s-a întâmplat. A fost o nesăbuință din partea unchiului vostru să plece imediat după ce v-ați pierdut menajera şi fără să fi găsit pe nimeni în locul ei. Cineva trebuie să vină.

— Chiar trebuie?

Eram numai lacrimi şi ochi verzi; Emmeline nu era singura care putea fi feminină.

— Păi, sigur că voi...

— Ultima oară când a avut cineva grijă de noi – vă amintiți de guvernanta noastră, nu-i aşa?

Şi i-am aruncat o privire atât de iute şi de rea, încât nu i-a venit să-şi creadă ochilor. A avut bunul-simț să roşească şi să privească în altă parte. Când m-a studiat din nou, a găsit iar smaralde şi diamante.

Băiatul şi-a dres glasul.

— Bunica mea poate veni să aibă grijă de conac, domnule. Nu să se mute de tot, dar ar putea veni câte puțin în fiecare zi.

Tulburat, doctorul Maudsley se gândea. Aceasta era o soluție, iar el căuta o soluție.

— Bine, Ambrose, cred că asta e cea mai bună variantă. Pe termen scurt, cel puțin. Nu mă îndoiesc că unchiul vostru se va întoarce în câteva zile, aşa că nu va fi nevoie să... să...

— Într-adevăr.

M-am ridicat încet de pe scaun. El s-a ridicat imediat şi am simțit atingerea uşoară a degetelor lui pe mâna mea. Erau transpirate.

Încă o dată mi-a cercetat chipul pentru a-mi afla numele. Adeline sau Emmeline? Emmeline sau Adeline? A ales singura cale posibilă.

— Îmi pare rău pentru domnul Digence. Chiar îmi pare rău, domnişoară March.

— Mulțumesc, doctore.

Mi-am ascuns zâmbetul după un văl de lacrimi.

Doctorul Maudsley l-a salutat din cap pe băiat în timp ce ieşea şi a închis uşa după el.

Cât despre băiat...

Am aşteptat să plece doctorul, apoi am deschis uşa şi l-am poftit să iasă.

— Apropo, am spus, în timp ce el era în prag, cu o voce care arăta că eu eram stăpâna casei, nu e deloc nevoie să vină bunica ta.

El mi-a aruncat o privire ciudată. Văzuse ochii verzi şi fata din spatele lor.

— Foarte bine, a spus atingându-şi în treacăt borul pălăriei, pentru că nu am bunică.

*

Am să te ajut eu, spusese el, dar era doar un băiat. Ştia totuşi să conducă o maşină.

A doua zi ne-a dus la un avocat în Banbury, eu stând pe locul din față, iar Emmeline pe bancheta din spate. După ce am aşteptat un sfert de oră sub privirile unui recepționist, am fost în cele din urmă primite în biroul domnului Lomax. S-a uitat la Emmeline, apoi la mine şi a spus:

— Nu e nevoie să vă întreb cine sunteți.

— Avem o problemă, am explicat eu. Unchiul nostru lipseşte, iar grădinarul a murit. A fost un accident. Un accident tragic. Deoarece nu are pe nimeni şi a lucrat tot timpul pentru noi, cred că familia ar trebui să plătească înmormântarea, numai că nu prea avem...

Ochii săi au alunecat de la mine la Emmeline şi înapoi.

— Vă rog s-o iertaţi pe sora mea. Nu se simte prea bine.

Emmeline chiar arăta ciudat. O lăsasem să se îmbrace în hainele ei demodate, iar ochii ei erau prea frumoşi ca să fie umbriţi de ceva atât de banal cum este inteligenţa.

— Da, a spus domnul Lomax, şi tonul vocii sale a scăzut, compătimitor. Mi s-a spus deja.

Profitând de simpatia sa, m-am aplecat peste birou şi i-am mărturisit.

— Desigur, cunoscându-l pe unchiul meu... ei bine, aţi avut de-a face cu el, aşa că înţelegeţi, nu-i aşa?

Nu-i tocmai uşor să vorbeşti cu el. L-am privit cu sinceritate prefăcută. De fapt, e o mare bucurie să mai poţi discuta şi cu o persoană rezonabilă!

Cugetă rapid asupra zvonurilor pe care le auzise. Una dintre gemene nu era cum trebuie, se spunea. Ei bine, conchise el, cealaltă este absolut normală.

— Bucuria este la fel de mare şi de partea mea, domnişoară. Vă rog să mă iertaţi, dar care era numele tatălui dumneavoastră?

— Numele de care aveţi nevoie este March. Dar ne-am obişnuit să folosim numele mamei noastre. Gemenele Angelfield, aşa ni se spune în sat. Nimeni nu-şi aminteşte de domnul March, cu atât mai puţin noi. N-am avut ocazia să-l întâlnim, mă-nţelegeţi? Şi n-am avut nici o legătură cu familia lui. M-am gândit deseori că ar fi mai bine să ne schimbăm numele oficial.

— Se poate face. De ce nu? E foarte simplu.

— Dar asta rămâne pe altădată. Problema de astăzi...

— Bineînţeles. Daţi-mi voie să vă liniştesc în legătură cu înmormântarea. Presupun că ştiţi când se întoarce unchiul dumneavoastră, nu-i aşa?

— Poate să dureze mai mult, am spus, ceea ce nu era chiar o minciună.

— Nu contează. Fie se va întoarce la timp ca să rezolve cu cheltuielile el însuşi, fie, dacă nu se va întoarce, mă voi ocupa eu de ele în numele său şi vom lămuri lucrurile când vine acasă.

Un sentiment de mare uşurare mi s-a citit pe faţă, adică exact ceea ce spera el să vadă şi, cât timp era plin de mulţumire că reuşise să-mi ia povara de pe umeri, l-am asaltat cu o mulţime de întrebări despre ce s-ar întâmpla dacă o fată ca mine, având răspunderea unei surori cum este a mea, ar avea nenorocul să-şi piardă tutorele. În câteva cuvinte mi-a explicat întreaga situaţie, iar eu am înţeles imediat ce procedură urma să adopt şi cât de repede trebuia să fac acest lucru.

— Aceste principii nu se aplică în cazul dumneavoastră, în situaţia în care sunteţi! concluzionă el, ca şi cum exagerase descriind acest scenariu alarmant şi dorea să-şi retragă cuvintele. La urma urmelor, unchiul dumneavoastră se va întoarce în câteva zile.

— Să dea Domnul!

L-am privit radioasă.

Eram la uşă când domnul Lomax şi-a adus aminte de cel mai important lucru.

— Apropo, nu a lăsat nici o adresă, nu-i aşa?

— Ştiţi cum e unchiul meu!

— Aşa m-am gândit şi eu. Totuşi, ştiţi aproximativ unde este?

Îmi plăcea de domnul Lomax, dar asta nu mă împiedica să-l mint când era necesar. Minciuna era a doua mea natură.

— Da... adică, nu.

S-a uitat la mine cu multă seriozitate.

— Pentru că, dacă nu ştiți unde este...

S-a gândit din nou la toate procedurile legale pe care mi le enumerase.

— Ei bine, pot să vă destăinui unde *a spus* că se duce.

Domnul Lomax s-a uitat la mine cu sprâncenele ridicate.

— *A spus* că se duce în Peru.

Ochii rotunzi ai domnului Lomax s-au bulbucat şi mai tare şi a căscat gura, uimit.

— Dar, bineînțeles, amândoi ştim că asta e ridicol, nu-i aşa? am încheiat eu. Nu poate fi în Peru...

Şi, afişând cel mai convingător şi îndrăzneț zâmbet de care eram capabilă, am închis uşa după mine, lăsându-l pe domnul Lomax să-şi facă griji de unul singur.

*

A venit ziua înmormântării, iar eu tot nu avusesem ocazia să plâng. În fiecare zi găsisem ceva de făcut. Mai întâi a venit vicarul, apoi sătenii care se opreau prudent la uşă, dorind să afle informații despre coroane şi flori; chiar şi doamna Maudsley a venit, politicoasă, dar distantă, ca şi cum eram cumva întinată de păcatul lui Hester.

— Doamna Proctor, bunica băiatului, a făcut minuni, i-am spus. Vă rog să-i mulțumiți soțului dumneavoastră pentru sugestie.

Tot timpul am avut bănuiala că tânărul Proctor mă supraveghea, deşi niciodată nu l-am prins asupra faptului.

N-am putut să plâng nici la slujba de înmormântare a lui John. Acela era ultimul loc în care aş fi putut s-o fac. Eu eram domnişoara Angelfield, iar el cine era? Doar grădinarul.

La sfârşitul slujbei, în timp ce vicarul vorbea blând, dar în zadar cu Emmeline – n-ar vrea ea să meargă mai des la

biserică? Iubirea lui Dumnezeu este o binecuvântare pentru toate ființele sale –, i-am ascultat pe domnul Lomax şi pe doctorul Maudsley, care se credeau la o distanță destul de mare pentru a nu fi auziți.

— O fată demnă de încredere, i-a spus avocatul doctorului. Nu cred că înțelege gravitatea situației; îți dai seama că nimeni nu ştie unde este unchiul ei? Dar când va realiza acest lucru, nu am nici o îndoială că se va descurca. Am pus la punct procedurile ca să limpezesc partea financiară. Îşi făcea griji cum va plăti înmormântarea grădinarului. Are o inimă bună, în afară de un cap înțelept pe umeri.

— Da, spuse doctorul încet.

— Am avut mereu impresia – nu ştiu de ce – că gemenele erau... în neregulă. Dar acum, că le-am întâlnit, e foarte limpede că numai una e bolnavă. Mare noroc! Desigur, tu ştii asta foarte bine, fiindcă eşti doctorul lor.

Doctorul a murmurat ceva ce n-am putut auzi.

— Ce-ai spus? întrebă avocatul. Ceață, ai spus?

Acesta nu răspunse, iar avocatul mai puse o întrebare:

— Totuşi, care-i una şi care-i alta? N-am putut să-mi dau seama când au venit să mă vadă. Care e numele celei cu care se poate vorbi?

M-am întors în aşa fel, încât să-i văd cu coada ochiului. Doctorul se uita la mine cu aceeaşi expresie pe care o avusese şi în timpul slujbei. Unde era copilul retardat pe care îl ținuse în casa lui timp de două luni? Fata care nu putea să ducă lingura la gură sau să spună un cuvânt în engleză, darmite să dea instrucțiuni pentru o înmormântare şi să pună întrebări rezonabile unui avocat. Am înțeles cauza uimirii sale.

Ochii lui au trecut repede de la mine la Emmeline, de la Emmeline la mine.

— Cred că este Adeline.

I-am văzut buzele pronunțându-mi numele şi am zâmbit, văzând cum toate teoriile şi experimentele sale medicale i se făceau țăndări la picioare.

Observând că mă privea, am fluturat din mână în direcția amândurora. Le-am mulțumit frumos că veniseră la înmormântarea unui om pe care aproape că nu-l cunoşteau, pentru a fi amabili cu mine. Asta a înțeles avocatul din gestul meu. Doctorul l-a interpretat probabil altfel.

*

Mai târziu. Multe ore mai târziu, înmormântarea se terminase, aş fi vrut să plâng. Numai că nu puteam. Lacrimile mele, reținute prea mult timp, se uscaseră.

Aveau să rămână pentru totdeauna prizoniere înăuntru.

▫ *Lacrimi uscate* ▫

— Iertați-mă... Judith a început să vorbească şi apoi s-a oprit. A strâns din buze, apoi brusc şi-a fluturat mână. Doctorul a plecat deja la o consultație – se întoarce abia peste o oră. Vă rog...

Mi-am înnodat capotul şi am urmat-o; Judith aproape alerga la câțiva paşi înaintea mea. Am urcat şi am coborât multe trepte, am traversat pasaje şi coridoare, am ajuns la parter, dar într-o parte a casei unde nu mai fusesem. În fine, am pătruns într-un şir de camere pe care le-am luat drept apartamentul domnişoarei Winter. Ne-am oprit în fața unei uşi închise, iar Judith mi-a aruncat o privire tulburată. I-am înțeles perfect spaima. Din spatele uşii se auzeau sunete guturale, neomeneşti, urlete de durere întrerupte de gâfâieli sugrumate. Judith a deschis în cele din urmă uşa şi am intrat.

Am rămas uimită. Nu e de mirare că strigătele se auzeau atât de puternic! Complet diferită de restul casei, în care găseai tapițerii groase, draperii grele, pereți tapisați, aceasta era o cămăruță simplă şi aproape goală. Pereții erau de mortar simplu, cu podele de scânduri. O bibliotecă mică era plină până la refuz de teancuri de hârtii îngălbenite, iar în colț era un pat simplu, cu aşternuturi albe. La fereastră era o perdea cu maci, atârnând stingher de fiecare parte a pervazului, lăsând să pătrundă răcoarea nopții. Ghemuită peste un pupitru obişnuit de şcoală, cu spatele la mine, era domnişoara Winter. Hainele ei portocalii şi purpurii, elegante şi bogate, dispăruseră. Era îmbrăcată într-o cămaşă de noapte albă, cu mâneci lungi, şi plângea.

Părea un scârțâit aspru, strident al corzilor vocale. Vaiete ascuțite care se transformau în gemete animalice. Umerii, se ridicau şi se prăbuşeau, iar pieptul i se cutremura; plânsetul urca din vintre în gât, se strecura de-a lungul brațelor până în degete, care se agățau de marginea pupitrului. Judith s-a repezit să pună o pernă lângă tâmpla domnişoarei Winter; însă ea, căzută complet pradă crizei, părea să nu ştie că suntem acolo.

— N-am mai văzut-o niciodată astfel, spuse Judith, ținându-şi degetul apăsat pe buze. Vocea îi trăda o notă ascuțită de panică. Nu ştiu ce să fac.

Gura domnişoarei Winter se căsca şi se strâmba, se contorsiona în forme stranii şi înfricoşătoare, neputând să stăpânească durerea.

— E în ordine, i-am spus lui Judith. Era o agonie pe care o cunoşteam. Am luat un scaun şi m-am aşezat lângă domnişoara Winter.

— Gata, gata, ştiu... Am pus un braț peste umărul ei, i-am luat amândouă mâinile într-ale mele. Acoperindu-i corpul cu al meu, mi-am lipit urechea de capul ei şi am continuat

incantația. Totul o să fie bine. O să treacă. Gata, copilul meu... Nu eşti singură. Am legănat-o şi am mângâiat-o şi nu am încetat să şoptesc cuvintele magice. Nu erau cuvintele mele, ci ale tatălui meu. Cuvinte a căror putere o ştiam, pentru că întotdeauna avuseseră efect asupra mea. Gata, am şoptit. Ştiu. O să treacă.

Hohotele de plâns nu s-au oprit, nici vaietele nu au slăbit, dar încetul cu încetul nu au mai fost atât de intense. Avea timp între două crize să tragă aer în piept, gâfâind.

— Nu eşti singură. Sunt cu tine.

În cele din urmă a tăcut. Capul i se sprijinea de obrazul meu. Cârlionții părului ei îmi atingeau buzele. În piept îi simțeam zvâcnirile mici de respirație, convulsiile uşoare din plămâni. Îi țineam mâinile reci într-ale mele.

— Gata, gata...

Am stat în tăcere câteva minute. Am tras şalul şi l-am petrecut mai strâns peste umerii ei şi am încercat să-i încălzesc mâinile frecându-le. Chipul îi era pustiit. De-abia mai vedea printre pleoapele umflate, iar buzele îi erau aspre şi crăpate. O vânătaie marca locul unde capul i se lovise de pupitru.

— A fost un om bun, am spus. Un om bun. Şi te-a iubit.

Încet, a aprobat din cap. Gura i-a tremurat. Încercase oare să spună ceva? Buzele i s-au mişcat din nou.

Mecanismul de siguranță? Asta spusese?

— Sora ta a umblat la mecanismul de siguranță?

Acum pare o întrebare prea directă, dar după ce valul de lacrimi ştersese orice barieră de politețe, adresarea personală nu mai părea neobişnuită.

Întrebarea mea i-a produs o ultimă tresărire de durere, dar când a vorbit, a spus pe un ton categoric:

— Nu Emmeline. Nu ea. Nu ea.

— Cine, atunci?

A închis ochii şi a început să se legene, scuturând din cap. Văzusem mişcarea la animalele de la Grădina Zoologică înnebunite din cauza captivității. Începând să mă tem de o nouă criză, mi-am amintit ce făcea tatăl meu să mă liniştească pe când eram copil. Încet, cu delicatețe, i-am mângâiat părul până când, alinată, şi-a odihnit capul pe umărul meu.

În cele din urmă, a fost destul de liniştită ca Judith s-o aşeze în pat. Cu o voce adormită de copil, m-a rugat să rămân, aşa că am stat cu ea, în genunchi lângă pat, privind-o cum adoarme. Din când în când tresărea prin somn şi o umbră de teamă îi acoperea chipul adormit; de câte ori se întâmpla, îi mângâiam părul până când genele încetau să-i tremure.

Când mă mai consolase tatăl meu astfel? Mi-am amintit o întâmplare din trecut. Aveam în jur de doisprezece ani. Era duminică, tata şi cu mine mâncam sendvişuri pe malul râului când au apărut gemenele. Două fete blonde cu părinții lor blonzi, excursionişti de-o zi veniți să admire arhitectura şi să se bucure de lumina soarelui. Toată lumea i-a remarcat; erau obişnuiți cu privirile uimite ale străinilor. Dar nu şi cu privirea mea. I-am văzut şi inima mi-a tresărit. Era ca şi cum mă uitam într-o oglindă şi mă vedeam întreagă. Cu ce intensitate m-am uitat la ele! Cu ce dorință! Intimidate, s-au depărtat de fata cu privire pătrunzătoare şi şi-au luat părinții de mână. Le-am văzut teama şi o gheară m-a strâns de piept până când n-am mai ştiut de mine. Mai târziu, în magazin, eu eram pe locul de la fereastră, undeva între somn şi coşmar; el, ghemuit pe podea, îmi mângâia părul, murmurând incantația:

— Gata, o să treacă. O să fie bine. Nu eşti singură.

Mai târziu, a venit doctorul Clifton. Când l-am văzut în prag, am avut sentimentul că se afla de mai mult timp acolo. M-am strecurat pe lângă el când am ieşit. Avea o expresie pe chip pe care n-am putut-o înțelege.

▫ *Criptografie subacvatică* ▫

M-am îndreptat spre camera mea, mergând încet, cufundată în gânduri. Nimic nu avea logică. De ce murise John-the-dig? Pentru că cineva umblase la mecanismul de siguranță al scării. Nu putea fi băiatul. Povestea domnişoarei Winter îi oferea un alibi clar: în timp ce John şi scara lui cădeau de pe balustradă până la pământ, băiatul privea cu jind țigara, neîndrăznind să ceară să tragă şi el un fum. Atunci cu siguranță fusese Emmeline. Numai că nici un detaliu din poveste nu sugera că Emmeline ar fi putut face acest lucru. Era un copil inofensiv, chiar şi Hester spusese asta. Domnişoara Winter însăşi n-ar fi putut fi mai explicită. Nu. Nu Emmeline. Atunci cine? Isabelle murise. Charlie dispăruse.

Am intrat în camera mea şi m-am aşezat lângă fereastră. Era prea întuneric ca să văd ceva afară; zăream numai imaginea mea, umbra palidă pe care o vezi noaptea în geam. Cine? m-am întrebat.

În cele din urmă am ascultat vocea monotonă, insistentă din mintea mea, pe care încercasem s-o ignor.

Adeline.

Nu, am spus.

Ba da, a spus ea. *Adeline.*

Era imposibil. Vaietele de durere după John-the-dig erau încă vii în mintea mea. Nimeni nu putea jeli un om dacă el îl omorâse, nu-i aşa? Nimeni nu putea omorî un om pe care îl iubise şi apoi să plângă după el.

Dar vocea din mintea mea rememora episod după episod din povestea pe care o ştiam atât de bine. Distrugerile din grădina ornamentală, fiecare tăietură făcută cu foarfecile înfigându-se în inima lui John. Atacurile asupra Emmelinei, trasul de păr, datul cu capul de pereţi, muşcatul. Copilul luat din cărucior şi aruncat deoparte, lăsat ori să moară, ori să fie găsit. Una dintre gemene nu era normală, spuneau sătenii. Mi-am amintit şi m-am mirat. Era oare posibil? Am ţinut oare în braţe şi am alinat durerea unei criminale? Acesta era secretul pe care domnişoara Winter îl ascunsese de lume atâta timp? O bănuială cumplită mi s-a trezit în suflet. Oare acesta era scopul poveştii domnişoarei Winter? Să mă facă s-o compătimesc, să-i găsesc scuze, s-o iert? M-am cutremurat.

De un singur lucru eram sigură. Îl iubise. Cum ar fi putut fi altfel? Mi-am amintit cum îi lipisem trupul suferind şi chinuit de al meu şi am ştiut că numai o dragoste pierdută putea naşte asemenea disperare. Mi-am amintit de copilul Adeline împărtăşind singurătatea lui John după moartea lui Missus, aducându-l înapoi la viaţă când l-a pus s-o înveţe să cureţe grădina ornamentală.

Grădina pe care *ea* o distrusese.

Oh, poate că nu eram sigură de nimic!

Ochii mi-au hoinărit dincolo de fereastră, în întuneric. Minunata ei grădină... Era oare acesta omagiul ei pentru John-the-dig? Penitenţa ei de-o viaţă pentru răul pe care îl făcuse?

Mi-am şters ochii obosiţi şi mi-am dat seama că trebuie să mă duc la culcare. Dar eram prea istovită ca să dorm. Dacă nimic nu le oprea, gândurile mele s-ar fi învârtit în cercuri toată noaptea. M-am hotărât să fac o baie.

În timp ce aşteptam să se umple cada, am privit în jur ca să fac ceva. O mingiuţă de hârtie ce ieşea pe jumătate de sub

masa de toaletă mi-a atras atenţia. Am desfăcut-o şi am netezit foaia. Un şir de transcrieri fonetice.

În baie, cu apa curgând tare pe fundal, am făcut câteva scurte încercări să găsesc un înţeles şirului meu de simboluri. Aveam permanent sentimentul că nu prinsesem corect sunetele Emmelinei. Mi-am închipuit grădina scăldată în lumina lunii, unduirile alunilor, chipul ei grotesc şi poruncitor; am auzit din nou vocea răguşită a Emmelinei. Dar, oricât de tare m-am străduit, n-am putut să-mi aduc aminte cuvintele propriu-zise.

Am intrat în cadă, lăsând bucata de hârtie pe margine. Apa, curgând caldă pe picioarele mele, era mai rece pe cicatricea de pe spate. Cu ochii închişi, m-am cufundat în apă. Urechile, nasul, ochii, până în vârful capului. Apa îmi intra în urechi, părul mi se ridica de la rădăcină.

M-am ridicat la suprafaţă ca să inspir, apoi m-am cufundat din nou, imediat. Mai mult aer, apoi iar apă.

Gândurile au început să mi se învârtă în cap într-un fel dezordonat, subacvatic. Ştiam destule despre limbajul gemenilor ca să ştiu că nu era o invenţie. În cazul Emmelinei şi al Adelinei, se baza pe engleză sau franceză, sau pe elemente din ambele limbi.

Aer. Apă.

Distorsiunile care apăruseră. Poate în intonaţie. Sau la vocale. Uneori frânturi în plus, mai curând acoperind sensul decât dând lămuriri.

Aer. Apă.

O enigmă. Un cod secret. O criptogramă. Nu poate fi mai greu decât cu hieroglifele egiptene sau Liniarul B micenian. Cum trebuia să procedezi? Luai fiecare silabă separat. Putea fi un cuvânt sau o parte dintr-un cuvânt. Renunţai în primul rând la intonaţie. Te jucai cu accentele. Experimentai

lungind, scurtând, aplatizând vocalele. Apoi te gândeai: ce sugerează silaba în engleză? în franceză? Şi dacă ai lăsa-o deoparte şi te-ai juca cu celelalte silabe? Ar putea apărea un mare număr de posibile combinații. Mii. Dar nu un număr infinit. Un calculator ar putea face asta. La fel şi un creier omenesc, într-un an sau doi.

Morții se duc sub pământ.

Ce? M-am ridicat în capul oaselor surprinsă. Cuvintele îmi veniseră de nicăieri. Se izbeau dureros de pieptul meu. Era ridicol. Nu putea fi asta.

Tremurând, m-am întins până la marginea căzii unde lăsasem hârtia şi am adus-o mai aproape. Am cercetat-o nelinişti tă. Notele mele, simbolurile, semnele, buclele şi punctele dispăruseră. Hârtia se udase şi se şterseseră.

Am încercat încă o dată să-mi amintesc sunetele, aşa cum îmi veniseră în minte sub apă. Dar îmi fugiseră din minte. Tot ce-mi aminteam era chipul ei straniu, atent, şi cele cinci note pe care le cântase înainte de-a pleca.

Morții se duc sub pământ. Cuvintele îmi răsunaseră deja formate în minte şi nu lăsaseră nici o urmă. De unde răsăriseră? Ce jocuri juca mintea mea de putuse să producă din nimic asemenea cuvinte?

Nu credeam că asta îmi spusese de fapt, nu-i aşa?

Hai, fii rezonabilă, mi-am zis.

Am luat săpunul şi am decis să uit de închipuirile mele subacvatice.

▫ *Păr* ▫

În casa domnişoarei Winter nu mă uitam niciodată la ceas. Cuvintele îmi țineau loc de secunde, minutele erau formate din rândurile scrise cu creionul. Unsprezece cuvinte pe

fiecare rând, douăzeci şi trei de rânduri pe pagină constituiau noul meu cronometraj. La intervale regulate, mă opream să-mi ascut creioanele şi să privesc cojile ondulate de lemn alunecând în coşul de gunoi; aceste pauze marcau orele.

Eram atât de captivată de povestea pe care o ascultam şi o scriam, încât nu-mi mai doream altceva. Viaţa mea – aşa cum era – dispăruse. Gândurile mele din timpul zilei şi visele din timpul nopţii erau pline de personaje care nu aparţineau lumii mele, ci lumii domnişoarei Winter. Hester şi Emmeline, Isabelle şi Charlie rătăceau prin imaginaţia mea, iar locul unde gândurile mele se întorceau mereu era Angelfield.

De fapt, nu voiam să renunţ la viaţa mea. Cufundarea în povestea domnişoarei Winter era un fel de a-mi regăsi propria viaţă. Totuşi, nu poţi să reprimi nimic până la capăt. Cu toată izolarea mea de viaţa reală, nu puteam să uit că eram în decembrie. În fundul sufletului, la graniţa cu tărâmul viselor, la marginea paginilor pe care le umpleam cu atâta frenezie, eram conştientă că decembrie era pe sfârşite şi simţeam cum ziua mea de naştere se apropia pe nesimţite.

În ziua următoare, după noaptea în care a plâns, nu am văzut-o pe domnişoara Winter. A rămas în pat şi i-a primit numai pe Judith şi pe doctorul Clifton. Asta îmi convenea. Nu dormisem nici eu bine. Dar a treia zi m-a chemat. M-am dus în cămăruţa ei simplă şi am găsit-o în pat.

Ochii parcă i se făcuseră şi mai mari. Nu era deloc machiată. Poate că medicamentele îşi făceau efectul, căci avea o linişte pe care nu o mai văzusem la ea. Nu mi-a zâmbit, dar când m-a văzut intrând în cameră am citit blândeţe în ochii ei.

— Nu ai nevoie de caiet şi de creion, a spus ea. Vreau ca astăzi să faci altceva pentru mine.

— Ce anume?

Între timp, a intrat Judith. A întins un cearşaf pe podea, apoi a adus scaunul domnişoarei Winter din camera alăturată şi a pus-o în el. A aşezat scaunul în centrul cearşafului, în aşa fel încât domnişoara Winter să poată privi pe fereastră. Apoi a pus un prosop pe umerii domnişoarei Winter şi a răsfirat peste el bogatul ei păr arămiu.

Înainte de-a pleca, Judith mi-a înmânat o foarfecă.

— Noroc, mi-a spus zâmbind.

— Dar ce trebuie să fac? am întrebat-o pe domnişoara Winter.

— Să-mi tai părul, evident.

— Să vă tund?

— Da. Nu te uita aşa la mine! E foarte simplu.

— Dar nu mă pricep.

— Ia foarfecile şi taie. Oftă. Nu-mi pasă cum faci. Nu-mi pasă cum arată. Scapă-mă de el.

— Dar eu...

— *Te rog.*

Şovăind, m-am aşezat în spatele ei. După două zile de stat în pat, părul ei era o grămadă încâlcită, arămie şi sârmoasă. Era aspru la atingere, atât de uscat încât te aşteptai să se despice, presărat cu smocuri argintii.

— Ar fi mai bine să-l perii deocamdată.

Avea multe noduri. Chiar dacă nu mi-a reproşat nimic, am simţit-o tresărind la fiecare atingere. Am pus peria deoparte; era mai simplu să tai smocurile de-a dreptul.

Am tăiat prima oară ezitând. Câțiva centimetri de la margine, înaintând apoi până la jumătatea părului care-i cădea pe spate. Foarfecă a alunecat uşor prin păr, iar când am tăiat, resturile au căzut pe cearşaf.

— Mai scurt, a spus domnişoara Winter cu blândețe.

— Până aici?

I-am atins umerii.

— Mai scurt.

Am apucat un cârlionț şi l-am tăiat hotărât. O buclă arămie a căzut la picioarele mele, iar domnişoara Winter a început să povestească.

*

Îmi amintesc că, la câteva zile după înmormântare, eram în fosta cameră a lui Hester. Nu aveam un motiv anume. Stăteam pur şi simplu acolo, lângă fereastră, fără să mă uit la nimic. Degetele mele au dat peste o mică denivelare în materialul draperiei. O gaură pe care ea o cârpise. Hester se pricepea la cusut. Dar era o bucată de pânză care se desprinsese la un capăt. În mod absent şi fără nici o intenție, am început să trag uşor de ea. Nu voiam s-o destram, nici nu-mi trecea prin cap. Dar brusc m-am pomenit cu draperia ruptă în mână. Pânza era toată destrămată, cu marginile rupte. Gaura din draperie se căsca şi mai mare. A început să se deşire toată.

Lui John nu-i plăcuse niciodată ca Hester să fie în casă. A fost bucuros când a plecat. Dar adevărul era că, dacă Hester ar fi fost acolo, John nu s-ar fi urcat pe acoperiş. Dacă Hester ar fi fost acolo, nimeni nu s-ar fi jucat cu mecanismul de siguranță. Dacă Hester ar fi fost acolo, acea zi ar fi trecut ca oricare alta, iar John şi-ar fi văzut de treabă în grădină. Când lumina soarelui ar fi aruncat umbra ferestrelor pe alee, nu ar fi existat nici scara, nici traversele,

nici John căzut la pământ, răcindu-se încet. Ziua ar fi trecut ca oricare alta, iar la sfârşitul ei, John s-ar fi dus la culcare şi ar fi dormit adânc, fără ca măcar să viseze căderea.

Dacă Hester ar fi fost acolo.

Gaura din draperie mi s-a părut brusc de nesuportat.

O tunsesem pe domnişoara Winter tot timpul cât povestise, iar când am ajuns la nivelul urechilor, m-am oprit.

Ea şi-a dus mâna la cap şi a pipăit să vadă cât de lung e părul.

— Mai scurt, a spus.

Am luat din nou foarfecă şi am continuat să tai.

*

Băiatul venea în fiecare zi. Săpa, plivea, planta şi punea îngrăşăminte. Presupuneam că vine pentru banii care i se promiseseră. Dar când avocatul mi-a dat nişte bani gheață – „Să vă fie de ajutor până când se întoarce unchiul vostru” – şi l-am plătit, el a continuat totuşi să vină. Îl priveam de la ferestrele de sus. De mai multe ori s-a uitat în direcția mea, iar eu m-am dat la o parte. O dată m-a zărit şi a fluturat din mână. Nu i-am răspuns la salut.

În fiecare dimineață aducea legume şi le lăsa la uşa bucătăriei, uneori împreună cu un iepure jupuit sau o găină jumulită, iar în fiecare după-amiază aduna resturile pentru îngrăşăminte. Zăbovea în pragul uşii, iar acum, că îl plătisem, era mai mereu cu țigara în gură.

Terminasem țigările lui John şi mă enerva faptul că băiatul putea fuma, iar eu nu. Nu i-am spus niciodată nimic, dar într-o zi, pe când se sprijinea de tocul uşii, m-a surprins trăgând cu ochiul la pachetul de țigări din buzunarul lui de la piept.

— Îți dau una dacă îmi faci o ceaşcă de ceai, mi-a spus.

A intrat în bucătărie – era prima oară când intra din ziua morții lui John – şi s-a aşezat pe scaunul lui John, cu coatele pe masă. M-am aşezat în scaunul din colț unde obişnuia să stea Missus. Ne-am băut ceaiul în tăcere şi am pufăit fumul de țigară care se ridica spre tavanul prăfuit în cercuri şi spirale largi. Când am tras ultimul fum şi am stins mucurile în farfurioare, s-a ridicat fără nici un cuvânt, a ieşit din bucătărie şi s-a întors la lucru. Dar în ziua următoare, când a bătut la uşă cu legumele, a intrat hotărât înăuntru, s-a aşezat pe scaunul lui John şi mi-a aruncat o țigară înainte ca eu să apuc măcar să pun ceainicul pe foc.

Nu vorbeam niciodată. Dar aveam obiceiurile noastre.

Emmeline, care niciodată nu se scula înainte de prânz, îşi petrecea uneori după-amiezile uitându-se la băiat în timp ce lucra. Am certat-o din cauza asta.

— Tu eşti stăpâna casei. El este grădinar. Pentru Dumnezeu, Emmeline!

Dar n-a avut nici un ecou. Zâmbea dulce oricui îi atrăgea atenția. I-am privit îndeaproape, atentă la ce îmi spusese Missus despre Isabelle şi bărbații care nu se puteau stăpâni în prezența ei. Dar băiatul nu dădea nici un semn că ar fi vrut s-o atingă pe Emmeline, chiar dacă îi vorbea prietenos şi îi plăcea s-o facă să râdă. Totuşi, nu mă simțeam în largul meu.

Uneori, de la una dintre ferestrele de sus, îi priveam cum stăteau de vorbă. Într-o zi însorită am văzut-o tolănindu-se pe iarbă, cu capul în mâini, sprijinită într-un cot. I se vedeau formele de la talie până la coapse. El a întors capul ca să răspundă la ceva ce îi spusese ea şi, în timp ce o privea, ea s-a rostogolit pe spate, a ridicat mâna şi şi-a dat la o parte un cârlionț de pe frunte. A fost o mişcare ademenitoare, senzuală, care m-a făcut să mă gândesc că ea nu s-ar supăra dacă el ar atinge-o.

Dar când băiatul a terminat ce avea de spus, i-a întors spatele Emmelinei, ca şi cum nu văzuse nimic, şi şi-a continuat munca.

În dimineaţa următoare fumam amândoi în bucătărie. Eu am rupt tăcerea obişnuită.

— Să nu te atingi de Emmeline, i-am spus.

S-a uitat la mine uimit.

— Nu m-am atins de Emmeline.

— Bun. Nici să n-o faci.

Am crezut că asta fusese tot. Am mai tras câte-un fum fiecare şi m-am pregătit să mă cufund din nou în tăcere, când, după ce a scos fumul, a vorbit din nou.

— Nu vreau să mă ating de Emmeline.

L-am auzit. Am auzit ce spusese. Am prins acea intonaţie ciudată. Am înţeles ce *voia* să-mi transmită.

Am tras din ţigară şi nu m-am uitat la el. Am suflat încet fumul. Nu-l priveam.

— Ea e mai bună decât tine, mi-a spus.

Ţigara mea nu arsese nici până la jumătate, dar am stins-o. M-am îndreptat spre uşa de la bucătărie şi am deschis-o larg.

S-a oprit în pragul uşii, la acelaşi nivel cu mine. Am stat ţeapănă, privind drept înainte la nasturii de pe cămaşa lui.

Mărul lui Adam îi tremura în gât când înghiţea. Vocea sa era o şoaptă.

— Fii bună, Adeline.

Furioasă la culme, am ridicat ochii, vrând să-l străpung cu privirea. Dar am rămas uimită de bunătatea ce i se citea pe faţă. O clipă am fost... tulburată.

A profitat de situaţie şi a ridicat mâna. Era pe punctul să mă mângâie pe obraz.

Dar am fost mai rapidă. Am ridicat brațul şi i-am smucit mâna la o parte.

Nu l-a durut. N-ar fi putut să-l doară. Dar a fost contrariat. Dezamăgit.

Iar apoi a plecat.

Bucătăria mi s-a părut goală după aceea. Missus nu mai era. John nu mai era. Acum şi băiatul plecase.

— O să te ajut, spusese el.

Dar era imposibil. Cum ar fi putut să mă ajute cineva ca el? Cum ar fi putut *oricine* să mă ajute?

*

Cearşaful era plin de păr portocaliu. Călcam pe păr şi el mi se lipea de pantofi. Tot părul vopsit fusese tăiat; smocurile care mai atârnau de craniul domnişoarei Winter erau de un alt imaculat.

Am luat prosopul şi i-am curățat ceafa de părul căzut.

— Dă-mi oglinda, a spus domnişoara Winter.

I-am dat-o. Cu părul tăiat, semăna cu un copil încărunțit.

S-a uitat în oglindă. Ochii ei i-au întâlnit pe-ai mei, inexpresivi şi întunecați, şi s-a holbat la imaginea ei îndelung. Apoi a pus oglinda cu fața în jos pe masă.

— Este exact cum mi-am dorit. Mulțumesc, Margaret.

Am plecat şi, când am revenit în camera mea, m-am gândit la băiat. M-am gândit la el şi la Adeline, m-am gândit la el şi la Emmeline. Apoi m-am gândit la Aurelius, copilul găsit, purtând o hăinuță demodată, înfăşurat într-un sac, cu o lingură de la Angelfield şi o pagină din *Jane Eyre* ca moştenire. M-am gândit mult la el, dar, cu cât meditam mai mult, cu atât mă îndepărtam de vreo concluzie.

Totuşi, am făcut puţină lumină în labirintul de idei din mintea mea. Mi-am amintit ce spusese Aurelius ultima oară când fusesem la Angelfield: „Aş vrea ca cineva *să-mi spună adevărul”.* Am găsit ecoul cuvintelor lui: „Spuneți-mi adevărul”. Băiatul în costum maro. Asta explica de ce *Banbury Herald* nu avea nici o informație despre interviul pentru care tânărul lor reporter se dusese în Yorkshire. Nu fusese nici un reporter. Fusese Aurelius.

▫ *Ploaie şi tort* ▫

În ziua următoare, un cuvânt îmi răsuna în minte: astăzi, astăzi, astăzi. Era ca un clopot pe care numai eu îl auzeam. Amurgul părea că se infiltrase în sufletul meu; simțeam o oboseală neobişnuită. Ziua mea de naştere. Ziua morții mele.

Judith mi-a adus o felicitare de la tatăl meu împreună cu tava pe care se afla micul dejun. O poză cu flori, urările lui obişnuite şi banale şi o notă. Spera că sunt bine. El era bine. Avea nişte cărți pentru mine. Doream să mi le trimită? Mama mea nu semnase felicitarea; semnase el pentru amândoi. *Cu drag de la tata şi mama.* Totul era putred. Ştiam amândoi asta, dar ce puteam face?

Judith intră.

— Domnişoara Winter întreabă dacă puteți...?

Am ascuns felicitarea sub pernă înainte ca ea s-o vadă.

— Vin acum, am spus şi mi-am luat creionul şi caietul.

— Ai dormit bine? m-a întrebat domnişoara Winter, iar apoi a adăugat: Eşti cam palidă. Nu mănânci destul.

— Mă simt bine, am asigurat-o, deşi nu era adevărat.

Toată ziua m-am luptat cu senzația că fantomele din altă lume se strecoară printre crăpăturile acesteia. Cunoaşteți

sentimentul de a începe să citeşti o carte nouă înainte să fi avut timp să închizi de tot vechea carte? Părăseşti prima carte cu ideile şi temele ei – chiar şi personajele – care au devenit parte din ființa ta, iar când deschizi noua carte, ele îți sunt încă vii în minte. Aşa s-a întâmplat. Toată ziua am fost absentă. Gânduri, amintiri, sentimente, fragmente neînsemnate de viață se jucau în mintea mea.

Domnişoara Winter îmi povestea ceva când s-a întrerupt.

— Mă asculți, domnişoară Lea?

M-am smuls din visare şi am încercat să-i dau un răspuns. Ascultasem? Habar n-aveam. În acel moment n-aş fi putut să-i spun despre ce-mi vorbise, chiar dacă eram sigură că undeva în mintea mea era un loc unde totul se înregistrase. Dar în clipa în care mă smulsese din meditație pluteam într-o zonă incertă, un loc al nimănui. Mintea îți joacă tot felul de feste, îți creează tot felul de viziuni, pe când dormitezi într-un fel care pentru restul lumii înseamnă proastă-creştere. Neştiind ce să răspund, am privit-o un minut, în timp ce ea era din ce în ce mai nervoasă, apoi am formulat prima propoziție care mi-a venit în minte.

— Ați avut vreodată un copil, domnişoară Winter?

— Doamne sfinte, ce întrebare! Bineînțeles că nu. Ai înnebunit, fato?

— Atunci Emmeline?

— Avem o înțelegere, nu-i aşa? Fără întrebări. Apoi şi-a schimbat expresia feței şi s-a aplecat spre mine, cercetându-mă cu atenție. Eşti bolnavă?

— Nu, nu cred.

— Ei bine, e limpede că nu ai dispoziția necesară ca să lucrezi.

Mă pofti să plec.

După ce m-am întors în camera mea, am petrecut o oră plictisită, neliniştită, furioasă pe mine. M-am aşezat la birou, cu creionul în mână, dar nu puteam să scriu; îmi era frig şi am dat drumul la radiator, apoi, fiindu-mi prea cald, mi-am scos jacheta. Aş fi vrut să fac o baie, dar nu aveam apă caldă. Am pregătit cacaua şi am pus prea mult zahăr în ea; băutura dulce m-a ameţit. Să iau o carte? Ar putea fi asta soluţia? Rafturile din bibliotecă erau pline de cuvinte moarte. Nimic nu mă putea ajuta.

O rafală de ploaie a izbit în fereastră, iar inima mi-a tresărit. *Afară.* Da, de asta aveam nevoie. Şi nu în grădină. Aveam nevoie să ies, să evadez. În mlaştini.

Ştiam că poarta principală e încuiată şi nu voiam să-i cer lui Maurice să mi-o deschidă. În schimb am pornit direct prin grădină, către cel mai îndepărtat punct de casă, unde era o uşă în zid. Uşa, acoperită de iederă, nu mai fusese folosită de multă vreme şi a trebuit să dau la o parte frunzişul cu mâinile ca să pot desface zăvorul. Când uşa s-a deschis în faţa mea, a trebuit să-mi croiesc drum printr-un hăţiş înainte de a păşi, puţin şifonată, afară.

Credeam că-mi place ploaia, dar, de fapt, n-o cunoşteam. Ploaia care îmi plăcea era ploaia fină de oraş, îmblânzită de toate obstacolele pe care cerul le pune în calea ei, înmuiată de căldura oraşului. În mlaştini, înfuriată de vânt şi de frig, ploaia era tăioasă. Ace de gheaţă îmi înţepau faţa şi găleţi de apă rece mi se revărsau pe umeri.

La mulţi ani.

Dacă aş fi fost la magazin, tata ar fi scos un cadou de sub masă pe când coboram scările. Ar fi fost o carte sau mai multe, cumpărate la o licitaţie şi puse deoparte un an întreg. Şi un disc sau un parfum sau un tablou. Le-ar fi împachetat în magazin, la masă, într-o după-amiază liniştită când eu eram la poştă sau în bibliotecă. S-ar fi dus singur la prânz

să aleagă o felicitare şi ar fi scris: *Cu drag de la tata şi mama*, la masă. Tot singur, complet singur. S-ar fi dus la cofetărie să cumpere un tort şi undeva în magazin – niciodată nu am descoperit unde, era unul dintre secretele pe care nu le aflasem – păstra o lumânare care ieşea la iveală de ziua mea în fiecare an. Era aprinsă, iar eu suflam cu aceeaşi mină prefăcut fericită pe care mi-o luam mereu. Apoi mâncam tortul cu ceai şi ne făceam digestia liniştiți, răsfoind cataloage.

Ştiam cum se simțea el. Acum îi era mai uşor, de când crescusem, decât atunci când eram copil. Cât de apăsătoare fuseseră zilele mele de naştere acasă! Cadouri ascunse peste noapte în debara, nu de mine, ci de mama, care nu putea să le sufere. Permanenta durere de cap era ritualul ei de aducere aminte, păstrat cu obstinație. Nu ne lăsa să invităm alți copii acasă şi nici nu puteam s-o părăsim ca să ne amuzăm cu o vizită la Grădina Zoologică sau în parc. Jucăriile primite de ziua mea erau totdeauna tăcute. Tortul nu era niciodată făcut în casă şi trebuia ca resturile să fie curățate de glazură înainte de a le pune în cutie pentru a doua zi.

La mulți ani? Tata îmi şoptea cuvintele *La mulți ani* vesel, în urechea dreaptă. Jucam cărți pe tăcute: câştigătorul afişa o mină fericită, iar cel care pierdea se strâmba şi se necăjea şi nimic, nici cel mai mic zgomot, nu se auzea din camera de deasupra noastră. Între două jocuri, bietul meu tată urca şi cobora scările, între tăcerea dureroasă din dormitor şi petrecerea secretă de dedesubt, schimbându-şi pe coridor atitudinea de la veselie la compasiune, de la compasiune la veselie.

Aniversare nefericită. Din ziua în care m-am născut, tristețea ne-a ținut mereu tovărăşie. S-a aşezat precum praful într-o gospodărie. A acoperit tot şi toate; ne-a pătruns

în suflete cu fiecare respirație. Ne-a învăluit în propria nefericire.

Poate pentru că mi-era atât de frig puteam suporta să-mi aduc aminte.

De ce nu a putut să mă iubească? De ce faptul că eu eram în viață însemna pentru ea mai puțin decât moartea surorii mele? Dădea oare vina pe mine? Poate că avea dreptate. Eu trăiam acum fiindcă sora mea murise. De câte ori mă vedea, își amintea de pierderea suferită.

I-ar fi fost poate mai ușor dacă am fi murit amândouă?

Uimită, am continuat să merg. Pas cu pas, ritmic, ca hipnotizată. Nu mă interesa unde mergeam. Nu vedeam nimic, nu priveam în nici o direcție, mă împleticeam înainte.

Apoi m-am izbit de ceva.

— Margaret! Margaret!

Mi-era prea frig să mai tresar, prea frig ca să reacționez în fața siluetei masive învăluite într-un impermeabil verde din pânză de cort. Forma s-a mișcat și două mâini au coborât pe umerii mei, scuturându-mă.

— Margaret!

Era Aurelius.

— Ia uite! Ești vânătă de frig... Repede, hai cu mine.

M-a luat de braț și m-a condus. Picioarele mi se împleticeau în spatele lui până ce am ajuns la o șosea, la o mașină. M-a înghesuit înăuntru. Am auzit uși trântindu-se, huruitul unui motor, după care o senzație de căldură mi-a cuprins gleznele și genunchii. Aurelius a deschis un termos și mi-a turnat o ceașcă de ceai de portocale.

— Bea!

Am băut. Ceaiul era fierbinte și dulce.

— Mănâncă.

Am muşcat dintr-un sendviş pe care mi-l întindea.

În maşina caldă, bând ceai fierbinte şi mâncând sendviş cu pui, mi-era mai frig ca niciodată. Dinții au început să-mi clănțăne şi tremuram întruna.

— Doamne sfinte! exclamă Aurelius încet, în timp ce îmi dădea sendviş după sendviş. Vai de mine!

Mâncarea păru să mă readucă puțin la viață.

— Ce făceai aici, Aurelius?

— Am venit să-ți dau asta, spuse el, întinzându-se ca să ia o cutie de metal de pe bancheta din spate.

După ce mi-a pus cutia în poală, m-a privit radios în timp ce îi desfăcea capacul.

Înăuntru era un tort. Un tort făcut în casă. Şi pe tort, cu litere şerpuitoare de glazură, erau scrise patru cuvinte: *La mulți ani, Margaret!*

Mi-era prea frig ca să plâng. În schimb, frigul şi tortul m-au făcut să vorbesc. Cuvintele îmi ieşeau pe gură la întâmplare, ca pietrele dislocate de ghețuri atunci când se topesc. Un cântec nocturn, o grădină vie, surori, un bebeluş, o lingură.

— Îți cunoaşte şi casa, am bâiguit în timp ce Aurelius îmi ştergea părul cu un şervet de hârtie, casa ta şi a doamnei Love. S-a uitat pe fereastră şi a crezut că doamna Love era o bunică din poveşti... Nu înțelegi ce înseamnă asta?

Aurelius a clătinat din cap.

— Dar ea mi-a spus că...

— Te-a mințit, Aurelius! Când ai venit s-o vezi în costumul maro, te-a mințit. A recunoscut că te-a mințit.

— Doamne sfinte! a exclamat Aurelius. De unde ştii de costumul meu maro? A trebuit să pretind că sunt reporter. Dar apoi spuse, în timp ce lucrurile pe care i le

împărtăşisem prindeau rădăcini în mintea lui: O lingură ca a mea? Şi cunoştea casa?

— Este mătuşa ta, Aurelius. Iar Emmeline e mama ta.

Aurelius s-a oprit din ce făcea şi s-a uitat multă vreme pe geamul maşinii în direcția casei.

— Mama mea, murmură el. Acolo...

Am aprobat din cap.

A urmat o scurtă tăcere, apoi el s-a întors spre mine.

— Du-mă la ea, Margaret.

Brusc, m-am trezit la realitate.

— Problema e, Aurelius, că nu se simte bine.

— E bolnavă? Atunci *trebuie* să mă duci la ea. Imediat!

— Nu e bolnavă propriu-zis. Cum aş fi putut să-i explic? A fost rănită în incendiu, Aurelius. Nu numai la trup, ci şi la minte.

Primi această nouă veste, o adăugă la cele vechi despre pierdere şi durere, iar când vorbi din nou, o făcu pe un ton grav şi hotărât:

— Du-mă la ea.

Oare boala m-a făcut să răspund aşa cum am făcut-o? Poate faptul că era ziua mea de naştere? Sau că mă simțeam orfană de mamă? Poate că totul a avut o legătură cu atitudinea mea, dar cea mai importantă a fost expresia de pe chipul lui Aurelius, care îmi aştepta răspunsul. Aveam o mulțime de motive să răspund cu nu la rugămintea lui, dar în fața nevoii lui cumplite, s-au prăbuşit toate.

Am spus da.

▫ *Reîntâlnirea* ▫

Baia aproape că m-a topit, dar nu a putut să-mi potolească durerea de cap. Am renunțat la toate planurile de lucru din după-amiaza aceea şi m-am vârât în pat, trăgându-mi păturile peste cap. Încă mai tremuram. Într-un somn agitat, am avut viziuni stranii. Hester şi tatăl meu, gemenele şi mama mea, imagini în care toți aveau chipul altcuiva, în care toți erau deghizați şi chiar şi tata mă păcălea, luând uneori chipul meu, alteori pe-al altcuiva. Apoi fața luminoasă a lui Aurelius a apărut în visul meu: el însuşi, mereu el însuşi, numai el însuşi; zâmbea şi fantomele dispăreau. Întunericul a coborât asupra mea şi am căzut într-un somn adânc.

M-am trezit cu o durere cumplită de cap, cu junghiuri în membre, încheieturi şi spate. O oboseală care n-avea nimic de-a face cu agitația sau cu lipsa de somn mă apăsa şi îmi încetinea gândurile. Întunericul crescuse. Dormisem oare mult peste ora la care trebuia să mă întâlnesc cu Aurelius? Gândul m-a necăjit puțin, dar a trecut mult timp până când am putut să mă adun ca să mă uit la ceas. În somn, o senzație ciudată mi se strecurase în suflet – nerăbdare? nostalgie? entuziasm? – şi dăduse naştere sentimentului că ceva urma să se întâmple. Trecutul reînvia! Sora mea era aproape. Nu aveam nici o îndoială. Nu puteam s-o văd, nici s-o miros, dar urechea mea interioară, mereu trează în direcția ei, îi simțise vibrația şi mă năpădise o bucurie tristă şi amețitoare.

Nu era nevoie să-mi amân întâlnirea cu Aurelius. Sora mea mă va găsi oriunde mă aflam. Nu era geamăna mea? De fapt, mai aveam jumătate de oră până să mă întâlnesc cu el la poarta grădinii. M-am sculat cu greu din pat şi, prea înfrigurată şi obosită să-mi mai scot pijamaua, mi-am tras o fustă groasă şi un pulover peste ea. Înfofolită ca un copil care pleca la derdeluş, am coborât la bucătărie. Judith îmi lăsase o cină rece, dar n-aveam poftă de mâncare şi nu m-

am atins de ea. Zece minute am stat la masa din bucătărie, tânjind să închid ochii şi totuşi neîndrăznind, ca să nu cedez toropelii care mă îndemna să-mi pun capul pe lemnul tare al mesei.

Îmi mai rămâneau cinci minute, aşa că am deschis uşa de la bucătărie şi m-am strecurat în grădină.

Nu se vedea lumina din casă, nu erau nici stele. Mă poticneam prin întuneric; pământul moale pe care călcam şi foşnetul frunzelor şi al ramurilor îmi spuneau când ieşeam de pe potecă. Răsărind de nicăieri, o creangă mi-a zgâriat obrajii şi am închis ochii ca să mi-i apăr. În mintea mea simțeam o vibrație pe jumătate dureroasă, pe jumătate euforică. Am înțeles tot. Era cântecul ei. Sora mea venea.

Am ajuns la locul de întâlnire. Am văzut o mişcare în întuneric. Era el. Mâna mea a căutat-o orbecăind pe-a lui, apoi am simțit cum mi-o apucă.

— Te simți bine?

Am auzit întrebarea, dar de la mare distanță.

— Ai febră?

Cuvintele le auzeam; era ciudat însă că nu le înțelegeam sensul.

Mi-ar fi plăcut să-i povestesc despre melodiile minunate, să-i spun că sora mea se apropia, că va fi cu mine din clipă-n clipă. Ştiam sigur; ştiam de la căldura care iradia din semnul de pe trupul meu. Dar prezența ei ca un abur s-a ridicat între mine şi cuvinte şi m-a amuțit.

Aurelius mi-a dat drumul la mână ca să-şi scoată mănuşa şi am simțit palma lui ciudat de rece, în noaptea fierbinte, pe fruntea mea.

— Ar trebui să fii în pat, a spus el.

L-am tras pe Aurelius de mânecă, încet, dar hotărât. M-a urmat prin grădină la fel de tăcut ca o statuie pe rotile.

Nu-mi aduceam aminte de cheile lui Judith pe care le ţineam în mână, deşi cred că eu le luasem. Am mers probabil pe lungile coridoare spre apartamentul Emmelinei, dar şi asta mi s-a şters din minte. Îmi amintesc uşa, dar imaginea pe care a păstrat-o mintea mea este că uşa s-a deschis singură când am ajuns la ea, încet, ceea ce ştiu că e imposibil. Probabil că am descuiat-o, dar asta a dispărut din amintirea mea, pe când imaginea uşii care se deschide singură a rămas.

Amintirea a ce s-a întâmplat în acea noapte în apartamentele Emmelinei este fragmentară. Unele scene s-au amestecat, în timp ce alte evenimente mi se pare că se repetă într-o succesiune rapidă. Chipuri cu diferite expresii se apleacă asupra mea înspăimântător de mari, iar Emmeline şi Aurelius seamănă cu două marionete aflate la mare distanţă. Eu eram posedată, somnoroasă, înfrigurată şi preocupată de propria povară covârşitoare: sora mea.

Folosindu-mi logica şi raţiunea, am încercat să pun cap la cap, într-o ordine firească, imaginile pe care mintea mea şi le amintea incomplet şi amestecat, ca pe nişte năluciri dintr-un vis.

Aurelius şi cu mine am intrat în camerele Emmelinei. Paşii noştri nu se auzeau pe covorul moale. Am intrat pe o uşă, apoi pe alta, până am ajuns la o cameră cu uşa deschisă spre grădină. În prag, cu spatele la noi, era o femeie cu părul alb. Fredona. La la la la la. Aceeaşi frântură de melodie, fără început şi sfârşit, care mă bântuia de când intrasem în casă. S-a strecurat în mintea mea unde s-a contopit cu vibraţia puternică a surorii mele. Lângă mine, Aurelius aştepta să anunţ prezenţa noastră Emmelinei. Dar nu puteam vorbi. Toată lumea se redusese la un refren insuportabil în mintea mea; timpul devenise o clipă eternă; amuţisem. Disperată, mi-am pus mâinile la urechi, ca să nu

mai aud zgomotele stridente. Observându-mi gestul, Aurelius a strigat.

— Margaret!

Auzind o voce necunoscută în spatele ei, Emmeline s-a întors.

Luată prin surprindere, i se citeşte teama în ochii verzi. Gura ei fără buze ia forma unui O, dar fredonatul nu se opreşte, doar se transformă şi se ascute într-un țipăt pătrunzător, care îmi înfige un cuțit în cap.

Aurelius se întoarce şocat de la mine la Emmeline şi e hipnotizat de chipul distrus al femeii care îi e mamă. Ca un cuțit, țipătul ei sfâşie cerul.

Un timp suntem amândoi orbi şi surzi. Când încep să zăresc din nou, Emmeline e ghemuită la podea, vaietul ei preschimbat într-un scâncet. Aurelius îngenunchează lângă ea. Mâinile ei se agață de el şi nu ştiu dacă vrea să-l strângă în brațe sau să-l respingă, dar el îi ia mâna într-a lui şi o ține aşa.

Mână în mână. Vocea sângelui.

El e un monument al durerii.

În mintea mea încă mai aud o furtună de sunete strălucitoare, confuze.

Sora mea – sora mea...

Lumea dispare şi mă trezesc singură într-o agonie de zgomote.

Ştiu ce s-a întâmplat după aceea, chiar dacă nu-mi amintesc. Aurelius îi dă drumul cu delicatețe Emmelinei pe podea, când aude paşi venind pe hol. Se aude o exclamație când Judith îşi dă seama că nu-şi găseşte cheile.

Cât timp ea se duce să ia cealaltă legătură de chei – a lui Maurice, probabil –, Aurelius deschide fereastra şi dispare. Când Judith intră în cele din urmă în cameră, se uită fix la

Emmeline care zace pe podea, iar apoi, cu un strigăt de spaimă, se îndreaptă spre mine.

Dar pe-atunci nu ştiam nimic din toate astea. Căci lumina care era sora mea mă îmbrățişa, mă poseda, mă arunca într-o stare de inconştiență.

În sfârşit.

▫ *Oricine are o poveste* ▫

Neliniştea, pătrunzătoare ca ochii verzi ai domnişoarei Winter, mă înțeapă în somn. Ce nume am pronunțat pe când dormeam? Cine m-a dezbrăcat şi m-a pus în pat? Ce au crezut despre semnul de pe pielea mea? Ce s-a întâmplat cu Aurelius? Ce îi făcusem Emmelinei? Mai mult decât orice, chipul ei chinuit îmi tulbură conştiința când încep să plutesc către trezie.

Când mă trezesc, nu ştiu ce zi sau ce oră este. Judith e acolo; mă vede mişcându-mă şi îmi ține un pahar la gură. Beau.

Înainte să pot vorbi, somnul mă copleşeşte din nou.

A doua oară când m-am trezit, domnişoara Winter era lângă patul meu, cu o carte în mână. Perne de catifea îi umpleau scaunul, ca întotdeauna. Cu smocurile de păr alb încadrându-i fața nemachiată, arăta ca un copil neastâmpărat care s-a urcat în joacă pe tronul reginei.

Auzindu-mă mişcând, şi-a ridicat ochii de pe carte.

— L-am chemat pe doctorul Clifton. Ai avut febră mare.

N-am spus nimic.

— Noi n-am ştiut că a fost ziua ta de naştere, a continuat ea. N-am găsit nici o felicitare. Nu prea sărbătorim zile de naştere aici. Dar ți-am adus nişte leandru din grădină.

În vază erau mai multe crengi întunecate, desfrunzite, dar cu mici flori purpurii. Umpleau aerul cu un miros dulce şi amețitor.

— De unde ştiți că a fost ziua mea?

— Ne-ai spus tu. În timp ce dormeai. Când îmi vei spune povestea *ta,* Margaret?

— A mea? Eu nu am o poveste, am spus.

— Bineînțeles că ai. Oricine are o poveste.

— Eu nu am.

Am clătinat din cap. În minte am auzit ecouri neclare ale cuvintelor pe care le rostisem în somn.

Domnişoara Winter a pus semnul de carte şi a închis-o.

— Oricine are o poveste. La fel şi familiile. Nu ştii unde sunt, pare că le-ai pierdut, dar ele există. Poți să te îndepărtezi sau să le întorci spatele, dar nu poți pretinde că nu există. La fel se întâmplă şi cu povestirile. Aşa că, a conchis ea, oricine are o poveste. Când o să mi-o spui pe-a ta?

— Nu vreau s-o spun.

Ea îşi lăsă capul pe umăr şi aşteptă ca eu să continui.

— Nu am spus nimănui povestea mea. *Dacă* am una, adică. Şi nu văd nici un motiv să fac altfel acum.

— Înțeleg, spuse ea încet, aprobând din cap ca şi cum într-adevăr înțelegea. Ei bine, este decizia ta, desigur. Îşi întoarse mâna cu palma în sus în poală şi se uită la rană. Ai tot dreptul să nu spui nimic dacă asta e ceea ce doreşti. Poveştile au nevoie de cuvinte. Fără ele slăbesc, se îmbolnăvesc şi mor. Şi apoi te bântuie. Ochii ei se întoarseră asupra mea. Crede-mă, Margaret. Ştiu.

Am dormit multă vreme şi, de câte ori m-am trezit, aveam nişte mâncare de regim pusă lângă pat, pregătită de Judith. Luam o înghițitură sau două, nu mai mult. Când Judith

venea să ia tava cu mâncare, nu putea să-şi ascundă dezamăgirea văzând cât de mult lăsasem, totuşi nu mi-a spus niciodată nimic. Nu aveam dureri – nici migrene, nici frisoane, nici o stare de rău –, dacă nu luai în seamă oboseala profundă şi remuşcările care apăsau greu pe mintea şi pe sufletul meu. Ce îi făcusem Emmelinei? Dar lui Aurelius? în timpul cât eram trează, eram chinuită de amintirile din acea noapte; sentimentul de vină mă urmărea şi în somn.

— Cum se simte Emmeline? am întrebat-o pe Judith. E bine?

Răspunsurile ei erau evazive: de ce mă interesam eu de domnişoara Emmeline când nici eu nu mă simţeam bine? Domnişoara Emmeline era bolnavă de mult timp. Domnişoara Emmeline îmbătrânea.

Şovăiala din răspunsurile ei îmi spunea tot ce voiam să ştiu. Emmeline nu se simţea bine. Era vina mea.

În ceea ce-l priveşte pe Aurelius, tot ce puteam face era să-i scriu. De îndată ce m-am simţit în stare, am rugat-o pe Judith să-mi aducă hârtie şi stilou şi, sprijinită de o pernă, am schiţat o scrisoare. Nemulţumită, am luat-o de la capăt. Când pătura mi s-a umplut de versiuni ce nu mă mulţumeau şi am ajuns la capătul răbdării, am ales una la întâmplare şi am trecut-o pe curat.

Dragă Aurelius,

Eşti bine?

Îmi pare rău de ce s-a întâmplat. N-am vrut niciodată să rănesc pe nimeni. Eram nebună, nu-i aşa?

Când pot să te văd?

Mai suntem prieteni?

Margaret.

Speram să fie de ajuns.

A venit doctorul Clifton. Mi-a ascultat bătăile inimii şi mi-a pus multe întrebări. Insomnie? Somn agitat? Coşmaruri?

Am dat din cap afirmativ de trei ori.

— Exact cum bănuiam. A luat un termometru şi mi-a spus să-l ţin sub limbă, apoi s-a ridicat şi s-a îndreptat spre fereastră. Stând cu spatele la mine, a întrebat:

— Ce citeşti?

Având termometrul în gură, nu puteam răspunde.

— *La răscruce de vânturi* – ai citit-o?

— Îhî.

— *Jane Eyre*?

— Îhî.

— *Raţiune şi simţire?*

— Îhî.

S-a întors şi s-a uitat serios la mine.

— Presupun că ai citit aceste cărţi de mai multe ori.

Am aprobat din cap şi el s-a încruntat.

— Citit şi recitit? De multe ori?

Din nou am aprobat din cap, iar el s-a încruntat şi mai tare.

— Din copilărie?

Eram uimită de întrebările lui, dar obligată de gravitatea privirii şi am aprobat din nou.

Ochii i s-au micşorat sub sprâncenele întunecate. Am înţeles cum îşi înspăimânta pacienţii, astfel încât aceştia se făceau bine numai ca să scape de el.

Apoi s-a aplecat asupra mea ca să citească termometrul.

Oamenii arată altfel când sunt priviţi de aproape. Sprâncenele întunecate sunt tot sprâncene întunecate, dar poţi să vezi fiecare fir de păr, să constaţi cât de bine sunt aliniate. Ultimele fire de păr din sprâncenele lui, foarte fine,

aproape invizibile, se întindeau în direcția tâmplelor, se alungeau înspre ureche. Din piele îi ieşeau fire scurte de barbă. S-a întâmplat din nou: acea mişcare aproape imperceptibilă a nărilor care vibrau uşor. Întotdeauna o considerasem un semn de severitate, un indiciu că nu avea o părere prea bună despre mine; dar acum, văzându-l foarte de aproape, mi-am dat seama că nu însemna dezaprobare. Era oare posibil, m-am gândit, ca doctorul Clifton *să râdă* de mine în sinea lui?

A luat termometrul, şi-a încrucişat braţele şi mi-a pus diagnosticul.

— Suferi de o boală care afectează fetele cu imaginație romantică. Simptomele includ leşinuri, oboseală, lipsa poftei de mâncare, rătăcitul prin ploaie rece fără haine călduroase, iar cauza mai profundă este mai curând o traumă emoțională. Totuşi, spre deosebire de eroinele din romanele tale favorite, organismul tău nu a fost slăbit de lipsurile frecvente în acele secole mai aspre şi deja trecute. Nu ai avut nici tuberculoză, nici paralizie infantilă, nici condiții neigienice de trai. Vei supraviețui.

S-a uitat drept în ochii mei şi mi-a fost imposibil să întorc privirea când a spus:

— Nu mănânci destul.

— Nu mi-e foame.

— *L'appétit vient en mangeant.*

— Pofta vine mâncând, am tradus.

— Exact. Pofta ți se va întoarce. Dar trebuie să vrei şi tu. Trebuie s-o chemi.

A fost rândul meu să mă încrunt.

— Tratamentul nu e foarte complicat: mănânci, te odihneşti şi iei asta... Scrise repede câteva rânduri într-o agendă, rupse foaia de hârtie şi o puse pe noptieră. Slăbiciunea şi

oboseala vor dispărea în câteva zile. Luându-şi trusa medicală, îşi aranjă stiloul şi foile de hârtie. Ridicându-se să plece, şovăi. Aş dori să te întreb despre visele tale, dar presupun că nu vrei să mi le împărtăşeşti...

L-am privit cu răceală.

— Nu vreau.

A fost dezamăgit.

— Mă gândeam eu.

M-a salutat din pragul uşii şi a plecat.

Am luat rețeta.

Notase cu un scris hotărât: *Sir Arthur Conan Doyle, Aventurile lui Sherlock Holmes. Se iau zece pagini, de două ori pe zi, până la sfârşitul cărții, desigur.*

▫ *Zile de decembrie* ▫

Urmând tratamentul prescris de doctorul Clifton, am petrecut două zile în pat, mâncând, dormind şi citind despre Sherlock Holmes. Mărturisesc că am luat o supradoză din ce mi-a recomandat, parcurgând pe nerăsuflate poveste după poveste. Înainte de sfârşitul celei de-a doua zile, Judith coborâse în bibliotecă şi îmi adusese un alt volum de Conan Doyle. Devenise brusc amabilă cu mine de când avusesem criza. Nu pentru că îi părea rău pentru mine îşi schimbase atitudinea – deşi *tipărea rău într-adevăr* –, ci fiindcă prezența Emmelinei nu mai era un secret în casă, iar ea se simțea în largul ei să lase sentimentele fireşti să primeze în discuțiile noastre, în loc să mențină o atitudine mereu distantă.

— N-a spus nimic despre a treisprezecea poveste? m-a întrebat dusă pe gânduri, într-o zi.

— Nici un cuvânt. Dar ție?

A clătinat din cap.

— Niciodată. E ciudat, nu-i aşa, că după toate cărţile pe care le-a scris, cea mai dorită poveste pare să fie cea care poate nici nu există. Gândeşte-te numai: ar putea să publice o carte din care lipsesc *toate* povestirile şi totuşi cartea s-ar vinde ca pâinea caldă. Apoi spuse, cu o voce complet schimbată: Ce părere ai despre doctorul Clifton?

Când doctorul Clifton a venit să vadă ce mai fac, ochii i-au căzut pe volumele de pe noptiera mea; nu a spus nimic, dar nările i-au tremurat.

A treia zi, simţindu-mă nesigură pe picioare ca un copilaş, m-am sculat din pat. Când am tras draperiile, camera mea a fost inundată de o lumină proaspătă şi strălucitoare. Un cer albastru fără pată se întindea la orizont, iar sub el grădina sclipea îngheţată. Era ca şi cum în acele lungi zile posomorâte lumina se adunase în spatele norului, iar acum, că norul dispăruse, nimic n-o mai împiedica să se reverse, scăldându-ne în razele ei cu vitalitate regăsită. Clipind din cauza luminii, am simţit cum viaţa începe încet-încet să pulseze în venele mele.

Înainte de micul dejun am ieşit din casă. Încet şi cu precauţie, am păşit peste pajişte cu Shadow pe urmele mele. Pământul îmi scârţâia sub picioare, iar soarele scânteia pe frunzele îngheţate. Iarba acoperită de brumă păstra urmele tălpilor mele, dar lângă mine Shadow păşea uşor, ca o fantomă, fără să lase nici o urmă. La început aerul uscat şi rece mă înţepa în gât ca un cuţit, dar încetul cu încetul m-a înviorat. M-am bucurat că puteam să respir. Totuşi, câteva minute au fost de-ajuns, fiindcă obrajii mă usturau, iar degetele mă înţepau şi mă dureau. M-am bucurat să mă întorc în casă, iar Shadow a fost încântat să mă urmeze. Am luat micul dejun, apoi m-am aşezat pe canapeaua din

bibliotecă, lângă focul ce ardea trosnind, şi am luat ceva de citit.

Îmi dădeam seama de cât de bine mă simțeam prin faptul că gândurile mele nu se concentrau asupra comorilor din biblioteca domnişoarei Winter, ci asupra poveştii ei. Sus în cameră, mi-am adunat teancul de hârtii ce fuseseră neglijate din ziua crizei şi l-am adus lângă foc unde, cu Shadow lângă mine, am petrecut o bună parte din orele zilei citind. L-am citit de mai multe ori la rând, redescoperind povestea de fiecare dată, amintindu-mi detaliile ei neobişnuite, misterele şi ciudățeniile ei. Dar nu am găsit nici o explicație. La sfârşit, eram la fel de nelămurită ca şi înainte de a începe să citesc. Se jucase cineva cu scara lui John-the-dig? Dar cine? Ce văzuse de fapt Hester atunci când îşi închipuise că vede o fantomă? Şi, cel mai ciudat, cum reuşise Adeline, acea fată violentă şi fără căpătâi, incapabilă să comunice cu nimeni în afară de sora ei cea înceată la minte şi care putuse să distrugă grădina în chipul cel mai brutal să se transforme în domnişoara Winter, autoarea cultivată a zeci de romane faimoase şi creatoarea unei grădini minunate?

Am împins teancul de hârtii la o parte, l-am mângâiat pe Shadow şi m-am uitat la foc, tânjind după calmul unei poveşti în care totul fusese bine plănuit în avans, în care misterele din partea de mijloc fuseseră create numai pentru amuzamentul meu şi în care puteam să-mi dau seama cât mai aveam până să aflu soluția, cântărind grosimea paginilor care mai rămăseseră. Nu ştiam deloc câte pagini mai erau necesare pentru a termina povestea Emmelinei şi a Adelinei, nici dacă mai era timp pentru asta.

În ciuda faptului că eram captivată de transcrierile mele, nu m-am putut stăpâni să nu mă întreb de ce n-o văzusem pe domnişoara Winter. De fiecare dată când o întrebam pe

Judith despre ea, primeam acelaşi răspuns: este împreună cu domnişoara Emmeline. Până seara, când a venit cu un mesaj chiar de la domnişoara Winter. Mă întreba dacă mă simțeam destul de bine cât să-i citesc puțin înainte de cină.

Când m-am dus acolo, am găsit o carte – *Secretul doamnei Audley* – pe masă, lângă domnişoara Winter. Am deschis-o unde era semnul şi am citit. Dar terminasem numai un capitol când m-am oprit, simțind că ea dorea să-mi vorbească.

— Ce s-a întâmplat *cu adevărat* în noaptea aceea? a întrebat domnişoara Winter. Noaptea când te-ai îmbolnăvit.

M-am simțit emoționată, dar şi bucuroasă că pot să dau o explicație.

— Ştiam deja că Emmeline e în casă. O auzisem noaptea. O văzusem în grădină. I-am găsit camerele. Atunci, în acea noapte anume, am adus pe cineva s-o vadă. Emmeline a fost surprinsă. Ultimul lucru pe care îl voiam era s-o sperii. Dar s-a speriat când ne-a văzut şi – vocea mi s-a înecat.

— Ştii, nu e vina ta. Nu te simți responsabilă. Vaietele şi criza de nervi – sunt ceva ce eu, Judith şi doctorul am văzut deja de multe ori. Dacă cineva trebuie să poarte vina, atunci aceea sunt eu, pentru că nu ți-am spus mai devreme că ea e aici. Am tendința s-o apăr prea mult. Am greşit că nu ți-am spus. Tăcu. Vrei să-mi spui pe cine ai adus cu tine?

— Emmeline a avut un copil, am spus. Aceasta e persoana care a venit cu mine. Bărbatul în costum maro. După ce i-am spus ce ştiam, întrebările la care nu aveam răspuns au năvălit pe buzele mele ca şi cum sinceritatea mea ar fi putut-o încuraja să-mi spună mai multe. Ce căuta Emmeline în grădină? încerca să dezgroape ceva când am surprins-o. Deseori face asta. Maurice spune că vulpile sunt de vină, dar ştiu că nu-i adevărat.

Domnişoara Winter, tăcută, şedea nemişcată.

— *Morții se duc sub pământ,* am citat eu. Asta mi-a spus. Cine crede ea că e îngropat acolo? Copilul ei? Hester? Pe cine caută sub pământ?

Domnişoara Winter a murmurat ceva încet şi, chiar dacă vocea ei era slabă, mi-a readus instantaneu în minte vocea aspră a Emmelinei din grădină. Aceleaşi cuvinte!

— Asta ți-a spus? a adăugat domnişoara Winter. Astea sunt sunetele pe care le-ai auzit?

Am aprobat din cap.

— În limba gemenilor?

Am aprobat din nou.

Domnişoara Winter s-a uitat la mine cu interes.

— Te descurci foarte bine, Margaret. Mai bine decât am crezut. Problema este că ritmul poveştii te depăşeşte. Deja anticipăm. Tăcu, privind în palmă, apoi se uită drept la mine. Am promis că o să-ți spun adevărul, Margaret. Şi asta intenționez. Dar, înainte de a-ți spune, trebuie să se întâmple ceva. Urmează să se întâmple în curând. Nu s-a petrecut încă.

— Ce?

Înainte să termin întrebarea, ea a clătinat din cap.

— Hai să ne întoarcem la doamna Audley şi la secretul ei, ce zici?

Am mai citit cam jumătate de oră, dar mintea nu-mi stătea la roman şi am avut impresia că şi gândurile domnişoarei Winter pluteau departe. Când Judith a bătut la uşă la ora cinei, am închis cartea şi am pus-o deoparte. Ca şi cum nu fusese nici o întrerupere, ca şi cum totul era o continuare a discuției pe care o avusesem înainte, ea a spus:

— Dacă nu eşti prea obosită, vrei să vii s-o vezi pe Emmeline în seara asta?

▫ *Surori* ▫

Când a sosit ceasul, m-am dus în camerele Emmelinei. Era prima oară când intram acolo invitată şi primul lucru pe care l-am remarcat, chiar înainte să pătrund în dormitor, a fost tăcerea profundă. M-am oprit în prag – încă nu mă observaseră – şi mi-am dat seama că era fundalul şoaptelor lor. Aproape imperceptibilă, răsuflarea care trecea peste corzile vocale se risipea în aer. Plozivele înmuiate care dispăreau aproape înainte să le auzi, şuieraturi înfundate pe care puteai să le confunzi cu sângele care îți pulsa în urechi. De fiecare dată când credeam că s-a oprit, susurul încet îmi tachina din nou auzul, ca un fluture de noapte care mi se aşeza o clipă în păr, apoi zbura orb mai departe.

Mi-am dres glasul.

— Margaret... Domnişoara Winter, din scaunul cu rotile aşezat lângă sora ei, îmi făcu semn către un scaun aflat de cealaltă parte a patului. Ce bine că eşti aici.

Am privit chipul Emmelinei de pe pernă. Roşul şi albul erau aceleaşi culori cauzate de cicatricele şi de arsurile pe care le văzusem înainte; era la fel de grăsulie; părul era tot alb şi încâlcit. Ochii ei priveau nepăsători spre tavan şi nu părea să bage de seamă prezența mea. Unde era diferența? Căci *era* altfel. Avusese loc o schimbare în ea, care se vedea imediat şi cu uşurință, totuşi era prea subtilă pentru a fi definită. Nu-i pierduse nimic din putere. Un braț se întindea peste pătură şi ținea mâna domnişoarei Winter strâns în mâna ei.

— Cum te simți, Emmeline? am întrebat emoționată.

— Nu se simte bine, spuse domnişoara Winter.

Şi domnişoara Winter se schimbase în ultimele zile. Dar boala ei o fluidiza: cu cât o rodea mai tare, cu atât adevărata ei fire ieşea mai mult la suprafață. De fiecare dată când o

vedeam părea mai mică: mai slabă, mai delicată, mai fragilă, dar cu cât slăbea mai mult, cu atât puterea ei spirituală ieşea mai tare la iveală.

Totuşi, Emmeline strângea în pumnul ei greu o mână foarte subțire şi foarte slabă.

— Vreți să vă citesc? am întrebat.

— Te rog.

Am citit un capitol. Apoi domnişoara Winter murmură:

— A adormit.

Ochii Emmelinei erau închişi, respirația adâncă şi regulată. Dăduse drumul din strânsoare mâinii surorii ei, iar domnişoara Winter o masa ca s-o readucă la viață. Emmeline avea degetele uşor învinețite.

Văzuse unde mă uitam şi i-a acoperit mâinile cu un şal.

— Îmi pare rău că ne-am întrerupt lucrul, a spus. A trebuit să te trimit de aici o dată, când Emmeline a fost bolnavă. Şi acum trebuie să-mi petrec timpul cu ea, aşa că proiectul nostru trebuie să mai aştepte. Dar nu va dura mult. Vine şi Crăciunul. Vei dori să ne părăseşti şi să stai cu familia ta. Când te întorci, după sărbători, vom vedea cum stau lucrurile. Mă aştept – a tăcut o clipă – să ne putem continua munca atunci.

N-am înțeles imediat ce voia să spună. Cuvintele erau ambigue; vocea a trădat-o. Ochii mi-au căzut pe fața adormită a Emmelinei.

— Vreți să spuneți...?

Domnişoara Winter a oftat.

— Nu te lăsa amăgită de faptul că pare puternică. E bolnavă de foarte mult timp. Ani de zile am crezut că voi trăi s-o văd plecând înaintea mea. Dar de când m-am îmbolnăvit n-am mai fost atât de sigură. Iar acum, parcă suntem într-o cursă până la linia de finiş.

Deci asta aşteptam. Evenimentul fără de care povestea nu se putea termina.

Murea. Emmeline murea.

— E vina mea?

— Vina ta? Cum să fie vina ta? Domnişoara Winter a clătinat hotărât din cap. Noaptea aceea nu are nici o legătură cu starea ei. Mi-a aruncat una dintre privirile ei pătrunzătoare, de demult, care înțelegea mai mult decât doream eu să dezvălui. De ce te întristează asta, Margaret? Sora mea e un străin pentru tine. Nu cred că eşti atât de necăjită din compasiune. Spune-mi, Margaret: ce este?

În parte nu avea dreptate. Simțeam compasiune pentru ea. Credeam că ştiu prin ce trecea domnişoara Winter. Era pe punctul să se alăture grupului de amputați. Gemenii despărțiți au suflet numai pe jumătate. Linia dintre viață şi moarte este îngustă şi întunecată, iar un geamăn rămas singur trăieşte mult mai aproape de ea. Chiar dacă de multe ori era nervoasă şi arțăgoasă, începuse să-mi placă domnişoara Winter. Îmi plăcea mai ales copilul care fusese odată, copilul care apărea din ce în ce mai mult astăzi. Având părul tăiat, fața nemachiată, mâinile subțiri fără inelele grele, ea părea să devină tot mai mult un copil. După părerea mea, acest copil îşi pierdea sora, iar în acest punct tristețea domnişoarei Winter se contopea cu a mea. Drama ei urma să se deruleze în această casă, în zilele următoare, şi era aceeaşi dramă care îmi marcase viața, chiar dacă avusese loc în zile de care nu-mi mai aminteam.

Am privit fața Emmelinei de pe pernă. Se apropia de pragul care deja mă despărțea de sora mea. În curând îl va trece şi o vom pierde, se va alătura celorlalți de pe lumea cealaltă. Fremătam de dorința absurdă de a-i şopti un mesaj pentru sora mea la ureche, de a-l încredința cuiva care urma s-o vadă în curând. Numai că ce puteam să-i spun?

Am simțit privirea curioasă a domnişoarei Winter ațintită asupra mea. M-am stăpânit.

— Cât timp mai are? am întrebat.

— Câteva zile. O săptămână, poate. Nu prea mult.

Am rămas cu domnişoara Winter până târziu în seara aceea. A doua zi m-am dus din nou la patul Emmelinei. Stăteam împreună, citind cu voce tare sau fiecare separat, în gând, lungi perioade de timp, şi doar doctorul Clifton ne întrerupea veghea. Părea să considere prezența mea acolo un lucru firesc şi mă includea şi pe mine în zâmbetul grav pe care i-l arunca domnişoarei Winter în timp ce vorbea cu noi cam o oră, împărtăşindu-ne intimitatea, ascultând în timp ce citeam. Luam cărți de pe orice raft, le deschideam la orice pagină, începeam şi sfârşeam oriunde se nimerea, uneori chiar la mijlocul propoziției. *La răscruce de vânturi* se continua cu *Emma,* care lăsa loc *Diamantelor Eustace,* care se topea în *Vremuri grele*, care ceda locul *Femeii în alb.* Fragmente. Nu avea importanță. Cu toată perfecțiunea ei, cu formele cizelate, cu operele fantastice, arta nu ne putea consola. Cuvintele, pe de altă parte, alcătuiau linia vieții. Se împrăştiau cu un ritm molcom în aer, măsurau respirația liniştită a Emmelinei.

Apoi ziua trecea şi se apropia ajunul Crăciunului, ziua plecării mele. Într-un fel nu voiam să plec. Liniştea din casă, solitudinea minunată a grădinii erau tot ceea ce-mi doream pe lume în prezent. Magazinul şi tatăl meu păreau foarte mici şi foarte departe, mama mea – ca întotdeauna –, tot mai distantă. Cât despre Crăciun... În casa noastră, sărbătorile veneau prea curând după aniversarea mea ca mama să poată trăi bucuria naşterii copilului unei alte femei, oricine-ar fi fost ea. M-am gândit la tata, deschizând felicitările de Crăciun de la puținii lor prieteni, aranjând în jurul căminului statuetele inofensive cu Moş Crăciun, scene cu

zăpadă şi cintezoi, punându-le deoparte pe cele care o reprezentau pe Fecioară. În fiecare an strângea o colecţie secretă: imagini colorate ale mamei care priveşte fascinată la singurul, minunatul şi perfectul prunc, acesta privind la ea, amândoi formând un tot plin de dragoste şi fericire. În fiecare an erau aruncaţi amândoi la coş.

Ştiam că domnişoara Winter nu va obiecta dacă rămâneam. Poate era bucuroasă să aibă pe cineva alături în zilele care urmau. Dar nu am întrebat-o. Nu am putut. Văzusem declinul Emmelinei. Cu cât slăbea mai mult, cu atât gheara care îmi strângea inima era mai puternică, iar neliniştea mea crescândă îmi spunea că sfârşitul e aproape. A fost o laşitate din partea mea, dar când Crăciunul a sosit, a fost o ocazie să plec şi am profitat de ea.

Seara m-am dus în camera mea şi mi-am împachetat lucrurile, apoi m-am îndreptat spre apartamentul Emmelinei, ca să-mi iau la revedere de la domnişoara Winter. Şoaptele surorilor nu se mai auzeau întunericul era şi mai apăsător, mai profund decât înainte. Domnişoara Winter avea o carte în poală, dar dacă citise înainte, acum nu mai putea; în schimb, ochii ei priveau cu tristeţe chipul surorii. Emmeline zăcea în pat nemişcată, cu păturile ridicându-se şi coborând încet în ritmul respiraţiei ei. Ochii îi erau închişi şi părea profund adormită.

— Margaret... a murmurat domnişoara Winter, arătându-mi un scaun. Părea mulţumită că venisem. Am aşteptat împreună ca lumina să se stingă cu totul, ascultând respiraţia Emmelinei.

Între noi, pe patul de moarte, suflul Emmelinei se înălţa şi cobora, într-un ritm liniştit şi imperturbabil, ca zgomotul valurilor care se lovesc de ţărm.

Domnişoara Winter nu a vorbit, iar eu am rămas tăcută, compunând în mintea mea mesaje imposibile pe care le-aş fi

putut trimite surorii mele prin acest călător ce urma să pătrundă foarte curând în lumea cealaltă. Cu fiecare suflu, camera părea că se umple de o tristețe mai adâncă şi mai apăsătoare.

Lângă fereastră, domnişoara Winter s-a mişcat ca o siluetă întunecată.

— Tu ar trebui să vezi asta, a spus ea, iar un gest în întuneric mi-a arătat că îmi întindea ceva pe deasupra patului.

Degetele mele au apucat un obiect dreptunghiular de piele, cu încuietoare de metal. Era un fel de carte.

— Din cutia de comori a Emmelinei. Nu mai are nevoie de ea. Pleacă. Citeşte-o. Când te întorci, o să discutăm.

Cu cartea în mână, am traversat camera până la uşă, găsindu-mi drumul după mobila din jur. În spatele meu, respirația Emmelinei se înălța şi cobora.

▫ *Jurnalul şi trenul* ▫

Jurnalul lui Hester era distrus. Cheia lipsea, încuietoarea era atât de ruginită, încât îmi lăsase pete maronii pe degete. Primele trei pagini erau prinse acolo unde lipiciul copertei se topise. Pe fiecare pagină, ultimul cuvânt se pierdea într-o pată maronie, ca şi cum jurnalul fusese expus murdăriei şi umezelii. Câteva pagini erau rupte; pe marginile zdrențuite se mai putea citi fragmente: *aho, cr, ta, est.* Cel mai rău lucru era că jurnalul părea să fi fost cufundat în apă. Paginile se ondulaseră. Închis, jurnalul părea mai gros decât era în realitate.

Faptul că fusese udat îmi crea cele mai mari greutăți. Când te uitai la o pagină, constatai că ceva era scris. Şi nu era un scris vechi oarecare, ci scrisul lui Hester. Se vedeau liniile ei ascendente ferme, rotocoalele echilibrate şi fluide, înclinarea

uşoară şi spaţiile mici, dar funcţionale. Văzute de aproape însă, cuvintele erau neclare şi şterse. Linia aceasta era un *l* sau un *t*? Această curbă era un *a* sau un *e*? Sau poate un *s*? Cuvântul acesta era *lampă* sau *fentă*?

Urma să fie destul de greu de descifrat. Chiar dacă transcrisesem jurnalul, în ziua aceea trenul era mult prea aglomerat ca să pot scrie. M-am cuibărit pe locul meu de la fereastră, cu jurnalul la ochi, şi am studiat paginile, încercând să le descifrez. La început nimeream un cuvânt din trei, apoi, pe măsură ce înţelegeam sensul povestirii, cuvintele au început să-mi vină în întâmpinare, răsplătindu-mi eforturile cu dezvăluiri generoase, până când am început să dau paginile, pe măsură ce citeam. În acel tren, în ajunul Crăciunului, Hester a revenit la viaţă.

Nu vă voi pune la încercare răbdarea reproducând aici jurnalul lui Hester, aşa cum l-am citit eu: fragmentar şi distrus. Respectând felul de a fi al lui Hester, am reparat, am făcut curăţenie şi am pus totul în ordine. Am scăpat de haos şi dezordine. Am înlocuit îndoiala cu certitudinea, umbrele cu realitatea, spaţiile goale cu detalii semnificative. Făcând astfel, am adăugat poate cuvinte pe care ea nu le-a scris niciodată, dar vă asigur că, dacă am făcut greşeli, a fost numai în probleme minore; în pasajele importante, am cercetat până când am fost sigură că am descoperit adevăratul înţeles.

Nu reproduc tot jurnalul, ci numai o selecţie redactată a pasajelor. Alegerea mea a depins în primul rând de detaliile relevante pentru scopul meu, care este de a spune povestea domnişoarei Winter, şi în al doilea rând de dorinţa mea de a reda cât mai autentic posibil viaţa lui Hester la Angelfield.

*

Conacul Angelfield arată destul de bine de la depărtare, deşi faţada e orientată greşit şi ferestrele sunt dispuse la întâmplare, însă atunci când te apropii, vezi imediat starea de degradare în care a fost lăsat să cadă. Zidăria este extrem de uzată. Cercevelele putrezesc. Separe că părţi din acoperiş au fost distruse de furtună. Primul lucru pe care o să-l fac: o să verific tavanul din camerele de la mansardă.

Menajera m-a întâmpinat la uşă. Am observat imediat că nu vede şi nu aude bine, chiar dacă încearcă să ascundă acest lucru. Dată fiind vârsta ei înaintată, nu mă mir deloc. Asta explică de asemenea murdăria din casă – dar presupun că familia Angelfield nu doreşte s-o dea afară după o viaţă dedicată acestei case. Le apreciez loialitatea, chiar dacă nu înţeleg de ce nu poate fi ajutată de persoane mai tinere şi mai puternice.

Doamna Dunne mi-a povestit despre personal. Familia locuieşte aici de mulţi ani cu ceea ce majoritatea ar considera un personal foarte redus numeric, dar lucrul ăsta a intrat în obişnuinţa locatarilor. De ce trebuie să fie aşa nu mi-am dat seama, dar ceea ce am înţeles este că în afara familiei propriu-zise mai trăiesc aici numai doamna Dunne şi un grădinar pe nume John Digence. Există căprioare (deşi nu mai vânează nimeni), dar omul care se ocupă de ele nu apare niciodată în preajma casei ¡primeşte instrucţiuni de la acelaşi avocat care m-a angajat pe mine şi care funcţionează ca un fel de administrator al domeniului – dacă se poate vorbi despre administrarea acestui domeniu. Doamna Dunne se ocupă singură de cheltuielile obişnuite cu personalul. Am presupus că Charles Angelfield verifica registrele şi chitanţele în fiecare săptămână, dar doamna Dunne a râs şi a întrebat dacă eu cred că ea vede atât de bine, încât să facă liste de cifre într-un registru. Nu mă pot stăpâni să nu consider lucrul ăsta foarte nepotrivit. Cred că doamna Dunne este demnă de încredere. Din câte-am putut să-mi dau seama, e o femeie

bună la suflet, cinstită şi sper că atunci când o voi cunoaşte mai bine voi putea să pun reticența ei numai pe seama surzeniei. Am făcut o notă prin care să-i demonstrez domnului Angelfield avantajele păstrării unui registru bine întocmit şi m-am gândit să-mi ofer serviciile şi în acest sens, dacă el era prea ocupat ca s-o poată face.

Meditând la acest aspect, am început să cred că era timpul să mă întâlnesc cu stăpânul meu şi am fost foarte uimită când doamna Dunne mi-a spus că el petrece toată ziua în vechea cameră a copiilor şi că nu o părăseşte niciodată. După multe întrebări, mi-am dat seama în cele din urmă că suferă de o anumită tulburare a raţiunii. Ce păcat! Există oare ceva mai trist decât o minte ale cărei funcţii obişnuite au fost afectate?

Doamna Dunne mi-a dat ceai (pe care din politeţe am pretins că-l beau, dar l-am aruncat mai târziu, pentru că nu am nici o încredere că ceaşca era curată, văzând starea în care e bucătăria) şi mi-a povestit câte ceva despre ea. E trecută de optzeci de ani, nu s-a căsătorit niciodată şi a locuit aici dintotdeauna. Evident că discuţia noastră s-a îndreptat apoi asupra familiei. Doamna Dunne a cunoscut-o pe mama gemenelor ca fetiţă şi apoi ca tânără. Mi-a confirmat ceea ce eu înţelesesem deja: plecarea mamei la un sanatoriu de boli mintale a făcut ca eu să fiu angajată atât de repede. Mi-a făcut o relatare atât de încâlcită a evenimentelor care au dus la internarea mamei, încât nu am putut înţelege dacă femeia o atacase sau nu pe soţia doctorului cu o vioară. Nu are prea mare importanţă. Este evident că în familie există de mult tulburări ale raţiunii şi mărturisesc că inima mi-a bătut mai tare când mi s-a confirmat acest lucru.

Ce mulţumire poate avea o guvernantă educând nişte minţi care deja îşi formează propriile gânduri liber şi nestingherit? Ce provocare este să ordonezi mintea unor copii a căror gândire este deja imaculată şi îngrijită f Nu numai că sunt

pregătită pentru această sarcină, am petrecut ani tânjind după ea. Iată, aici voi afla, în sfârşit, ce valoare au metodele mele!

M-am interesat de familia tatălui – căci, deşi domnul March a murit, iar copiii nu l-au cunoscut niciodată, sângele lui le curge prin vine şi le-a transmis o anume ereditate. Doamna Dunne nu mi-a putut spune prea multe. În schimb, mi-a povestit mai multe anecdote despre mamă şi unchi care, dacă e să citesc printre rânduri (şi sunt sigură că asta şi dorea), făceau aluzii la situaţii scandaloase... Evident, ceea ce sugerează ea este imposibil, cel puţin în Anglia, aşa că bănuiesc că are prea multă imaginaţie. Să ai imaginaţie e un lucru sănătos, iar multe descoperiri ştiinţifice nu ar fi fost făcute în lipsa ei, dar ea trebuie îndreptată asupra unui obiect anume, dacă este să aibă consecinţe. Dacă este lăsată să rătăcească după bunul ei plac, se transformă în prostie. Probabil că din cauza vârstei mintea ei nu mai poate fi controlată, pentru că altfel e o femeie bună, şi nu genul de om care să inventeze bârfe numai de dragul lor. Oricum, mi-am scos imediat din minte această problemă.

În timp ce scriu aceste rânduri, aud zgomote în faţa uşii camerei mele. Fetele au ieşit din ascunzătoare şi se furişează prin casă. Nu li s-a făcut nici o educaţie, au fost lăsate să se comporte cum au vrut. Vor avea numai de câştigat de pe urma regimului de ordine, disciplină şi igienă pe care vreau să-l instaurez în casă. Nu mă voi duce la ele. Fără îndoială că ele se aşteaptă să fac asta şi îmi va fi de folos să mă impun acum.

Doamna Dunne mi-a arătat camerele de la parter. Murdăria tronează pretutindeni, totul e acoperit cu un strat gros de praf, draperiile sunt zdrenţuite, chiar dacă ea nu observă şi se gândeşte la ele aşa cum erau cu ani în urmă, pe vremea bunicului gemenelor, când erau întregi. Există un pian care

pare a fi imposibil de reparat, dar am să văd ce pot să fac, şi o bibliotecă plină de cărți, care ar putea să-mi ofere multe cunoştințe odată ce praful e şters şi voi putea constata ce volume anume conține.

Am explorat singură celelalte etaje, nedorind s-o oblig pe doamna Dunne să urce prea multe trepte deodată. La primul etaj am auzit şoapte, o busculadă şi chicoteli înfundate. Îmi găsisem elevele. Încuiaseră uşa şi au tăcut când am încercat clanța. Le-am strigat pe nume, apoi le-am lăsat în pace şi am urcat la etajul al doilea. Este o regulă de aur să nu-mi oblig elevele, ci să le las pe ele să vină la mine.

Camerele de la al doilea etaj erau în cea mai mare dezordine. Murdare, dar deja mă obişnuisem cu asta. Ploaia pătrunsese prin acoperiş (după cum mă aşteptam) şi ciupercile creşteau printre scândurile putrede. Este un mediu îngrozitor de nesănătos în care să creşti copii. Mai multe scânduri lipseau din podea. Păreau că fuseseră scoase intenționat. Va trebui să discut cu domnul Angelfield ca să le reparăm. Îi voi demonstra că cineva ar putea să cadă pe scări şi, în cel mai bun caz, să-şi luxeze glezna. Toate balamalele trebuie unse şi toate canaturile uşilor sunt rupte. Oriunde mă duc, uşile scârțâie când le dau la o parte, scândurile pocnesc, iar curenții de aer flutură draperiile, deşi e imposibil să spui limpede de unde provin aceste zgomote.

M-am întors în bucătărie cât am putut de repede. Doamna Dunne ne pregătea cina, dar eu nu simțeam nici o dorință să mănânc mâncare gătită în vase atât de murdare ca acelea pe care le văzusem, aşa că m-am apucat de spălat (după ce am frecat mobilierul de bucătărie cum nu mai fusese frecat de zece ani) şi am supravegheat-o atent la gătit. Se străduieşte foarte mult.

Fetele nu vor să vină jos să mănânce. Le-am chemat doar o dată. Doamna Dunne voia să le cheme şi să le convingă, dar

i-am spus că am metodele mele şi că ea trebuie să fie de partea mea.

Doctorul a venit la cină. Aşa cum mi se dăduse de înţeles, capul familiei nu a apărut. Mă gândeam că doctorul va fi jignit din cauza asta, dar părea să considere întreaga situaţie normală. Aşa că am luat cina numai noi doi, doamna Dunne servindu-ne la masă, dar având nevoie de mult ajutor din partea mea.

Doctorul este un om inteligent şi cult. Doreşte cu adevărat ca gemenele să se schimbe în bine şi a fost cel care s-a gândit primul să mă aducă la Angelfield. Mi-a explicat pe îndelete cu ce greutăţi mă voi confrunta aici şi am ascultat cu cea mai mare politeţe. Orice guvernantă, după câteva ore petrecute în această casă, şi-ar fi făcut o impresie clară şi completă asupra misiunii sale, dar el este bărbat, deci nu poate înţelege ce plictisitor e să ţi se explice pe larg ceea ce ai înţeles deja pe deplin. Agitaţia mea şi câteva răspunsuri scurte şi ironice pe care i le-am dat nu au fost remarcate şi mă tem că energia şi puterea lui de analiză nu se regăsesc şi în spiritul de observaţie. Nu emit judecăţi hazardate, pentru că se aşteaptă ca toţi cei pe care îi întâlneşte să fie mai puţin capabili decât el. Căci este un om inteligent şi mai mult decât atât, este un om important într-o comunitate mică. A afişat un aer de modestie, dar văd lesne dincolo de mască, căci şi eu pretindeam acelaşi lucru. Totuşi voi avea nevoie de sprijinul lui în datoria pe care mi-am asumat-o şi mă voi strădui să-l atrag de partea mea, în ciuda greşelilor sale.

Aud zgomote de jos. Probabil fetele au descoperit lacătul de la uşa cămării. Vor fi supărate şi frustrate, dar cum să le învăţ altfel disciplina orelor de masă? Iar fără această disciplină, cum poate fi readusă ordinea?

Mâine voi începe să curăţ acest dormitor. Am şters suprafeţele lui cu o cârpă umedă în seara asta şi am fost

tentată să spăl podeaua, dar m-am răzgândit. Va trebui s-o fac oricum mâine, când voi curăța pereții şi voi da jos draperiile, care sunt atât de murdare. Aşa că noaptea aceasta voi dormi în mizerie, dar mâine într-o cameră curată şi strălucitoare. Va fi un început bun. Intenționez să readuc ordinea şi disciplina în această casă şi, ca să-mi ating țelul, trebuie mai întâi să am o cameră curată în care să mă gândesc. Nimeni nu poate să gândească limpede sau să facă progrese dacă nu este înconjurat de igienă şi ordine.

Gemenele plâng pe bol. E timpul să-mi întâlnesc elevele.

*

Am fost atât de ocupată cu aranjarea casei, încât nu am prea apucat să-mi continui jurnalul, dar trebuie să-mi găsesc timp, pentru că în primul rând în scris pot să-mi stabilesc şi să-mi dezvolt metodele.

Am făcut progrese însemnate cu Emmeline, iar experiența pe care am dobândit-o confirmă tipul de comportament pe care l-am văzut la alți copii cu caracter dificil. Cred că nu este atât de afectată mintal cum mi s-a spus şi, datorită influenței mele, va deveni un copil cuminte. Este afectuoasă şi fermă, a început să aprecieze beneficiile igienei, are poftă de mâncare şi poate fi convinsă să asculte dacă i se vorbeşte cu blândețe şi i se promit mici recompense. Va începe în curând să înțeleagă că bunătatea se răsplăteşte prin faptul că ceilalți încep să te aprecieze, iar atunci voi putea să renunț la recompense. Nu va fi niciodată deşteaptă, dar cunosc limitele metodelor mele. Oricare ar fi puterile mele, ele nu pot dezvolta decât ce este dat de la natură.

Sunt mulțumită de munca mea cu Emmeline.

Sora ei este un caz mai dificil. Am întâlnit violență şi înainte şi sunt mai puțin şocată decât crede Adeline văzând distrugerile pe care le provoacă. Totuşi, sunt uimită de un lucru: la alți

copii, dorința de a distruge este în general un efect secundar născut din furie, şi nu scopul principal. Actul de violență, după cum am observat la alți elevi de-ai mei, este de cele mai multe ori cauzat de un acces de mânie, iar revărsarea mâniei afectează doar indirect oamenii şi casele. Cazul Adelinei nu se potriveşte acestui tipar. Am văzut şi mi s-au povestit incidente în care distrugerea pare să fi fost singurul scop al Adelinei, când s-a înfuriat din cauza a ceva care o sâcâia, adunând în ea forța ce generează energia de a distruge. Căci este o făptură slabă, numai piele şi os, şi mănâncă doar firimituri. Doamna Dunne mi-a povestit despre un incident din grădină, când Adeline a distrus câteva tise. Dacă e adevărat, atunci e mare păcat. Grădina era cu siguranță foarte frumoasă. Ar putea fi refăcută, dar John şi-a pierdut interesul şi nu numai grădina ornamentală, ci tot domeniul suferă din cauza neglijenței lui. Voi găsi timpul şi calea să-i trezesc din nou respectul de sine. Se vor îmbunătăți mult aspectul şi atmosfera casei dacă el îşi va regăsi bucuria de a lucra, iar grădina va fi din nou îngrijită.

Scriind despre John şi despre grădină, îmi aduc aminte de ceva – trebuie să-i vorbesc despre băiat. Plimbându-mă prin sala de curs în după-amiaza asta, s-a întâmplat să mă apropii de fereastră. Ploua şi voiam să închid fereastra ca să nu intre şi mai multă umezeală. Cerceveaua ferestrei din interior e deja ruptă. Dacă n-aş fi fost atât de aproape de fereastră, cu nasul aproape lipit de geam, mă îndoiesc că l-aş fi văzut. Dar el era acolo: un băiat ghemuit deasupra răsadului de flori, plivind buruienile. Purta o pereche de pantaloni bărbăteşti, scurtați la glezne şi ținuți cu o pereche de bretele. O pălărie cu boruri largi îi umbrea fața şi nu mi-am putut da seama ce vârstă avea, deşi e posibil să fi avut unsprezece sau doisprezece ani. Ştiu că se obişnuieşte ca la țară copiii să fie puşi să grădinărească, deşi credeam că se ocupă mai mult de muncile la fermă, şi apreciez că învață

meseria de mici, dar nu-mi place să văd un copil care în timpul şcolii nu este în clasă. Voi vorbi cu John despre asta şi mă voi asigura că băiatul îşi petrece orele necesare educației la şcoală.

Dar să mă întorc la cazul meu: Adeline ar putea fi surprinsă să afle că răutățile pe care le face surorii ei îmi sunt familiare. Gelozia şi certurile între frați sunt obişnuite, iar la gemeni rivalitatea este şi mai mare. În timp voi putea să îmblânzesc atacurile, dar până atunci e necesară o atenție constantă pentru ca Adeline să n-o rănească pe sora ei, iar asta încetineşte progresul în alte domenii şi e păcat. De ce Emmeline se lasă bătută (trasă de păr, urmărită de Adeline, care o amenință cu cleştele de la şemineu în care duce cărbuni aprinşi) nu pot încă să înțeleg. Este de două ori mai solidă decât sora ei şi s-ar putea apăra cu mai multă forță. Poate că nu vrea s-o rănească pe Adeline; este un copil bun la suflet.

*

Prima impresie pe care mi-a făcut-o Adeline a fost aceea a unei fete care n-ar fi niciodată capabilă să ducă o viață independentă şi normală ca sora ei, dar care ar putea fi adusă la un anumit echilibru, ale cărei accese de furie ar putea fi controlate printr-o rutină strictă. Nu mă aşteptam niciodată s-o fac să acționeze rezonabil. Datoria pe care mi-o asumasem era mai grea decât în cazul surorii ei şi nu mă aşteptam să fiu răsplătită.

Dar am fost obligată să-mi schimb părerea atunci când am remarcat semnele unei inteligențe ascunse şi firave. În dimineața aceasta a intrat în sala de clasă târşâindu-şi picioarele, dar fără manifestări de rea-voință şi, odată aşezată la locul ei, şi-a culcat capul pe braț ca de obicei. Am început lecția. Nu făceam mai mult decât să spun o poveste, o

adaptare a primelor capitole din Jane Eyre, *o poveste îndrăgită de foarte multe fete. Mă concentram asupra Emmelinei, încurajând-o să urmărească povestirea, încercând să-i dau viață. Am împrumutat o voce eroinei, alta mătuşii, alta vărului şi însoțeam povestitul cu gesturile şi atitudinile care mi se păreau cele mai potrivite pentru a descrie trăirile personajelor. Emmeline nu-şi lua ochii de la mine, iar eu eram încântată de efectul produs.*

Am sesizat o mişcare cu coada ochiului. Adeline îşi întorsese capul în direcția mea. Capul îi era tot culcat pe braț, ochii îi erau închişi, însă aveam impresia clară că mă urmăreşte. Chiar dacă poziția nu avea mare însemnătate (şi nu avea, dar întotdeauna mă evitase înainte), era o schimbare în felul în care stătea. De obicei se prăbuşea peste bancă şi dormea, într-o inerție animalică, astăzi însă întreg corpul părea să-i fi revenit la viață: poziția umerilor, o oarecare încordare. Părea că este atrasă de poveste, totuşi continua să dea impresia unui somn inert.

Nu voiam să-şi dea seama că observasem ceva. Am continuat să mă prefac că îi citesc numai Emmelinei. Am continuat să fac gesturile dinainte şi să-mi păstrez tonul vocii. Dar, în tot acest timp, o supravegheam pe Adeline. Nu numai că mă asculta. Am perceput un tremurat al genelor. Am crezut că avea ochii închişi, dar nu era deloc aşa – pe sub genele lăsate, ea mă privea!

Este o evoluție foarte interesantă, pe care o consider aspectul esențial al muncii mele aici.

*

Apoi s-a întâmplat cel mai neobişnuit lucru. Chipul doctorului s-a schimbat. Da, s-a schimbat, chiar în fața ochilor mei! A fost unul dintre acele momente când perspectiva asupra unui chip se modifică brusc, când toate trăsăturile, deşi sunt

aceleaşi ca mai înainte, se schimbă ameţitor şi apar într-o lumină cu totul diferită. Aş dori să ştiu ce parte anume din mintea omenească face ca feţele oamenilor pe care îi cunoaştem să se modifice şi să se contorsioneze astfel. Am scos din calcul iluziile optice, fenomenele legate de lumină şi aşa mai departe şi am ajuns la concluzia că explicaţia se află în psihologia celui care priveşte. Oricum ar fi, mişcarea şi rearanjarea bruscă a trăsăturilor chipului său m-au făcut să mă uit ţintă la el câteva clipe, ceea ce lui i s-a părut probabil foarte straniu. Când trăsăturile lui au încetat să se transforme a apărut ceva ciudat în expresia chipului său, ceva ce nu puteam, ce încă nu pot descrie. Nu-mi place deloc ceea ce nu pot să descriu.

Ne-am privit unul pe altul câteva clipe, amândoi la fel de stingheriţi, apoi brusc el a plecat.

*

Aş vrea ca doamna Dunne să nu-mi mai mişte cărţile de la locul lor. De câte ori să-i spun că o carte nu e terminată până când nu ai citit-o până la capăt? Iar dacă tot o mută, de ce n-o pune la loc în bibliotecă, unde-ar trebui să fie? Ce rost are s-o lase pe trepte?

*

Am avut o conversaţie foarte ciudată cu John, grădinarul.

E un om priceput, mai vesel acum că grădina ornamentală se reface şi îmi e de ajutor şi în casă. Bea ceai şi stă de vorbă la bucătărie cu doamna Dunne; uneori îi găsesc vorbind cu voce joasă, ceea ce mă face să cred că ea nu este atât de surdă pe cât pare. Dacă n-ar fi vârsta ei înaintată, aş bănui că s-a înfiripat o idilă, dar cum despre asta nu poate fi vorba, nu-mi pot da seama despre ce secret vorbesc. Am certat-o pe doamna Dunne din cauza asta şi nu mi-a făcut plăcere, căci

noi două avem o relație prietenească în legătură cu majoritatea lucrurilor şi cred că este de acord cu prezența mea aici – asta nu înseamnă că acordul ei are sau nu importanță –, iar ea mi-a spus că discută despre lucruri fără însemnătate, numai probleme legate de casă, despre puii care trebuie tăiați, cartofii care trebuie culeşi şi aşa mai departe. „De ce vorbiți atât de încet?" am insistat, iar ea mi-a spus că nu vorbeau deloc încet, cel puțin nu intenționat. „Dar dumneata nu mă auzi pe mine când vorbesc încet", am spus, iar ea mi-a răspuns că vocile noi par mai slabe decât cele vechi, cu care este obişnuită, şi faptul că îl înțelege pe John când vorbeşte cu voce joasă este pentru că îi cunoaşte vocea de ani de zile, iar pe-a mea numai de câteva luni.

Uitasem totul despre şoaptele din bucătărie până la această nouă discuție ciudată cu John. Cu câteva dimineți în urmă, mă plimbam înainte de prânz prin grădină, când l-am văzut din nou pe băiatul care plivea răsadul de flori sub fereastra sălii de clasă. M-am uitat la ceas şi iarăşi era în timpul orelor de şcoală. Băiatul nu m-a văzut, pentru că eram ascunsă de copaci. L-am privit câteva clipe: nu lucra deloc, ci stătea întins pe pajişte, fascinat de ceva din iarbă, chiar sub nasul lui. Purta aceeaşi pălărie cu boruri largi. M-am îndreptat spre el dorind să aflu cum îl cheamă şi să-i țin o prelegere despre importanța şcolii şi a educației, dar, văzându-mă, a sărit în picioare, şi-a îndesat pălăria pe cap cu o mână şi a fugit mai repede decât am văzut pe cineva fugind vreodată. Teama lui este cel mai limpede semn al vinovăției. Băiatul ştia perfect că trebuia să fie la şcoală. Pe când fugea, părea că are o carte în mână.

M-am dus la John şi i-am spus ce credeam. I-am explicat că nu permit ca nişte copii să muncească pentru el în timpul şcolii, că era greşit să li se neglijeze educația doar pentru cei câțiva bănuți pe care îi câştigau, iar dacă părinții nu sunt de acord, mă voi duce eu personal să stau de vorbă cu ei. I-am

spus că, dacă era necesar să aibă ajutoare în grădină, atunci voi vorbi cu domnul Angelfield şi vom angaja pe cineva. Făcusem deja această propunere să angajăm mai mult personal atât pentru grădină, cât şi pentru casă, dar şi John, şi doamna Dunne s-au împotrivit atât de mult acestei idei, încât am considerat că e mai bine să aştept până voi afla mai multe despre cum stau lucrurile pe-aici.

Răspunsul lui John a fost să clatine din cap şi să nege că ştie ceva despre copil. Când i-am spus că eu însămi îl văzusem, el a zis că probabil era un copil din sat care hoinărea pe-acolo, că se mai întâmplase înainte, că el nu era răspunzător pentru toţi vagabonzii din sat care se nimereau în grădina lui. I-am spus atunci că mai văzusem copilul, în ziua în care sosisem şi era clar că acest copil muncea. A strâns din buze, repetându-mi doar că nu ştia nimic despre copil, că oricine îi putea plivi grădina dacă dorea şi că nu exista nici un angajament.

I-am spus lui John pe un ton răstit, pe care nu îl regret, că intenţionam să vorbesc cu învăţătoarea din sat despre asta şi că mă voi duce direct la părinţi şi voi lămuri lucrurile cu ei. El pur şi simplu a fluturat din mână, ca şi cum ar fi spus că asta nu avea nici o legătură cu el şi că puteam face cum doream (ceea ce şi intenţionam să fac). Sunt sigură că ştie cine este băiatul şi sunt uimită de refuzul său de a mă ajuta să-mi fac datoria. Nu-i stă în fire să mi se împotrivească, dar presupun că şi el şi-a început ucenicia când era copil şi crede că nu face nici un rău. Aceste atitudini sunt greu de stârpit în provincie.

*

Eram cufundată în jurnal. Fragmentele aproape ilizibile mă făceau să-l parcurg încet, să descifrez misterele folosindu-mi toată experienţa, cunoştinţele şi imaginaţia pentru a da substanţă cuvintelor neclare; totuşi, aceste obstacole nu m-au împiedicat să-l citesc. Dimpotrivă, marginile uzate,

părțile indescifrabile, cuvintele șterse păreau să capete sens, să pulseze de viață.

În timp ce citeam fascinată, în altă parte a minții mele luasem deja o hotărâre. Când trenul s-a apropiat de gara unde trebuia să cobor pentru a face legătura, știam deja ce voi face. Nu mă mai duceam acasă. Mergeam la Angelfield.

Linia locală a trenului spre Banbury era atât de aglomerată de Crăciun, încât nu am avut unde să mă așez și nu citeam niciodată în picioare. Cu fiecare hurducătură a trenului, cu fiecare ghiont și brânci al călătorilor de lângă mine, simțeam forma dreptunghiulară a jurnalului lui Hester pe piept. Citisem numai jumătate din el. Restul putea să mai aștepte.

Ce s-a întâmplat cu tine, Hester? m-am gândit. Unde te-ai dus oare?

▫ *Demolarea trecutului* ▫

Privind pe fereastră, am observat că bucătăria era goală și, când m-am întors în fața casei și am bătut la ușă, nu mi-a răspuns nimeni.

Oare plecase? Era o perioadă a anului când oamenii plecau de-acasă. Dar ei se duceau la familiile lor, iar Aurelius, neavând o familie, ar fi rămas aici. De-abia mai târziu mi-am dat seama de ce lipsea Aurelius: livra prăjituri pentru petrecerile de Crăciun. Unde altundeva putea fi? Va trebui să mă întorc mai târziu. Am pus felicitarea pe care o cumpărasem în cutia de scrisori și m-am îndreptat prin pădure spre conacul Angelfield.

Era frig; îndeajuns de frig ca să ningă. Sub picioarele mele pământul era înghețat, iar cerul era de o albeață amenințătoare. Mergeam iute. Având fularul înfășurat în jurul feței până la nas, m-am încălzit repede.

M-am oprit în luminiş. În depărtare, unde se afla şantierul, era o agitaţie neobişnuită. M-am încruntat. Ce se întâmpla acolo? Aveam aparatul de fotografiat în jurul gâtului, pe sub haină; frigul s-a strecurat pe dedesubt în timp ce-mi desfăceam nasturii. Folosind lentilele de distanţă, am privit într-acolo. Pe alee era o maşină a poliţiei. Maşinile şi aparatura constructorilor nu funcţionau, iar muncitorii erau adunaţi într-un grup compact. Se opriseră probabil din lucru cu puţin înainte, pentru că băteau din palme şi tropăiau ca să se încălzească. Caschetele erau fie pe pământ, fie atârnau de o curea pe spate. Unul dintre ei le-a oferit celorlalţi un pachet de ţigări. Din când în când, se făceau comentarii, dar nu exista conversaţie. Am încercat să-mi dau seama ce expresie aveau feţele lor. Plictiseală? îngrijorare? Curiozitate? Stăteau cu spatele la şantier, cu faţa la pădure şi la mine, dar din când în când câte unul arunca o privire peste umăr la ce se întâmpla în spatele lor.

Dincolo de grupul de bărbaţi se înălţase un cort alb, care acoperea o parte din şantier. Casa nu mai era, dar judecând după şopronul pentru trăsuri, aleea de pietriş şi poziţia bisericii, am ghicit că acolo era locul unde fusese biblioteca. Aici, unul dintre muncitori şi un om care părea a fi şeful lor discutau cu alţi doi bărbaţi. Unul dintre ei era îmbrăcat într-un costum şi un pardesiu, celălalt în uniformă de poliţie. Şeful vorbea iute şi cu gesturi ample. Când bărbatul în pardesiu punea o întrebare, se adresa muncitorului, iar când acesta răspundea, toţi cei trei bărbaţi îl priveau cu atenţie.

Părea să nu ia în seamă frigul. Vorbea în propoziţii scurte; atunci când făcea pauze lungi, ceilalţi nu vorbeau, ci doar îl priveau atenţi. La un moment dat a arătat cu degetul în direcţia maşinii şi a imitat felul în care aceasta scurma pământul cu ghearele ei de metal. În cele din urmă a dat din

umeri, s-a încruntat şi şi-a trecut mâna peste ochi, ca şi cum ar fi vrut să şteargă o imagine proaspătă.

Unul dintre faldurile cortului s-a dat deoparte. Un al cincilea bărbat a ieşit de acolo şi s-a alăturat grupului. A urmat o discuție scurtă şi gravă, iar la sfârşitul ei şeful s-a îndreptat spre grupul de bărbați şi le-a spus câteva cuvinte. Aceştia au aprobat din cap şi, ca şi cum s-ar fi aşteptat să audă exact ce li se spusese, au început să-şi adune pălăriile şi termosurile de la picioare şi să se îndrepte spre maşinile parcate lângă porțile domeniului. Polițistul în uniformă s-a aşezat la intrarea în cort, cu spatele la el, iar celălalt i-a condus pe muncitor şi pe şeful lui la maşina poliției.

Am luat aparatul de fotografiat de la ochi, dar am continuat să mă uit la cortul cel alb. Ştiam locul. Fusesem şi eu acolo. Mi-am amintit tristețea din biblioteca distrusă. Rafturile aflate în paraginǎ, grinzile care se prăbuşiseră pe podea. Spaima mea când m-am împiedicat de lemnele rupte şi arse.

Fusese un cadavru în acea cameră, îngropat în hârtii arse, cu rafturi de cărți drept sicriu. Un mormânt ascuns şi protejat jumătate de secol de grinzile care căzuseră.

Nu-mi puteam stăpâni gândul. Căutam pe cineva, iar acum se părea că cineva fusese găsit. Coincidența era izbitoare. Cum să nu fac legătura? Totuşi, Hester plecase cu un an înainte, nu-i aşa? De ce s-ar fi întors? Şi apoi mi-am dat seama, iar simplitatea extremă a ideii m-a făcut să cred că putea fi adevărat.

Dacă Hester nu plecase deloc?

Când am ajuns la marginea pădurii, i-am văzut pe cei doi copii blonzi venind trişti pe alee. Se clătinau şi se împiedicau în mers; sub picioarele lor pământul era săpat cu şanțuri negre şerpuitoare, acolo unde maşinile grele ale muncitorilor intraseră în pământ, iar ei nu se uitau pe unde

călcau. În schimb se uitau în spate, peste umăr, în direcția din care veneau.

Fata a fost prima care, pierzându-şi echilibrul şi aproape căzând, a întors capul şi m-a văzut. S-a oprit. Când m-a zărit, fratele ei şi-a luat un aer atotştiutor şi a spus:

— Nu poți merge încolo. Aşa a spus polițistul. Trebuie să stai la distanță.

— Înțeleg.

— Au făcut un cort, a adăugat fata timid.

— L-am văzut, i-am spus.

În dreptul porților arcuite ale domeniului a apărut mama lor. Gâfâia puțin.

— Sunteți bine? Am văzut o maşină de poliție pe stradă. Apoi se întoarse spre mine. Ce se întâmplă?

Fata i-a răspuns.

— Polițiştii au făcut un cort. Nu-i voie să te apropii. Au spus că trebuie să mergem acasă.

Femeia cea blondă a ridicat ochii înspre şantier şi a privit încruntată la cortul alb.

— Nu fac asta atunci când...? Nu-şi termină propoziția în fața copiilor, dar am ştiut la ce se referă.

— Cred că asta s-a întâmplat, am spus. Am simțit dorința ei de a-şi trage copiii mai aproape, ca să fie în siguranță, dar a aranjat doar fularul băiatului şi a dat la o parte părul din ochii fetei.

— Hai, le spuse copiilor. E oricum prea frig ca să stăm afară. Hai să mergem acasă şi să bem o cacao!

Copiii s-au năpustit pe porți şi s-au luat la întrecere pe stradă. Un fir invizibil îi lega, lăsându-i să-şi dea roată sau s-o ia la goană atât cât le permitea.

I-am privit şi am simțit un gol teribil.

Mama lor rămăsese lângă mine.

— V-ar prinde bine şi dumneavoastră nişte cacao, nu-i aşa? Sunteți albă ca varul.

Am început să mergem încet, urmându-i pe copii.

— Numele meu este Margaret, i-am spus. Sunt prietenă cu Aurelius Love.

Ea zâmbi.

— Numele meu este Karen. Am grijă de căprioarele de-aici.

— Ştiu. Mi-a spus Aurelius.

Înaintea noastră, fata se repezi jucăuş la fratele ei; el se dădu la o parte ca să nu fie atins, alergând pe stradă.

— Thomas Ambrose Proctor! strigă tovarăşa mea de drum. Treci înapoi pe trotuar!

Numele m-a făcut să tresar.

— Cum spuneați că se numeşte fiul dumneavoastră?

Mama băiatului s-a întors curioasă spre mine.

— Întreb pentru că – ştiu un om pe nume Proctor care a lucrat aici cu mulți ani în urmă.

— Tatăl meu, Ambrose Proctor.

A trebuit să mă opresc ca să-mi adun gândurile.

— Ambrose Proctor... băiatul care a lucrat cu John-the-dig – a fost *tatăl* dumneavoastră?

— John-the-dig? Adică John Digence? Da. El a fost cel care l-a angajat pe tatăl meu aici. Asta cu mult timp înainte să mă nasc eu. Tatăl meu era trecut de cincizeci de ani când m-am născut.

Am început să merg încet înainte.

— Am să accept invitația de a bea o cacao, dacă nu vă supărați. Am ceva să vă arăt.

Am scos semnul din jurnalul lui Hester. Karen a zâmbit imediat ce şi-a aruncat ochii pe fotografie. Chipul serios al fiului ei, plin de mândrie pe sub marginea caschetei, umerii țepeni, spatele drept.

— Îmi amintesc ziua când a venit acasă şi a spus că şi-a pus o caschetă galbenă pe cap. Va fi atât de fericit să aibă fotografia!

— Persoana care v-a angajat, domnişoara March, l-a văzut vreodată pe Tom?

— Să-l vadă pe Tom? Bineînțeles că nu! Ştii, sunt două surori, domnişoarele March. Din câte am înțeles, una este puțin retardată, aşa că cealaltă se ocupă de proprietate. Este cam singuratică. Nu s-a mai întors la Angelfield de la incendiu. N-am mai văzut-o de atunci. Singura noastră legătură este prin avocații noştri.

Karen stătea lângă aragaz, aşteptând să se încălzească laptele. În spatele ei, priveliştea dezvăluia grădina şi, dincolo de ea, câmpurile pe care Adeline şi Emmeline trăseseră odată căruciorul cu bebeluşul lui Merrily în el. Erau puține peisaje rămase neschimbate ca acesta.

Trebuia să fiu atentă să nu spun prea multe. Karen nu părea să ştie că domnişoara March de la Angelfield era aceeaşi femeie cu domnişoara Winter, ale cărei cărți le zărisem în biblioteca din hol.

— Eu lucrez pentru familia Angelfield, i-am explicat. Scriu despre copilăria lor aici. Când i-am arătat persoanei care te-a angajat nişte fotografii ale casei, am avut impresia că l-a recunoscut.

— Nu se poate. Doar dacă...

A luat fotografia şi a privit-o din nou, apoi l-a strigat pe fiul ei din camera cealaltă.

— Tom? Tom, adu-mi fotografia aceea de pe şemineu, te rog! Cea cu ramă de argint.

Tom intră în cameră ducând o fotografie, cu sora lui după el.

— Uite, îi spuse Karen, doamna are o fotografie cu tine.

Un zâmbet amestecat cu uimire apăru pe chipul băiatului când îşi văzu propria imagine.

— Pot s-o păstrez?

— Desigur, am spus.

— Arată-i lui Margaret poza cu bunicul tău.

Dădu ocol mesei până ajunse lângă mine şi îmi întinse timid fotografia înrămată.

Era fotografia veche a unui bărbat foarte tânăr. Aproape un băiat. Avea optsprezece ani, poate chiar mai puţin. Stătea lângă o bancă şi avea un şir de tise pe fundal. Am recunoscut decorul imediat: grădina ornamentală. Băiatul îşi scosese şapca, pe care o ţinea în mână, iar în închipuirea mea am văzut mişcarea pe care o făcuse dând la o parte şapca şi ştergându-şi fruntea cu cealaltă mână. Ţinea capul uşor plecat. Încerca să nu clipească în lumina soarelui şi aproape reuşise. Mânecile cămăşii erau suflecate până la cot, nasturele de sus era desfăcut, pliurile pantalonilor erau îngrijit călcate şi îşi curăţase ghetele mari de grădină pentru poză.

— Lucra aici când a avut loc incidentul?

Karen a pus cănile de cacao pe masă şi copiii au venit şi s-au aşezat ca să bea.

— Cred că deja se înrolase atunci. A lipsit foarte mult timp de la Angelfield. Aproape cincisprezece ani.

M-am uitat atent în fotografia veche la faţa băiatului, uimită de asemănarea cu nepotul său. Era *drăguţ.*

— Ştii, el nu prea vorbea despre tinereţea lui. Era un om închis în sine. Dar sunt lucruri pe care regret că nu le ştiu. De exemplu, de ce s-a căsătorit atât de târziu. Avea aproape cincizeci de ani când s-a însurat cu mama mea. Nu pot să nu mă gândesc că a existat ceva în trecutul lui – o dragoste nefericită, poate? Dar nu te gândeşti să pui asemenea întrebări când eşti copil, iar atunci când am crescut... A dat din umeri cu tristeţe. A fost un tată foarte bun. Răbdător. Bun. Mă ajuta întotdeauna la orice. Şi totuşi, acum când sunt adult, uneori am sentimentul că nu l-am cunoscut niciodată *cu adevărat.*

Mai era un detaliu în fotografie care mi-a atras atenţia.

— Ce-i asta? am întrebat.

S-a aplecat ca să vadă mai bine.

— E o tolbă. Ca să porţi vânatul. Pentru fazani, în special. Poţi s-o deschizi cu totul ca să-i pui înăuntru şi apoi o legi în jurul lor. Nu ştiu de ce apare în fotografie. Nu a fost niciodată vânător, sunt sigură.

— Obişnuia să le mai aducă gemenelor câte-un iepure sau un fazan când aveau nevoie, am spus, iar ei i-a făcut plăcere să afle acest detaliu din tinereţea tatălui ei.

M-am gândit la Aurelius şi la moştenirea sa. Sacul în care fusese cărat era o tolbă de vânătoare. Desigur că era o pană în ea – tolba era folosită să care fazani. M-am gândit la bucata de hârtie. „Ceva în formă de A apare la început." Mi-am adus aminte de Aurelius spunând asta, în timp ce ţinea hârtia veche în lumină. „Şi apoi un S. Chiar aici, la sfârşit. Desigur, s-a şters puţin cu anii, trebuie să te uiţi cu multă atenţie, dar *îl vezi*, nu-i aşa?" Nu reuşisem să-l văd, el însă da. Doar că nu numele lui era scris pe bucata de hârtie, ci al tatălui său, *Ambrose.*

Am luat un taxi de la casa lui Karen până la biroul avocatului din Banbury. Ştiam adresa din corespondenţa pe

care o avusesem în legătură cu Hester; acum mă duceam din nou la el din cauza lui Hester.

Secretara a refuzat să-l deranjeze pe domnul Lomax după ce a descoperit că nu am programare.

— Ştiți, e ajunul Crăciunului...

Dar am insistat.

— Spuneți-i că sunt Margaret Lea, în legătură cu conacul Angelfield şi domnişoara March.

Cu aerul că *oricum nu are nici o importanță,* a dus mesajul în birou; când s-a întors, mi-a spus pe un ton oarecum şovăielnic că pot să intru.

Tânărul domn Lomax nu era deloc tânăr. Avea probabil vârsta pe care bătrânul domn Lomax o avea atunci când gemenele apăruseră în biroul său dorind bani pentru înmormântarea lui John-the-dig. Mi-a strâns mâna, având o sclipire ciudată în ochi şi un zâmbet abia schițat pe buze şi am înțeles că, din punctul lui de vedere, eram complici. Mulți ani el fusese singura persoană care ştiuse cealaltă identitate a clientei sale, domnişoara March; moştenise secretul de la tatăl său, împreună cu biroul din lemn de cireş, fişetele şi tablourile de pe pereți. Acum, după atâția ani de discreție, apărea şi altcineva care ştia secretul.

— Mă bucur că vă întâlnesc, domnişoară Lea. Cu ce pot să vă ajut?

— Vin de la Angelfield. De la şantier. Poliția este acolo. Au găsit un cadavru.

— O, Doamne!

— Credeți că poliția va dori să stea de vorbă cu domnişoara Winter?

Atunci când am pomenit numele, ochii lui s-au îndreptat discret spre uşă ca să se asigure că nu ne auzea nimeni.

— Îl va căuta pe proprietarul domeniului, conform rutinei.

— Aşa credeam şi eu, m-am grăbit. Dar nu numai ea este foarte bolnavă – presupun că ştiți asta deja.

Aprobă din cap.

— Sora ei este pe moarte.

A dat din cap cu gravitate şi nu m-a întrerupt.

— Ar fi mai bine, dată fiind slăbiciunea ei şi starea de sănătate a surorii, să nu primească vestea despre ce s-a descoperit prea brutal. Nu ar trebui să audă asta de la un străin. Şi nu ar trebui să fie singură când primeşte vestea.

— Ce sugerați?

— Astăzi mă întorc în Yorkshire. Dacă ajung la gară într-o oră, pot fi acolo în seara asta. Poliția o s-o caute, nu-i aşa?

— Da. Dar pot amâna întâlnirea pentru câteva ore. Ca să aveți timp să ajungeți acolo. Vă pot duce cu maşina la gară, dacă doriți.

În acel moment a sunat telefonul. Am schimbat o privire îngrijorată în timp ce ridica receptorul.

— Oase? înțeleg... Da, ea este proprietarul domeniului... O persoană mai în vârstă şi cu sănătatea şubredă... O soră, foarte bolnavă... Se pare că sfârşitul e aproape... Ar fi mai bine... Date fiind circumstanțele... Se întâmplă să ştiu o persoană care se duce acolo în seara aceasta... Demnă de toată încrederea... Destul... într-adevăr... Desigur.

Şi-a notat ceva în agendă şi mi-a împins-o peste birou. Un nume şi un număr de telefon.

— Ar dori să vă telefoneze el când ajungeți acolo, ca să-i spuneți care este situația cu doamna. Dacă este capabilă, atunci va vorbi el cu ea; dacă nu, mai poate să aştepte. Se pare că oasele nu sunt recente. Şi la ce oră este trenul? Ar trebui să mergem.

Văzând că eram adâncită în gânduri, domnul Lomax, care nu era totuşi atât de tânăr, a condus maşina în tăcere.

Totuşi părea agitat, iar în cele din urmă, dând colțul pe strada unde era gara, nu s-a mai putut stăpâni.

— A treisprezecea poveste... spuse el. Presupun că nu...?

— Mi-aş fi dorit să ştiu, i-am spus. Îmi pare rău.

I s-a citit pe chip dezamăgirea.

Pe când gara se apropia, am pus şi eu o întrebare.

— Îl cunoaşteți cumva pe Aurelius Love?

— Furnizorul de mâncare? Da, îl cunosc. E un geniu culinar!

— De când îl cunoaşteți?

A răspuns fără să se gândească.

— De fapt, am fost colegi de şcoală – dar, la mijlocul propoziției, vocea începu să-i tremure ciudat, ca şi cum de-abia atunci înțelesese aluzia. Următoarea mea întrebare nu l-a surprins.

— Când ați aflat că domnişoara March este domnişoara Winter? Atunci când ați preluat activitatea tatălui dumneavoastră?

A înghițit cu greu.

— Nu. A clipit. Înainte. Eram încă la şcoală. A venit o dată acasă, ca să-l vadă pe tatăl meu. Era o atmosferă mai intimă decât la birou. Aveau o afacere de discutat şi, fără să intre în detalii confidențiale, a devenit clar în timpul discuției că domnişoara March şi domnişoara Winter erau una şi aceeaşi persoană. Înțelegeți-mă, nu am tras cu urechea. Adică nu am făcut-o intenționat. Eram deja sub masa din sufragerie când ei au intrat – fața de masă cădea în falduri şi forma un fel de cort, vedeți – şi nu doream să-l stânjenesc pe tatăl meu apărând brusc, aşa că am stat acolo liniştit.

Ce-mi spusese domnişoara Winter? *Nu pot exista secrete într-o casă unde sunt copii.*

Ne-am oprit în fața gării, iar tânărul domn Lomax îşi întoarse privirea neliniştită spre mine.

— I-am spus lui Aurelius. În ziua când mi-a povestit că a fost găsit în noaptea incendiului. I-am spus că domnişoara Adeline Angelfield şi domnişoara Vida Winter sunt una şi aceeaşi persoană. Îmi pare rău.

— Nu vă faceți griji. Oricum nu mai are nici o importanță acum. Doar mă întrebam...

— Ea ştie care că i-am spus lui Aurelius cine este?

M-am gândit la scrisoarea pe care domnişoara Winter mi-o trimisese la început de tot, la Aurelius în costumul lui maro, căutând adevărul despre originea sa.

— Dacă a ghicit, asta a fost în urmă cu zeci de ani. Dacă ştie, cred că vă dați seama că nu-i pasă.

Chipul i s-a înseninat.

— Mulțumesc că m-ați dus cu maşina.

Şi am alergat la tren.

▫ *Jurnalul lui Hester II* ▫

De la gară am dat un telefon la magazin. Tatăl meu n-a putut să-şi ascundă dezamăgirea când i-am spus că nu voi veni acasă.

— Mamei tale o să-i pară rău, a spus el.

— Chiar o să-i pară?

— Bineînțeles că da.

— Trebuie să mă întorc. Cred că am găsit-o pe Hester.

— Unde?

— S-au găsit oase la Angelfield.

— Oase?

— Unul dintre muncitori le-a descoperit în timp ce excavau biblioteca astăzi.

— O, Doamne!

— Vor lua legătura cu domnişoara Winter ca să-i pună întrebări. Dar sora ei este pe moarte. Nu pot s-o las singură. Are nevoie de mine.

— Înțeleg. Vocea lui era gravă.

— Nu-i spune mamei, l-am avertizat eu, dar domnişoara Winter şi sora ei sunt gemene.

Tăcu. Apoi spuse doar atât:

— O să ai grijă de tine, nu-i aşa, Margaret?

Un sfert de oră mai târziu, mă aşezam la locul meu de la fereastră şi scoteam jurnalul lui Hester din buzunar.

*

Aş vrea să înțeleg mai multe lucruri despre optică. Pe când stăteam cu doamna Dunne în salon, parcurgând schema cu orele de masă din acea săptămână, am surprins o mişcare bruscă în oglindă. „Emmeline /" am exclamat supărată, căci nu trebuia să fie înăuntru, ci afară, făcându-şi exercițiile zilnice şi respirând aer proaspăt. A fost desigur greşeala mea, pentru că puteam să mă uit pe fereastră şi să văd că e afară, împreună cu sora ei, jucându-se linişţite. Ceea ce văzusem – mai bine zis, imaginea fugitivă pe care o surprinsesem – trebuie să fi fost o rază de lumină pătrunsă pe fereastră şi reflectată în oglindă.

Reflectând acum la asta (reflectând! Cât umor involuntar!), psihologia văzului este cea care a cauzat greşeala mea, ca şi ciudățeniile legate de optică. Obişnuită să le văd pe gemene colindând prin casă, în locuri unde nu mă aşteptam să le găsesc, uneori chiar când credeam că sunt în altă parte, am început să interpretez fiecare mişcare ca o dovadă a prezenței

lor. Aşa că o rază de lumină reflectată într-o oglindă poate lua foarte convingător forma unei fete în rochie albă. Ca să nu mai faci asemenea greşeli, trebuie să-ți impui să priveşti totul fără prejudecăți, să abandonezi tiparele obişnuite de a gândi. Se pot spune foarte multe lucruri teoretice despre această atitudine! Inocența minții! Privirea pură asupra lumii! Atâtea descoperiri ştiințifice se bazează pe capacitatea de a vedea cu alți ochi ceea ce a fost văzut înainte şi s-a crezut a fi ştiut de secole! Totuşi, în viața obişnuită nu poți trăi după asemenea principii. Imaginați-vă cât timp v-ar lua dacă fiecare nouă experiență ar trebui cercetată cu mintea proaspătă în fiecare clipă din fiecare zi. Nu, ca să ne eliberăm mintea de aspectele cotidiene, este esențial să atribuim interpretarea lumii din jur acelei zone inferioare a minții noastre care se ocupă cu ceea ce este presupus, posibil, probabil. Chiar dacă uneori ne induce în eroare şi ne face să interpretăm greşit o rază de lumină ca pe o fată în rochie albă, atunci când acest lucru este imposibil.

Mintea doamnei Dunne chiar rătăceşte uneori. Mi-e teamă că a înțeles foarte puțin din discuția noastră despre orele de masă şi că va trebui să luăm totul de la capăt mâine.

*

Am un mic plan în legătură cu activitățile mele de aici, un plan care îl include şi pe doctor.

I-am expus pe larg părerea mea că Adeline prezintă un tip de tulburare mintală pe care nu l-am mai întâlnit înainte şi despre care nici nu am citit. Am menționat articolele despre gemeni pe care le-am studiat şi problemele de dezvoltare legate de acest lucru şi am văzut pe chipul lui că este de acord cu lecturile mele. Cred că acum îmi apreciază mai mult pregătirea şi talentul. Am vorbit despre o carte pe care nu o cunoştea şi am putut să-i fac un rezumat al ideilor principale

şi al dovezilor aduse de această carte. Am continuat evidenţiind anumite greşeli minore pe care le depistasem în ea şi am sugerat că, dacă ar fi fost cartea mea, aş fi schimbat concluziile şi recomandările.

Doctorul mi-a zâmbit când am terminat de vorbit şi mi-a spus pe un ton degajat: „Aţi putea oricând să scrieţi chiar dumneavoastră o carte". Aceasta mi-a oferit ocazia pe care o aşteptam de multă vreme.

I-am sugerat că cel mai bun caz de studiat pentru o asemenea carte era chiar aici, la conacul Angelfield. Că aş putea să petrec câteva ore pe zi scriind observaţiile pe care le făceam. I-am prezentat pe scurt câteva teste şi experimente care puteau fi făcute pentru a-mi verifica ipoteza. În treacăt, am menţionat valoarea pe care o asemenea carte, odată terminată, ar avea-o în domeniul medical. După aceea m-am plâns că, în ciuda experienţei mele, a studiilor mele, acestea nu sunt suficiente pentru a face impresie unui editor şi în cele din urmă am mărturisit că, femeie fiind, nu mă simt în stare să duc la bun sfârşit un asemenea proiect ambiţios singură. Un bărbat inteligent şi capabil, sensibil şi cu cunoştinţe ştiinţifice, care putea să beneficieze de experienţa mea şi de studiul meu de caz, s-ar fi descurcat mult mai bine.

În felul acesta i-am însămânţat în minte ideea al cărei rezultat a fost exact acela pe care îl doream: vom lucra împreună.

*

Mi-e teamă că doamna Dunne nu se simte bine. Eu încui uşi şi ea le descuie. Eu trag draperii şi ea le strânge. Cărţile mele nu stau niciodată într-un loc! încearcă să nege aceste fapte susţinând că întreaga casă este bântuită.

Din întâmplare, îmi spune povestea despre fantome chiar în ziua când cartea pe care o citisem până la jumătate a dispărut şi a fost înlocuită cu o nuvelă de Henry James. Sunt

convinsă că nu doamna Dunne e vinovata. De-abia ştie să citească şi nu are obiceiul de a face glume proaste. Evident că a fost una dintre fete. Ceea ce face incidentul demn de reţinut este că o coincidenţă uimitoare l-a transformat într-o glumă mai inteligentă decât am crezut. Cartea este o poveste prostească despre o guvernantă şi doi copii bântuiţi. Mi-e teamă că în ea domnul James îşi vădeşte marea ignoranţă. Ştie foarte puţine lucruri despre copii şi absolut nimic despre guvernante.

*

S-a făcut. Experimentul a început.

Despărţirea a fost dureroasă şi, dacă nu aş fi ştiut cât de mult bine va face, aş fi considerat-o o metodă crudă. Emmeline plânge de-ţi sfâşie inima. Care este situaţia cu Adeline? Ea va fi cel mai tare afectată de experienţa unei vieţi independente. Voi afla mâine, când avem prima noastră întâlnire.

Nu am timp pentru nimic altceva decât studiu, dar am reuşit să mai fac un lucru util. Am stat de vorbă astăzi cu învăţătoarea, lângă clădirea oficiului poştal. I-am spus că vorbisem cu John în legătură cu băiatul vagabond şi că ar trebui ca acest copil să meargă regulat la şcoală pe viitor. Fără a intra în detalii, i-am spus că ea ar trebui să verifice dacă băiatul mai lipseşte fără motiv. Mi-a zis că e obişnuită să predea numai cu jumătate de clasă plină în timpul strânsului recoltei, când copiii merg cu părinţii lor la prăşit. Dar nu era timpul recoltei, iar copilul plivea răsadurile, i-am spus. M-a întrebat care copil era şi m-am simţit prost că nu am putut să-i spun. Pălăria ciudată pe care o purta nu mă ajută să-l identific, deoarece copiii nu poartă pălării în clasă. Aş putea să mă întorc la John, dar mă îndoiesc că îmi va spune mai multe decât data trecută.

*

N-am prea mai scris în jurnal în ultima vreme. Îmi dau seama că, după ce termin târziu noaptea rapoartele despre progresele Emmelinei, sunt deseori prea obosită ca să mai scriu despre propriile activități. Îmi doresc foarte mult să înregistrez aceste zile şi săptămâni, pentru că sunt implicată împreună cu doctorul într-o cercetare foarte importantă, iar în anii care vor veni, când voi fi plecat de-aici, mi-aş dori să mă întorc în trecut şi să-mi aduc aminte. Sper că eforturile făcute împreună cu doctorul vor fi numai începutul unei lungi colaborări, deoarece consider studiul ştiințific şi truda intelectuală mai fascinante şi mai plăcute decât orice am făcut până acum. În această dimineață, de exemplu, doctorul Maudsley şi cu mine am avut o conversație deosebit de interesantă despre felul în care Emmeline foloseşte pronumele. Şi-a luat obiceiul din ce în ce mai evident de a vorbi cu mine, iar capacitatea ei de comunicare se îmbunătățeşte cu fiecare zi. Totuşi, un detaliu al discursului ei care nu s-a schimbat este prezența permanentă a pronumelui pentru persoana întâi plural. „Noi ne-am dus în pădure", spune ea şi întotdeauna o corectez: „Eu m-am dus în pădure". Repetă după mine ca un papagal „eu", dar în următoarea propoziție spune: „Noi am văzut o pisicuță în grădină" sau alte asemenea lucruri.

Această ciudățenie ne nedumereşte foarte mult pe mine şi pe doctor. Este oare un simplu tic verbal, înrădăcinat în limbajul gemenelor şi preluat în engleză, un obicei care în timp va putea fi corectat? Sau oare calitatea de a fi geamănă este atât de definitorie încât în propria limbă ea nu acceptă ideea de-a avea o identitate separată de cea a surorii ei? I-am spus doctorului despre prietenii imaginari pe care mulți copii cu tulburări mintale îi inventează şi am dezbătut împreună consecințele acestei situații. Dacă dependența copilului de

geamăna ei este atât de mare, încât despărțirea poate cauza o traumă în urma căreia mintea afectată își găsește refugiu doar în inventarea unui geamăn imaginar, un prieten ideal? Nu am ajuns la nici o concluzie mulțumitoare, însă ne-am despărțit cu satisfacția că am găsit o altă zonă a unui posibil studiu viitor: limbajul.

*

De când cu Emmeline, cu studiul nostru și cu menajul casei, care trebuie făcut, dorm prea puțin și, în ciuda rezervelor mele de energie, pe care le păstrez printr-o dietă sănătoasă și gimnastică, îmi dau seama de efectele lipsei de somn. Mă supără că pun obiecte într-un loc și uit unde le-am pus. Seara, când vreau să citesc, văd că semnul de carte îmi arată că noaptea trecută am dat paginile automat, pentru că nu-mi aduc aminte deloc de întâmplările de pe acea pagină sau de pe paginile trecute. Aceste mici supărări și oboseala constantă sunt prețul pe care îl plătesc pentru plăcerea de a lucra împreună cu doctorul la proiectul nostru.

Totuși, nu despre asta doream să scriu. Doream să scriu despre munca noastră. Nu despre descoperirile noastre, care sunt bazate în întregime pe cercetări, ci despre împletirea dintre mințile noastre, ușurința cu care ne înțelegem, felul în care comunicarea instantanee dintre noi ne ajută să lucrăm aproape fără cuvinte. Când suntem amândoi preocupați de descoperirea schimbărilor în felul de a dormi al pacientelor noastre luate separat, de exemplu, el ar vrea să-mi atragă atenția asupra unui aspect și nu are nevoie să-mi vorbească, pentru că îi simt ochii ațintiți asupra mea, îi simt mintea chemându-mă și îmi ridic privirea de pe ceea ce lucrez, gata să ascult ce dorește să-mi spună.

Scepticii pot considera asta o pură coincidență sau pot să mă bănuiască de faptul că exagerez, transformând o întâmplare

într-un obicei imaginar, dar am descoperit că, atunci când doi oameni lucrează la un proiect comun – doi oameni inteligenți, adică – se dezvoltă între ei o legătură de comunicare care le intensifică munca. Fiind tot timpul implicați împreună într-o misiune, sunt amândoi conştienți şi extrem de sensibili la cele mai mici mişcări ale celuilalt şi le pot interpreta aşa cum sunt. Fără chiar să le vadă. Iar asta nu-i distrage de la munca lor. Dimpotrivă, le-o intensifică, capacitatea de înțelegere creşte. Dați-mi voie să mai adaug un singur exemplu, poate nesemnificativ luat izolat, dar reprezentativ per ansamblu. În dimineața asta studiam nişte notițe, încercând să deduc un model comportamental din experimentul lui cu Adeline. Căutând un creion pentru a face o adnotare pe margine, am simțit mâna doctorului atingând-o pe a mea. Mi-a dat creionul de care aveam nevoie. L-am privit ca să-i mulțumesc, dar era cufundat în propriile hârtii, aproape fără să-şi dea seama ce se întâmplase. În felul ăsta lucrăm împreună: mințile şi mâinile noastre sunt întotdeauna în legătură, întotdeauna anticipând nevoile şi gândurile celuilalt. Iar când suntem despărțiți, ceea ce se întâmplă în cea mai mare parte a zilei, întotdeauna ne gândim la micile detalii care se leagă de proiect sau la alte observații despre domeniile mai largi ale vieții şi ştiinței, iar lucrul ăsta arată cât de potriviți suntem pentru munca în comun.

Dar acum mi-e somn şi, chiar dacă aş putea să relatez pe larg despre bucuria de a scrie împreună o carte ştiințifică, e timpul să mă duc la culcare.

*

Nu am mai scris de aproape o săptămână şi nu pot veni cu scuzele obişnuite. Jurnalul meu a dispărut.

Am vorbit cu Emmeline despre asta – cu bunătate, cu asprime, oferindu-i ciocolată, amenințând-o cu pedepse (da,

metodele mele nu au mai fost aplicate, dar, cinstit vorbind, pierderea unui jurnal te afectează foarte mult) –, însă ea continua să nege tot. Felul în care neagă este convingător şi denotă multă sinceritate. Cine nu cunoaşte circumstanţele ar putea s-o creadă. Ştiind-o însă cum este, nu mi-am putut explica nici eu furtul şi mi-e greu să-l înţeleg prin prisma progreselor pe care le-a făcut. Nu ştie să citească şi nu o interesează gândurile şi viaţile personale ale altor oameni, dacă nu o afectează în mod direct. De ce-ar avea nevoie de el? Probabil luciul încuietorii a ispitit-o – pasiunea ei pentru lucrurile strălucitoare este la fel de mare şi nu încerc să i-o diminuez; este inofensivă. Dar m-a dezamăgit.

Dacă ar fi să judec după reacţiile şi caracterul ei, aş conchide că nu ea a comis furtul. Dar adevărul e că nu putea fi altcineva.

John? Doamna Dunne? Chiar dacă aş presupune că servitorii au vrut să-mi fure jurnalul, ceea ce nu cred nici o clipă, îmi amintesc foarte limpede că ei erau ocupaţi în altă parte a casei atunci când a dispărut. Pentru orice eventualitate, am adus în discuţie activităţile lor din ziua aceea, iar John mi-a confirmat că doamna Dunne fusese în bucătărie toată ziua („făcând foarte multă hărmălaie", mi-a spus el). Ea confirmă că John era în şopron, reparând trăsura („o treabă grea şi zgomotoasă"). Nu putea fi niciunul dintre ei.

Aşa că, după ce am eliminat toţi ceilalţi posibili suspecţi, sunt obligată să cred că a fost Emmeline.

Şi totuşi, nu pot să scap de îndoieli. Chiar şi acum îmi imaginez chipul ei – atât de nevinovat, atât de trist că o acuzam de furt – şi nu pot să nu mă întreb dacă există vreun alt element implicat aici, pe care nu am reuşit să-l iau în calcul. Când analizez întreaga problemă din această perspectivă, am un sentiment de nelinişte: sunt deodată copleşită de senzaţia că niciunul dintre planurile noastre nu

se va împlini. Ceva a fost contra mea încă de când am venit în această casă! Ceva care vrea să mă împiedice şi care mi se opune în fiecare zi! Mi-am verificat şi răsverificat deducţiile, am refăcut fiecare aspect al logicii mele; nu găsesc nici o greşeală şi totuşi sunt cuprinsă de îndoieli... Ce anume nu reuşesc să văd?

Recitind acest ultim paragraf, sunt uimită de neaşteptata lipsă de încredere din cuvintele mele. Desigur, doar oboseala mă face să mă simt aşa. O minte neodihnită rătăceşte prin zonele cele mai întunecate; un somn bun peste noapte vindecă orice.

Mai mult, totul s-a sfârşit acum. Iată-mă scriind în jurnalul dispărut. Am încuiat-o pe Emmeline în camera ei patru ore, a doua zi am făcut asta timp de şase ore şi şi-a dat seama că în următoarea zi vor fi opt. A treia zi, la puţin timp după ce am coborât şi i-am descuiat uşa, am găsit jurnalul pe pupitrul meu, în sala de clasă. Probabil că ea s-a strecurat foarte abil ca să-l pună acolo, căci nu am văzut-o trecând prin faţa bibliotecii, chiar dacă lăsasem uşa deschisă intenţionat. Dar mi l-a adus înapoi. Aşa că n-ar fi motive să mai am îndoieli, nu-i aşa?

*

Sunt atât de obosită şi totuşi nu pot să dorm. Aud paşi noaptea, dar când mă duc la uşă şi mă uit pe coridor, nu văd pe nimeni.

*

Mărturisesc că m-a neliniştit – încă mă nelinişteşte – să mă gândesc că acest jurnal nu a fost în posesia mea două zile. Gândul că o altă persoană mi-a citit cuvintele este foarte supărător. Nu pot să nu mă gândesc cum ar putea o altă persoană să interpreteze anumite lucruri pe care le-am scris,

căci atunci când scriu numai pentru mine şi ştiu perfect adevărul, am poate mai puţină grijă la felul în care mă exprim şi, scriind repede, uneori mă exprim într-un mod care poate fi interpretat greşit de un străin. Gândindu-mă la unele lucruri pe care le-am scris (doctorul şi creionul – o întâmplare atât de neînsemnată! – nici nu merita să scriu despre ea), îmi dau seama că ele îi pot apărea unui străin într-o lumină cu totul diferită faţă de ce am intenţionat eu să scriu şi mă întreb dacă nu ar trebui să rup aceste pagini şi să le distrug. Numai că n-aş suporta să fac asta, căci aceste pagini vreau cel mai mult să le păstrez pentru mai târziu, când voi fi bătrână şi voi fi plecat de aici, ca să mă gândesc la bucuria muncii mele şi la entuziasmul pe care l-am trăit în timpul marelui nostru proiect.

De ce nu poate o prietenie bazată pe ştiinţă să fie o sursă de bucurie? Nu este mai puţin ştiinţifică, nu-i aşa?

Dar poate soluţia ar fi să nu mai scriu deloc, căci atunci când o fac, chiar acum, când scriu această propoziţie, acest cuvânt, sunt conştientă că există un cititor fantomatic care se apleacă peste umărul meu privindu-mi creionul, care îmi amestecă cuvintele şi le distorsionează sensul şi care îmi dă o stare de nelinişte în intimitatea propriilor gânduri.

E foarte supărător să te vezi într-o lumină atât de diferită de cea obişnuită, chiar dacă este o lumină falsă.

Nu voi mai scrie.

FINALURI

▫ *Fantoma din poveste* ▫

Mi-am ridicat gânditoare ochii de pe ultima pagină a jurnalului lui Hester. Mai multe detalii îmi atrăseseră atenția în timp ce îl citeam, iar acum că terminasem, puteam să le cântăresc mai bine.

Oh! m-am gândit.

Oh!

Şi apoi, *OH*!

Cum să-mi descriu descoperirea? A început cu o întrebare ezitantă, *ce-ar fi dacă,* o simplă aluzie, o idee imposibilă. Era – poate nu complet imposibilă, dar absurdă! în primul rând – Pe punctul de a începe să adun argumente raționale, m-am oprit brusc. Căci mintea, luând-o înainte într-un act de premoniție, deja analizase versiunea revizuită a evenimentelor, într-o singură clipă, într-un moment de uimire vertiginoasă, caleidoscopică, povestea pe care mi-o spusese domnişoara Winter s-a desfăcut şi s-a refăcut singură, identică în fiecare detaliu, aidoma în fiecare întâmplare – şi totuşi profund şi complet diferită. Ca acele imagini care, privite dintr-un unghi, îți dezvăluie o tânără mireasă şi, din alt unghi, o cotoroanță bătrână. Ca paginile cu puncte presărate la întâmplare care ascund ceşti de ceai sau chipuri de clovni sau Catedrala din Rouen, pe care le vezi numai dacă înveți cum să te uiți. Adevărul fusese tot timpul în fața ochilor mei – doar că de-abia acum îl descopeream.

A urmat o oră întreagă de cugetări. Am luat toate elementele la rând, analizându-le din perspective diferite, şi am revizuit tot ce ştiam. Tot ceea ce îmi fusese spus şi tot ceea ce descoperisem. *Da,* m-am gândit. Şi *da,* din nou. Asta se leagă cu asta şi cu asta. Noua mea descoperire a adus viață în poveste. A început să respire. Şi, în timp ce îşi revenea la viață, a început să se repare. Marginile zimțate s-au netezit singure. Locurile goale s-au umplut. Detaliile care lipseau

au apărut. Misterele s-au dezlegat, iar enigmele nu mai erau enigme.

În cele din urmă, după toate poveştile şi amăgirile, după ecranele de fum, după oglinzile înşelătoare şi după toate păcălelile, *ştiam.*

*

Ştiam ce a văzut Hester în ziua când a crezut că s-a întâlnit cu o fantomă.

Ştiam cine era băiatul din grădină.

Ştiam cine a atacat-o pe doamna Maudsley cu o vioară.

Ştiam cine l-a omorât pe John-the-dig.

Ştiam pe cine căuta Emmeline sub pământ.

Detaliile se aşezau la locul lor. Emmeline vorbind singură, în spatele unei uşi închise, atunci când sora ei era în casa doctorului. *Jane Eyre,* cartea care apare şi reapare în poveste, ca un fir de argint într-o tapiserie. Am înțeles misterul hoinărelii semnului de carte al lui Hester, apariția cărții lui Henry James O *coardă prea întinsă* şi dispariția jurnalului. Am înțeles hotărârea ciudată a lui John-the-dig de a o învăța pe fata care odată îi distrusese grădina cum să aibă grijă de ea.

Am înțeles-o pe fata din ceață şi cum şi de ce se învăluia în aburi. Am înțeles cum o fată ca Adeline putea să dispară şi să se transforme în domnişoara Winter.

„Îți voi spune o poveste despre gemene", strigase domnişoara Winter după mine în prima seară din bibliotecă, atunci când eram pe punctul de a pleca. Cuvinte care, cu ecoul lor neaşteptat în povestea mea, m-au legat irezistibil de povestea ei.

Au fost odată ca niciodată două fetițe...

Numai că acum ştiam adevărul.

Mă ghidase în direcția corectă încă din prima seară, dacă aș fi știut să ascult.

— Crezi în fantome, domnișoară Lea? mă întrebase ea. Îți voi spune o poveste cu fantome.

Iar eu îi spusesem:

— Altădată.

Dar ea *chiar* îmi spusese o poveste cu fantome.

Au fost odată ca niciodată două fetițe...

Sau mai bine zis: au fost odată ca niciodată *trei.*

A fost odată ca niciodată o casă și casa era bântuită.

Fantoma era ca toate fantomele, mai mult invizibilă, și totuși nu complet. Se închideau uși care fuseseră lăsate deschise, iar ușile deschise erau închise. O sclipire în oglindă te făcea să-ți ridici privirea. Adierea unui curent de aer în spatele unei draperii, când nu era nici o fereastră deschisă. Mica fantomă își făcea simțită prezența în migrația cărților dintr-o cameră în alta, în deplasarea misterioasă a semnului de carte de la o pagină la alta. Mâna ei lua jurnalul dintr-un loc și îl ascundea în altul, mâna ei îl aducea la locul lui. Dacă, intrând pe un coridor, aveai senzația ciudată că tocmai ai văzut talpa unui pantof dispărând după colțul cel mai îndepărtat, asta însemna că mica fantomă nu era departe. Și când, surprinsă de sentimentul că cineva se uită peste umărul tău, ridicai capul și vedeai că, de fapt, camera era goală, atunci puteai fi sigur că mica fantomă se ascundea pe undeva.

Prezența ei putea fi ghicită în multe feluri de cei care aveau ochi să vadă. Totuși, ea era invizibilă.

Bântuia liniștit. Mergând în vârful picioarelor, desculță, nu scotea nici un sunet; totuși, recunoștea pasul fiecărui locuitor din casă, știa fiecare scândură care trosnea și fiecare ușă care scârțâia. Fiecare colț întunecat al casei îi

plăcea, fiecare ungher şi fiecare cotlon. Ştia spaţiile dintre dulapurile din bucătărie şi dintre rafturile de cărţi, ştia locurile din spatele canapelelor şi de sub scaune. După părerea ei, casa avea o sută şi unu de ascunzişuri şi ea ştia cum să se mişte printre ele invizibilă.

Isabelle şi Charlie nu au văzut niciodată fantoma. După felul cum trăiau, în afara oricărei logici şi raţiuni, nu erau genul de fiinţe care să fie uimite de supranatural. Obiectele pierdute, sparte sau puse la întâmplare le păreau normale în universul lor aparte. O umbră care cădea pe covor acolo unde nu trebuia să fie nici o umbră nu-i făcea să stea pe loc şi să cugete; asemenea mistere erau prelungirea firească a umbrelor din propriul suflet şi propriile gânduri. Mica fantomă se mişca la limita orizontului lor vizual, era enigma neelucidată din străfundurile minţii lor, era eterna umbră legată, fără ca ei să ştie, de vieţile lor. Ea mânca resturi de mâncare în cameră ca un şoarece, se încălzea la cărbunii din focul lor, după ce ei se duceau la culcare, şi dispărea prin unghere de îndată ce apărea cineva.

Era secretul casei.

Ca toate secretele, avea şi paznicii ei.

Menajera a văzut mica fantomă foarte limpede, deşi văzul îi scăzuse. A fost un lucru bun. Fără ajutorul ei n-ar fi fost niciodată destule resturi de mâncare în cămară, destule firimituri de la pâinea de la micul dejun pentru ca mica fantomă să supravieţuiască. Căci este o greşeală să credem că fantoma era unul dintre spectrele acelea transparente şi fără trup. Nu. Ea avea un stomac şi, când era gol, trebuia umplut.

Dar merita să ai grijă de ea. Mânca mult, însă făcea şi multe lucruri utile. Cealaltă persoană care avea talentul de a vedea fantome era grădinarul, iar el era fericit să aibă pe cineva în ajutor. Ea purta o pălărie cu boruri largi şi o pereche de

pantaloni vechi ai lui John, scurtați la glezne şi susținuți de bretele, iar bântuitul ei prin grădină dădea roade. Cartofii creşteau mari în pământ, când ea avea grijă de ei; pomi înfloreau, rodind mănunchiuri de fructe pe care mâinile ei le culegeau de sub frunzele joase. Nu numai asupra fructelor şi legumelor avea o influență magică, dar şi trandafirii înfloreau aşa cum nu mai înfloriseră niciodată. Mai târziu, a învățat să dea forme geometrice tiselor şi merişorului. La rugămintea ei, frunzele şi crengile dobândeau rotunjimi şi unghiuri, curbe şi linii drepte, matematice.

Mica fantomă nu avea nevoie să se ascundă în grădină şi în bucătărie. Menajera şi grădinarul erau protectorii ei, păzitorii ei. Au învățat-o cum să se descurce în casă şi cum să rămână în siguranță. Au hrănit-o. Au avut grijă de ea. Când a venit să locuiască în casă un străin cu vederea ascuțită, care dorea să alunge umbrele şi să încuie uşile, s-au îngrijorat pentru ea.

Mai mult decât orice însă, o iubeau.

Dar de unde venise ea? Care era povestea ei? Pentru că fantomele nu apar din senin. Apar numai acolo unde ştiu că sunt acasă. Iar mica fantomă se simțea acasă la Angelfield. Acasă, în această familie. Chiar dacă nu avea nume, chiar dacă era un nimeni, grădinarul şi menajera ştiau prea bine cine era. Povestea ei era scrisă în părul arămiu şi în ochii verzi ca smaraldul.

Acesta era cel mai curios lucru în toată povestea. Fantoma semăna izbitor cu gemenele care locuiau în casă. Cum altfel ar fi putut ea trece neobservată atât de mult timp? Trei fete cu părul arămiu care le cădea greu pe spate. Trei fete cu ochi verzi strălucitori. Nu-i aşa că era ciudată asemănarea dintre mica fantomă şi cele două gemene?

„M-am născut”, îmi spusese domnişoara Winter, „într-un plan secund”. Astfel începuse ea povestea în care Isabelle

mergea la un picnic, îl întâlnea pe Roland şi în cele din urmă fugea de-acasă ca să se mărite cu el, scăpând astfel de pasiunea întunecată şi incestuoasă a fratelui ei. Părăsit de sora lui, Charlie a început să-şi facă de cap, dezlănțuindu-şi furia, pasiunea, gelozia asupra altora. Fete de nobili sau de comercianți, de bancheri sau de coşari; pentru el, nu avea importanță cine erau. Cu acordul lor sau nu, le poseda în încercarea lui disperată de a uita.

Isabelle a născut gemenele într-un spital din Londra. Două fete ce nu aveau nimic din soțul mamei lor în trăsături. Păr arămiu – exact ca unchiul lor. Ochi verzi – exact ca unchiul lor.

Iată şi planul secund: în acelaşi timp, într-un hambar sau în dormitorul slab luminat al unei căsuțe, o altă femeie a născut. Cred că nu era fată de nobil. Sau de bancher. Bogații au felul lor de a rezolva problemele. Era probabil o femeie necunoscută, obişnuită şi neajutorată. Copilul ei a fost tot o fată. Păr arămiu. Ochi verzi.

Copilul mâniei. Copilul violului. *Copilul lui Charlie.*

A fost odată ca niciodată o casă ce se numea Angelfield.

Au fost odată ca niciodată gemene.

A fost odată ca niciodată când la Angelfield a venit o verişoară. Sau mai curând o soră vitregă.

Stând în tren, cu jurnalul lui Hester închis în poală, marele val de simpatie pe care începeam să-l simt pentru domnişoara Winter s-a domolit când un alt copil ilegitim mi-a venit în minte. Aurelius. Iar simpatia mea s-a transformat în mânie. De ce a fost el separat de mama lui? De ce a fost abandonat? De ce a fost lăsat să lupte cu viața fără să-şi cunoască propria poveste?

M-am gândit de asemenea la cortul alb şi la resturile de sub el, care ştiam acum că nu sunt ale lui Hester.

Toată povestea se coagula în jurul nopții incendiului. Foc, crimă, copilul abandonat.

Când trenul a ajuns la Harrogate şi am păşit pe peron, am fost uimită să-mi afund picioarele în zăpadă. Deşi mă uitasem pe fereastra trenului timp de o oră, nu văzusem nimic din priveliştea de afară.

Credeam că ştiu totul, când brusc am avut revelația.

Mi se păruse că, dacă ştiam că nu erau două fete la Angelfield, ci trei, găsisem cheia întregii poveşti.

La capătul cugetărilor mele, am înțeles că, până nu aflam ce se întâmplase în noaptea incendiului, nu ştiam nimic.

▫ *Oase* ▫

Era ajunul Crăciunului; era târziu; ningea tare. Primul şi al doilea şofer de taxi au refuzat să mă ducă atât de departe în afara oraşului, într-o asemenea noapte, dar al treilea, cu o expresie nepăsătoare, a fost probabil mişcat de emoția din vocea mea, astfel că doar a ridicat din umeri şi m-a lăsat să intru.

— O să încercăm, m-a avertizat el morocănos.

Am ieşit din oraş şi zăpada continua să cadă, adunându-se încet, fulg cu fulg, pe fiecare centimetru de pământ, deasupra gardurilor vii şi ramurilor. După ce am trecut de ultimul sat, de ultima fermă, ne-am pomenit în mijlocul unui peisaj alb, drumul fiind uneori imposibil de distins de câmpia din jur. Eu m-am ghemuit pe locul meu, aşteptându-mă în fiecare moment ca şoferul să renunțe şi să se întoarcă. Doar indicațiile mele hotărâte l-au convins că ne aflăm de fapt pe un drum. Am ieşit din maşină ca să deschid prima poartă, apoi ne-am găsit în fața celei de-a doua, poarta principală a casei.

— Sper să găsiți uşor drumul la întoarcere, am spus.

— Eu? Mă descurc, a spus, ridicând din nou din umeri.

După cum mă aşteptam, porțile erau încuiate. Nevrând ca şoferul să creadă că eram o hoață, am pretins că îmi caut cheile în geantă în timp ce el întorcea maşina. Numai când a ajuns la o distanță destul de mare am apucat barele porții şi m-am cățărat peste ea.

Uşa de la bucătărie nu era încuiată. Mi-am scos cizmele, mi-am scuturat zăpada de pe haină, după care am atârnat-o în cuier. Am străbătut bucătăria goală şi m-am îndreptat spre camerele Emmelinei, unde ştiam că o voi găsi pe domnişoara Winter. Plină de acuzații, plină de întrebări, de-abia îmi stăpâneam furia; mă scotea din minți povestea lui Aurelius şi a femeii ale cărei oase zăcuseră şaizeci de ani în ruinele arse ale bibliotecii din Angelfield. Deşi eram tulburată de furtuna interioară, apropierea mea a fost silențioasă: covorul înăbuşea furia paşilor mei.

Nu am bătut la uşă, ci am deschis-o şi am pătruns direct înăuntru.

Draperiile erau încă trase. Lângă patul Emmelinei, domnişoara Winter stătea tăcută. Speriată de intrarea mea, m-a privit țintă, cu o strălucire extraordinară în ochi.

— Oase! am strigat eu. Au găsit oase la Angelfield.

Nu mă mai puteam stăpâni, stăteam ca pe jar ca să-i văd reacția. Nu mă interesa dacă erau cuvinte, expresii sau gesturi. Ea va recunoaşte într-un fel şi eu voi şti despre ce e vorba.

Doar că era ceva în cameră care încerca să-mi distragă atenția.

— Oase? a spus domnişoara Winter. Era albă ca varul şi ochii îi înotau în lacrimi, un ocean de lacrimi menit să-mi topească toată furia.

— Oh! a exclamat ea.

Oh. Ce vibrații bogate poate conține o singură silabă! Teamă. Disperare. Tristețe şi resemnare. Uşurare, de un fel întunecat ce nu poate consola. Şi durere, adâncă şi veche.

Apoi această senzație ce nu-mi dădea pace mi-a cuprins întreaga minte, astfel că n-am mai putut să mă gândesc la altceva. Ce era? Ceva diferit de drama mea cu oasele. Ceva ce se întâmplase înaintea intrării mele în cameră. Pentru o clipă am fost tulburată, apoi toate detaliile neînsemnate pe care le observasem fără să vreau s-au adunat laolaltă. Atmosfera din cameră. Draperiile trase. Ochii înotând în lacrimi ai domnişoarei Winter. Faptul că forța ei, care o caracterizase întotdeauna, părea să fi dispărut cu totul.

Atenția mi s-a concentrat pe un singur lucru: unde era răsuflarea liniştită a Emmelinei? Nu se auzea nici un sunet.

— Nu! A murit...

Am căzut în genunchi lângă pat şi am privit-o fără să clipesc.

— Da, a spus domnişoara Winter încet. A murit. Acum câteva clipe.

Am privit la fața imobilă a Emmelinei. Nimic nu se schimbase. Cicatricele ei erau tot cumplit de roşii, buzele aveau aceeaşi tăietură ciudată, ochii erau încă verzi. Am atins mâna mutilată, iar pielea ei era caldă. Chiar murise cu adevărat? Definitiv şi irevocabil? îmi părea imposibil. Nu ne părăsise de tot. Desigur că rămăsese ceva din ea în urmă, ca să ne consoleze. Nu exista nici o vrajă, nici un talisman, nici o incantație care s-o aducă înapoi? Nu puteam să-i spun nimic care să ajungă până la ea?

Căldura mâinii ei m-a convins că mă aude încă. Căldura mâinii ei mi-a adus toate cuvintele în piept, nerăbdătoare să zboare în urechea Emmelinei.

— Găseşte-mi sora, Emmeline! Te rog, găseşte-o! Spune-i că o aştept. Spune-i... Gâtul îmi era prea îngust pentru toate cuvintele şi ele s-au sufocat în timp ce ieşeau din mine. Spune-i că mi-e dor de ea! Spune-i că sunt singură! Cuvintele izbucneau impetuoase, puternice de pe buzele mele. Pline de emoție, pluteau în spațiul dintre noi, urmărind-o pe Emmeline. Spune-i că nu mai pot să aştept! Spune-i să *vină*!

Dar era prea târziu. Cortina căzuse. Invizibilă. Irevocabilă. Implacabilă.

Cuvintele mi se izbeau de aer ca păsările de geam.

— O, biata mea copilă!

Am simțit pe umăr atingerea mâinii domnişoarei Winter şi, în timp ce plângeam deasupra rămăşițelor cuvintelor mele frânte, mâna ei a rămas acolo, apăsând uşor.

În cele din urmă mi-am şters ochii. Nu mai aveam multe cuvinte de spus. Se zbăteau pierdute fără vechile lor tovarăşe.

— A fost geamăna mea, am spus. A fost aici. Priviți.

Mi-am tras puloverul îndesat în fustă şi am dat la iveală talia. Cicatricea mea. Semiluna. Argintie, palidă, de o transparență sidefie. Linia care desparte.

— Aici a fost ea... Eram unite aici... Ne-au despărțit. Iar ea a murit. Nu a putut să trăiască fără mine.

Am simțit atingerea uşoară a degetelor domnişoarei Winter apăsând semiluna de pe pielea mea, apoi compasiunea afectuoasă din ochii ei.

— Adevărul e... (ultimele cuvinte, chiar ultimele, după care nu mai aveam nevoie să spun niciodată nimic). Nu cred că pot trăi fără *ea.*

— Copila mea...

Domnişoara Winter s-a uitat la mine. M-a susținut cu compasiunea pe care o avea în ochi.

Nu mă gândeam la nimic. Mintea îmi era perfect calmă. Dar în adâncime se stârnea furtuna. Am simțit puterea vârtejului. De ani întregi o epavă zăcuse în străfunduri, o navă ruginită, cu încărcătura ei de oase. Acum se mişca. O tulburasem şi creasem un vârtej care ridica nori de nisip de pe fundul mării, cu pietricele învârtindu-se sălbatic în apa întunecată şi tulbure.

În tot acest timp, domnişoara Winter m-a fixat îndelung cu privirea ei verde.

Apoi, încetul cu încetul, nisipul s-a reaşezat, iar apa s-a liniştit. Oasele au căzut din nou în vasul ruginit.

— Odată mi-ați cerut să vă spun povestea mea, am zis.

— Şi mi-ai spus că nu ai o poveste.

— Acum ştiți că am una.

— Nu m-am îndoit niciodată. A schițat un zâmbet trist. Când te-am invitat aici, credeam că-ți ştiu deja povestea, îți citisem eseul despre frații Landier. Era un eseu atât de bun! Ştiai aşa de multe despre gemeni! Vorbeai din experiență, m-am gândit. Cu cât citeam mai mult din eseul tău, cu atât eram mai sigură că ai o geamănă. Astfel că te-am ales să fii biograful meu. Pentru că, dacă după atâția ani de spus poveşti aş fi fost ispitită să te mint, m-ai fi descoperit imediat.

— *Chiar* v-am descoperit.

A dat încet din cap, tristă şi fără să fie surprinsă.

— În legătură cu timpul, de asemenea. Cât de mult ştii?

— Ce mi-ați spus. Doar un plan secund, aşa ați spus. Mi-ați povestit despre Isabelle şi gemenele ei, iar eu n-am dat atenție. Planul secund era Charlie şi aventurile sale. Îmi atrăgeați atenția asupra lui *Jane Eyre.* Cartea despre

străinul din familie. Verişoara fără mamă. Nu ştiu cine a fost mama dumneavoastră. Şi cum aţi ajuns să trăiţi la Angelfield fără ea.

A clătinat din cap tristă.

— Oricine ar fi ştiut răspunsul la aceste întrebări e mort acum, Margaret.

— Nu vă puteţi aminti?

— Sunt om. Ca toţi oamenii, nu-mi amintesc propria naştere. Atunci când devenim conştienţi suntem copilaşi, iar venirea noastră pe lume ni se pare că a avut loc cu o eternitate în urmă, la începutul timpului. Trăim precum spectatorii care întârzie la teatru: trebuie să recuperăm cât ne pricepem de bine, ghicind începutul după cum decurg evenimentele. De câte ori nu m-am întors la graniţa cea mai îndepărtată a amintirilor şi nu am privit în întunericul de dincolo? Dar nu numai amintirile plutesc la frontiera aceea. Sunt tot felul de închipuiri care sălăşluiesc acolo. Coşmarurile unui copil singuratic. Poveşti asimilate de o minte dornică de evadare. Fanteziile unei fetiţe cu multă imaginaţie, dornică să-şi explice singură inexplicabilul. Orice poveste am descoperit la frontiera uitării, nu pretind că este adevărul.

— Toţi oamenii îşi proiectează mitic copilăria.

— Aşa e. Singurul lucru de care sunt sigură este ce mi-a spus John-the-dig.

— Şi ce v-a spus?

— Că am apărut ca o buruiană între două căpşuni.

Mi-a spus povestea.

*

Cineva fura căpşunile. Nu păsările, căci ele ciuguleau şi lăsau fructele ciupite. Şi nici gemenele, fiindcă ele călcau

plantele în picioare şi lăsau urme de paşi pe tot răsadul. Nu, un hoţ cu paşi uşori lua un fruct de ici, un fruct de colo, cu grijă ca să nu strice nimic. Alt grădinar nici n-ar fi băgat de seamă. Într-o zi, John a observat o băltoacă sub robinetul din grădină. Robinetul curgea. L-a închis, strângându-l tare. S-a scărpinat în cap şi şi-a văzut de treabă. Dar a continuat să rămână atent.

A doua zi a văzut o siluetă printre căpşuni. O mică sperietoare, ce aproape îi ajungea până la genunchi, cu o pălărie cu boruri largi care îi acoperea faţa. Ea a fugit când l-a văzut. Dar în ziua următoare era aşa de hotărâtă să obţină fructul, încât el a trebuit să ţipe şi să-şi fluture braţele ca s-o gonească. Mai târziu şi-a dat seama că nu avea ce nume să-i dea. Cine putea să aibă în sat un copil atât de mic şi slab? Cine putea să-şi lase copilul să fure fructe din grădina altor oameni? îi era imposibil să dea un răspuns.

Cineva fusese şi în şopronul cu unelte de grădinărit. Nu el lăsase ziarele acelea vechi în dezordine, nu-i aşa? Iar navetele de lemn fuseseră aşezate în şir; ştia că aşa făcuse.

Pentru prima oară a pus lacătul înainte să intre în casă.

Trecând pe lângă robinetul din grădină, a observat că iar curgea. L-a învârtit ferm pe jumătate, fără să se gândească. Apoi, apăsând cu toată puterea, l-a mai rotit pe sfert. Asta trebuia să ajungă.

Noaptea s-a trezit, stăpânit de o nelinişte ciudată. Unde ai dormi, s-a pomenit întrebându-se, dacă nu poţi intra în şopronul cu unelte ca să-ţi faci pat din ziare într-o navetă de lemn? Şi de unde ai lua apă, dacă robinetul ar fi strâns atât de tare încât să nu-l poţi mişca? Certându-se singur pentru neroziile sale nocturne, a deschis fereastra ca să vadă cât de frig era. Nu mai putea să dea îngheţul. Totuşi, era răcoare

pentru acel anotimp. Şi cât de frig putea să ţi se pară dacă ţi-era şi foame? Şi cât de întuneric, dacă erai copil?

A dat din cap şi a închis fereastra. Nimeni nu ar abandona un copil în grădina de la Angelfield, nu-i aşa? Bineînţeles că nu. Totuşi, înainte de ora cinci s-a trezit şi s-a ridicat din pat. A făcut turul grădinii devreme, cercetând legumele, grădina ornamentală, planificându-şi munca pentru ziua aceea. Toată dimineaţa a stat cu ochii după o pălărie cu boruri largi printre tufişuri. Dar nu a văzut nimic.

— Ce se-ntâmplă cu tine? a întrebat Missus când el s-a aşezat tăcut la masa din bucătărie, ca să bea o ceaşcă de cafea.

— Nimic, a spus el.

Şi-a terminat cafeaua şi s-a întors în grădină. A stat şi a pândit tufişurile de căpşuni cu ochi neliniştiţi.

Nimic.

La prânz a mâncat jumătate de sendviş, a descoperit că nu avea poftă de mâncare şi a lăsat cealaltă jumătate pe un ghiveci de flori, lângă robinetul din grădină. Spunându-şi că e un prost, a pus şi un biscuit lângă el. A dat drumul la robinet. I-a fost destul de greu şi lui. A lăsat apa să curgă cu zgomot într-o stropitoare, a golit-o în răsadul cel mai apropiat şi a umplut-o din nou. Zgomotul apei care cădea răsuna în întreaga grădină. A avut grijă să nu privească în jurul lui.

Apoi s-a dat puţin la o parte, a îngenuncheat pe iarbă, cu spatele la robinet, şi a început să cureţe nişte ghivece vechi. Era o muncă importantă; trebuia neapărat făcută: poţi să împrăştii boli dacă nu cureţi ghivecele cum trebuie înainte de a planta.

În spatele lui s-a auzit scârţâitul robinetului.

Nu s-a întors imediat. A terminat de curățat ghiveciul de care se ocupa.

Apoi a fost foarte iute. S-a ridicat în picioare şi s-a aruncat asupra robinetului, mai rapid decât o vulpe.

Dar nu era nevoie de atâta grabă.

Copilul speriat a încercat să fugă, dar s-a împiedicat. Ridicându-se, a şchiopătat câțiva paşi, apoi s-a împiedicat din nou. John l-a prins, l-a ridicat în brațe – avea greutatea unei pisici, nu mai mult –, l-a întors cu fața la el, iar pălăria i-a căzut de pe cap.

Puştiul era numai piele şi os. Părea mort de foame. Ochii îi erau acoperiți de cruste, părul era negru de murdărie şi mirosea. Obrajii erau două pete roşu aprins. A pus o mână pe fruntea copilului şi a simțit că arde. I-a recunoscut urmele tălpilor din şopronul cu unelte. Nu avea pantofi, picioarele îi erau pline de răni şi umflate, cu puroiul pulsând sub mizerie. Avea un ghimpe sau aşa ceva înfipt adânc în picior. Copilul tremura. Febră, durere, foame, frică. John s-a gândit că, dacă ar fi găsit un animal în starea asta, ar fi luat puşca şi l-ar fi scăpat de chin.

L-a încuiat în şopron şi s-a dus s-o caute pe Missus. Ea a venit. S-a uitat cu atenție înăuntru, a mirosit şi s-a tras înapoi.

— Nu, nu ştiu cine este. Poate-am afla dacă l-am spăla puțin?

— Să-l scufundăm în butoiul cu apă, vrei să spui?

— Butoi cu apă, asta-i! Mă duc să umplu cădița din bucătărie.

Au smuls zdrențele urât mirositoare de pe copil.

— Sunt bune de pus pe foc, a spus Missus şi le-a aruncat în curte. Murdăria îi pătrunsese adânc în piele; copilul era acoperit de cruste. Prima cadă cu apă s-a făcut imediat

neagră. Ca să golească şi să reumple cada, au ridicat copilul, iar acesta a stat tremurând, sprijinindu-se în piciorul bun. Gol şi ud, acoperit de zoaie cenuşiu-maronii, i se vedeau toate coastele şi toate oasele.

Ei s-au uitat la copil; unul la altul; apoi din nou la copil.

— John, eu poate nu mai văd bine, dar, spune-mi, nici tu nu vezi...?

— Nici eu.

— Un puşti, spui tu! E o mică domnişoară.

Au fiert apă în oale, i-au frecat pielea şi părul cu săpun, i-au scos murdăria întărită de sub unghii. Odată ce au văzut-o curată, au fiert un ac, i-au smuls ghimpele din picior – ea a tresărit, dar nu a țipat –, i-au curățat şi i-au pansat rana. I-au uns cu grijă crustele din jurul ochilor cu ulei de ricin. I-au pus loțiune de calamină pe înțepăturile de păduchi, i-au dat cu unguent pe buzele crăpate şi uscate. I-au descâlcit smocurile lungi de păr. I-au pus comprese reci pe frunte şi pe obrajii care ardeau. În cele din urmă, au înfăşurat-o într-un prosop curat şi au aşezat-o la masa din bucătărie, unde Missus i-a dat supă cu lingura în gură, iar John i-a curățat un măr.

Sorbind supa, înşfăcând bucățile de măr, nu putea să mănânce cât de repede ar fi vrut. Missus a tăiat o felie de pâine şi a uns-o cu unt. Copilul a mâncat-o cu lăcomie.

Au privit-o. Ochii curățați de cruste erau două fante de verde ca smaraldul. Părul se uscase şi avea culoarea roşu-auriu. Oasele îi ieşeau ascuțite şi mari prin pielea feței.

— Te gândeşti la ce mă gândesc şi eu? a spus John.

— Da.

— Să-i spunem şi lui?

— Nu.

— Dar aparține acestei familii.

— Da.

Au cugetat câteva clipe.

— Să chemăm un doctor?

Petele roşii din obrajii copilului nu mai erau atât de aprinse. Missus i-a pus mâna pe frunte. Era încă fierbinte, dar nu atât de tare.

— O să vedem cum se simte diseară. Chemăm doctorul mâine-dimineață.

— Dacă e nevoie...

— Da. Dacă e nevoie.

*

— Şi aşa s-a hotărât, a spus domnişoara Winter. Am rămas.

— Cum vă numeați?

— Missus a încercat să-mi spună Mary, dar nu mi se potrivea. John îmi spunea Shadow, pentru că mă țineam după el ca o umbră. M-a învățat să citesc, din cataloagele de semințe din şopron, dar curând am descoperit biblioteca. Emmeline nu mă striga în nici un fel. Nu avea nevoie, pentru că eram mereu acolo. Ai nevoie de nume doar pentru cei care lipsesc.

M-am gândit la tot ce-mi spusese. Copilul-fantomă. Fără mamă. Fără nume. Copilul a cărui existență era un secret. Imposibil să nu simți milă. Şi totuşi...

— Dar Aurelius? Ştiați ce înseamnă să creşti fără mamă! De ce a trebuit abandonat? Oasele pe care le-au găsit la Angelfield... Ştiu că Adeline l-a omorât pe John-the-dig, dar ce s-a întâmplat cu ea după aceea? Spuneți-mi, ce s-a întâmplat în noaptea incendiului?

Stăteam de vorbă pe întuneric şi nu puteam să văd expresia de pe fața domnişoarei Winter, dar părea că tremură în timp ce se uita la silueta de pe pat.

— Acoperă-i chipul, te rog. Îți voi povesti despre copil, îți voi povesti despre foc. Dar mai întâi poți s-o chemi pe Judith? încă nu ştie. Va trebui să-l cheme pe doctorul Clifton. Sunt multe de făcut.

Când a venit, prima grijă a lui Judith a fost să se preocupe de cei care erau în viață. A aruncat o singură privire către fața palidă a domnişoarei Winter şi a insistat s-o aşeze în pat şi să-i dea medicamentele, înainte de orice. Am împins-o împreună cu căruciorul până în camera ei. Judith a ajutat-o să-şi pună cămaşa de noapte. Am încălzit o sticlă cu apă şi am făcut patul.

— Am să-i telefonez acum doctorului Clifton, a spus Judith. Vrei să stai cu domnişoara Winter? Dar după numai câteva clipe, a reapărut în uşa dormitorului şi mi-a făcut semn să vin în salon.

— N-am putut să vorbesc cu el, mi-a şoptit. E din cauza telefonului. Zăpada a întrerupt linia.

Eram complet izolate.

M-am gândit la numărul de telefon de pe bucata de hârtie pe care o aveam în geantă şi m-am simțit uşurată.

Am stabilit că voi sta eu cu domnişoara Winter în prima parte a nopții, aşa că Judith se putea duce în camera Emmelinei, ca să facă ce era necesar. Mă va înlocui mai târziu, când domnişoara Winter trebuia să ia cealaltă doză de medicamente.

Va fi o noapte lungă.

▫ *Bebeluşul* ▫

În patul îngust al domnişoarei Winter, silueta ei putea fi ghicită numai prin ridicarea şi lăsarea înceată a cearşafurilor. Respira greu, ca şi cum se aştepta mereu să fie ultima oară. Lumina lămpii cădea pe trupul ei slab: îi

reliefa obrajii palizi şi îi scotea în evidenţă fruntea arcuită şi albă; îi cufunda ochii într-un iaz adânc de umbre.

Pe spătarul scaunului meu era un şal de mătase auriu. L-am înfăşurat peste abajur ca să mai diminuez din lumină, pentru ca aceasta să nu mai cadă atât de tare pe faţa domnişoarei Winter.

Am stat liniştită, am privit-o, iar când a vorbit, de-abia i-am auzit şoaptele.

— Adevărul? Să vedem...

Cuvintele pluteau, desprinzându-se de pe buzele ei; rămâneau în aer vibrând; îşi găseau apoi drumul şi îşi începeau călătoria.

*

Nu am fost bună cu Ambrose. Aş fi putut să fiu. Într-o altă lume, aş fi putut să fiu. N-ar fi fost atât de greu: era înalt şi puternic, iar părul îi strălucea auriu în soare. Ştiam că mă place şi nu eram indiferentă. Dar mi-am împietrit inima. Eram legată de Emmeline.

— Nu sunt destul de bun pentru tine? m-a întrebat el într-o zi. Mi-a spus-o direct în faţă.

M-am făcut că nu aud, dar el a insistat.

— Dacă nu sunt destul de bun, spune-mi deschis!

— Nu ştii să citeşti, am spus, şi nu ştii să scrii!

El a zâmbit. A luat creionul meu de pe pervazul ferestrei din bucătărie şi a început să scrijelească litere pe o bucată de hârtie. Scria încet. Literele erau inegale. Dar era destul de clar. *Ambrose.* Şi-a scris numele şi, după ce a terminat, a luat hârtia şi mi-a arătat-o.

I-am smuls-o din mână, am mototolit-o şi am aruncat-o pe podea.

N-a mai venit în bucătărie în pauza de ceai. Îmi beam ceaiul în scaunul lui Missus, tânjind după o țigară, în timp ce trăgeam cu urechea la târşâitul paşilor lui sau zgomotul sapei. Când aducea de-ale gurii, îmi dădea tolba fără un cuvânt, fără să mă privească, având chipul împietrit. Renunțase. Mai târziu, când am curățat bucătăria, am dat peste bucata de hârtie cu numele lui. Mi-a fost ruşine de mine şi am pus hârtia în tolba de vânătoare ce atârna în spatele uşii de la bucătărie, ca să n-o mai văd.

Când mi-am dat seama că Emmeline e gravidă? La câteva luni după ce băiatul nu a mai venit la ceai. Am ştiut dinainte ca ea să ştie; nu prea băga în seamă schimbările din corpul ei şi nu-şi dădea seama de consecințe. Am întrebat-o despre Ambrose. A fost greu s-o fac să înțeleagă rostul întrebărilor mele şi nu pricepea de ce sunt supărată.

— Era atât de trist... îmi spunea. Nu ai fost bună cu el.

Vorbea foarte blând, plină de milă pentru băiat, îndulcindu-şi reproşul față de mine.

Îmi venea s-o zgâlțâi.

— Îți dai seama că acum o să ai un copil, nu-i aşa?

O uimire blândă i s-a citit pe față, apoi s-a liniştit din nou. Se părea că nimic nu putea să-i tulbure seninătatea.

L-am concediat pe Ambrose. I-am dat salariul până la sfârşitul săptămânii şi i-am dat drumul să plece. Nu l-am privit cât timp i-am vorbit. Nu i-am dat nici o explicație. Nu a pus nici el întrebări.

— Poți să pleci imediat, i-am spus, dar el nu a procedat aşa. A terminat de plantat răsadul pe care îl începuse, a curățat uneltele cu grijă, cum îl învățase John, şi le-a pus la loc în şopronul din grădină, lăsând totul curat şi îngrijit. Apoi a bătut la uşa bucătăriei.

— Cum o să faci rost de carne? Ştii cel puțin cum să omori un pui?

Am clătinat din cap.

— Vino aici.

A arătat spre cotețul găinilor, iar eu l-am urmat.

— Nu trebuie să pierzi timpul, m-a învățat el. Aplici metoda cea mai bună: rapid şi curat. Fără să te gândeşti de două ori.

A înşfăcat una dintre păsările cu pene arămii care ciuguleau la picioarele lui şi i-a ținut corpul ferm. A mimat că i-ar fi rupt gâtul.

— Vezi?

Am dat din cap.

— Hai, atunci!

A dat drumul păsării şi ea a zburătăcit până jos, unde spatele ei rotund s-a amestecat curând printre cele ale vecinelor sale.

— Acum?

— Păi, altfel, ce vrei să mănânci diseară?

Soarele aurea penele găinilor în timp ce ciuguleau semințe. Am încercat să prind o pasăre, dar mi-a scăpat. A doua mi-a alunecat printre degete în acelaşi fel. Reuşind cu stângăcie să prind o a treia, am ținut-o strâns. A câråit şi a încercat să dea din aripi în chinul ei îngrozitor de a scăpa şi m-am întrebat cum reuşise băiatul s-o țină atât de uşor. În timp ce mă chinuiam s-o țin nemişcată sub braț şi să-i prind gâtul cu mâinile, am simțit privirea critică a băiatului.

— Repede şi curat, mi-a amintit el.

Se îndoia de mine, o simțeam în vocea lui.

Aveam să omor pasărea. Mă hotărâsem s-o omor. Astfel că, apucându-i gâtul, am strâns. Dar mâinile nu mă ascultau

decât pe jumătate. Un cârâit înăbuşit i-a ţâşnit din gât şi pentru o clipă am ezitat. Dând puternic din aripi şi din picioare, pasărea mi-a alunecat de sub braţ. A alunecat numai pentru că eram paralizată de panică, dar o ţineam încă de gât. Dând din aripi, cu ghearele agitându-se sălbatic în aer, aproape că mi-a scăpat.

Iute şi hotărât, băiatul mi-a luat pasărea din mâini şi i-a sucit gâtul dintr-o singură mişcare.

Mi-a întins corpul; m-am silit să-l iau. Cald, greu, inert.

Părul îi strălucea în soare în timp ce se uita la mine. Privirea lui era mai grea decât ghearele, mai grea decât aripile ce se zbăteau. Mai grea decât corpul inert din mâna mea.

Fără să scoată un cuvânt, mi-a întors spatele şi a plecat.

Şi de ce-aş fi dat doi bani pe plecarea lui? Inima mea nu era liberă, aparţinea altcuiva şi aşa fusese întotdeauna.

O iubeam pe Emmeline.

Cred că şi Emmeline mă iubea... Doar că o iubea pe Adeline mai mult.

Este dureros să iubeşti un geamăn. Când Adeline era acolo, inima Emmelinei era plină de bucurie. Nu avea nevoie de mine. Eram lăsată deoparte, o străină, o persoană neînsemnată, un simplu observator al gemenelor şi al îngemănării lor.

Numai când Adeline pleca să hoinărească exista loc în inima Emmelinei şi pentru altcineva. Atunci tristeţea ei era bucuria mea. Încetul cu încetul, îi alinam singurătatea, dându-i cadou fire de argint şi fleacuri strălucitoare, până când aproape uita că fusese părăsită şi accepta prietenia şi tovărăşia pe care eu i le ofeream. Stând lângă foc, jucam cărţi, cântam, vorbeam. Eram fericite împreună.

Până când se întorcea Adeline. Furioasă din cauza frigului şi a foamei, năvălea în casă, iar din clipa când ea era acolo,

complicitatea noastră dispărea. Eu eram o străină în lumea lor.

Nu era drept. Chiar dacă Adeline o bătea şi o trăgea de păr, Emmeline o iubea. Chiar dacă Adeline o părăsea, Emmeline o iubea. Orice făcea Adeline, situaţia nu se schimba, căci dragostea Emmelinei era absolută. Iar eu? Părul meu era arămiu ca al Adelinei. Ochii mei erau verzi ca ai Adelinei. În lipsa Adelinei, puteam să păcălesc pe oricine, dar niciodată n-am putut s-o păcălesc pe Emmeline. Inima ei ştia adevărul.

Emmeline a născut în ianuarie.

Nimeni n-a ştiut nimic. Cu cât corpul i se îngroşa, cu atât devenea mai leneşă; nu era nici o problemă pentru ea să rămână pe lângă casă. Era mulţumită să stea înăuntru, căscând în bibliotecă, în bucătărie, în propriul dormitor. Absenţa ei nu era remarcată. Şi cum ar fi putut fi? Singurul care ne vizita era domnul Lomax, iar el venea în zile fixe, la ore fixe. Era o nimica toată s-o ascund atunci când el bătea la uşă.

Legăturile noastre cu alţi oameni erau puţine. Ne descurcam singure cu legumele şi cu carnea – nu am învăţat niciodată să-mi placă să omor pui, dar am învăţat cum s-o fac. Cât despre alte provizii, mă duceam eu însămi la fermă să iau brânză şi lapte şi când, o dată pe săptămână, magazinul trimitea un băiat pe bicicletă cu alte lucruri de care aveam nevoie, îl întâmpinam pe alee şi căram eu însămi coşul în casă. M-am gândit că ar fi o precauţie necesară ca şi o altă geamănă să fie văzută de cineva din când în când. Odată, când Adeline părea destul de calmă, i-am dat moneda şi am trimis-o să-l întâmpine pe băiatul cu bicicleta. „Azi a fost cealaltă”, mi l-am imaginat spunând, după ce se înapoiase la magazin. „Aia ciudată.” Şi m-am întrebat ce-ar fi înţeles doctorul din asta, dacă povestea băiatului îi ajungea la

urechi. Dar curând mi-a fost imposibil s-o mai folosesc astfel pe Adeline. Sarcina Emmelinei o afecta pe geamăna ei în chip straniu: pentru prima oară, căpătase poftă de mâncare. După ce fusese numai piele şi os, dobândise forme pline şi îi crescuseră sânii. Erau momente când – în semiîntuneric şi din anumite unghiuri – nu puteam să le deosebesc. Aşa că, din când în când, miercurea dimineaţa, mă transformam în Adeline. Îmi încâlceam părul, îmi murdăream unghiile, luam o mină rigidă şi agitată şi mă duceam pe alee să-l întâlnesc pe băiatul cu bicicleta. Văzând viteza cu care mergeam pe când coboram aleea cu pietriş ca să-l întâlnesc, ştia că era *cealaltă.* Privindu-mă bănuitor, îmi înmâna coşul, îşi lua plata şi era bucuros să plece. Săptămâna următoare, întâlnindu-se cu mine nedeghizată, zâmbetul său avea o notă de uşurare.

Nu a fost greu să ascund sarcina Emmelinei. Dar eram speriată, în acele luni de aşteptare, în legătură cu naşterea propriu-zisă. Ştiam care puteau fi pericolele travaliului. Mama Isabellei nu supravieţuise celei de-a doua naşteri şi uitam de acest gând doar câteva ore pe zi. Ideea că Emmeline va suferi, că viaţa ei va fi pusă în pericol – era de neimaginat. Pe de altă parte, doctorul nu ne fusese prieten şi nu voiam ca el să vină acasă. O văzuse pe Isabelle şi o luase de acolo. Asta nu trebuia să se întâmple cu Emmeline. Le despărţise pe Emmeline şi pe Adeline. Asta nu trebuia să se întâmple cu Emmeline şi cu *mine.* Mai mult, cum putea el să vină la Angelfield şi să nu apară complicaţii? Şi chiar dacă fusese convins – deşi nu înţelegea – că fata din ceaţă spărsese carapacea, Adeline cea mută şi inertă care odată petrecuse trei luni cu el, dacă şi-ar fi dat seama că erau *trei* fete la conacul Angelfield, ar fi înţeles imediat adevărul. Pentru o singură vizită, pentru naşterea propriu-zisă, aş fi putut s-o încui pe Adeline în vechea cameră a copiilor şi am fi putut scăpa. Dar odată ce se afla că era un bebeluş în

casă, vizitele nu s-ar mai fi terminat. Ar fi fost imposibil să mai păstrăm secretul.

Îmi dădeam perfect seama de delicatețea situației mele. *Eh* ştiam că aparțin acestui loc. Nu aveam nici o altă casă decât Angelfield, nici o altă dragoste decât Emmeline, nici o altă viață decât cea de aici, totuşi nu-mi făceam iluzii în legătură cu felul în care situația mea ar fi apărut altora. Ce prieteni aveam eu? Nu mă aşteptam ca doctorul să-mi ia apărarea, iar domnul Lomax, deşi era drăguț cu mine acum, odată ce-ar fi aflat că mă dădusem drept Adeline, atitudinea lui s-ar fi schimbat inevitabil. Afecțiunea Emmelinei pentru mine şi a mea pentru ea nu ar fi contat deloc.

Emmeline însăşi, neştiutoare şi senină, a lăsat ca zilele izolării ei să treacă netulburate. Eu mi-am petrecut timpul în agonia nehotărârii. Cum s-o țin pe Emmeline în siguranță? Cum să fiu eu în siguranță? În fiecare zi amânam decizia pentru următoarea. În primele luni am fost convinsă că soluția va veni de la sine, cu timpul. Nu rezolvasem eu totul, în ciuda greutăților? Atunci şi această situație se va aranja. Dar, pe când se apropia sorocul, problema a devenit mai spinoasă şi eu tot nu mă hotărâsem. O clipă am ezitat între a-mi lua haina ca să mă duc la casa doctorului, atunci, pe loc, şi să-i spun totul şi ideea contrară: că dacă făceam asta, mă dădeam de gol şi aveam să fiu alungată. Mâine, îmi spuneam, în timp ce puneam haina la loc în cuier. Mă voi gândi la ceva mâine.

Şi-apoi a fost prea târziu pentru mâine.

M-a trezit un țipăt. *Emmeline*!

Dar nu era Emmeline. Emmeline sufla şi gâfâia ca un animal, mârâia şi transpira; ochii îi ieşiseră din cap şi se strâmba cumplit; dar nu țipa. Suporta durerea şi se întărea pe dinăuntru. Țipătul care mă trezise şi strigătele care continuau să răsune în toată casa nu erau ale ei, ci ale

Adelinei, şi nu au încetat până dimineața, când s-a născut bebeluşul Emmelinei, un băiat.

Era şapte ianuarie.

Emmeline dormea; zâmbea în somn.

Am îmbăiat copilul. A deschis ochii şi a gângurit, uimit de atingerea apei calde.

A răsărit soarele.

Venise şi trecuse timpul de luat hotărâri, nici o decizie nu fusese luată, şi totuşi iată-ne trecute de dezastru şi în siguranță.

Viața mea putea continua.

▫ *Incendiul* ▫

Domnişoara Winter a părut să presimtă sosirea lui Judith, căci atunci când menajera a deschis uşa ne-a găsit în linişte, îmi adusese cacao pe o tavă şi s-a oferit de asemenea să mă înlocuiască dacă voiam să dorm. Am clătinat din cap.

— Sunt bine, mulțumesc.

Şi domnişoara Winter a refuzat când Judith i-a reamintit că putea să ia mai multe tablete albe dacă avea nevoie.

După ce Judith a plecat, domnişoara Winter a închis din nou ochii.

— Ce face lupul? am întrebat.

— Stă liniştit în colțul lui, a spus ea. De ce n-ar fi liniştit? E sigur de victorie. Aşa că e mulțumit să petreacă timpul cum doreşte. Ştie că n-am să mă opun. Am căzut de acord, cu nişte condiții.

— Ce condiții?

— Mă va lăsa să-mi termin povestea, iar apoi eu am să-l las pe el să mă termine.

Mi-a spus povestea incendiului în timp ce lupul număra cuvintele.

*

Nu mă gândisem prea mult la bebeluş înainte de naştere. Mă gândisem, desigur, la aspectele practice ale ascunderii copilului în casă şi aveam un oarecare plan de viitor. Dacă am fi putut să-l ţinem secret câtva timp, intenţia mea era să fac cunoscută existenţa lui mai târziu. Chiar dacă neîndoielnic va stârni bârfe, el ar putea fi prezentat drept copilul orfan al unei rude îndepărtate, iar dacă oamenii s-ar fi întrebat despre originile sale, nimeni nu i-ar fi împiedicat; nimic din ce puteau ei să facă nu ne-ar fi obligat să spunem adevărul. În timp ce făceam aceste planuri, consideram copilul ca o problemă ce trebuia rezolvată. Nu luasem în considerare că era sânge din sângele meu. Nu mă aşteptasem să-l iubesc.

Era copilul Emmelinei, iar asta era de ajuns. Era copilul lui Ambrose. Asta era un detaliu la care nu mă gândeam. Dar era, de asemenea, al meu. Mă minunam de pielea lui sidefie, de colţurile roz ale buzelor, de mişcările ezitante ale mânuţelor. Dorinţa mea sălbatică de a-l ocroti mă copleşea; doream să-l ocrotesc de dragul Emmelinei, s-o ocrotesc pe ea de dragul lui, să-i ocrotesc pe amândoi de dragul meu. Văzându-i pe Emmeline şi pe micuţ împreună, nu puteam să-mi iau ochii de la ei. Erau frumoşi. Singura mea dorinţă era ca ei să fie în siguranţă. Şi am aflat curând că aveau nevoie de un paznic pentru asta.

Adeline era geloasă pe copil. Mai geloasă decât fusese pe Hester, mai geloasă decât pe mine. Era de aşteptat. Emmeline ţinuse la Hester, mă iubea pe mine, dar niciunul dintre aceste sentimente nu atinsese suprema afecţiune

pentru Adeline. Dar copilul – ei bine, copilul era altceva. Copilul schimbase totul.

Ura extremă a Adelinei n-ar fi trebuit să mă surprindă. Ştiam cât de aprigă putea fi mânia ei, cunoşteam limitele violenței de care era în stare. Totuşi, în ziua când am înțeles la ce extreme putea ajunge, nu mi-a venit să cred. Trecând pe lângă dormitorul Emmelinei, am deschis încet uşa să văd dacă încă mai dormea. Am găsit-o pe Adeline în cameră, aplecându-se deasupra leagănului de lângă pat, şi ceva din poziția ei m-a alarmat. Auzindu-mi paşii, a tresărit, apoi s-a întors şi s-a năpustit afară din cameră. În mâini strângea o pernă mică.

M-am repezit îngrozită la pătuț. Bebeluşul dormea adânc, cu mâna lângă ureche, respirând încet şi delicat.

Era în siguranță!

Până data viitoare.

Am început s-o spionez pe Adeline. Vechile zile când bântuiam prin casă mi-au fost de folos. O urmăream pe după tise şi draperii. Făcea totul la întâmplare; afară sau înăuntru, fără să ştie de oră sau de vreme, ea era ocupată cu acțiuni repetate şi fără sens. Asculta de impulsuri pe care nu le puteam înțelege. Dar, încetul cu încetul, o activitate anume mi-a atras atenția. O dată, de două ori, de trei ori pe zi, se ducea la şopronul pentru trăsuri şi pleca de-acolo cărând de fiecare dată câte-un bidon de combustibil. Îl ducea în salon, în bibliotecă sau în grădină. Apoi părea că-şi pierde interesul. Ştia ce făcea, dar numai pe jumătate şi foarte vag. Când nu se uita, luam bidoanele de-acolo. Ce credea despre cele care dispăreau? Se gândea probabil că aveau o viață a lor, că se puteau deplasa după cum doreau. Sau poate că lua amintirile mutării lor ca pe nişte vise sau planuri deja făcute. Oricare-ar fi fost motivul, nu i se părea ciudat că nu mai erau acolo unde le lăsase. Totuşi, în ciuda

dispariției bidoanelor, ea continua să le aducă din şopronul cu trăsuri şi să le ascundă în diferite locuri din casă.

Ajunsesem să-mi petrec jumătate de zi ducând bidoanele înapoi în şopron. Dar într-o zi, nevrând să-i las pe Emmeline şi pe copil adormiți şi vulnerabili, am pus unul în bibliotecă. Ascuns în spatele cărților, pe un raft de sus. Şi mi-am dat seama că acesta era poate un loc mai bun. Pentru că, ducându-le mereu înapoi în şopronul cu trăsuri, tot ceea ce făceam era să mă asigur că situația se va repeta la nesfârşit. Un carusel infinit. Scoțându-le complet din circuit, puteam să pun capăt situației.

Urmărirea asta mă obosea, dar *ea*! Ea nu obosea niciodată. Un pui de somn îi ajungea multă vreme. Putea să se scoale la orice oră din noapte. Mie însă mi se făcea somn. Odată, seara devreme, Emmeline s-a dus la culcare. Băiatul era în leagăn în camera ei. Avusese colici, nu dormise şi plânsese toată ziua, dar acum, simțindu-se mai bine, dormea dus.

Am tras draperiile.

Era timpul să văd ce face Adeline. Obosisem să fiu mereu în gardă. Privindu-i pe Emmeline şi pe copil în timp ce dormeau, urmărind-o pe Adeline când ei erau treji, nu mai dormeam aproape deloc. Ce pace era în cameră! Respirația Emmelinei mă liniştea, mă relaxa. Lângă ea, suflul uşor al respirației bebeluşului. Îmi amintesc cum îi ascultam, cum percepeam armonia dintre ei, gândindu-mă cât de liniştit era totul, gândindu-mă la un mod de a descrie această stare – aşa mă amuzam eu, punând în cuvinte ceea ce auzeam şi vedeam –, şi m-am gândit că ar trebui să descriu cum respirația lor mă pătrundea, îmi îngloba propria respirație, ca şi cum eram toți parte din acelaşi organism, eu cu Emmeline şi cu copilul, toți trei respirând la unison. Ideea m-a învăluit şi am simțit cum încet mă cufund şi eu în somn.

Ceva m-a trezit. Înainte să deschid ochii, am fost atentă ca o pisică. Nu m-am mişcat, am continuat să respir regulat şi am privit-o pe Adeline pe sub gene.

S-a aplecat deasupra leagănului, a ridicat copilul şi a ieşit din cameră. Aş fi putut să strig ca s-o opresc. Dar n-am făcut-o. Dacă aş fi strigat, ar fi renunțat la planul ei şi i-ar fi pus capăt pentru totdeauna. Copilul s-a mişcat în brațele ei. Începea să se trezească. Nu-i plăcea să fie în brațele altcuiva decât în ale Emmelinei şi un copil nu poate fi păcălit de un geamăn.

Am urmat-o pe scări până jos în bibliotecă şi am privit pe după uşa lăsată întredeschisă. Copilul era pe un pupitru, lângă un teanc de cărți care nu erau niciodată puse la loc pe rafturi, pentru că le reciteam foarte des. Lângă dreptunghiurile lor perfecte, am văzut mişcându-se pliurile păturii copilului. I-am auzit scâncetele înfundate. Era treaz.

Adeline îngenunchease lângă şemineu. Lua cărbuni din coş, lemne de la locul lor de lângă vatră şi le punea la întâmplare pe foc. Nu ştia să facă un foc cum trebuie. Eu învățasem de la Missus cum să pun hârtia, cum s-o aprind, cum să aşez cărbunii şi lemnele; focurile Adelinei erau sălbatice, făcute la întâmplare şi nu ardeau deloc.

Încetul cu încetul, mi-am dat seama ce punea la cale.

Nu va reuşi, nu-i aşa? Erau numai câteva scântei în cenuşă, insuficiente pentru a aprinde cărbuni sau lemne, şi nu lăsam niciodată surcele sau chibrituri la-ndemâna ei. Ea făcea focuri sălbatice; nu se aprindeau, ştiam că nu e posibil. Dar nu puteam să mă liniştesc. Dorința ei de a vedea flăcările era de ajuns pentru a le aprinde. Tot ce avea de făcut era să caute ceva bun de scăpărat. Magia incendiară pe care o emana era atât de puternică, încât putea să dea foc şi apei dacă voia foarte tare.

Îngrozită, am văzut-o punând copilul pe cărbuni, încă înfăşurat în pătura lui.

Apoi s-a uitat prin cameră. Ce căuta oare?

Când s-a îndreptat spre uşă şi a deschis-o de tot, am sărit înapoi în umbră. Dar nu aflase că o spionam. Căuta altceva. A dat colțul pe coridor şi a dispărut.

Am alergat la şemineu şi am luat copilul de pe rug. Am înfăşurat iute în pătura lui o pernă mâncată de molii de pe şezlong şi am pus-o pe cărbuni în locul lui. Dar n-am mai avut timp să fug. Am auzit paşi pe dalele de piatră, zgomotul unui bidon de combustibil târât pe podea, iar uşa s-a deschis exact atunci când m-am ascuns într-una dintre aripile bibliotecii.

Taci, m-am rugat în gând, *să nu plângi acum*, şi am ținut bebeluşul lipit de corpul meu ca să nu simtă lipsa păturii.

Întoarsă lângă şemineu, cu capul lăsat pe un umăr, Adeline supraveghea focul. Ce nu era bine? Observase schimbarea? Nu părea. A privit împrejur prin cameră. Ce căuta?

Copilul a început să se agite, a smucit din mâini şi a dat din picioare, şi-a încordat coloana vertebrală, aşa cum se întâmplă deseori înaintea unui plânset. L-am aşezat mai bine, cu capul strâns lipit de umărul meu; îi simțeam respirația pe gât. *Nu plânge. Te rog, nu plânge.*

S-a liniştit din nou. Apoi eu am privit.

Cărțile mele. Pe pupitru. Cele pe lângă care nu puteam trece fără să le deschid la întâmplare, pentru plăcerea câtorva cuvinte, pentru un salut grăbit. Ce ciudat era să le vezi în mâinile ei! Cărțile şi Adeline? Ceva nu era în ordine. Chiar şi când a smuls prima copertă, m-am gândit preț de-o clipă lungă şi stranie că urma să *citească.*

Rupea paginile cu nemiluita. Le împrăştia pe tot pupitrul; unele au alunecat pe podea. Când a terminat de smuls, a

făcut grămezi din ele şi le-a transformat în ghemotoace. Iute! Era ca un vârtej! Micile mele volume îngrijite devenite brusc un morman de hârtie. Nu poţi crede că o carte are atâta hârtie în ea! îmi venea să strig, dar cum? Toate cuvintele, frumoasele cuvinte erau sfâşiate şi mototolite, iar eu stăteam în umbră mută ca un peşte.

A luat un braţ întreg de pagini şi le-a dat drumul deasupra păturii albe din vatră. De trei ori am privit-o mergând de la pupitru la şemineu, cu braţele pline de pagini, până când vatra s-a umplut până sus de rămăşiţele cărţilor masacrate. *Jane Eyre, La răscruce de vânturi, Femeia în alb...* Ghemotoace de hârtie căzdeau de pe vârful rugului, altele se rostogoleau pe covor, alăturându-se celor pe care ea le scăpase pe drum.

Unul s-a oprit la picioarele mele şi m-am aplecat în tăcere să-l ridic.

Oh! Senzaţia îngrozitoare de hârtie mototolită; cuvintele care o luaseră razna, zburând în toate direcţiile, fără viaţă. Mi s-a rupt inima.

Furia mi-a cuprins sufletul; m-a purtat ca pe un buştean pe apă, incapabilă să văd sau să respir. Furia vuia ca un ocean în capul meu. Aş fi putut să ţip, să sar ca o nebună din ascunzişul meu şi s-o lovesc, dar aveam comoara Emmelinei în braţe, aşa că am stat şi am privit, tremurând, plângând în tăcere, în timp ce sora ei distrugea comoara mea.

În cele din urmă a fost mulţumită de rugul ei. Totuşi, din orice parte l-ai fi privit, muşuroiul din vatră era total nepotrivit. Era răsturnat, cum ar fi spus Missus; nu se va aprinde niciodată – hârtia trebuia pusă la fund. Însă chiar dacă l-ar fi făcut corect, tot n-ar fi mers. Nu putea să-l aprindă: nu avea chibrituri. Chiar dacă ar fi putut face rost de chibrituri, tot nu şi-ar fi atins scopul, fiindcă băiatul, victima ei, era în braţele mele. Cea mai mare nebunie era

însă următoarea: să presupunem că n-aş fi salvat copilul şi că ar fi ars de viu. Cum putea să-şi imagineze că, arzând copilul surorii ei, ar fi putut s-o readucă pe Emmeline alături de ea? Era focul unei nebune.

Copilul s-a agitat în braţele mele şi a deschis gura, gata să plângă. Ce era de făcut?

Trebuia să-l duc la loc sigur şi apoi să mă ocup de Adeline. Mintea îmi lucra cu repeziciune, trecând în revistă plan după plan. Emmeline n-o va mai iubi deloc pe sora ei după ce îşi va da seama ce încercase să facă. Vom fi numai noi două. Vom spune poliţiei că Adeline l-a omorât pe John-the-dig şi o vor închide. Nu! îi vom spune noi Adelinei că, dacă nu pleacă de la Angelfield, vom anunţa poliţia... Nu! Apoi brusc mi-a venit ideea. *Noi* vom pleca de la Angelfield. Da! Emmeline şi cu mine vom pleca, luând cu noi copilul, şi vom începe o viaţă nouă fără Adeline, fără Angelfield, dar împreună.

Totul părea atât de simplu, că mă miram de ce nu mă gândisem la asta înainte.

Cu perspectiva unui viitor atât de luminos, încât părea mai real decât prezentul, am pus şi pagina din *Jane Eyre* în tolbă, ca să fie în siguranţă, şi lingura care era pe masa din bucătărie. Vom avea nevoie de ele pe drumul spre noua noastră viaţă.

Dar încotro să mă îndrept? Undeva nu departe de casă, unde nimic nu-l va răni, unde îi va fi destul de cald în cele câteva ore necesare ca eu să mă întorc la conac, s-o iau pe Emmeline şi s-o conving să mă urmeze...

Nu în şopronul cu trăsuri. Adeline se duce uneori acolo. Biserica. Este un loc unde nu se duce niciodată.

Alerg în josul aleii, ies pe poartă şi apoi intru în biserică, în rândurile din faţă sunt mici perne pentru îngenuncheat. Le

aranjez în forma unui pat şi aşez copilul învelit în scutecele sale.

Acum, înapoi acasă.

Aproape am ajuns, când viitorul mi se prăbuşeşte în faţă. Bucăţi de sticlă zboară prin aer, ferestrele explodează una după alta şi o lumină sinistră şi puternică se târăşte prin bibliotecă. Cercevelele goale îmi dezvăluie cum râuri de flăcări curg prin cameră, bidoanele de combustibil explodând din cauza căldurii. Şi *două* siluete.

Emmeline!

Alerg. Mirosul de fum îmi umple nările chiar din holul de la intrare, deşi podeaua de piatră şi zidurile sunt reci şi focul n-a ajuns acolo. Dar mă opresc în uşa bibliotecii. Flăcările aleargă una după alta pe draperii; rafturile ard; vatra însăşi este un iad. În mijlocul camerei, gemenele. O clipă, cu toată căldura şi zgomotul focului, încremenesc. De uimire. Căci Emmeline, supusa şi docila Emmeline, întoarce lovitură după lovitură, ghiont după ghiont, muşcătură după muşcătură. Nu ripostase înainte în faţa surorii ei, dar acum o făcea. Pentru copilul ei.

În jurul lor, deasupra capetelor, cascade de lumină cad una după alta, pe când bidoanele de combustibil explodează, iar focul inundă camera.

Deschid gura s-o strig pe Emmeline, să-i spun că băiatul e în siguranţă, dar tot ce respir este fum şi mă sufoc.

Sar peste foc, păşesc în jurul lui, evit bârnele care cad peste mine, îndepărtez scânteile cu mâinile, stâng focul care îmi aprinde hainele. Când ajung lângă surori, nu le văd, căci bâjbâi prin fum. Atingerea mea le sperie şi brusc se despart. Este o clipă când o văd pe Emmeline, o văd limpede şi ea mă vede pe mine. O înşfac de mână şi o trag printre flăcări, prin foc şi ajungem la uşă. Dar când ea îşi dă seama ce fac – că o

duc departe de acolo, într-un loc unde să fie în siguranță, se opreşte.

O trag şi mai tare.

— Copilul e în siguranță!

Cuvintele sună răguşit, dar sunt destul de clare.

De ce nu înțelege?

Încerc din nou.

— Copilul! L-am salvat!

Oare m-a auzit? în mod inexplicabil, se opune când o trag, iar mâna ei alunecă din mâna mea. Unde este? Nu văd decât fum negru.

Mă împiedic printre flăcări, mă lovesc de ea, o înşfac şi o trag.

Totuşi, nu vrea să vină cu mine, se întoarce încă o dată în cameră.

De ce?

Este legată de sora ei.

Este legată de ea.

Orbită şi cu plămânii arzând, o urmez în fum.

Voi rupe legătura.

Cu ochii închişi, mă reped în bibliotecă. O caut întinzându-mi brațele, pipăind. Când mâinile mele o ating prin fum, nu-i mai dau drumul. Nu *vreau* ca ea să moară. O *voi* salva. Chiar dacă se opune, o târăsc spre uşă şi dincolo de ea.

Uşa e făcută din stejar. E grea. Nu arde uşor. O închid în spatele nostru şi tavanul cade.

Ea păşeşte înapoi, gata să deschidă uşa din nou. Ceva mai puternic decât focul o împinge în acea cameră. Cheia care stă în încuietoarea nefolosită de pe timpul lui Hester e fierbinte. Îmi arde palma în timp ce o întorc. Nimic nu mă

doare în această noapte, dar cheia mi se imprimă în palmă şi simt mirosul cărnii în timp ce se pârleşte. Emmeline pune mâna ca să apuce cheia şi să deschidă uşa din nou. Metalul o arde şi, pe când resimte şocul, îi trag mâna la o parte.

Un țipăt îngrozitor îmi răsună în urechi. Este oare omenesc? Sau este vocea focului însuşi? Nu ştiu dacă vine dinăuntrul camerei sau din afară, de unde sunt eu. De la un sunet gutural, dobândeşte putere în timp ce se înalță, atinge un vârf ascuțit de intensitate şi, când cred că nu mai are suflu, continuă, ireal de încet, ireal de lung, un sunet nesfârşit care umple întreaga lume, o copleşeşte şi o înghite.

Şi apoi sunetul dispare şi se aude numai vuietul focului.

Afară. Ploaie. Iarba e udă. Ne prăbuşim la pământ; ne rostogolim pe iarba udă ca să ne umezim părul şi hainele arse, să simțim ploaia rece pe pielea noastră pârjolită. Rămânem întinse pe spate, lipite de pământ. Deschid gura şi beau ploaia. Îmi cade pe față, îmi răcoreşte ochii şi văd din nou. Niciodată n-a mai fost un cer ca acela, de un violet profund, cu nori negri ca antracitul zburând repede, ploaia căzând ca nişte săgeți argintii şi, din când în când, câte o flacără portocalie zărindu-se dinspre casă, care acum e un fluviu de foc. Un fulger despică cerul în două, apoi altele şi altele.

Copilul. Trebuie să-i spun Emmelinei despre copil. Va fi fericită că l-am salvat. Asta va îndrepta totul.

Mă întorc spre ea şi deschid gura să-i vorbesc. Fața ei – Biata şi frumoasa ei față este neagră şi roşie, plină de fum, sânge şi foc.

Ochii ei, privirea ei verde, rătăcită, incapabilă să vadă sau să înțeleagă.

Mă uit la chipul ei şi nu pot să-mi regăsesc iubita.

— Emmeline? şoptesc eu. Emmeline?

Nu-mi răspunde.

Inima mi se îneacă în piept. Ce-am făcut? Am...? E posibil ca...?

Nu pot suporta să ştiu.

Nu pot suporta să nu ştiu.

— Adeline?

Vocea mi se gâtuie.

Dar ea – această ființă, acest cineva, aceasta sau cealaltă, aceasta care este sau nu este, această iubită, acest monstru, această necunoscută – nu-mi răspunde.

Vin oameni. Apropiindu-se pe alee, voci strigând alarmate în noapte.

Mă ridic pe jumătate şi alerg. Mă ascund. Fără să fiu văzută. Ei ajung la fata din iarbă şi, când sunt sigură că au găsit-o, îi las să vadă de ea. În biserică pun tolba pe umăr, strâng copilul în scutecele sale şi plec.

Pădurea e tăcută. Ploaia încetinită de coroanele copacilor cade încet pe lăstăriş. Copilul gângureşte, apoi adoarme. Picioarele mă poartă spre o casă mică de la marginea cealaltă a pădurii. Ştiu casa. Am văzut-o deseori în anii mei de hoinăreli. O femeie locuieşte acolo, singură. Spionând-o pe fereastră când croşeta sau cocea, am crezut mereu că e o femeie cumsecade, iar când citeam despre bunici iubitoare sau zâne bune în cărțile mele, întotdeauna le împrumutam chipul ei.

Am să duc copilul la ea. Mă uit pe fereastră, o văd la locul ei obişnuit, de lângă foc, croşetând. Gânditoare şi tăcută. Desface o bucată din ce a croşetat. Stă acolo deşirând ochiurile, cu andrelele pe masă, lângă ea. În tindă e un loc uscat pentru copil. Îl aşez acolo şi apoi aştept în spatele unui copac.

Ea deschide uşa. Îl ridică. Ştiu, când îi văd chipul, că va fi în siguranţă cu ea. Se uită de jur-împrejur. Acum în direcţia mea. Ca şi cum ar fi văzut ceva. Au foşnit oare frunzele, mi-am trădat cumva prezenţa? îmi vine ideea să ies la lumină. Oare m-ar primi cu prietenie? Ezit, iar vântul îşi schimbă direcţia. Simt mirosul de fum în acelaşi timp cu ea. Se întoarce, se uită la cer, e uimită de fumul care se ridică dinspre conacul Angelfield. Surpriza i se citeşte pe faţă. Îşi apropie copilul de faţă şi adulmecă. Miroase a fumul care a îmbibat hainele mele. Mai aruncă o privire la fumul care se înalţă deasupra conacului, apoi păşeşte hotărâtă în casă şi închide uşa.

Sunt singură.

Fără nume.

Fără casă.

Fără familie.

Sunt un nimeni.

Nu am unde să mă duc.

Nu am pe nimeni care să-mi aparţină.

Mă uit la palma arsă, dar nu simt durerea.

Ce fel de fiinţă sunt? Mai sunt oare în viaţă?

Aş putea să mă duc oriunde, dar mă întorc la Angelfield. Este singurul loc pe care îl ştiu.

Ies dintre copaci şi mă apropii de casă. O maşină de pompieri. Săteni cu găleţi, dându-se la o parte, uimiţi şi cu feţele pline de funingine, privind pompierii cum se luptă cu flăcările. Femei uluite de fumul care se înalţă pe cerul negru. O ambulanţă. Doctorul Maudsley îngenuncheat lângă o siluetă în iarbă.

Nimeni nu mă vede.

La marginea întregii scene, stau invizibilă. Poate că nu mai sunt nimic. Poate că nimeni nu mă vede. Poate am murit în incendiu şi încă nu mi-am dat seama. Poate că, în sfârşit, sunt ceea ce am fost dintotdeauna: o fantomă.

Apoi una dintre femei se uită în direcția mea.

— Uite! strigă ea, arătându-mă cu degetul. E aici!

Şi oamenii se întorc. Se uită țintă la mine. Una dintre femei aleargă să-i anunțe pe bărbați. Se întorc de la foc şi se uită şi ei.

— Slavă Domnului! spune cineva.

Deschid gura să spun – nu ştiu nici eu ce. Dar nu spun nimic. Doar stau acolo, deschizând gura, fără să scot un sunet, fără cuvinte.

— Nu încerca să vorbeşti.

Doctorul Maudsley e acum lângă mine.

Mă uit la fata de pe pajişte.

— Va supraviețui, spune doctorul.

Mă uit la casă.

Flăcările. Cărțile mele. Nu cred că pot să suport. Îmi amintesc pagina din *Jane Eyre,* ghemotocul de hârtie pe care îl salvasem de pe rug. O lăsasem împreună cu copilul.

Încep să plâng.

— E în stare de şoc, spune doctorul uneia dintre femei, încălziți-o şi stați cu ea. Între timp, o punem pe sora ei în ambulanță.

O femeie vine la mine, exprimându-şi grija. Îşi scoate haina şi o înfăşoară delicat în jurul meu, ca şi cum ar fi îmbrăcat un bebeluş, murmurând:

— Nu te îngrijora, totul va fi bine, sora ta va fi bine, draga mea.

Ridică fata de pe iarbă şi o aşază pe patul din ambulanță. Apoi mă ajută şi pe mine să mă urc înăuntru. Mă aşază vizavi de ea. Ne duc la spital.

Ea priveşte în gol. Ochii îi sunt deschişi şi inexpresivi. După prima clipă, nu mă mai uit. Omul din ambulanță se apleacă deasupra ei, se asigură că încă mai respiră, apoi se întoarce spre mine.

— Ia să vedem mâna, ce zici?

Îmi strâng mâna dreaptă în palma stângă, insensibilă la durerea din minte, dar corpul îmi trădează secretul.

El îmi ia mâna şi îl las să-mi desfacă degetele. Un semn mi-e imprimat adânc în carne. Cheia.

— O să se vindece, îmi spune el. Nu te îngrijora. Tu cine eşti, Adeline sau Emmeline?

Gesticulează către cealaltă.

— Ea este Emmeline?

Nu pot să răspund, nu simt nimic, nu pot să mă mişc.

— Nu-ți face griji, spune el. Toate la timpul lor.

Renunță să mă mai întrebe. Mormăie ca pentru sine:

— Totuşi, trebuie să-ți spunem cumva. Adeline, Emmeline, Emmeline, Adeline... Şansele sunt jumate-jumate? Totul o să iasă la iveală.

Spitalul. Deschisul uşilor ambulanței. Zgomotul şi agitația. Vocile care vorbesc repede. Targa, ridicată pe un cărucior şi împinsă cu mare viteză. Un scaun cu rotile. Mâini pe umărul meu. „Stai jos, draga mea.” Scaunul care se mişcă. O voce în spatele meu.

— Nu te îngrijora, copilă. O să avem grijă de tine şi de sora ta. Eşti în siguranță acum, Adeline.

*

Domnişoara Winter dormea.

Am văzut tremurul gurii ei întredeschise, smocul de păr rebel care nu voia să stea lângă tâmplă; în somnul ei părea foarte, foarte bătrână şi foarte, foarte tânără. La fiecare respirație, cuvertura se ridica şi cobora pe umerii ei plăpânzi, iar la fiecare coborâre marginea cu ciucuri a păturii îi atingea chipul. Părea să nu-şi dea seama de asta, însă m-am aplecat să dau la o parte cuvertura şi să-i netezesc cârlionțul de păr alb.

Nu s-a mişcat. M-am întrebat dacă era într-adevăr adormită sau deja inconştientă.

Nu pot spune cât de mult am privit-o astfel. Exista un ceas, dar mişcările limbilor lui erau la fel de nesemnificative ca o hartă pentru întinderea unei mări. Val după val, timpul s-a scurs în timp ce stăteam cu ochii închişi, fără să dorm, cu sentimentul unei mame care ascultă respirația copilului său.

Nu ştiu cum să descriu următorul lucru care s-a întâmplat. Este oare posibil să fi halucinat din cauza oboselii? Am adormit şi am visat? Sau chiar a vorbit domnişoara Winter pentru ultima oară?

Voi transmite mesajul tău surorii tale.

Am deschis brusc ochii, dar ai ei erau închişi. Părea să doarmă la fel de adânc ca înainte.

Nu am văzut lupul când a venit, nu l-am auzit. A fost numai atât: înainte să se ivească zorile, am simțit un suflu rece în ceafă şi mi-am dat seama că singura răsuflare ce se mai auzea în cameră era a mea.

ÎNCEPUTURI

▫ *Z**ă**pad**ă* ▫

Domnişoara Winter a murit şi zăpada a continuat să cadă.

Când a venit Judith, a stat un timp cu mine lângă fereastră şi am privit strălucirea ireală a cerului nocturn. Apoi, când o schimbare în albul infinit ne-a spus că era dimineață, m-a trimis la culcare.

M-am trezit după-amiaza târziu.

Zăpada, care deja scosese din funcțiune telefonul, ajungea acum la pervazul ferestrei şi la jumătatea uşilor. Ne despărțea de restul lumii la fel de eficient ca o cheie de închisoare. Domnişoara Winter scăpase; la fel şi cealaltă femeie, pe care Judith o numea Emmeline şi pe care eu nu doream s-o numesc. Restul, adică Judith, Maurice şi cu mine eram captivi.

Motanul era neliniştit. Zăpada îl agita; nu-i plăcea această schimbare în universul său. Se ducea de la un pervaz la altul, căutându-şi lumea pierdută, şi mieuna poruncitor la Judith, la Maurice sau la mine, ca şi cum renaşterea ei stătea în puterile noastre. Prin comparație, pierderea stăpânelor sale era neînsemnată, pentru că, deşi ar fi remarcat-o, nu-i afecta traiul cu absolut nimic.

Zăpada ne-a aruncat într-o dimensiune aparte a timpului şi ne-am găsit fiecare propriul mod de a o îndura. Imperturbabilă, Judith gătea supă de legume, curăța dulapurile din bucătărie şi, când nu mai avea ce pregăti, îşi făcea manichiura şi îşi punea măşti pe față. Maurice, amărât din cauza izolării şi a lipsei de activitate, juca nesfârşite partide de *solitaire,* iar atunci când trebuia să-şi bea ceaiul fără lapte, Judith juca rummy cu el ca să-i distragă atenția.

În ceea ce mă priveşte, am petrecut două zile transcriind ultimele note, dar când am terminat, mi-am dat seama că

nu puteam să le citesc. Nici măcar Sherlock Holmes nu m-ar fi găsit în acest colț de lume înzăpezit. Singură în camera mea, am petrecut o oră analizându-mi melancolia, încercând să dau nume unui nou sentiment care o însoțea. Astfel că, în speranța unei tovărășii omenești, m-am îndreptat spre bucătărie. Maurice a fost bucuros să joace cărți cu mine, chiar dacă eu știam numai jocuri de copii. Apoi, în timp ce unghiile lui Judith se uscau, am pregătit cacaua și ceaiul fără lapte, iar mai târziu am lăsat-o pe Judith să-mi facă manichiura.

În acest fel, noi trei și cu motanul am petrecut zilele blocați împreună cu morții noștri, anul cel vechi părând că nu se mai termină.

În cea de-a cincea zi, mi-am permis să mă las copleșită de o mare tristețe.

Terminasem de spălat vasele, iar Maurice le ștersese în timp ce Judith juca *solitaire* la masă. Cu toții ne doream o schimbare. Iar când spălatul vaselor s-a terminat, m-am retras din tovărășia lor în salon. Fereastra dădea spre bucata de grădină mai expusă vântului. Aici nu se adunase prea multă zăpadă. Am deschis fereastra, m-am cățărat pe pervaz și am luat-o prin zăpadă. Toată durerea pe care o reprimasem ani întregi prin cărți și rafturi de cărți m-a cuprins acum. Stând pe o bancă, adăpostită de un gard înalt de tisă, m-am lăsat în voia unei triste ți care era mare și adâncă precum zăpada și la fel de imaculată. Am plâns pentru domnișoara Winter, pentru fantoma ei, pentru Adeline și Emmeline. Pentru sora mea, mama și tatăl meu. Mai ales și cel mai tare, am plâns pentru mine. Durerea mea era aceea a unui copil proaspăt despărțit de jumătatea lui; a copilului aplecat asupra unei cutii vechi, care descoperă brusc și șocat câteva bucăți de hârtie; a unei femei în toată

firea care stă plângând pe-o bancă în lumina halucinatorie şi tăcerea zăpezii.

Când mi-am revenit, doctorul Clifton era acolo. Şi-a petrecut un braţ în jurul meu.

— Ştiu, spuse el, ştiu...

Nu ştia, bineînţeles. N-ar fi avut cum. Şi totuşi, asta a spus şi eu m-am simţit alinată. Pentru că ştiam ce voia să spună. Toţi avem tristeţile noastre. Deşi manifestările, greutatea şi profunzimea durerii sunt diferite, tonul durerii este acelaşi la toată lumea.

— Ştiu, spuse el, pentru că era om, aşa că într-un fel ştia.

M-a condus înăuntru, la căldură.

— O, Doamne! spuse Judith. Să-ţi aduc cacao?

— Cu puţin coniac în ea, te rog, spuse el.

Maurice a tras un scaun pentru mine şi a început să aţâţe focul.

Am băut cacaua încet. Era cu lapte; doctorul îl adusese când venise cu fermierul, pe tractor.

Judith m-a înfăşurat într-un şal, apoi a început să cureţe cartofi pentru cină. Ea, Maurice şi cu doctorul făceau conversaţie obişnuită – ce vom avea la cină, dacă ningea mai rar acum, cât va mai dura până se va repara linia telefonică – şi astfel şi-au asumat dificila misiune de a reînnoda viaţa după ce moartea ne împietrise pe toţi.

Încetul cu încetul, comentariile s-au amestecat şi au devenit o conversaţie.

Le-am ascultat vocile şi, după un timp, m-am alăturat lor.

▫ *La mulţi ani* ▫

M-am dus acasă.

La magazin.

— Domnişoara Winter a murit, i-am spus tatei.

— Şi tu? Cum te simți? m-a întrebat el.

— În viață.

A zâmbit.

— Povesteşte-mi despre mama. De ce se poartă aşa?

Mi-a spus:

— A fost foarte bolnavă când v-ați născut. Nu v-a văzut niciodată înainte să fiți luate de lângă ea. Nu a văzut-o niciodată pe sora ta. Aproape că a murit. Când şi-a revenit, operația deja avusese loc şi sora ta – Sora mea murise.

— Da. Nimeni nu ştia cât o să rezişti tu. Mergeam de la patul tău la al ei... M-am gândit că o să vă pierd pe toate trei. Mă rugam la orice Dumnezeu de care auzisem să vă salveze. Iar rugăciunile mele au fost ascultate. Parțial. Tu ai supraviețuit. Mama ta nu s-a vindecat de fapt niciodată.

Mai aveam nevoie să ştiu un lucru.

— De ce nu mi-ai spus că sunt geamănă?

Fața pe care a întors-o spre mine era răvăşită. A înghițit şi, când a vorbit, vocea îi era răguşită.

— Povestea naşterii tale e tristă. Prea dureroasă pentru ca un copil să poarte povara singur. Aş fi îndurat-o eu pentru tine, Margaret, dacă aş fi putut. Aş fi făcut orice să te apăr.

Am stat în tăcere. M-am gândit la toate celelalte întrebări pe care aş fi putut să le pun, dar acum, că sosise momentul, nu mai aveam nevoie.

Am apucat mâna tatălui meu în acelaşi moment când el a apucat-o pe-a mea.

*

Am mers la trei înmormântări, în trei zile consecutive.

Foarte mulți au jelit-o pe domnişoara Winter. Națiunea a suferit pentru povestitoarea ei favorită şi mii de cititori au venit să-şi aducă omagiul. Am plecat cât de repede am putut, pentru că-mi luasem deja adio.

A doua a fost un eveniment liniştit. Doar Judith, Maurice, doctorul şi cu mine am jelit-o pe femeia care a fost numită tot timpul slujbei Emmeline. După aceea, ne-am luat scurt la revedere şi ne-am despărțit.

A treia a fost şi mai singuratică. Într-un crematoriu din Banbury, am fost singura persoană care a asistat când un preot cu chip inexpresiv a trecut în mâinile Domnului o grămadă de oase, cu identitate necunoscută. În mâinile Domnului, numai că eu am luat urna mai târziu „în numele familiei Angelfield".

*

Apăreau ghiocei la Angelfield. Cel puțin primele frunze îşi făceau loc prin pământul înghețat, dând la iveală verdele proaspăt deasupra zăpezii.

În timp ce mă ridicam, am auzit un zgomot. La poarta cimitirului era Aurelius. Avea umerii plini de zăpadă. În mână ducea nişte flori.

— Aurelius! Când devenise atât de trist? Atât de palid? Te-ai schimbat, i-am spus.

— M-am istovit într-o căutare fără scop. Ochii săi, mereu blânzi, se decoloraseră până ce ajunseseră la fel de albaştri precum cerul de ianuarie. Te conduceau, prin transparența lor, până în sufletul lui dezamăgit. Toată viața am încercat să-mi găsesc familia. Voiam să ştiu cine sunt. De curând, am avut o speranță. M-am gândit că poate există o şansă să aflu adevărul. Acum mi-e teamă că am greşit.

Am mers de-a lungul aleii dintre morminte. Am curățat zăpada de pe o bancă şi ne-am aşezat înainte ca ea să fie

acoperită din nou. Aurelius s-a scotocit prin buzunar şi a scos două prăjituri. Distrat, mi-a dat una dintre ele şi a muşcat din cealaltă.

— Asta e pentru mine? a întrebat el, uitându-se la cutie. Asta e restul poveştii mele?

I-am dat cutia.

— Nu-i aşa că e uşoară? Foarte uşoară. Şi totuşi...

Mâna i s-a îndreptat spre inimă, căutând un gest care să arate cât de grea o simțea; negăsindu-l, a pus cutia jos şi a muşcat iar din prăjitură.

Când a terminat şi ultima bucată, a vorbit.

— Dacă ea era mama mea, de ce n-am rămas cu ea? De ce n-am murit împreună, în acest loc? De ce m-ar fi dus la casa doamnei Love şi apoi s-ar fi întors la conacul în flăcări? De ce? Nu are sens.

L-am urmat în timp ce păşea pe aleea centrală şi se îndrepta spre un labirint de borduri înguste. S-a aplecat lângă un mormânt pe care îl mai văzusem şi a pus florile jos. Placa de mormânt era simplă.

Joan Mary Love

Niciodată nu va fi uitată

Bietul Aurelius! Era atât de abătut. Nici n-a remarcat când mi-am petrecut brațul pe sub al lui. Dar m-a privit drept în față.

— Poate e mai bine să n-ai nici o poveste decât să ai una care se schimbă mereu. Mi-am petrecut toată viața încercând să aflu povestea mea şi niciodată nu am reuşit s-o găsesc. Fugeam după povestea mea, când o aveam pe doamna Love lângă mine. Ştii, ea m-a iubit...

— Niciodată nu m-am îndoit de asta. Fusese o mamă bună pentru el. Mai bună decât ar fi putut să fie oricare dintre gemene. Poate că e mai bine să nu ştii, am sugerat eu.

A privit piatra de mormânt, după care s-a uitat la cerul alburiu.

— *Tu* aşa crezi?

— Nu.

— Atunci de ce-mi sugerezi asta?

Mi-am scos braţul de sub al lui şi mi-am băgat mâinile reci în mânecile hainei.

— Aşa ar spune mama. Ea crede că o poveste fără importanţă e mai bună decât una cu multe implicaţii.

— Da. Povestea mea are multe implicaţii.

N-am adăugat nimic, iar când tăcerea a devenit apăsătoare, nu i-am zis povestea lui, ci pe a mea.

— Am avut o soră, am început. O soră geamănă.

Şi-a întors faţa spre mine. Umerii lui solizi se proiectau pe cer şi asculta grav povestea pe care i-o spuneam.

— Eram unite. Aici... Şi mi-am atins cu mâna partea stângă a torsului. Nu a putut să trăiască fără mine. Avea nevoie ca inima mea să bată pentru ea. Dar eu nu puteam trăi astfel. Mă seca de puteri. Ne-au separat şi ea a murit.

Mi-am pus amândouă mâinile pe cicatrice şi am apăsat cu putere.

— Mama nu mi-a spus niciodată. A crezut că e mai bine pentru mine să nu ştiu.

— O poveste fără importanţă.

— Da.

— Dar tu ştii.

Am apăsat mai tare.

— Am aflat întâmplător.

— Îmi pare rău, a spus el.

L-am simțit cum îmi apucă mâinile şi cum mi le acoperă cu palma lui mare. Apoi, cu celălalt braț, m-a tras spre el. Printre straturile de haine i-am simțit moliciunea pieptului. Un zgomot mi-a răsunat în urechi. Sunt bătăile inimii lui, m-am gândit. O inimă omenească. Lângă mine. Aşa sună, prin urmare. Am ascultat.

Apoi ne-am tras la o parte.

— Şi e mai bine să ştii? m-a întrebat el.

— Nu pot să-ți spun. Dar, odată ce afli, nu mai există cale de întoarcere.

— Şi tu cunoşti povestea mea.

— Da.

— Adevărata mea poveste.

— Da.

Nu a ezitat deloc. Doar a respirat adânc şi a părut că mai creşte puțin.

— Atunci ai face bine să mi-o spui, a adăugat el.

I-am spus. Şi, în timp ce i-o spuneam, ne plimbam, iar când am terminat de povestit, stăteam în locul unde ghioceii ieşeau de sub albul zăpezii.

Având cutia în mână, Aurelius ezita.

— Am sentimentul că ceea ce fac contravine regulilor.

Şi eu credeam la fel.

— Dar ce putem face?

— Regulile nu se aplică în acest caz, nu-i aşa?

— Nimic altceva n-ar fi mai potrivit.

— Hai, atunci.

Am folosit cuțitul de prăjituri ca să săpăm o gaură în pământul înghețat, deasupra sicriului femeii cunoscute sub numele de Emmeline. Aurelius a vărsat cenuşa în ea, apoi

am pus pământul la loc ca s-o acoperim. Aurelius a apăsat cu toată puterea şi pe urmă am rearanjat florile, ca să ascundem schimbarea.

— Se va netezi odată cu topirea zăpezii, a spus el.

Şi-a scuturat zăpada de pe pantaloni.

— Aurelius, povestea ta nu s-a încheiat.

L-am condus în altă parte a cimitirului.

— Acum ştii adevărul despre mama ta. Dar ai avut şi un tată. I-am arătat piatra de mormânt a lui Ambrose. A-ul şi S-ul de pe bucata de hârtie pe care mi-ai arătat-o. Era numele *lui.* Şi tolba era a lui. O folosea să care vânatul. Asta explică pana...

Am tăcut. Era prea mult pentru Aurelius, dintr-odată. După o clipă lungă, a dat din cap şi eu am continuat.

— A fost un om bun. Semeni mult cu el.

Aurelius privea țintă. Uluit. Mai multe detalii. Mai multe pierderi.

— E mort. Înțeleg.

— Asta nu e tot, am spus încet.

Şi-a întors uşor ochii spre mine şi am citit în ei teama că nu exista sfârşit la povestea abandonului său.

I-am luat mâna. I-am zâmbit.

— După ce te-ai născut, Ambrose s-a căsătorit. A avut un alt copil.

A durat un timp până a înțeles ce însemnau aceste cuvinte, iar când a făcut-o, o tresărire de bucurie i-a readus corpul la viață.

— Vrei să spui... am... iar ea... el... ea...

— Da! O soră!

Zâmbetul i-a cuprins toată fața.

Am continuat.

— Şi are copii, la rândul ei. Un băiat şi-o fată!

— Un nepot! O nepoată!

I-am luat mâinile într-ale mele ca să le opresc tremuratul.

— *O familie,* Aurelius! Familia *tal* Îi cunoşti deja. Iar ei te aşteaptă.

De-abia m-am putut ține după el când am trecut de poarta cimitirului şi am pornit pe aleea care ducea la casa cea albă. Aurelius nu a privit deloc înapoi. Doar în fața casei ne-am oprit, şi asta din cauza mea.

— Aurelius! Aproape că uitam să-ți dau asta...

A luat plicul alb şi l-a deschis, absent din cauza bucuriei. A scos felicitarea şi mi-a aruncat o privire.

— Cum?... Nu se poate...

— Ba da! Se poate...

— Astăzi?

— Astăzi!

Ceva parcă m-a posedat în acea clipă. Am făcut un lucru pe care nu-l mai făcusem niciodată şi la care nu mă aşteptam. Am deschis gura şi am strigat cât puteam de tare: LAA MUULȚI AAANI!

Probabil că păream puțin nebună. Oricum, m-am simțit stânjenită. Lui Aurelius nici că-i păsa. Stătea nemişcat, cu brațele pe lângă trup, ochii închişi şi fața ridicată spre cer. Toată fericirea din lume cădea asupra lui odată cu zăpada.

În grădina lui Karen, zăpada purta urmele unor copii care se urmăriseră în joacă, urme mici şi urme şi mai mici, desenând cercuri largi. Copiii nu se vedeau nicăieri, dar pe când ne apropiam, le-am auzit vocile venind din ascunzătoarea de tisă.

— Hai să ne jucăm de-a Alba ca Zăpada!

— E o poveste pentru fete.

— De-a ce poveste vrei să ne jucăm?

— O poveste cu rachete.

— Nu vreau să fiu rachetă! Hai să fim bărci!

— Am fost bărci ieri!

Auzind zăvorul de la poartă, s-au uitat de după copac şi, având glugile pe cap, nu puteai să deosebeşti fratele de soră.

— Omul cu prăjituri!

Karen a ieşit din casă şi a venit pe pajişte.

— Să vă spun cine este? i-a întrebat ea pe copii în timp ce îi zâmbea timid lui Aurelius. El e unchiul vostru!

Aurelius privea de la Karen la copii şi înapoi la Karen, ochii săi nefiind destul de mari cât să cuprindă tot ce dorea să vadă. Nu ştia ce să spună, dar Karen a întins o mână timidă şi el i-a luat-o într-a lui.

— Totul e puțin... a început el.

— Nu-i aşa? a fost ea de acord. Dar ne vom obişnui cu situația, nu?

A aprobat din cap.

Copiii se uitau curioşi la scena dintre adulți.

— De-a ce vă jucați? i-a întrebat Karen, ca să le distragă atenția.

— Nu ştim, a spus fata.

— Nu ne putem hotărî, a spus fratele ei.

— Ştii poveşti? l-a întrebat Emma pe Aurelius.

— Numai una, i-a spus el.

— Numai una? Era surprinsă. E cu broaşte?

— Nu.

— Dinozauri?

— Nu.

— Tuneluri secrete?

— Nu.

Copiii s-au uitat unul la altul. Era limpede, nu părea cine ştie ce poveste.

— Noi ştim o mulțime de poveşti, a spus Tom.

— O mulțime, a sunat vocea ei ca un ecou, visătoare. Prințese, broaşte, castele fermecate, zâne bune...

— Omizi, iepuri, elefanți...

— Tot felul de animale!

— Tot felul!

Au tăcut, absorbiți în contemplarea comună a atâtor lumi diverse.

Aurelius îi privea de parcă erau o minune.

Apoi s-au întors în lumea reală.

— Milioane de poveşti, a spus băiatul.

— Să-ți spunem şi *ție* o poveste? a întrebat fata.

M-am gândit că probabil Aurelius se săturase de poveşti în ziua aceea, dar el a aprobat din cap.

Ea a apucat un obiect imaginar şi l-a pus în palma lui dreaptă. Cu stânga, a mimat deschiderea copertei unei cărți. S-a uitat în sus, ca să se asigure că toți o priveau cu atenție. Apoi ochii i-au căzut pe cartea din mână. Ea a început.

— A fost odată ca niciodată...

Karen, Tom şi Aurelius: trei perechi de ochi ce zăboveau asupra Emmei şi a poveştii ei. Se vor descurca împreună.

Fără ca ei să mă observe, m-am întors de la poartă şi m-am strecurat în stradă.

▫ *A treisprezecea poveste* ▫

Nu voi publica biografia Videi Winter. Oamenii pot fi înnebuniți să afle povestea, dar nu eu trebuie s-o spun. Adeline şi Emmeline, focul şi fantoma, aceste poveşti îi aparțin lui Aurelius acum. Mormintele din cimitir sunt ale sale, la fel ca şi ziua de naştere pe care o poate sărbători cum doreşte. Adevărul este destul de apăsător şi fără povara întrebărilor incomode ale lumii aruncată pe umerii săi. Lăsați să-şi trăiască viața în pace, Karen şi cu el o pot lua de la început.

Dar timpul trece. Într-o zi, Aurelius n-o să mai fie; într-o zi, şi Karen va pleca de pe această lume. Copiii, Tom şi Emma, sunt deja mai departe de evenimentele pe care le-am povestit aici decât unchiul lor. Cu ajutorul mamei, au început să-şi clădească propriile poveşti; poveşti care sunt puternice, concrete şi adevărate. Va veni ziua când Isabelle şi Charlie, Adeline şi Emmeline, Missus şi John-the-dig, fata fără nume vor fi atât de departe în trecut, încât bătrânele lor oase nu vor mai avea puterea să stârnească teamă sau durere. Nu vor fi nimic altceva decât o poveste veche şi inofensivă. Iar când ziua aceea va veni – voi fi eu însămi bătrână atunci –, le voi da lui Tom şi Emmei acest document. Să-l citească şi, dacă aşa hotărăsc ei, să-l publice.

Sper că îl vor publica. Pentru că, până atunci, spiritul copilului fantomatic mă va bântui. Va colinda prin gândurile mele, va zăbovi în visele mele, se va strecura printre amintirile mele. Această viață postumă nu e cine ştie ce, dar cel puțin n-a fost uitat. Îi va fi de ajuns până în ziua când Tom şi Emma vor publica acest manuscris şi va putea exista cu adevărat după moarte, mai mult decât a făcut-o pe când era în viață.

Astfel, povestea fetei fantomatice nu va fi publicată mulți ani, poate niciodată. Asta nu înseamnă că nu am nimic de

dat lumii acum, imediat, pentru a-i satisface curiozitatea despre Vida Winter. Pentru că există ceva. La sfârşitul ultimei mele întâlniri cu domnul Lomax, eram pe punctul de a pleca când m-a oprit. „Încă ceva." A deschis biroul şi a scos un plic.

Aveam plicul cu mine când am plecat neobservată din grădina lui Karen şi m-am îndreptat spre porţile domeniului. Pământul fusese netezit pentru noul hotel şi, când am încercat să-mi amintesc vechea casă, nu mi-am putut imagina decât fotografii vechi. Dar apoi mi-am adus aminte că întotdeauna păruse aşezată cu faţada în direcţia greşită. Poziţia fusese schimbată. Noua clădire urma să arate altfel. Va fi cu faţada orientată drept spre tine.

Am ieşit de pe aleea cu pietriş pentru a traversa pajiştea acoperită de zăpadă, către vechiul parc al căprioarelor şi apoi către pădure. Ramurile întunecate erau grele din cauza zăpezii care, uneori, cădea în fulgi uşori la trecerea mea. Am ajuns în sfârşit în vârful pantei. De acolo vezi totul. Biserica şi cimitirul, coroanele de flori strălucitoare pe zăpadă. Porţile domeniului, de un alb imaculat pe cerul albastru. Şopronul cu trăsuri curăţat de giulgiul său de mărăcini. Numai conacul dispăruse, se făcuse nevăzut. Se ajunsese la momentul schimbării. Nu mai era posibil să îl numeşti şantier de demolare. Mâine, poate chiar astăzi, muncitorii se vor întoarce şi şantierul va deveni loc de construcţie. Trecutul fiind demolat, era timpul să înceapă să construiască viitorul.

Am scos plicul din geantă. Aşteptasem. Momentul potrivit. Locul potrivit.

Literele de pe plic erau ciudat de diforme. Liniile inegale fie se pierdeau în neant, fie erau adânc îngropate în hârtie. Nu erau legate deloc: fiecare literă dădea impresia că fusese scrisă separat, cu mare efort, următoarea fiind o aventură

nouă şi periculoasă. Era ca scrisul unui copil sau al unui bătrân. Era adresat domnişoarei Margaret Lea.

Am desfăcut plicul. Am scos conținutul. M-am aşezat pe un copac tăiat ca s-o citesc, pentru că nu citesc niciodată stând în picioare.

Dragă Margaret,

Iată povestea despre care ți-am vorbit.

Am încercat s-o termin şi am descoperit că nu pot. Aşa că povestea care pune pe jar toată lumea trebuie să rămână astfel. E doar o schiță: nimic important. Fă cu ea ce doreşti.

Cât despre titlu, singurul care îmi vine în minte este Copilul Cenuşăresei, *dar ştiu destule despre cititori ca să înțeleg că, oricum o voi numi, va avea un singur titlu pentru toată lumea şi acela nu va fi al meu.*

Nu exista nici o semnătură. Nici un nume.

Dar exista o poveste.

Era povestea Cenuşăresei, aşa cum nu o mai citisem niciodată înainte. Scurtă, dură şi mânioasă. Propozițiile domnişoarei Winter erau ca cioburile de sticlă: strălucitoare şi mortale.

Imaginați-vă cele ce urmează. Aşa începea povestea. *Un băiat şi-o fată: unul bogat, cealaltă săracă. De cele mai multe ori, fata nu are avere şi aşa se întâmplă şi în povestea pe care v-o spun. Nu a fost nevoie să aibă loc un bal. O plimbare prin pădure a fost de ajuns ca celor doi să li se întretaie drumurile. Din când în când apărea o zână bună, dar în cea mai mare parte a timpului era absentă. Povestea este despre una dintre acele ocazii. Dovleacul fetei noastre e doar un dovleac, iar ea se târăşte acasă după miezul nopții, cu juponul plin de sânge, violată. Nu vine nici un majordom la uşă a doua zi, cu pantofi din piele moale. Ea ştie deja asta. Nu e proastă. Pe deasupra, e gravidă.*

În continuarea povestirii, Cenuşăreasa naşte o fată, o creşte în sărăcie şi mizerie, o abandonează după câțiva ani în grădina casei celui care o violase. Povestea se încheie brusc.

La jumătatea unei alei din grădină unde nu mai fusese niciodată, înfrigurată şi înfometată, fata îşi dă seama brusc că e singură. În spatele ei e poarta grădinii care duce spre pădure. A rămas întredeschisă. Mama ei mai e oare acolo? În față se află un mic şopron, care în mintea ei de copil seamănă cu o căsuță. Un loc unde se poate adăposti. Cine ştie, poate găseşte şi ceva de mâncare.

Poarta grădinii? Sau căsuța?

Uşa? Sau casa? Copilul ezită...

Povestea se termină aici.

Să fie asta cea mai veche amintire a domnişoarei Winter? Sau doar o poveste? O poveste inventată de un copil cu imaginație ca să umple spațiul unde ar fi trebuit să fie mama lui?

A treisprezecea poveste. Ultima, celebra, neterminata poveste.

Am citit povestea şi m-a îndurerat.

Încet, gândurile mi s-au întors de la domnişoara Winter spre mine. Eu, cel puțin, aveam o mamă, chiar dacă nu era cea mai bună. Era oare prea târziu să ne mai înțelegem? Dar asta era o altă poveste.

Am pus plicul în geantă, m-am ridicat şi mi-am scuturat rumeguşul de pe pantaloni înainte de a mă îndrepta spre alee.

Am fost angajată să scriu povestea domnişoarei Winter şi am făcut-o. Nu mai aveam nimic altceva de dus la îndeplinire pentru a respecta regulile contractului. O copie a acestui document va fi dată domnului Lomax, care o va depozita într-un seif la bancă şi apoi va aranja să-mi

parvină o mare sumă de bani. S-ar părea că el nici n-are nevoie să verifice dacă nu cumva paginile pe care i le-am dat sunt albe.

— Avea încredere în dumneavoastră, mi-a spus el.

E limpede că avea încredere. Intențiile ei, din contractul pe care nu l-am citit şi nu l-am semnat niciodată, sunt foarte clare. Dorea să-mi spună povestea înainte de a muri; dorea ca eu s-o scriu. Ce făceam cu ea după aceea era treaba mea. I-am spus avocatului despre intențiile mele legate de Tom şi Emma şi am căzut de acord să oficializăm aceste intenții printr-un testament. Aici ar trebui să fie finalul.

Dar simt că nu s-a terminat. Nu ştiu cine sau cât de mulți oameni vor citi aceste rânduri până la urmă, dar oricât de puțini ar fi, oricât de departe în timp vor fi de acest moment, simt că am o răspundere față de ei. Chiar dacă le-am spus tot ce trebuie ştiut despre Adeline, Emmeline şi copilul fantomatic, îmi dau seama că pentru unii asta nu va fi suficient. Ştiu ce înseamnă să termini o carte şi să te pomeneşti întrebându-te, o zi sau o săptămână mai târziu, ce s-a întâmplat cu măcelarul sau cine a luat diamantele sau dacă văduva s-a împăcat sau nu cu nepoata. Îmi imaginez cititorii meditând la ce s-a întâmplat cu Judith şi cu Maurice, dacă s-a mai îngrijit cineva de minunata grădină, dacă a venit cineva să locuiască în casă.

Aşadar, în caz că vă întrebați, dați-mi voie să vă spun. Judith şi Maurice au rămas. Casa a fost vândută; în testamentul domnişoarei Winter se stipula că atât casa, cât şi grădina se vor transforma într-un fel de muzeu literar. Bineînțeles că grădina era cea mai valoroasă („o comoară nebănuită”, după cum o numise o veche revistă de horticultură), dar domnişoara Winter îşi dăduse seama că reputația ei de povestitoare, mai mult decât talentul de grădinar, va atrage mulțimile. Prin urmare vor avea loc

vizite, va exista o ceainărie şi o librărie. Trăsurile care aduc turiştii la muzeul surorilor Bronte vor veni după aceea la „Grădina secretă a Videi Winter”. Judith va continua să lucreze ca menajeră, iar Maurice ca grădinar-şef. Prima lor datorie, înainte ca schimbarea să aibă loc, este să debaraseze camerele Emmelinei. Acestea nu vor fi vizitate, pentru că nu va fi nimic de văzut.

Cât despre Hester, vestea vă va surprinde; pe mine m-a surprins foarte mult. Am primit o scrisoare de la Emmanuel Drake. Ca să fiu sinceră, uitasem complet de el. Încet şi meticulos, îşi continuase cercetările şi, cu totul neaşteptat, când nu mai avea speranțe, a găsit-o. „Pista italiană m-a indus în eroare”, se spunea în scrisoare, „căci guvernanta dumneavoastră plecase în direcția opusă – spre America!” Timp de un an, Hester lucrase ca asistenta unui profesor de neurologie, iar când omul a închis ochii, ghiciți cine a venit să i se alăture? Doctorul Maudsley! Soția lui murise (cauza a fost pur şi simplu gripa, am verificat) şi, la câteva zile după înmormântare, el se afla deja pe vapor. Chiar se iubeau. Acum sunt morți amândoi, dar după o viață lungă şi fericită împreună. Au avut patru copii, unul dintre ei mi-a scris, iar eu i-am trimis originalul jurnalului mamei, ca să-l păstreze. Mă îndoiesc că va înțelege mai mult de un cuvânt din zece; dacă îmi cere lămuriri, îi voi spune că mama sa l-a cunoscut pe tatăl său aici, în Anglia, în timpul primei căsătorii a tatălui, dar dacă nu mă întreabă, voi păstra tăcerea. În scrisoarea pe care mi-a trimis-o, el a adăugat o listă de lucrări ale părinților săi. Au făcut cercetări, au scris zeci de articole foarte apreciate (niciunul despre gemeni; cred că ştiau când să se oprească) şi le-au publicat împreună: Dr. E şi Doamna H. J. Maudsley.

H.J.? Hester mai avea un nume: *Josephine.*

Ce altceva mai doriți să știți? Cine a avut grijă de motan? Ei bine, Shadow a venit să locuiască împreună cu mine la magazin. Stă pe rafturi, oriunde găsește un loc între cărți, iar când clienții dau peste el, îi privește netulburat. Din când în când stă la fereastră, dar nu pentru mult timp. Este deconcertat de stradă, de vehicule, de trecători, de clădirile de vizavi. I-am arătat scurtătura de pe alee care duce la râu, dar nu catadicsește s-o folosească.

— La ce te aștepți? spune tata. Un râu nu e interesant pentru un motan din Yorkshire. El tânjește după mlaștini.

Cred că are dreptate. Plin de speranțe, Shadow sare la fereastră, se uită afară, apoi îmi aruncă o privire lungă și dezamăgită.

Nu-mi place să mă gândesc că-i e dor de casă.

Doctorul Clifton a venit la magazinul tatălui meu. A spus că făcea întâmplător vizite în oraș și și-a amintit că tata are o librărie aici. S-a gândit că merită să facă drumul, întrucât dorea să vadă dacă aveam un anume volum de medicină din secolul al XVIII-lea de care avea nevoie. Din întâmplare, chiar *aveam* volumul, iar el și cu tata au stat de vorbă prieteneşte despre carte mult după ora închiderii.

Ca să se revanșeze că ne reținuse atât, ne-a invitat la cină. A fost foarte plăcut și, deoarece mai rămânea în oraș încă o noapte, tata l-a invitat în seara următoare să ia cina cu familia. În bucătărie, mama mi-a spus că e „un om foarte drăguț, Margaret. Foarte drăguț”. După-amiaza următoare era ultima. Am făcut o plimbare pe malul râului, de data asta numai noi doi. Tata era prea ocupat să scrie scrisori, așa că nu ne putuse însoți. I-am spus povestea fantomei de la Angelfield. M-a ascultat cu atenție și, când am terminat, am continuat să ne plimbăm, încet și în tăcere.

— Îmi aduc aminte că am văzut cutia comorilor, a spus el în cele din urmă. Cum de-a scăpat din incendiu?

M-am oprit nedumerită.

— Ştii, nu m-am gândit niciodată să întreb.

— Nu vei şti niciodată, nu-i aşa?

M-a luat de braţ şi am mers mai departe.

Oricum, întorcându-ne la subiectul nostru, care este Shadow şi dorul lui de casă, când doctorul Clifton a vizitat magazinul tatălui meu şi a văzut tristeţea motanului, mi-a propus să-i ofere el un cămin lui Shadow. Motanul ar fi foarte fericit să se întoarcă în Yorkshire, nu am nici o îndoială. Dar, oricât de binevoitoare este oferta, ea mă cufundă într-o stare de nelinişte. Căci nu cred că pot suporta să mă despart de el. El, sunt sigură, îmi va trata absenţa cu aceeaşi linişte cu care acceptă dispariţia domnişoarei Winter, pentru că este motan; dar eu m-am ataşat de el şi aş dori sub orice formă să-l ţin lângă mine.

Într-o scrisoare, i-am dezvăluit o parte din aceste gânduri doctorului Clifton. El mi-a răspuns că am putea merge *amândoi* să stăm cu el, Shadow şi cu mine, într-o vacanţă. Ne invita pentru o lună în primăvara următoare. Orice, spune el, se poate întâmpla într-o lună, iar la sfârşitul ei este posibil să găsim o soluţie dilemei care să convină tuturor. Sper doar că Shadow va avea o viaţă fericită într-un final. Şi asta-i tot.

▫ *Post-scriptum* ▫

Sau aproape tot. Te gândeşti că povestea s-a terminat şi apoi îţi dai seama brusc că nu este aşa.

Am avut un oaspete.

Shadow l-a observat primul. Fredonam în timp ce împachetam pentru vacanţa noastră, valiza fiind deschisă pe pat. Shadow intra şi ieşea din ea, încercând să-şi facă un culcuş din ciorapii şi jachetele mele, când brusc s-a oprit şi

a privit țintă spre uşa din spatele meu. Ea nu a venit ca un înger auriu şi nici ca un spectru învăluit în giulgiul morţii. Era la fel ca mine: o femeie înaltă, subțire, cu părul castaniu, pe care nu ai observa-o dacă ar trece pe lângă tine pe stradă.

Erau sute, mii de lucruri despre care doream să-i vorbesc, dar am fost atât de copleşită, încât de-abia am putut să-i pronunț numele. A păşit spre mine, m-a îmbrățişat şi m-a ținut strâns.

— Moira, am reuşit să şoptesc, începeam să cred că nu eşti reală.

Dar era reală. Obrazul ei lângă al meu, brațul ei peste umerii mei, mâna ei pe talia mea. Am aşezat cicatrice peste cicatrice şi toate întrebările mele au dispărut în timp ce simțeam sângele ei curgând în venele mele, inima ei bătând împreună cu a mea. A fost o clipă de extaz, măreață şi calmă; ştiam că îmi *amintesc* acest sentiment. Fusese îngropat în mine, ascuns, iar acum ea venise şi îl eliberase. Era o contopire plină de bucurie. Această unitate fusese odată suverană, iar acum, că o redobândisem, era miraculoasă.

Ea a venit şi eram în sfârşit împreună.

Am înțeles apoi că venise ca să-şi ia adio. Data viitoare când ne vom reîntâlni va fi după multă vreme. Nu era nici o grabă. Ea putea să aştepte, şi la fel şi eu.

I-am simțit degetele mângâindu-mi fața în timp ce-i ştergeam lacrimile, apoi, pline de bucurie, degetele ni s-au întâlnit şi s-au îngemănat. Respirația ei pe obrazul meu, fața ei în părul meu; mi-am lipit nasul de pielea ei şi i-am inspirat dulceața.

O bucurie nemăsurată.

Nu conta că nu mai putea zăbovi. Ea venise. Venise.

Nu ştiu sigur cum sau când a plecat. Mi-am dat seama pur şi simplu că nu mai era acolo. Am rămas pe pat, liniştită şi fericită. Am trăit senzația ciudată a sângelui refăcându-şi circuitul, a inimii reluându-şi bătăile doar pentru mine. Atingându-mi cicatricea, ea o adusese la viață; acum, încetul cu încetul, cicatricea se răcea, la fel ca restul corpului meu.

Ea venise şi plecase. N-aveam s-o mai văd niciodată pe această lume. Viața mea îmi aparținea.

În valiză, Shadow adormise. Am întins mâna să-l mângâi. El a deschis un ochi verde, calm, m-a privit o clipă şi apoi l-a închis din nou.

Cuprins

- ÎNCEPUTURI
  - Scrisoarea
  - Povestea lui Margaret
  - Treisprezece povestiri
  - Sosirea
  - Întâlnirea cu domnişoara Winter
  - Şi aşa am început...
  - Grădini
  - Merrily şi căruciorul
  - Doctorul şi doamna Maudsley

    - Biroul lui Dickens
    - Almanahurile
    - În arhivele Banbury Herald
    - Ruina
    - Uriaşul prietenos
    - Morminte
- MIJLOCURI
    - Soseşte Hester
    - Cutia cu fise
    - Spionul din tisă
    - Cinci note
    - Experimentul
    - Crezi în fantome?
    - În căutarea lui Hester
    - Dispărut!
    - După Charlie
    - Înapoi la Angelfield
    - Doamna Love croşetează
    - Moştenirea
    - Jane Eyre şi cuptorul

    - Prăbuşirea
    - Grădina de argint
    - Alfabetul fonetic
    - Scara
    - Amurgul veşnic
    - Lacrimi uscate
    - Criptografie subacvatică
    - Păr
    - Ploaie şi tort
    - Reîntâlnirea
    - Oricine are o poveste
    - Zile de decembrie
    - Surori
    - Jurnalul şi trenul
    - Demolarea trecutului
    - Jurnalul lui Hester II
- FINALURI
    - Fantoma din poveste
    - Oase
    - Bebeluşul

    - Incendiul
- ÎNCEPUTURI
    - Zăpadă
    - La mulţi ani
    - A treisprezecea poveste
    - Post-scriptum

Bestseller tradus în peste treizeci de țări

Vida Winter este o scriitoare celebră care a oferit presei nu mai puțin de nouăsprezece variante contradictorii ale vieții ei. Margaret Lea este o tânără autoare de biografii care încearcă să afle adevărul despre Vida Winter. Ce le leagă? Secrete adânci, iubiri netrăite, fantoma geamănului pierdut. Când se uită în oglindă, fiecare zărește chipul îndurerat al altcuiva. Împreună, Vida și Margaret vor străbate hățișurile unei istorii personale ce oscilează între nebunie și dragoste obsesivă, între minciună și jumătăți de adevăr. Treptat, paginile albe ale enigmaticei povești – a treisprezecea – pe care scriitoarea nu vrea să o depene își vor dezvălui taina.

„Prin *A treisprezecea poveste*, Setterfield face o declarație de dragoste eroinelor romantice ale lui Wilkie Collins sau ale surorilor Brontë. Un minunat roman gotic, care însă aparține prin spirit secolului XXI."

Kirkus Reviews

„*A treisprezecea poveste* îi va da cititorului plăceri incendiare și fiori reci, cerând adrenalină ca să-și dezvăluie secretele. Se potrivește la fel de bine unei după-amiezi ploioase pe canapea și unei zile însorite pe plajă."

Library Journal

„O carte fermecătoare, hipnotică... Un roman *noir*, dar în același timp plin de umor, de culori, de vitalitate. La sfârșitul lui, cititorul nu-și va dori decât o nouă poveste scrisă de aceeași mână."

Barnes and Noble

ISBN 978-973-689-207-3